mihai flamaropol

FOTBAL
CADRAN MONDIAL

EDITURA SPORT-TURISM
București, 1984

Scanned with OKEN Scanner

Cuvînt înainte

La început, intenția mea a fost să scriu o carte despre originile și evoluția fotbalului în țara noastră. Primul ei capitol urma să fie dedicat apariției jocului de fotbal în Anglia (de unde el s-a răspîndit pe întregul mapamond), ca o introducere necesară la subiectul tratat.

Cercetarea materialului documentar la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, la alte biblioteci, ca și a celui pe care-l aveam la dispoziție eu însumi, a demonstrat însă că acest material este atît de vast și de bogat în date și informații, încît nu putea fi cuprins într-un singur capitol, fie el chiar amplu, al unei cărți.

Pe măsură ce mă adînceam și înaintam în munca mea, eram tot mai captivat de faptele revelatorii pe care le aflam, le descopeream. Mi-am dat astfel seama că — deși jucasem fotbal timp de peste douăzeci de ani — eram totuși un diletant în problemele privind nașterea și dezvoltarea acestui joc.

Încet, încet mi s-au derulat, ca pe un ecran imaginar, figurile unor jucători celebri care au evoluat și pe terenurile noastre, ca și cele ce mi-au încîntat visurile copilăriei: Zamora, Sindelar, Sesta, Piola, Meazza, Planicka etc. Drept urmare, paginile scrise se înmulțeau mereu. Și astfel, acest capitol a devenit... un întreg volum, pe care l-am intitulat „Fotbal. Cadran mondial" și din care nu lipsesc nici prezențele notabile ale fotbalului românesc.

Scanned with OKEN Scanner

De fapt, prin acest prim volum încerc să ofer iubitorilor fotbalului din țara noastră — într-o formă narativă — toate informațiile și datele legate de sportul cu balonul rotund, culese de mine într-o viață de fotbalist.

În încheierea acestor câteva cuvinte introductive, țin să-mi exprim gratitudinea față de toți cei ce m-au sprijinit în această acțiune și, în mod deosebit, față de Editura Sport-Turism, care pune la îndemîna cititorilor acest ghid al fotbalului mondial.

Autorul

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL I

Un miracol al erei noastre: fotbalul

S-au împlinit, în 1983, exact 120 de ani de cînd un joc sportiv, care timp de veacuri se dezvoltase la întîmplare, trăind mai mult în umbra miturilor și a legendelor, și-a făurit în sfîrșit un statut propriu, fiind prins în chingile unui regulament de sine stătător și primind o organizare perfect pusă la punct de englezi.

Pînă în anul 1863, cînd a luat ființă la Londra prima „Asociație de fotbal", acest sport mai trăise, timp de 40 de ani, într-un tandru concubinaj cu un altul, de care nu reușise să se desprindă definitiv : era rugby-ul, ce-și adăugase și nelipsitul patronimic „fotbalul", cu care crea mereu confuzii, amestecînd noțiunile, începînd chiar din acel faimos an 1823 (cînd cele două jocuri încercau să-și creeze un făgaș propriu...). Dar întregul istoric al coabitării și apoi al divorțului formal dintre fotbal și rugby, ca și epocile anterioare, cînd s-au făurit miturile milenare ale jocului cu balonul rotund, în care legenda prevala în fața documentului exact, le vom depăna în capitolul următor...

...Deocamdată, vrem să punem în lumină numai procesul de mari proporții prin care fotbalul, abia ieșit din găoacea legendelor străvechi, a ajuns să-și făurească acum, în secolul 20, o nouă și miraculoasă mitologie, căreia i s-a dedicat, cu fiecare stadion din orice țară, cîte un templu cu numeroase altare, unde se înalță imnuri de preamărire, dar se aduc și jertfe, întocmai celor aduse odinioară zeilor fenicieni. Și cînd te gîndești că asemenea „temple", mai mari sau mai mici, au luat ființă numai în ultimele două-trei decenii pe toate meleagurile Terrei !

Dar, și acolo unde nu s-au ridicat astfel de temple, la Polul Nord și la Polul Sud, micile, izolatele echipe de cercetători științifici bat totuși mingea pe banchizele populate exclusiv de foci și de pinguini... Iar cînd primii oameni au pășit pe Lună, cosmonautul american Neil Amstrong a exclamat : „Iată o suprafață

Scanned with OKEN Scanner

perfect nivelată, întocmai ca a unui teren de fotbal!" Lipsea numai „obiectul" sferic, care să descrie arabescuri pe un sol lipsit de atmosferă...

Dar pe toate meridianele și paralelele globului nostru, de la cele mai strălucite metropole pînă în cele mai umile sate, pe atolurile Pacificului și în arhipelagurile Atlanticului, în desișul junglelor Africii și în stepele aride ale Asiei, în savanele Braziliei și pampasurile Argentinei, chiar și în S.U.A., mai refractare (preţuind mai mult acel fotbal specific, supranumit „american"), în deșerturile cutreierate de canguri ale Australiei; în taiga Siberiei, ca și dincolo de „Marele zid" al Chinei, în Japonia supercomputerizată, ca și în India brahmanilor — balonul rotund tronează tot așa de despotic ca și acel „Jupiter Tonnans" dintr-o altă mitologie.

Iar în Europa, cu tot temperamentul — greșit considerat mai sobru — al „nordicilor", dar și cu cel mult mai ardent al „meridionalilor", la fiece etapă a campionatelor naţionale, ca și — mai ales — la confruntările inter-ţări, în cadrul cupelor continentale, palpită aceeași uriașă inimă a fotbalului, provocînd nu puține infarcturi, încăierări soldate cu răniți, morți subite, ca și situații în care arbitrii sînt scoși din incinta stadionului la adăpostul unor puternice cordoane de polițiști...

Acum, fiestele și sambele au ajuns a fi nu numai monopolul sud-americanilor, ci au contaminat și pe flegmaticii englezi sau scoțieni ce-și fac simțite, la fel de frenetic, euforia victoriei, ca și deprimarea insuccesului, ori de cîte ori vin pe stadioanele Lisabonei, Barcelonei sau Genovei.

La noi, sfera atotcuprinzătoare a fotbalului cunoaște mai puține abateri de la etica sportivă. Pînă și manifestațiile explozive, din trecut, ale Giuleștiului și Grantului s-au sublimat, acum, în sentimente de constant devotament pentru echipa favorită.

O pleiadă de talentați gazetari, fiind mereu „pe fază", își țin la curent cititorii cu tot ceea ce se întîmplă în fotbalul românesc și mondial.

În mrejele acestui sport au fost prinși de altfel și mulți dintre scriitorii noștri — Eugen Barbu, Fănuș Neagu, Adrian Păunescu, Radu Cosașu, Ion Băieșu — care constituiți într-un cvintet ofensiv, pun pe tapet cu tot aplombul cele mai stringente probleme ale fotbalului nostru.

Atunci de ce să ne mirăm cînd fotbalul, jucat de 120 de ani după prea puțin schimbatele 17 articole ale regulamentului (care la început erau doar 13), atrage milioane de jucători care oficiază în marile „temple" din Europa, America de Sud, Asia, Africa, Australia, Noua Zeelandă și Oceania? Numai Brazilia număra în

Scanned with OKEN Scanner

1970 aproximativ 17 milioane de jucători amatori, iar stadionul ei, Maracana, poate cuprinde 200 000 de *torcedori* furibunzi...

Nu putem să nu vorbim, aici, de „domurile" înălțate și în Vechiul Continent, începînd cu acel „Templu al fotbalului" de pe *Wembley*, trecînd la *Hampden Park* din Glasgow (134 000 locuri), la C. F. Barcelona cu colosul *Nou Camp* (120 000 de locuri), celebrul *San Siro* din Milano (azi *Giuseppe Meazza), Olimpicul* de la München, *Santiago Bernabeu* din Madrid, cel din *Parcul Lujniki* de la Moscova, *Dukla* din Praga, *Vasil Levski* din Sofia, ca și stadioanele din Roma și Napoli, Oslo și Stockholm, Varșovia și Lodz, Paris și Bruxelles, Liverpool și Manchester, din Atena, Tel Aviv și Bagdad, sau cele din Asia, de la Beijing și Shanghai. Apoi Americile, cu stadionul clubului *Cosmos* New York, cu *Centenario* din Montevideo, *Azteca* din Ciudad de Mexico, unde „marii pontifi" sînt aclamați și purtați în triumf, în caz de victorie, dar și fluierați cu furie, cînd pierd un meci.

Jocul, ajuns a fi numit „sportul rege", „sportul sporturilor", iar jucătorul, „cel mai adulat personaj; care poate provoca adorația pînă la delir" (cum îl caracterizează Eugen Barbu) — iată factorii care fac să prolifereze în era noastră atomică unul dintre cele mai fanatice și greu explicabile „fenomene de masă".

Febra fotbalului nu se oprește la hotarele verosimilului, depășind cîteodată și cea mai înfierbîntată imaginație. Astfel, în anii noștri s-au mai înregistrat partide de fotbal pe locuri considerate altădată inaccesibile : una pe înaltele podișuri cu zăpezi eterne ale masivului Himalaia, alta în grădinile din Cetatea Vaticanului.

Cea dintîi s-a disputat între grupul de cățărători argentinieni care luau cu asalt vîrful Everest și echipa de șerpași ce-i însoțea. Locul de desfășurare : un platou cu dimensiunile mai mult sau mai puțin regulamentare, la o bază de plecare aflată la 4000 m altitudine. Întrucît șerpașii erau toți indieni, se poate afirma că meciul disputat la cea mai mare înălțime a fost (prin partenerii aflați în joc) și prima confruntare internațională desfășurată în asemenea condiții excepționale...

Alte partide ieșite din comun sînt cele ce se dispută pe colina Vaticanului. Acolo, printre portocalii încărcați cu flori, s-a construit un teren de fotbal, cu grija ca liniile lui de margine să nu fie prea apropiate de statuile antichității sau ale lui Michelangelo, presărate prin livada pontificală... Începutul s-a făcut cu două echipe : una alcătuită din ghizii nesfîrșitelor galerii de pictură și sculptură, cealaltă din membrii gărzilor papale, toți ostași elvețieni, ce-și păstrează și astăzi pitorestile lor uniforme medievale, avînd drept arme tradiționalele halebarde... Dar printre cei 1000 de locuitori ai Cetății Vaticanului, s-au găsit ceva mai mulți pasio-

Scanned with OKEN Scanner

nați ai fotbalului — nu numai spectatori, ci și jucători. A fost, de aceea, nevoie să se formeze alte cinci echipe, dintre care două din redactorii — laici și clerici — ai cotidianului „Osservatore Romano" — oficiosul Vaticanului, iar celelalte trei din muzeografii „Logii"-lor lui Rafael, supraveghetorii Capelei Sixtine și ai imensei Biblioteci papale. Aceste șapte echipe organizează un campionat complet, urmărit cu interes de întregul Consiliu sacerdotal, în frunte cu căpetenia supremă a Bisericii apostolice.

Toate aceste fenomene fac ca unii savanți, sociologi și biologi să caute asiduu să dezlege misterul fotbalului, atribuindu-l (ca americanul G. T. W. Patrick) „nevoii de deconectare". Numai că în locul acestei deconectări, istoria omenirii a fost obligată să înregistreze pînă și un „război al fotbalului", izbucnit înaintea „Mundialului" mexican (1970) între două țări vecine din America Centrală : Honduras și El Salvador... Așadar, urmașii aztecilor și ai incașilor, al căror sînge s-a amestecat cu acela al conquistadorilor spanioli, au transplantat pe pămîntul ce mai ascunde încă secrete ale unei civilizații fabuloase, și jocul despre care pomenesc cronicile engleze din anul 1105.

Dar fotbalul, pe deasupra tuturor controverselor, rămîne un nesfîrșit ocean de subiecte inepuizabile, cu întrebări fără un răspuns satisfăcător. Între legende și realități, jocul cu balonul rotund se înscrie pe o traiectorie ce pornește de la furtuna instinctelor primare și ajunge la maxima lui André Maurois : „Acest sport nu este altceva decît o inteligență în mișcare".

Un renumit psihiatru și scriitor din Uruguay, Isidor Mas de Ayala, la întrebarea brutală : „De ce înnebunesc oamenii după fotbal ?" — răspunde cu o simplitate cuceritoare : „La bază se află o singură cauză, aceea a identificării. Fiecare suporter se identifică total cu jucătorii echipei sale favorite, împărțind cu ei orice clipă de iluzie sau de decepție, orice șut soldat cu un gol, ca și orice lovitură ratată sau orice gol încasat". „Am cîștigat !" — gîndește suporterul echipei învingătoare, întorcîndu-se acasă fericit. Autorul, bun cunoscător al psihologiei fotbalului și a fotbalistului, arată că publicul nutrește un sentiment de dragoste sau de compătimire față de cei slabi. Identificarea o întîlnim, de altfel, și la copiii noștri : „Eu sînt Balaci ! Tu ești Lung ! El e Cămătaru !"

Fotbalul s-a detașat net chiar de celelalte jocuri sportive : hocheiul, rugbyul, handbalul sau baschetul, deși nici acestea nu sînt lipsite de spectaculozitate și dinamism. Așa se face că jocul cu balonul rotund a ajuns să se practice „organizat" în 150 de țări, număr aproape egal cu al membrilor Organizației Națiunilor Unite. Astăzi acest joc este obiect de cercetare în Universități și

Scanned with OKEN Scanner

Academii. S-a creat chiar și o „Bursă specială“ a transferurilor și racolărilor, cu „tarife“ de milioane de dolari pentru achiziționarea „monștrilor sacri“. (Argentinianul Maradona a fost „preluat“ de C. F. Barcelona, chiar în timpul C.M. 1982, la prețul fantastic de 8 milioane dolari !)

De altfel, jocul cu balonul rotund, ca și teatrul, cinematograful și televiziunea, și-a creat vedetele sale, avînd în scurta-i istorie celebrități de neuitat, care egalează pe o Greta Garbo, pe un Charlie Chaplin sau, mai recent, pe o Brigitte Bardot (și ea o mare admiratoare a acestui sport). Vom enumera numai cîțiva jucători, unii intrați în mitologia acestui joc : Zamora, Sindelar, Planicka, Di Stefano, Fritz Walter, Justo Fantaine, Puskas, Kopa, Pelé, Bobby Charlton, Iașin, Eusebio, Beckenbauer, Rummenigge, Blohin, Platini, Rossi etc. Ei au devenit subiecte de schițe și nuvele, de biografii și autobiografii, savurate de milioane de cititori, unele dintre ele transformate în scenarii de film și piese de teatru. Era, deci, normal ca fotbalul, transfigurat în artă, să ajungă astăzi un uriaș spectacol al maselor.

Toate „stelele gazonului“ s-au desprins dintr-o armată imensă de jucători, dublată de un număr de-a dreptul incredibil de spectatori, radioascultători și telespectatori, dar și din echipele de amatori care practică jocul în orele de răgaz, ca o simplă acțiune recreativă.

În Anglia, ce-și atribuie în mod justificat titulatura de „patrie a balonului rotund“, slujitori ai fotbalului au fost înnobilați, decernîndu-se numai în ultimii 50 de ani titlul de lord unui număr de patru jucători și antrenori : Stanley Matthews, Matt Busby, Bobby Charlton și Alf Ramsey.

De altfel, pînă și marele Will (Shakespeare) pomenește, în anul 1605, (în „Regele Lear“) de acest sport, iar în „Comedia erorilor“ (actul II), spune : „Sînt atît de rotund la cap și la minte, ca o minge de fotbal !“

Creșterea vertiginoasă a numărului jucătorilor legitimați se poate vedea și din exemplul Germaniei, care în anul 1900 avea numai 86 de echipe, cu 1200 de membri, pentru ca numai după 14 ani să înregistreze 2200 de cluburi de fotbal cu 200 000 de jucători. Exemplul nu este nicidecum izolat, ci poate fi multiplicat cu cifre astronomice de fotbaliști și suporteri din toate țările lumii.

Dar fotbalul mai place și prin neprevăzutul rezultatelor. La C.M. 1950, disputat în Brazilia, pronosticurile presei de specialitate erau unanime în ce privește o victorie lejeră a Angliei în fața echipei S.U.A., al cărei fotbal era ironizat, spunîndu-se : „este tot atît de bun ca și jocul eschimoșilor“. Dar meciul s-a terminat cu 1—0 pentru reprezentativa S.U.A. !

Scanned with OKEN Scanner

În același campionat, chiar în întîlnirea decisivă din fața celor 200 000 de spectatori, o mare surpriză a constituit-o victoria reprezentativei Uruguayului asupra Braziliei, chiar pe terenul acesteia. Finalul a fost dramatic. Plîngeau nu numai jucătorii brazilieni, ci și spectatorii din tribune...

O altă „lovitură de teatru" a fost cea din 1953. Cine ar fi crezut că Ungaria va învinge cu 6—3 „naționala" Angliei și încă la aceasta „acasă" ? Iar în C.M. 1954, după ce Ungaria a învins R.F.G. cu 8—3, ea a fost înfrîntă în finală tot de formația fraților Walter cu 2—3 !

În 1962, Federația Internațională de Fotbal Asociație (F.I.F.A.) a oferit chilienilor onoarea de a organiza campionatul mondial. Dar, cu un an înainte, seismul care a zguduit Chile provocase pagube imense. Se credea că după un asemenea dezastru se va renunța la găzduirea jocurilor. Dar președintele de atunci al țării, George Alessandri Rodriguez, a opinat că după o asemenea calamitate organizarea campionatului mondial este singura salvare... Iar felul cum a fost pusă la punct desfășurarea competiției a făcut să se tragă concluzia că nici cutremurele nu pot bara drumul ascendent al fotbalului... Și aceasta pentru că jocul cu balonul rotund a depășit granițele stadioanelor, pătrunzînd pe calea undelor (radio și TV) pînă la cea mai umilă colibă, așa cum s-a întîmplat cu turneul final din 1982, care a numărat, la cele 52 de partide, 10 miliarde de radio ascultători și telespectatori (după declarația președintelui F.I.F.A., Joao Havelange).

Nu puține sînt însă și problemele de arbitraj : italianul Lo Bello a fost acuzat că în partida Napoli—Spal, terminată cu 4—1, a dictat trei lovituri de la 11 metri împotriva echipei din Ferrara, deoarece ar fi fost mituit de președintele clubului napolitan, arhimilionarul Mauro. Sub presiunea opiniei publice, cazul a fost discutat în parlamentul italian. S-a dispus o anchetă, care a stabilit că arbitrul Concetto Lo Bello a condus nepărtinitor, iar cele trei penalty-uri acordate în favoarea echipei din Napoli au fost pe deplin justificate... Apoi, în anul 1980, tot în Italia a izbucnit marele scandal cu pariurile „Toto nero", în care au fost implicați numeroși „oficiali" și jucători celebri.

În problemele de ordin tactic, avem cazul „cattenaccio"-ului („lacătului") adoptat de echipele italiene în anii '60—'70, cînd prin închiderea jocului se înregistrase o mare scădere a interesului pentru fotbal. În valul de pesimism abătut atunci asupra fotbalului european, se vorbea din ce în ce mai insistent de un „Götterdämerung" al acestui joc. Dar revirimentul s-a produs pe neașteptate, în anul 1970, la C.M. din Mexic. Datorită jocului dinamic

Scanned with OKEN Scanner

al echipelor sud-americane, fotbalul a redevenit vedeta nr. 1 a spectacolelor sportive. Numărul celor prezenți pe stadioane a bătut toate recordurile, iar emisiunile de radio și TV au înregistrat peste două miliarde de ascultători și telespectatori.

Înainte de partida derby, care urma să desemneze pe campionii lumii (între reprezentativele Braziliei și Italiei), din prima țară au venit zeci de mii de suporteri, cu tobe și trompete, cu petarde și tam-tam-uri. Ei dansau tot timpul pe străzi, în ritm de samba, scandînd la infinit : „Brasil !, Brasil !“ Dorințele li s-au împlinit, Brazilia cîștigînd meciul cu 4—1. La fluierul final al acestei partide, ambele echipe urmau — conform ceremonialului — să se alinieze la mijlocul terenului, dar jucătorii brazilieni, în frunte cu Pelé, s-au îndreptat în fugă către culoarul ce dăcea la cabine. Ce se întîmplase ? Publicul năvălise pe teren ca o maree dezlănțuită. Vedeta braziliană a reușit numai datorită vitezei sale impresionante, să scape în chiloți dar fără tricou, care i-a fost smuls de fanaticii săi admiratori, cuprinși de beția succesului. Așa au pățit și ceilalți jucători, cărora li s-a sfîșiat întregul echipament (tricouri, jambiere, ghete, apărători), fiind împărțit de „torcedorii“ brazilieni drept talismane. Frenezia a durat cîteva ore. Carlos Alberto împărțea, protector, pumni în dreapta și-n stînga, dar stupoare ! Pe Rivelino l-a găsit lungit jos, leșinat sub asaltul năprasnic al suporterilor...

În același timp, la Roma și în toate orașele și satele din Italia, milioane de cetățeni erau numai ochi și urechi în fața televizoarelor și a aparatelor de radio. Ei s-au recules cu greu după înfrîngerea nu prea onorabilă a „azzurri“-lor (cu 1—4), resemnîndu-se cu gîndul că și medalia de argint este, totuși, bine venită la capătul unei atît de mari încleștări sportive.

Așadar, Mexicul anului 1970, în care și reprezentativa României, condusă de Angelo Niculescu, a avut o „ieșire în larg“ destul de bine apreciată, a dovedit că fotbalul rămîne sportul cel mai îndrăgit de mase. Brazilia, tripla campioană a lumii, înlăturase un diagnostic pesimist. Să ne gîndim că la începutul secolului, aceeași Brazilie suferise o înfrîngere din partea Angliei, cu severul scor de 14—0 !

Fotbalul, deși prin forța și dinamismul său este un joc eminamente bărbătesc, a început, totuși, acum să fie practicat și de femei, care vor să demonstreze încă o dată că „sexul slab“ poate fi, pe teren, egal cu „sexul tare“. Documente de necontestat ne arată că, încă din anul 1920, au început să se organizeze jocuri internaționale de fotbal între echipe feminine. Primele confruntări au avut loc pe stadionul *Pershing* din Paris. Atunci s-au disputat trei partide între reprezentativele de femei ale Angliei și Franței.

Scanned with OKEN Scanner

Prima s-a terminat la egalitate, dar celelalte două au fost cîștigate de englezoaice, ultima cu scorul de 5—0. La meci au participat 25 000 de spectatori, deși un bilet costa 30 de franci (sumă importantă acum 64 de ani). Jucătoarele erau echipate la fel ca bărbații, avînd în plus șepci pe cap.

Presa de atunci a publicat cronici cu mare lux de amănunte, fotografii grațioase și interviuri picante arătînd că numai cu cîteva zile înainte, la un concurs masculin de atletism, de pe același stadion, tribunele au fost aproape goale, deși se înfruntau cîțiva mari campioni europeni și mondiali.

De atunci și pînă acum, fotbalul practicat de femei și-a confirmat valoarea, cerîndu-și dreptul la o lungă și fascinantă existență.

După Campionatul Mondial din Mexic, Federația de fotbal a Italiei s-a oferit să organizeze un campionat feminin al lumii. Și dacă la acel „Mundial 1970" s-a recomandat, prin crainicii posturilor de radio și TV, ca bolnavii de inimă să nu urmărească derby-ul, este ușor de imaginat că, mai ales în cazul televizării unui campionat mondial de fotbal între echipe de femei trebuie să se ia măsuri de securitate pe toate planurile... (Bineînțeles, un asemenea campionat nu poate fi lipsit și de un concurs pentru desemnarea celor mai frumoase jucătoare din lume...)

Să credem, oare, că pînă la urmă și sexul așa-zis slab, care se dovedește deseori chiar mai tare decît sexul bărbătesc, se va încadra în formula feroce, lansată de un antrenor scoțian (rămas anonim) și înregistrată de un om de știință, Desmond Morris (zoolog și etnolog), prins și el de „boala secolului" ? Morris, director al echipei Oxford United, a spus în cartea sa „Tribul fotbalului" : „Unii oameni consideră că fotbalul este o chestiune de viață și de moarte. În realitate, însă, fotbalul este mult mai important decît acestea".

În finalul primului capitol, transcriem și noi acest aforism întrebîndu-ne dacă are sau nu dreptate profesorul de la Oxford ? Ne vom lămuri, poate pe parcursul acestei lucrări.

Recent, acest sport ne-a apărut într-o viziune nouă și cu potențe proaspete chiar în C.M. din Spania (iunie-iulie 1982), dîndu-ne posibilitatea să facem un examen mai profund al tuturor ipostazelor furnizate de fotbalul zilelor noastre și de-a proiecta liniile lui de forță în viitorul mai apropiat sau mai îndepărtat.

...Și-acum, stimate cititor, să pornim împreună la drum în explorarea ce-o facem acestui sport, așa cum ni s-a relevat el într-o lungă și zbuciumată existență, prin numeroase țări ale lumii, ca și în toate marile competiții europene și intercontinentale, urmînd ca procesul evolutiv al fotbalului pe pămîntul României, de la începuturi și pînă astăzi, să facă obiectul unui alt volum.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL II

Geneza fotbalului

Este firesc să ne punem o întrebare capitală : Cum a luat naștere acest sport, ajuns să cucerească astăzi toate țările lumii și să concentreze pasiunile unui număr impresionant de oameni ?

Ca totdeauna cînd lipsește cunoașterea exactă a acelui „primum movens“ (cel dintîi impuls), fantezia care umple cu legendele și miturile ei tot ce iese din orizontul observației directe, a emis și în privința fotbalului tot felul de povești, mai toate seducătoare.

Zeci de tomuri, tipărite în condiții grafice dintre cele mai atrăgătoare, actualizează la fiecare Olimpiadă, dar mai ales la toate Campionatele mondiale de fotbal, legendele ce ar vrea să explice geneza acestui sport, pornind din timpuri de mult apuse și ajungînd pînă în zilele noastre.

Astfel, avem o mărturie prețioasă a marelui filosof Platon (428—348 î.e.n.), care în „Republica“ sa dădea amănunte asupra dispărutului continent Atlantida, ce s-ar fi scufundat cu vreo 10 000 de ani î.e.n. în apele învolburate ale Mediteranei. Discipolul lui Socrate, vrînd să propage o formă ideală de stat, atribuia vechilor atlanți cele mai înalte virtuți, printre care și pe aceea de-a fi buni și leali sportivi în jocurile cu mingea rotundă, desfășurate pe stadioanele de marmură, în prezența a mii de admiratori.

În epopeea legată de războiul Troiei („Odiseea“), în care ne sînt redate toate tribulațiile lui Ulise pe lungul drum de înapoiere în Itaca, găsim descrisă o formă de joc cu mingea, disputată de astă dată numai de femei, în frunte cu frumoasa Nausicaa, fiica regelui feacilor, Alcinou.

O mărturie istorică, dinaintea erei noastre, o găsim în sarcofagul marelui rege egiptean Ramses al II-lea (1301—1235 î.e.n.), care, alături de mumia sa, avea și cîteva mingi de piatră, dovedind că în timpul lungii sale domnii el a practicat sportul cu mingea rotundă, care n-a putut fi, în realitate, de piatră.

Scanned with OKEN Scanner

În vechea Eladă erau cunoscute și recunoscute jocurile *aporaxis* și *episkyrios*, care aveau numeroase elemente ce le întîlnim astăzi atît în fotbal, cît și în rugby, dar și în tenis și cricket. De asemenea, se juca și *sphairomachia*, care, după cum indică însuși numele, avea ca „obiect" o minge perfect rotundă. Iar în jocul *pheninda* găsim amintite chiar și procedeele pasei și ale fentei...

Învingîndu-i pe greci, armatele romane au preluat multe din aceste elemente pentru jocul lor pe care l-au numit *harpastum*. Iar atunci cînd nu s-au mai mulțumit să umple mingea (de obicei, o băşica de bou) cu nisip sau cu paie *(paganica)*, romanii au umflat-o cu aer, numind noul joc *follis* sau *orluta* (cînd mingea era de piele, argăsită cu alaun).

Întinzîndu-și stăpînirea întîi peste o bună parte din Europa occidentală (Gallia, Britania, Spania și Germania), imperiul roman a presărat cu amfiteatre și stadioane toate aceste regiuni, unde nu se organizau numai curse de cvadrige și lupte de gladiatori ci, și partide de *follis* între echipe ale armatei cuceritoare și ale localnicilor cuceriți.

Nu putem exclude nici ipoteza că și pe teritoriul „Daciei Felix", în cei 170 de ani de colonizare romană, să se fi disputat pe stadioanele de la Tomis, Histria, Callatis, Sarmizegetusa, Napoca, Drobeta etc. jocurile *harpastum* sau *follis*, dar prea au fost vitrege vremurile după părăsirea acestei colonii de către armata și administrația lui Aurelianus, pentru ca autohtonii să mai poată continua disputele sportive, ei fiind preocupați de a-și apăra pămîntul.

Datorită și acestor lupte duse între Dunăre Mare și Carpați, celelalte popoare (englez, francez, german, spaniol și italian) au putut să-și înalțe în liniște cetăți mîndre și catedrale semețe, în piețele cărora se disputau întreceri festive între cavaleri. Dintre acestea nu lipsea nici jocul cu mingea (rotundă sau ovală), care a luat forme diverse în Britania, Normandia, ca și în Bretagne sau în cetățile Florența și Sienna din peninsula italică.

Dacă în anul 276 se vorbea în Anglia de partide de *sphairomachia*, în Franța, jocul moștenit de la cuceritorii Galiei a preluat și unele formule magice, moștenite de la străbunii gali. Astfel, prin *la choule*, normanzii considerau, că alungă „duhurile rele", care le aduceau secete ruinătoare pentru recoltele lor de mere. De aceea, „poarta" pe care o atacau era a unei biserici, bombardată de mingea pe care jucătorii o conduceau cu puternice lovituri de picior.

Echipele, formate din sute de locuitori, alergau apoi după o minge de-a lungul cîmpiilor, rătăceau prin păduri, timp de mai multe zile, trecînd înot și rîurile.

Scanned with OKEN Scanner

Dincolo, în Bretagne, jocul numit *la soule* era o rămășiță a cultului druizilor, disputîndu-se între locuitorii a două comune sau credincioșii a două parohii, pînă cînd ultimii combatanți cădeau extenuați. Atunci, un singur jucător mai rezistent alerga cu balonul pînă la marginea satului vecin, pentru a-l depune acolo, exact ca la eseul de rugby.

În Flandra și în Picardia se disputau, de asemenea, partide ale jocului *la soule*.

Iată însă că și din Extremul Orient (China și Japonia) ne vin alte legende fermecătoare despre jocul cu „mingea militară", disputat în acele țări. Un document din străvechea Chină ne atestă că în această uriașă țară se practica încă din anul 2692 î.e.n. jocul *Tsu-chu* (t'souh-kich) care însemna „minge lovită cu piciorul". Un scriitor chinez ne-a lăsat descrierea felului în care se juca *Tsu-chu* și, în plus, chiar operația umflării balonului...

Barele erau confecționate din trestie de bambus, avînd o înălțime de 3—4 m, iar plasa se confecționa din împletituri de mătase. Golurile nu erau valabile atunci cînd mingea intra în plasă, ci numai cînd trecea peste poarta adversă (ca la rugby). Jucătorii erau recrutați din aristocrația chineză, mergînd pînă la curtea imperială. Suveranul Chen-Ti, care a condus China între anii 32 î.e.n. — 5 e.n., a fost entuziasmat de acest joc, decretînd ca partidele să se desfășoare în fața tribunelor pline cu spectatori, iar porțile să fie înălțate la 10 metri ! Plasa era din stofă colorată, avînd la mijloc o deschidere în formă de cerc (500 cm diametru), prin care trebuia introdusă mingea.

Partida se sfîrșea în aclamații pentru învingători și huiduieli copioase pentru învinși. Echipa cîștigătoare era recompensată cu frumoase cupe de argint, bucăți de brocart și vase de porțelan pline cu fructe aromate. În schimb căpitanul echipei învinse era dus într-o cameră obscură, unde primea lovituri de bici, al căror număr era direct proporțional cu importanța sa...

Din China, jocul cu mingea a ajuns și în Japonia, unde sub numele *kemari* a avut jucători și pe împărații Tai-Tsu, Engi și Teurei, imortalizați în tablourile pictorilor T'sien-Sivan și Shunko.

Nu ne lipsesc inscripțiile și, mai ales, gravurile care atestă că în vechile civilizații Inka, Maya și Azteka din cele două Americi, era cunoscut jocul cu mingea, utilizat tot în scopuri magice, urmărind izgonirea „necuratului". Ca o reminiscență, echipa Independiente din Buenos-Aires este supranumită a „diavolilor roșii" sau poate pentru că ritmul lor de joc este de-a dreptul infernal...

În Africa de Nord, berberii marocani făceau și ei apel la jocul *koura*, drept invocație pentru atragerea ploilor, în genul paparudelor de la noi.

Evul mediu european cunoaște violența crescîndă pînă la paroxism a jocului, mai mult în Anglia și mai puțin în Franța. Aceasta și pentru că în „misterele" prezentate în piețele cetăților franceze, sufletul lui Iuda era simbolizat printr-o minge, pe care toți participanții o loveau furibund, fie cu pumnii, fie cu picioarele...

Pe malurile Senei, jocul cu mingea a început a fi disputat între două echipe : una de bărbați însurați, alta de celibatari. Nu erau interzise între aceste echipe loviturile cu pumnul și cu picioarele, nu numai în minge, dar și în adversar, fapt care a provocat reacția legiuitorilor, ce au dat edicte de interzicere a acestor *ludos soularum*, aplicînd pedepse severe celor ce îndrăzneau să le mai practice.

Cu toate decretele antecesorilor săi, din anii 1319, 1369, 1387, regele Henri al II-lea juca extrem de pasionat „la soule" în compania poetului Ronsard.

În Anglia, o cronică din 1105 povestește : „Tinerii din cetatea Londrei se adună în timpul carnavalului pentru a se dărui jocului cu mingea". Cronicarul Carew adăuga la 1602 : „Jocurile *hurling over country* sau *hurling at goales* fac ca locuitorii diverselor comune să se întreacă pe durata de mai multe mile".

Aceste dispute provocau numeroase pagube terenurilor agricole, așa că regele Eduard al II-lea a dat un prim edict de interdicție (la 13 aprilie 1314), urmat și de hotărîrile altor capete încoronate : Eduard al III-lea (în 1349 și 1365), Richard al II-lea (în 1389), Henric al IV-lea (în 1401), Henric al VIII-lea și regina Elisabeta (1542 și 1581). Se aplicau și pedepse cu închisoarea celor ce continuau să se întreacă în acest „joc sîngeros, criminal și diavolesc".

O faimoasă partidă, rămasă în istoria acestui sport, a fost cea dintre cei 300 atacanți din Suffolk și 264 apărători din Norfolk, în care s-au înregistrat numeroase accidente mortale. Printre jucătorii acestui sport s-a numărat și Sir Oliver Cromwell, ajuns apoi cancelar al Angliei.

O dată istorică este și aceea din anul 1800, cînd un anume William Gilbert n-a mai umplut mingea cu paie, tărîțe și rumeguș, ci a avut ideea năstrușnică s-o umfle cu aer...

Au venit apoi noi generații de studenți și elevi, care au adoptat diverse formule de joc, una numită *hurling at goal*, jucată numai în curțile colegiilor și internatelor respective, iar alta *dribling game*.

Coabitarea fotbalului cu rugbyul (în cadrul jocului *hurling at goal*, practicat și cu piciorul și cu mîna) s-a diluat în anul 1823, cînd studentul William Webb Ellis, din colegiul orașului Rugby,

Scanned with OKEN Scanner

„a binevoit să prindă și să păstreze mingea în mînă și, în loc s-o paseze înapoi, s-a aruncat orbește înainte, spre buturile adverse".

Acest moment crucial este înscris pe o placă de marmură, fixată pe zidurile colegiului din orașul Rugby. Reglementarea noului joc, făcută în 1847, n-a adus însă completa separare a celor două discipline sportive. Echipele de *foot-ball rugby* se compuneau, fie din 50-60 jucători, fie chiar din 120 jucători. Iar partidele erau la fel de brutale, deoarece se dădeau numeroase lovituri în tibiile adversarilor...

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL III

Fotbalul în Anglia și răspîndirea lui pe glob

Înainte de constituirea primei federații de fotbal (1863), jocul cu mingea rotundă, lovită numai cu piciorul (spre deosebire de rugby), începe să cucerească tot mai mulți adepți în toate localitățile mari și mici ale Angliei. Chiar în anul 1855, în orașul Sheffield apare prima echipă de fotbal din lume. Ea se numea The Sheffield United Cricket and Foot-ball Club.

La început, echipele aveau 10 jucători — apărători și înaintași de-a valma — și încă unul cu misiunea de a apăra poarta, fără dreptul de a utiliza și mîinile. Regulile jocului nu erau încă precizate.

Pentru a pune capăt atît haosului în joc, cît și oricăror violențe, 11 cluburi și-au trimis, la 26 octombrie 1863, reprezentanții lor la Londra, unde s-a ținut o primă ședință de constituire a Asociației de fotbal ((Football Association). În acea zi, în localul „Freemason's Tavern" au fost elaborate și primele reguli de joc (13 la număr), total deosebite de cele ale rugby-ului, care a continuat să-și mențină firma ambiguă „Football-rugby", în timp ce al doilea sport se intitula „Football Association". Ambele jocuri au mai parcurs o perioadă neclară pînă în anul 1871, cînd s-a creat „Rugby Foot-ball Union".

Deseori, pentru conducerea partidelor de fotbal și de rugby se făcea apel la aceiași arbitri. Nu de puține ori aceștia greșeau, încurcînd aprecierea abaterilor de la regulament, dictînd la fotbal sancțiuni valabile pentrū rugby. În această atmosferă s-a disputat, în anul 1870, primul meci amical între cele două reprezentative, Anglia și Scoția. După doi ani, revanșa terminată cu un scor alb (0—0), a adus în tribunele stadionului londonez 4000 spectatori (cifră record pentru epoca respectivă).

Pentru a pune capăt conflictelor provocate de arbitrajul defectuos, s-a hotărît ca un timp partidele să fie conduse de căpitanii

Scanned with OKEN Scanner

ambelor echipe. Soluția nu era fericită, deoarece fiecare „căpitan" interpreta regulile după cum îi dicta interesul propriu. S-a recurs atunci și la doi arbitri de margine, recrutați dintre spectatori. Pentru a evita conflictele între arbitrii de margine, s-a recurs la un arbitru principal, care avea sarcina de a fi imparțial în joc.

În anul 1871 „Foot-ball Association" a înlocuit regulamentul de 13 articole din 1863. După alți 12 ani (1875) s-a fixat înălțimea porților (2,44 m), hotărîndu-se ca schimbarea terenului să nu se mai facă după înscrierea fiecărui gol (ca pînă atunci), ci numai după repriza I. În sfîrșit, după alți șase ani (1881), s-a dispus ca arbitrul să conducă partida din interiorul terenului și nu din tribună.

O perioadă de timp se acorda un punct echipei în atac, atunci cînd un jucător din apărare oprea mingea cu mîna ca să nu intre în propria-i poartă.

Alte modificări, au fost aduse în 1884 și 1891, iar mai tîrziu în 1925 a fost schimbată regula ofsaidului ; în 1938 întregul regulament a fost resistematizat, el ajungînd la 17 articole.

Un Congres general al fotbalului englez, ținut în februarie 1884, a fixat statutul jucătorilor profesioniști (care activau încă din 1881), dar partizanii amatorismului, scoțienii, au refuzat să accepte noul statut. În anul 1885, la un congres general al fotbaliștilor, profesionismul a fost legalizat.

Pe răbojul fotbalului britanic rămîne încrustat numele unuia dintre primii jucători de valoare, lordul Arthur F. Kinnaird, veritabil pionier, care după ce în anul 1868 fusese casierul tinerei federații engleze, a fost ales apoi președinte al ei, rămînînd în același timp și jucător pînă în anul 1890, cînd la vîrsta de 43 de ani a abandonat acest sport.

Prima competiție de mare importanță pentru fotbalul insular a fost „Cupa Angliei", apărută în anul 1871. La această competiție au participat pînă în 1884 și echipe amatoare, dar începînd din acel an, acest trofeu prestigios a fost rezervat exclusiv echipelor profesioniste. Tîrziu, în 1893, a fost creată și „Cupa jucătorilor amatori".

Liga Angliei apare în anul 1888, cînd s-a organizat și primul campionat cu trei divizii și meciuri tur-retur, cîștigat de echipa Preston North End. În 1894 a fost întemeiată Liga de Sud, care abia în anul 1920 a fuzionat cu „Liga Centrală".

Destinele fotbalului insular sînt conduse de patru federații (asociații) : 1) a Angliei ; 2) a Scoției ; 3) a Țării Galilor și 4) a Irlandei. Se apreciază că una din cele mai puternice este cea a Scoției, în cadrul ei disputîndu-și întîietatea două mari cluburi : Celtic și Rangers Glasgow.

Scanned with OKEN Scanner

Cele mai mari cluburi engleze (unele cu vechime de 120 ani) sînt : Sunderland, Aston Villa, Liverpool Newcastle, Marchester United, Blakburn Rovers, West Bromwich Albion, Burnley, Chelsea, Tottenham Hotspur, Woolwich-Arsenal, Preston North End etc.

Forul suprem al fotbalului din Marea Britanie este International Board (Biroul internațional de fotbal-asociație), înființat în anul 1882. În anul 1913 a fost cooptată ca membră și F.I.F.A., care are patru voturi.

Rolul International Board-ului este de a veghea la stricta aplicare a regulilor și principiilor fotbalului. Numai această instituție are dreptul de-a modifica și interpreta regulamentul, atît pe teritoriul Marii Britanii, ca și pe întregul glob.

După statisticile din anul 1982 Anglia posedă 40 000 de cluburi cu 1 500 000 jucători și 1693 de arbitrii. Prima ligă profesionistă are 10 echipe.

Dacă am dat o mare extindere istoricului fotbalului insular este pentru că, prin organizarea sa, el constituie un model pentru fotbalul din toate țările, iar prin International Board și-a asumat redactarea regulamentului obligatoriu pentru întregul fotbal mondial.

„CALCIO" ITALIAN

N-au lipsit voci care să revendice paternitatea fotbalului pentru Italia, unde jocul *harpastum* roman s-a putut transmite mai direct și, deci, mai ușor descendenților lui Romulus și Remus...

Unele cronici din strălucita epocă a Renașterii ne-au păstrat pînă și „programele" marilor festivități ce se desfășurau în piețele Florenței și ale Siennei, cu partidele de *calcio* („piciorul"). Primele mențiuni le avem de la Anziano di Tosa și în statutul Mondovi, în anul 1415.

De altfel, un vechi exercițiu sportiv este consemnat încă din sec. al XII-lea, sub numele „jocul cu armele", considerat drept strămoșul acestui *il calcio,* condamnat în 1510 de scriitorul Paolo Cortese, ca fiind „prea violent spre a fi practicat de cardinali..."

Calcio fiorentino ne-a fost amănunțit descris în memoriile și desenele publicate în 1688 : se juca în piața Santa Croce pe un teren dreptunghiular. Golul — *una caccia* — era obținut de cîte ori mingea depășea liniile de margine de pe partea lungă a terenului.

Partidele erau onorate și de prezența familiei Medici, înconjurată de întreaga curte și de cei mai însemnați cetățeni ai republicii.

Scanned with OKEN Scanner

Avînd și unele elemente de rugby (se întrebuințau și mîinile), *calcio fiorentino* a putut fi considerat chiar de unii englezi (Richard Lassels, în sec. al XVII-lea, și specialistul Norris Ellison, 1920), ca stînd la originea rugby-ului insular, fără să mai fi fost nevoie de „inovația" spectaculoasă a lui William Webb Ellis, din anul 1823...

Il calcio, jucat la început de reprezentanții aristocrației (au evoluat pe teren și papii Clement al VII-lea, Leon al X-lea și Urban al VII-lea), s-a răspîndit repede în masa mare a poporului. Dar autoritățile civile și ecleziastice au dat și aici decrete de interdicție cu amenzi de 300 scuzi aur, aplicate celor ce nu respectau dispozițiile cardinalului Montevalente.

În pofida acestor măsuri drastice, *calcio* a continuat să fie jucat la Florența și Bologna, la Veneția și Livorno, pînă în sec. al XVIII-lea. Dar adevăratul fotbal-asociație, de tip englez, a fost adus în Italia abia la sfîrșitul secolului al XIX-lea de marinarii britanici care ancorau în porturile italiene, în special la Livorno, Genova și Napoli. Treptat, jocul s-a răspîndit în mai toate orașele, semnalat în special la Udine, Treviso și Ferrara. În anul 1896, a avut loc o partidă între echipele Udinese și Ferrara, cîștigată de prima cu scorul de 2—0. După doi ani (1898) a apărut o echipă intitulată F.C. l'Anglo-Panormitan (cu tricouri roș-albastre), fondată în Sicilia. Tot în acel an a avut loc primul campionat de *calcio*, cîștigat de echipa orașului Genova, în care pe lîngă jucătorii italieni activau și cîțiva marinari englezi și francezi. Campionatul s-a disputat și în anul 1899.

La începutul secolului nostru, un englez, Kilpin, a înființat renumita echipă A.C.Milan. Au urmat alte mari echipe, ca fosta Triestina, F.C. Bologna, Juventus, Internazionale, F.C. Napoli, F.C. Roma, Genova, Cagliari (Sardinia), Atalanta, Spal etc. care au dat mereu alte serii de jucători ce au adus gloria fotbalului italian, cucerind și lauri în campionatele europene, dar și în cele mondiale.

În prezent, Italia are 30 618 echipe cu 1 022 030 jucători ; prima divizie cuprinde 16 echipe, iar arbitrii sînt în număr de 15 227.

FOTBALUL IN FRANȚA

Noul fotbal de tip britanic a traversat Canalul Mînecii, găsindu-și un teren fertil în Franța, unde dispăruse „la choule" și lîncezea *la soule*. Pe la 1757 se juca însă la Lyon sportul cu mingea de tip italian *(il calcio)*.

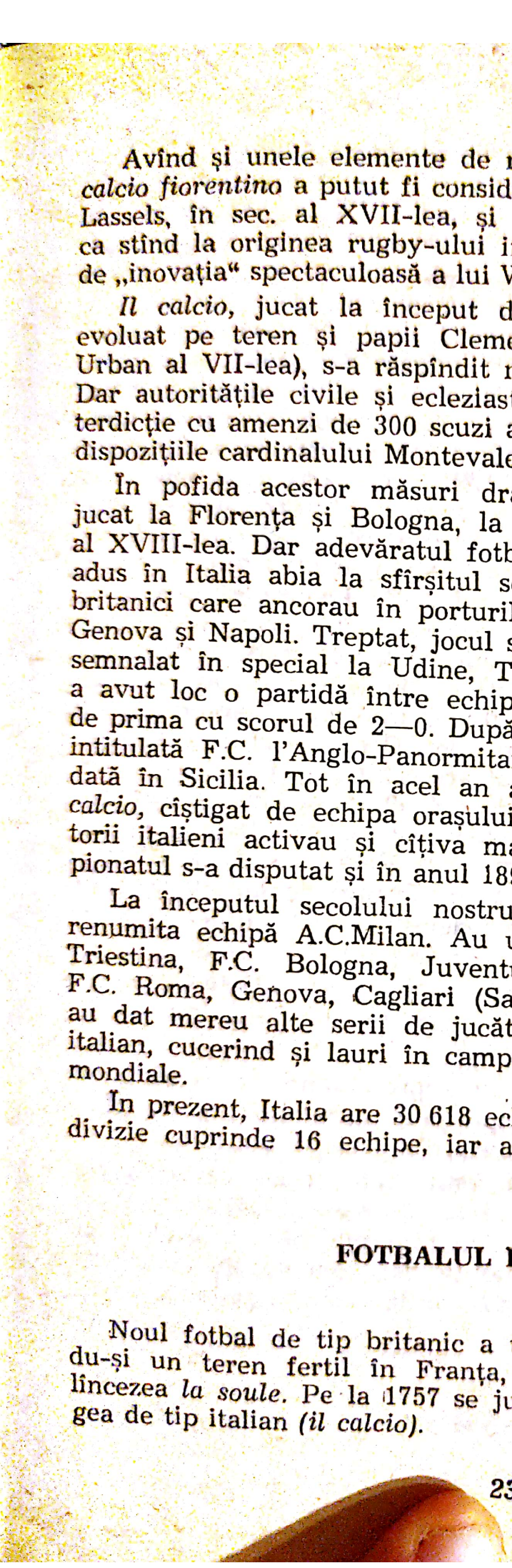

După unele documente, primele jocuri de fotbal de tip englez pe pămîntul Franței au debutat în anul 1872, în portul Le Havre. Apoi jocul s-a răspîndit în alte orașe : Rubaix, Lille, Bordeaux, ajungînd și la Paris, unde au fost înființate primele asociații : Paris football-Club (1879), Racing-Club de France (1882), Stade Français (1883). Primul meci oficial s-a disputat în 1892, la Paris, între echipele White Rovers și International Athletic Club. În ambele formații se aflau mulți jucători englezi. De altfel, toate echipele franceze au utilizat, la sfîrșitul secolului trecut, jucători achiziționați de la cluburile britanice. La început, un așa-zis campionat se disputa numai între echipele White Rovers și Standard Athletic Club (fostă International Athletic Club), care cucereau, alternativ, titlul. Dar primul campionat oficial la care au participat șase echipe, a avut loc în anul 1894, titlul revenind echipei Standard Athletic Club. Succesul acestei competiții a făcut ca jocul cu balonul rotund, după regulamentul de la Londra, să se răspîndească în toate colțurile Franței. Spre sfîrșitul sec. al XIX-lea, în nordul țării s-a format o federație regională, care a coordonat o parte din activitatea fotbalistică, iar la începutul anului 1900 s-a înființat o altă federație de fotbal în sudul Franței, așa că mult timp ambele au activat în paralel. Dar în acel an s-a organizat a doua Olimpiadă a lumii, la care echipa de fotbal a Angliei a învins pe cea a Franței cu scorul de 4—0. Eșecul nu i-a descurajat pe fotbaliștii francezi. În anul 1917, cu toate că țara se afla în plin război, a avut loc o mare competiție, dotată cu „Cupa Charles Simon“ (numele unui jucător căzut pe frontul de luptă). În 1919 s-a realizat unificarea celor două federații (din Nord și din Sud) sub titulatura de „Fédération française de football“.

După primul război mondial soccerul francez s-a dezvoltat spectaculos, fiind puternic sprijinit de federația de fotbal, în frunte cu inimosul ei conducător, Jules Rimet.

În contrast cu vecinii lor englezi, reprezentanții cocoșului galic au fost promotorii celor mai importante competiții de pe glob (Campionatele Mondiale, Cupa Campionilor, Cupa U.E.F.A.).

După cum vom observa, fotbaliștii francezi au participat la prima ediție a „Cupei Mondiale“ și la alte șase (1934, 1938, 1958, 1966, 1978, 1982), înregistrînd rezultate remarcabile : locul 3 în Suedia (1958) — și locul 4 la recentul Mundial spaniol, unde cu un dram de noroc echipa lui Hidalgo ar fi urcat pe podium.

În decursul anilor, pe stadioanele continentelor au evoluat la un înalt nivel echipe de club ca A.S. St. Etienne, Stade de Reims, Racing Club Paris, Nîmes, Olympique Marseille, Girondines Bordeaux, A.S. Lille etc., în care figurau jucători de renume mondial

Scanned with OKEN Scanner

ca Paul Nicolas, Ben Barek, Kopa, Fontaine, Platini, Racheteau, Trésor, Jonquet, Tigana, toți ridicînd prestigiul fotbalului francez.

Actualmente Franța posedă 1 430 679 jucători cuprinși în 52 000 de echipe, prima ligă avînd 20 de formații.

FOTBALUL ÎN BRAZILIA

În Brazilia, fotbalul este mai mult decît un fenomen social, deoarece prin proporțiile luate într-un secol de impetuoasă dezvoltare, ca și prin uriașul val de popularitate de care se bucură în rîndurile tineretului acestei țări, a ajuns (după cum afirmă unele surse documentare) o „adevărată problemă de stat" de care trebuie să țină seama toți cei aflați la cîrma statului. Pentru că, așa cum argumentează unii exegeți ai fotbalului mondial, în „Țara cafelei" sportul cu balonul rotund este un factor catalizator al relațiilor dintre popor și guvernanți.

De unde izvorăște această incredibilă pasiune a brazilienilor pentru fotbal ?

Către sfîrșitul secolului trecut, în această țară jocul de fotbal era apanajul rasei albe. Începînd din anul 1888, cînd negrii din mahalalele sordide *(favelas)* ale marilor orașe, Rio de Janeiro și Sao Paolo, au descoperit fotbalul, ei au reușit să-și pună în valoare excepționalele calități fizice, transformînd balonul rotund într-un instrument îndrăcit. Era anul cînd odioasa instituție a sclaviei a fost abolită.

Unul din pionierii fotbalului brazilian a fost Arthur Friedenreich, fiul unui inginer german, căsătorit cu o negresă. Tînărul mulatru a jucat timp de 25 de ani la două echipe : F.C. America Monteiga și Sao Paulo, înscriind 1329 de goluri în 945 de partide. Mulți consideră că destinul glorios al fotbalului brazilian se datorează simbiozei perfecte dintre dansul frenetic african și disciplina severă a germanilor. Și în ciuda exclusivismului lor, albii au fost nevoiți să-i integreze pe negri în echipa reprezentativă a Braziliei, oferindu-le astfel acestora o viață demnă.

Timp de cîteva decenii, jucătorii negri au adus drept ofrandă „Zeului fotbal" nu numai pasiunea lor pentru joc, ci și unele elemente magice, proprii strămoșilor lor africani. Urmașilor acestora nu le lipseau practicile vrăjitorești, transformate acum într-o sarabandă fotbalistică în ritmul tam-tam-ului.

Anul 1895 înregistrează prima formă de organizare la Sao Paulo. Apoi, în 1901, se formează Liga Sao Paulo, prin echipa

Scanned with OKEN Scanner

C. A. Paulistano. La Rio de Janeiro, Oscar Cox a pus bazele clubului Fluminese. După aceea au urmat alte echipe, cunoscute și azi în întreaga lume : Botafogo, Bangu, America etc.

Campionatul se dispută concomitent în cele două ligi, liderii confruntîndu-se apoi în finală.

Consiliul general al sporturilor (Confederacao Brasileira de Desportas) conduce și fotbalul, președintele ei Joao Havelange fiind ales în fruntea organizației F.I.F.A.

Începînd din anul 1906, mulatrii și negrii din Sao Paulo și-au afirmat superioritatea prin victoriile obținute asupra unor echipe englezești. Meciurile se jucau pe „Redstadion" din marele oraș, unde în 1911 a fost îngenuncheată invincibila echipă a Uruguayului (3—0 pentru brazilieni). Supremația pe plan internațional a venit însă mai tîrziu, în anul 1930, cînd echipa Carioca a obținut un loc secund în grupa a II-a din C.M. de la Montevideo. Și mai valoroasă a fost competiția din anul 1938, cînd brazilienii au obținut, la Bordeaux, medalia de bronz, prin victoria cu 4—2 în fața Suediei.

În anul 1950, în organizare proprie, Brazilia, deși atinsese apogeul dezvoltării în fotbal, a fost nevoită să cedeze Uruguayului cu 1—2, în finala disputată pe „Maracana", transformînd acea zi într-o zi de doliu național.

O revanșă istorică a fost cea din C.M. suedez (1958), cînd tînărul Pelé a pus pecetea personalității sale asupra întregii competiții, Brazilia adjudecîndu-și primul titlu de campioană a lumii. A urmat al doilea triumf, în 1962 (Chile), unde ea a învins, în finală, Cehoslovacia cu 3—1, avîndu-l pe Amarildo drept strălucit înlocuitor al „perlei negre".

Succese prestigioase a obținut și echipa Santos, campioană de 10 ori în decurs de 14 ani, prin evoluția strălucită a unor stele ca Pelé, Garrincha, Vava, Didi etc.

La C.M. din Anglia 1966 — echipa Carioca n-a mai reeditat performanța anilor '58 și '62, fiind eliminată din grupa a III-a de jocul în forță al europenilor. Însă, după alți patru ani, la Mexico City, Brazilia cucerește a treia oară și definitiv „Cupa Jules Rimet", aplicîndu-le italienilor, în finală, o severă „lecție" (4—1), printr-un joc magnific. Victoria pregătită de antrenorul „condițional" Claudio Coutinho, cu teste identice cosmonauților, a fost răsplătită de federația braziliană prin distincții și onoruri deosebite.

După abdicarea „Regelui Pelé" (transferat la Cosmos), naționala Carioca nu s-a mai afirmat, nici în Argentina '78 și nici în Spania '82. Deși învinși, jucătorii brazilieni au demonstrat tehnica lor superioară, specifică dansului lor samba. În 1982, echipa pregătită

Scanned with OKEN Scanner

de Tele Santana, după demonstrațiile făcute în meciurile cu U.R.S.S., Scoția și Noua Zeelandă, a cedat în mod neașteptat în fața italienilor lui Bearzot.

Fotbalul brazilian deține paternitatea sistemelor 4—2—4 și 4—3—3, care s-au dovedit eficiente prin elasticitatea jocului de echipă în teren, imprimînd acțiunilor un ritm dintre cele mai frenetice.

La cei aproape 120 000 000 de locuitori, Brazilia posedă 552 000 de jucători profesioniști și aproape 17 milioane de amatori, mulți dintre ei desăvîrșindu-și pregătirea pe imensa plajă a Copacabanei și în pădurile Amazoniei.

O zicală din Brazilia merită să fie cunoscută, fiind grăitoare : „Aruncă pe plajă o minge de fotbal și vei avea o echipă de primă clasă".

FOTBALUL ÎN URUGUAY

În mica republică a continentului sud-american, situată în sudul Braziliei, jocul cu balonul rotund a apărut în anul 1861, cînd doi profesori englezi de gimnastică — William Poole și Thomas Ashe — au înființat, în cadrul clubului sportiv Montevideo Cricket, o secție de fotbal. Mult mai tîrziu, acesta a devenit celebra formație Nacional, deținătoare a unor trofee internaționale. După cîțiva ani, s-a înființat și Montevideo Ravling, cu profil fotbalistic, actualmente vestita echipă Penarol. Dar, primul meci amical susținut de cele două formații a fost atestat în anul 1878, cînd regulile jocului erau mult mai apropiate de rugby decît de fotbal.

Prima echipă campioană a Uruguayului a fost, în anul 1900, Albion Foot-ball Club, alcătuită din englezi, care împînziseră în acei ani cluburile din această țară. Sobrietatea britanicilor, grefată pe temperamentul ardent al metișilor din Montevideo, a creat acel stil spectaculos de joc specific uruguayenilor, superior, în acea vreme, fotbalului brazilian sau argentinian.

În anul 1912 a auvt loc prima confruntare dintre două selecționate — una din autohtoni, alta din englezii veniți pe acele meleaguri. Cu acest prilej s-a remarcat un jucător de mare talent, José Piendibene, nume devenit legendar în fotbalul uruguayan. În umbra acestuia au crescut alți mari jucători ca : Angel Romano, Carlos Scarone, José Benincasa, Pablo Casal, Vicente Modena.

Selecționata Uruguay a anului 1912 a atras masele de tineret către jocul de fotbal, ai cărui pionieri englezi erau depășiți, acum,

Scanned with OKEN Scanner

de virtuozitatea localnicilor. În acei ani a început construirea unor stadioane cu tribune acoperite, în locul scaunelor așezate pînă atunci pe marginea terenului.

La J.O. din anul 1924 de la Paris, Uruguay a cucerit titlul suprem, încununîndu-se cu laurii cei mai invidiați pînă atunci în fotbal, creînd noi legende prin jucători excepționali ca : José Leandro Andrade (prima „perlă neagră"), Scarone, Cea, Petrone și Nasazzi. Rezultatele obținute la acea Olimpiadă (7—0 cu Iugoslavia și 3—0 cu Elveția) au fost atribuite „magiei negre", iar tehnica superioară a jucătorilor era comparată cu cea mai înaltă coregrafie.

După patru ani, la J.O. de la Amsterdam, Uruguay a dat un sever examen în fața Argentinei, învingînd-o cu 2—1, confirmînd prin aceasta supremația sa în lume.

Cînd Jules Rimet, președintele F.I.F.A., a fost în situația de a alege prima țară în care să se dispute Campionatul mondial de fotbal, el a optat pentru Uruguay, care își serba Centenarul independenței în 1930.

În anul 1932, Uruguay adoptă profesionismul, echipele Nacional și Penarol atrăgînd cele mai mari talente din fotbalul sud-american : Iriarte, Cea, Stabile și alții.

Ultimul mare succes al echipei celeste a fost obținut în anul 1950, cînd ea a devenit din nou campioană mondială, reușind să învingă Brazilia cu 2—1 pe stadionul „Maracana" din Rio de Janeiro. Și cu acest prilej uruguayenii și-au arătat înalta clasă, dovedită de jucători ca Schiaffino, Ghigghia, Andrade, Maspoli, Varela etc.

După acel an „de vîrf", Uruguay n-a mai reușit să se califice în turneele finale ale J.O. sau C.M., deși echipele de club Penarol și Nacional au strălucit în „Cupa Libertadores", cucerind-o în anii 1960, 1961, 1966 (prin Penarol) și 1971 (prin Nacional).

Au fost satisfacții de răsunet oferite entuziaștilor torcedori din această mică țară.

FOTBALUL ÎN ARGENTINA

La numai trei ani de la înființarea primei federații din lume (Anglia, 1863), fotbalul a apărut și în Argentina, adus de marinarii britanici care debarcau pe coasta de est a imensului teritoriu situat între munții Anzi și Oceanul Atlantic (2 780 000 km²).

Scanned with OKEN Scanner

Un profesor englez de gimnastică, Alex. Watson Hutton, a implantat acest sport la Buenos Aires, învățîndu-i pe elevii săi să joace fotbal.

Un an după aceea (1867), s-a înregistrat primul joc în Argentina, dar fiecare echipă avea numai cîte 8 jucători. Combatanții purtau aceleași tricouri, deosebindu-se prin șepcile ce le aveau pe cap, unele de culoarea roșie, altele albastre.

În anul 1883, Watson Hutton a întemeiat și prima „Asociație a echipelor școlare", iar în 1900 a luat naștere la Buenos Aires, un club de fotbal adevărat, cu numele de Alumni, a cărui vedetă se numea George Brown.

Neavînd un adversar pe măsură, Alumni a cucerit 11 ani la rînd titlul de campioană a Argentinei. Abia în 1913 s-a format o altă echipă puternică, Racing, căreia i-a revenit trofeul de șapte ori consecutiv (pînă în anul 1919).

Din 1913 pînă în 1930, cînd s-a întemeiat Federația de fotbal a Argentinei, a existat și o asociație a cluburilor amatoare, care tutela activitatea echipelor cu jucători nesalarizați.

Argentinienii au avut contacte cu fotbaliștii englezi, începînd din anul 1904, cînd echipa insulară Southampton a susținut aici patru meciuri, învingînd pe Alumni cu 3—0, pe Britanicos cu 10—0 și pe alte două tot la scoruri concludente.

Primele echipe care și-au plătit jucătorii au fost Boca Juniors și Laurence, care după fiecare partidă le ofereau cîte 50 de pesos.

„Liga profesionistă" din anul 1931 număra 18 echipe, printre care, în afară de cele menționate mai sus, se mai aflau : Argentinos Juniors, Atlanta, Estudiantes de la Plata, River Plate, Tigre, Huracan, Independiente etc.

Mult mai tîrziu (1967) au apărut și alte cluburi profesioniste la Rosario și la La Plata, fapt care a necesitat organizarea campionatului pe două regiuni : titlul se disputa între liderele acestor ligi profesioniste, care erau în majoritatea cazurilor Boca Juniors (denumită și Milionarios) și River Plate, clubul cu cea mai mare popularitate în Argentina.

Reprezentativa țării s-a făcut remarcată pentru întîia oară pe plan mondial la J.O. din 1928 (Amsterdam), cînd a ajuns în finală, pierzînd la limită trofeul (în fața Uruguayului) cu 0—1.

După doi ani, la C.M. din Montevideo, Argentina a fost din nou învinsă de Uruguay cu 2—4. Primul eșalon era alcătuit din jucători ca Bernabe Ferreira, Carlos Peucelle, Carezzo, Sastre, Varella, Perinetti, Del Giudice, Nollo Ferreira, Guaita.

Scanned with OKEN Scanner

În deceniul următor (1931—1940), în fotbalul argentinian s-au remarcat golgeterii Scopelli și Zoganaya (1931), cu cîte 33 de goluri înscrise în campionat ; Bernabe Ferreira (1932) cu 44 goluri (în 1937) și 40 (în 1938).

Începînd din 1940, River Plate a preluat supremația fotbalului argentinian, atrăgînd prin pepiniera sa de juniori și simpatia unui număr impresionant de *torcedori*.

În anul 1947, tentați de un grup de financiari columbieni, care au transformat fotbalul în *bussines*, mulți jucători argentinieni și-au părăsit țara, îndreptîndu-se spre acel nou Eldorado al jocului cu balonul rotund.

Reprezentativa Argentinei a obținut performanțe deosebite între anii 1936—1957, cînd a cucerit de mai multe ori titlul de campioană a Americii de Sud, avîndu-l ca antrenor pe Guillermo Stabile. Acesta pregătea jucători de clasă ca : Maschio, Corbetta, Angelillo, Sivori, Cruz etc. Prima confruntare cu reprezentativa Angliei argentinienii au avut-o în 1951, cînd, pe Wembley, ei au pierdut cu 1—2, revanșîndu-se în întîlnirile cu Irlanda (1—0), ca apoi în 1952, tot într-un turneu european, să înregistreze victorii asupra Spaniei (1—0) și Portugaliei (3—1).

Dacă la C.M. din Suedia (1958) și la cel din Chile (1961) Argentina n-a strălucit, ea s-a putut remarca în anul 1964, cînd a eliminat rînd pe rînd, în „Cupa Națiunilor" echipele Portugaliei (2—0), Braziliei (3—0) și Angliei (1—0), deși acestea aveau pe atunci jucători celebri ca : Eusebio și Coluna (Portugalia), Pelé, Gerson, Vava (Brazilia), Greaves, Bobby Charlton și Bobby Moore (Anglia).

La C.M. din Anglia (1966), Argentina a ajuns în sferturi, unde a fost învinsă de gazde, iar în 1974, în R. F. Germania, nu s-a calificat. Patru ani mai tîrziu (1978), în propria-i țară a cules laurii, cîștigînd titlul mondial la mare luptă cu echipele Braziliei și Olandei.

Alb-albaștrii au practicat atunci un joc modern, ofensiv, în care a excelat atacantul Mario Kempes. Nu poate fi contestat nici meritul „omului de fier", Cezar Louis Menotti, antrenorul care a renunțat la o serie de jucători, buni în apărare, dar prea puțin penetranți, înlocuindu-i cu tineri fără nume celebre, avînd însă îndrăzneală în atac.

Performanța din 1978 n-a mai fost repetată în 1982, cînd, în Spania, reprezentativa Argentinei a avut o prestație sub așteptări, fiind învinsă de Belgia (0—1), Italia (1—2) și Brazilia (1—3). A obținut două victorii (4—1 cu Ungaria și 2—0 cu El Salvador),

Scanned with OKEN Scanner

neconcludente față de pregătirile minuțioase conduse de același Cezar Menotti.

După un asemenea eșec, care a nemulțumit întreaga suflare a *torcedorilor*. Menotti a fost înlocuit cu Carlos Billardo, de la care milioane de argentinieni sperau într-o revenire strălucită. (Menotti a plecat la C. F. Barcelona, unde se transferase și „steaua" Maradona încă înainte de a începe Mundialul spaniol).

Țara tangoului a avut, totuși, o consolare : campioana sa Flamingo a cucerit titlul Americii de Sud, învingînd în finală pe F. C. Santos, campioana Braziliei, cu 3—0.

Cîteva date statistice ne arată cît de îndrăgit e fotbalul în Argentina : la cei 27 000 000 de locuitori, există 17 474 de echipe cu 306 355 de jucători. În prima ligă joacă 975 de fotbaliști profesioniști, meciurile fiind conduse de 6 600 arbitri.

In luna august 1983, în campionatul Americii de Sud, echipa Argentinei a învins Brazilia (la Buenos Aires) cu 1—0.

FOTBALUL GERMAN

În Germania, primele date despre fotbal le găsim într-o scriere a lui Günter Herbert, prin anul 1865. Deși naționalismul prusac considera fotbalul un joc străin, motivînd că el nu pune deloc gîndirea la contribuție, totuși acest sport și-a cîștigat popularitate și în rîndurile tineretului german, mai ales după unificarea landurilor, făcută de cancelarul Bismark. Muncitorii ca și studenții au îmbrățișat cu pasiune fotbalul, care s-a răspîndit în toate colțurile vechii Germanii. Prima echipă a luat ființă în anul 1880, în portul Bremen și o alta la Hamburg (Hamburger Sport Klub). În 1881 se formează clubul F. V. Hannover, iar în 1882, clubul de cricket din Berlin își inaugurează o secție de fotbal, care din cauza lipsei de continuitate a înregistrat rezultate modeste. În anul 1885 se semnalează o formație valoroasă în Capitală, Berliner Fussbal Klub, care obține mari succese datorită entuziasmului unui tînăr, Georg Leux. După alți trei ani (1888) s-au înființat cluburile F. C. Germania '88 (la Berlin), F. C. Hamburg '88 și un altul la Leipzig.

Din anul 1890, la meciurile interne începe să se aplice regulamentul de joc englez, ceea ce dă un nou avînt acestui sport. În același an, Leux ia, împreună cu un alt jucător, Troschwitz, inițiativa de a organiza un for unitar, adică o federație care să

coordoneze întreaga activitate din fotbalul german. Tentativa a eșuat însă la prima reuniune, din cauza disensiunilor ivite între delegații cluburilor. De abia după 10 ani, la congresul din orașul Leipzig (28 ianuarie 1900), s-a constituit Federația germană de fotbal — D.F.B. (Deutsche Fussball Bund). Au fost prezenți 36 de delegați, reprezentînd 86 de asociații sportive. Tot în același an au mai avut loc alte două congrese (la Erfurt și Frankfurt), care au ales ca președinte pe profesorul dr. Hueppe. Interesant este că noua federație a inclus în competițiile sale și unele echipe austriece. Începînd din anul 1891, răsar în Germania nenumărate formații de fotbal: Dresdner Sport Klub, Karlsruhe Krikers, F. C. Hanau și Fussballklub Strassburg (1893). La Berlin, în același an s-a construit primul stadion cu tribune din Germania, cel al echipei F. C. Prusia.

O partidă între echipele a două orașe, B. F. C. Bremen și B. F. C. Frankfurt, a fost cîștigată (la 11 martie 1894) de prima cu 5—0. Un an mai tîrziu, B. F. C. Bremen a întreprins un turneu de patru jocuri prin trei orașe (Hanau, Frankfurt am Main și Karlsruhe), turneu încheiat cu un golaveraj strălucit (34—1).

În 1896 însă, B. F. C. Bremen a suferit, chiar pe propriul ei teren, o înfrîngere cu 0—13 din partea echipei S. V. Hamburg. În același an, F. C. Duisburg este invitată în Anglia, unde a susținut 5 partide, fiind învinsă în toate jocurile. Englezii au marcat 46 de goluri, germanii nereușind să înscrie nici măcar golul de onoare.

Totuși, fotbalul a prins rădăcini adînci în toate landurile, astfel că, în anul 1904, statisticile menționau 10 000 de jucători, iar peste un deceniu numărul lor sporise de 20 de ori, fotbalul devenind o mare pasiune pentru întregul tineret german.

Au apărut astfel, sute de cluburi și echipe, care au cucerit trofee prestigioase în campionatele mondiale ca și la Olimpiade, iar unii jucători și-au cîștigat nume de mare notorietate pe toate meridianele globului.

Avînd componenți de factură atletică, dar și cu o mare dezinvoltură în joc, echipe ca: Bayern München, S. V. Hamburg, Kaiserlautern, Karlsruhe etc. reprezintă o îmbinare a fotbalului nordic cu fantezia latină, așa cum fusese între cele două războaie mondiale, și jocul austriecilor, cu renumitul lor „Wunderteam".

Totuși la J.O. din 1936, organizate la Berlin, reprezentativa Germaniei a fost eliminată din turneul final de formația Norvegiei.

După cel de al doilea război mondial s-a urmărit reluarea activității sportive în fiecare din cele două republici, R. D. Germană și R. F. Germania, cu un drum distinct de dezvoltare.

Scanned with OKEN Scanner

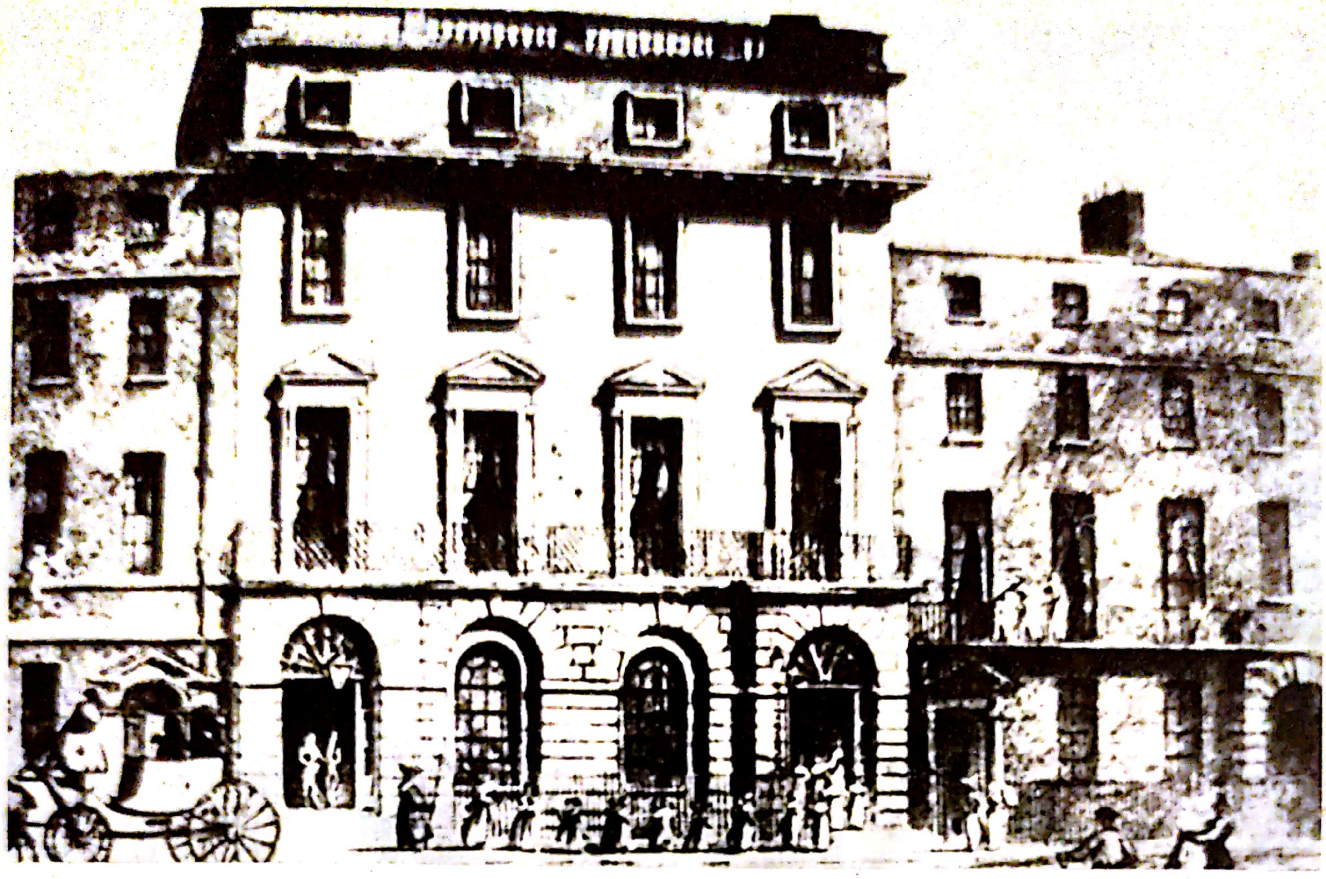

"Free Mason's Tavern", localul in care a luat ființă „Foot-ball Association"

Amsterdam 1928, Congresul F.I.F.A.

Scanned with OKEN Scanner

"Preston North End", 1888 : campioana Angliei

Jules Rimet

Scanned with OKEN Scanner

România – Uruguay (0–4): Covaci, Deşu, Wetzer, Rafinsky, Barbu, Robe, Vogl, Eisenbeisser, Ţaco, Lăpuşneanu, Bürger

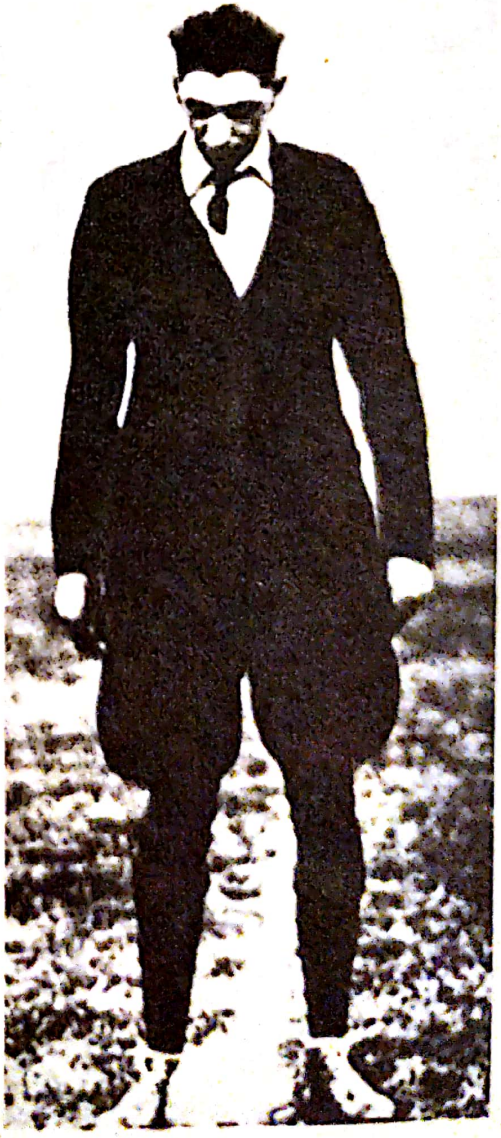

Jan Langenus in Uruguay

Scanned with OKEN Scanner

Echipa României la Penarol (Uruguay), în jocul cu Peru (3–1): Covaci, Wetzer, Stanciu, Barbu, Rafinsky, Vogl, Lăpușneanu, Bürger, Eisenbeisser

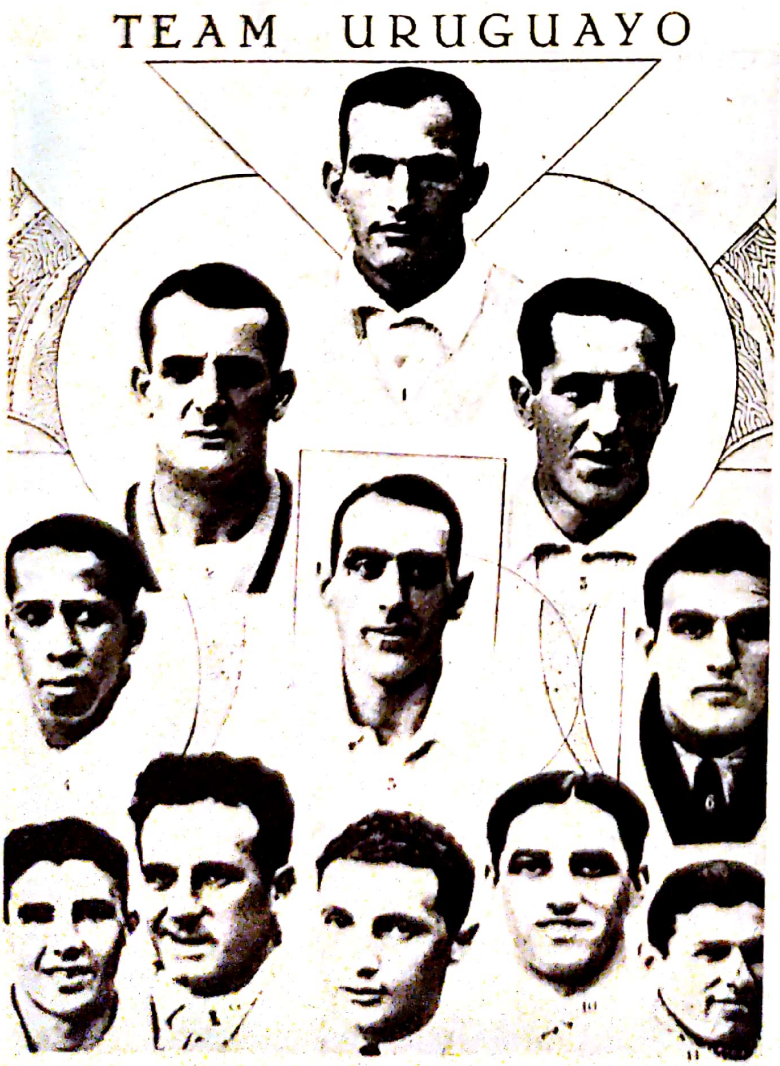

Uruguay cucerește în 1930 prima „Cupă Mondială"

Scanned with OKEN Scanner

Echipa României în 1931 : Zauber (rezervă portar), Cociș, Chiroiu, Albu, Glansman, Bodola, Moravetz, Zombory, N. Covaci, Sfera, Sepi

Italia, campioană mondială 1934, la Roma

Scanned with OKEN Scanner

Italia cucereşte la Paris, în 1938, al doilea titlu mondial

Scanned with OKEN Scanner

Uruguay obține (1950) al doilea titlu mondial

„Wunderteamul" și Hugo Meisl

Scanned with OKEN Scanner

Real Madrid și Cupele Campionilor Europeni

Scanned with OKEN Scanner

FOTBALUL IN R. F. GERMANIA

In Germania de Vest, datorită unor tehnicieni pricepuți — Sepp Herberger și Helmut Shön — s-a putut atinge potențialul solicitat de marile competiții, prin strălucita afirmare a unor echipe de club, dar mai ales a reprezentativelor țării. Astfel în 1954, „naționala" R.F.G. a devenit campioană mondială (după o dispută aprigă cu Ungaria), performanță de mare răsunet, mai ales în masele de tineret, prins în mrejele jocului cu balonul rotund. In anii următori, în cadrul cluburilor din R.F.G. au apărut tineri talentați, ce s-au impus în campionatul intern și mai ales în competiții internaționale organizate după anul 1954.

In Suedia, la C.M. 1958, reprezentativa R.F.G. a ocupat locul al IV-lea, iar în 1962, în Chile, a fost eliminată în „sferturi" de Iugoslavia (0—1). Revirimentul „națională" s-a produs în Anglia, în 1966, cînd în finala turneului a pierdut, la limită, meciul cu țara gazdă.

Fotbalul vest-german se evidențiază însă glorios în 1974, cînd reușește să cîștige pentru a doua oară (pe teren propriu) „Cupa Mondială", prin jucători de superclasă recrutați din propria-i pepinieră : Beckenbauer, Majer, Breitner, Hoeness, Müller, Bonhof și alții.

Recent, în „Mundialul" din Spania, echipa R.F.G. a obținut medalia de argint, fiind învinsă în finală de „Squadra azzurra", condusă de Bearzot.

Și echipele de club ale acestei țări s-au remarcat în marile competiții continentale, fiind mereu prezente în fruntea întrecerilor. Astfel, Bayern München a cucerit „Cupa Campionilor Europeni" trei ani consecutiv (1974, 1975, 1976) și o dată „Cupa Cupelor" (1967) ; Borussia Mönchengladbach și-a însușit trofeul U.E.F.A. în 1975 și 1979 ; Eintracht Frankfurt același trofeu în 1980 ; Borussia Dortmund a triumfat în „Cupa Cupelor", cucerind-o în 1966 ; S. V. Hamburg, recenta cîștigătoare a „Cupei Campionilor" (1983) și-a adjudecat și „Cupa Cupelor" în 1977. Demne de subliniat sînt și performanțele altor formații de club ca : München 1860, Fortuna Düsseldorf, F. C. Kaiserslautern, F. C. Köln, Werder Bremen, F. C. Nürenberg, V. F. B. Stuttgart etc., aflate mereu în primul eșalon al turneelor organizate pe continent.

In R.F.G. activează 125 046 echipe cu 4 403 411 jucători legitimați și 57 740 arbitri. Campionatul primei divizii se dispută cu 18 echipe.

Scanned with OKEN Scanner

FOTBALUL IN R. D. GERMANĂ

Crescut pe vigurosul trunchi al fotbalului german, cu recunoscutele sale calităţi (vigoare fizică, abilitate tehnică şi o solidă construcţie tactică), jocul cu balonul rotund şi-a găsit un teren fertil de dezvoltare şi în Republica Democrată Germană, datorită condiţiilor create de regim tineretului ei sportiv. De-a lungul anilor R.D.G. şi-a arătat valoarea şi în fotbal, reuşind rezultate bune în majoritatea competiţiilor organizate pe glob. La J.O. Roma 1960, echipa R.D.G. se califică în dauna României (la golaveraj) şi rezistă, onorabil, puternicei echipe a Cehoslovaciei, de care e învinsă, la mare luptă, cu 1—2.

Performanţa cea mai răsunătoare a realizat-o la J.O. München (1972), unde învinge redutabila formaţie a R.F.G. (la ea acasă) cu 3—2, obţinînd locul III printr-un scor alb în faţa echipei U.R.S.S.

J.O. din 1976 (Montreal) au constituit încununarea fotbalului din R.D.G., a cărei echipă, învingînd formaţia U.R.S.S. cu 2—1, a ajuns în finală cu Polonia, cucerind medalia de aur, prin victoria cu 3—1.

Pentru turneul final al C.M. din 1974 (München), R.D.G. s-a calificat înaintea României (în grupa I europeană). Aici a înfruntat trei mari puteri fotbalistice : Brazilia, Olanda şi R.F.G. Ajunsă în turul II echipa R.D.G. învinge ţara gazdă cu 1—0, producînd cea mai mare senzaţie din „Weltmeisterschaft". Totuşi, prin jocul sorţilor, echipa lui Beckenbauer ajunge în finală, unde devine campioană mondială.

Jucătorii de excepţie pe care îi avea atunci reprezentativa R.D.G. se numeau : Sparwasser, Vogel, portarul Kroy, atacanţii Pommeranke, Weise, Streich.

Nu-i lipsesc fotbalului din R.D.G. nici puternice echipe de club, care se remarcă în diferite competiţii europene. Astfel, în anul 1974, echipa F. C. Magdeburg cucereşte „Cupa Cupelor", iar în 1981 formaţia Carl Zeiss Jena s-a calificat în finala „Cupei Cupelor", unde a întîlnit pe Dinamo Tbilisi, care, cu greu, a învins-o la limită (1—2).

În acest club activează jucători ca : Lindemann, Raab, Vogel, Hoppe, Schilling.

Prin seriozitatea lor funciară, pusă în serviciul unei pregătiri de mare rigoare ştiinţifică, fotbaliştii din R.D.G. asigură o bază solidă sportului cu balonul rotund din ţara lor.

În prezent, în R. D. Germană activează 557 000 de jucători şi 23 100 arbitri de fotbal.

Scanned with OKEN Scanner

FOTBALUL IN U.R.S.S.

Un exemplu elocvent în ceea ce privește răspîndirea și dezvoltarea fotbalului îl constituie și U.R.S.S., care a oferit fotbalului cele mai bune condiții și cele mai înalte stimulente. Aici, ca un corolar al ansamblului de măsuri luate pe această linie, au fost atinse cifre impresionante de jucători. Rezultatele acestei acțiuni de mare amploare sînt vizibile în urma simplei comparații dintre cele două situații : cea existentă în vechea Rusie țaristă și cea de după Marea Revoluție din Octombrie (1917), pînă astăzi.

În 1912, cînd reprezentativa Rusiei țariste a participat, pentru prima oară, la a V-a Olimpiadă (Stockholm), meciul susținut cu echipa Germaniei (lui Wilhelm al II-lea) s-a terminat cu un scor dezastruos pentru neexperimentații jucători din Petrograd : 0—16 !

Punînd bazele unei mișcări sportive de masă, în care e cuprins și fotbalul, statul sovietic a creat un cadru desăvîrșit care include depistarea talentelor, pregătirea lor în centre speciale (pe categorii de vîrstă), cluburi puternice cu zeci de echipe perfect antrenate, din care sînt selecționați cei mai buni jucători. Cînd s-a apreciat că procesul de pregătire la toate disciplinele sportive a atins nivelul dorit, U.R.S.S. și-a trimis prima delegație de sportivi la J.O. Helsinki (1952). Echipa de fotbal a avut acolo o comportare onorabilă, reușind să egaleze în numai cîteva minute scorul de la 1—5 la 5—5, în fața puternicei și experimentatei formații a Iugoslaviei. „Olimpicii" sovietici cuceresc, apoi, la J.O. Melbourne (1956) medalia de aur la fotbal.

Participînd, apoi. la Campionatul Europei de la Paris (1960), reprezentativa U.R.S.S. își adjudecă titlul suprem, învingînd în finală echipa Iugoslaviei (2—1).

Seria succeselor continuă în C.M. Chile (1962), unde U.R.S.S. ajunge în „sferturi" cu echipa țării gazdă. Iar la C.M. 1966 (Londra), își dispută una din semifinale cu formația R.F.G. (1—2). În ediția 1964 a Campionatului Europei, U.R.S.S. ocupă locul secund (1—2 cu Spania). Același loc îl va cuceri și în anul 1972 (0—3 cu R.F.G.), pentru ca la J.O. 1976 sovieticii să învingă Brazilia (2—0), obținînd medalia de bronz.

La Olimpiada de la Moscova (1980), echipa U.R.S.S. s-a clasat pe locul 3 (după Cehoslovacia și R.D.G.), iar în „Mundialul spaniol" (1982), sovieticii, desfășurînd un joc bine orientat tactic, au fost la un pas de o victorie răsunătoare asupra Braziliei. Au făcut un meci egal cu Polonia și au învins cu 1—0 reprezentativa Belgiei.

Scanned with OKEN Scanner

Campionatul divizionar al U.R.S.S., foarte disputat, se desfășoară cu 18 echipe puternice, între care strălucesc : Dinamo Moscova, Dinamo Kiev, Dinamo Tbilisi, Ararat Erevan, Dinamo Riga etc., multe dintre ele participînd cu succes și la competițiile continentale („Cupa Campionilor Europeni", „Cupa Cupelor", „Cupa U.E.F.A."). În ultimele decenii, în fotbalul sovietic au apărut numele unor mari jucători, care au făcut cinste fotbalului țării lor. În frunte se află celebrul Lev Iașin, apoi Banișevski, Ponedelnik, Curțilava, Muntean, Rudakov, Oniscenko. La recentele competiții s-au remarcat Blohin, Șenghelia, Daseev.

Un fapt esențial este acela că fotbalul sovietic s-a afirmat prin valențele superioare ale jocului colectiv, personalitatea jucătorului de excepție fiind pusă exclusiv în slujba echipei.

Federația de fotbal din U.R.S.S. numără în 1982, nu mai puțin de 4 372 000 jucători, repartizați în 51 299 de cluburi, partidele fiind conduse de 150 550 arbitri.

FOTBALUL ÎN OLANDA

Avînd același act de naștere, semnat de englezi, ca toate celelalte țări (europene sau americane), Olanda a înregistrat primele încercări în domeniul fotbalului încă în anul 1865, cînd textiliștii britanici de la fabrica Enschede au avut ca adversari pe membrii unei alte fabrici din Haga (tot englezi). Mai tîrziu, un olandez, Prim Mulier, care studiase la Londra, a înființat, în 1879 clubul de fotbal Harlem. Primul campionat a fost organizat în 1898, titlul fiind cucerit de echipa RAP din Amsterdam. Apoi alte două cluburi, devenite celebre, Ajax (înființat în 1900) și Feyernoord (în 1908) încep să-și împartă alternativ titlul de campioană a Olandei. În primul meci internațional, jucat la 30 martie 1905 împotriva Belgiei, olandezii înregistrează o mare victorie (4—1).

Dar, începuturile afirmării pe plan mondial a echipei „orange" n-au fost deloc ușoare : în 1934, reprezentativa a pierdut calificarea pentru „mondiale" chiar din start : 2—3 cu Elveția la Milano. În 1938 cedează în fața Cehoslovaciei cu 0—3, după meciul disputat la Le Havre, care a necesitat prelungiri. Au urmat succesele echipelor de club : Ajax (în finala C.C.E. cu A. C. Milano, în 1969), apoi Feyenoord (cîștigătoare a „Cupei Intercontinentale" în 1970) și din nou Ajax în anii 1971, 1972 și 1973, cînd a cucerit „Cupa Campionilor Europeni". A realizat și „eventul" (în 1972), învin-

gînd cu 3—0 pe Independiente, campioana Americii de Sud („Cupa Intercontinentală").

La aceste succese o contribuție substanțială a avut-o antrenorul echipei Ajax, compatriotul nostru Ștefan Covaci.

Victoriile echipelor de club au prefațat și afirmarea reprezentativei Olandei, care, în turneul final al C.M. 1974 (R.F.G.) s-a calificat în finala competiției după succesele categorice obținute în fața Norvegiei (9—0 și 2—1), Irlandei de Nord (5—0 și 8—1) și „egalul" cu Belgia. În „echipa portocalie" figurau pe atunci jucători consacrați ca : Neeskens, Krol, Han, Rep, Rensenbrink, bine coordonați de Cruyff (care a fost proclamat jucătorul nr. 1 al Europei).

În anul 1978 (C.M. din Argentina) echipa din „țara lalelelor" repetă performanța de a ajunge în finală, pe care o pierde în fața echipei țării gazdă.

Părăsită de marii ei antrenori (Rinus Michels și Ernest Happel) și de unii jucători valoroși reprezentativa olandeză a reușit, totuși, să ajungă și în turneul final al „Cupei Europei" 1980 din Italia, dar nu s-a calificat pentru „Spania '82", aflîndu-se în grupa a 2-a alături de Franța, Belgia și Irlanda. Deceniul „de aur" al fotbalului olandez se încheiase.

Desigur, miile de suporteri ce-și urmează echipa, îmbrăcați în cămăși portocalii, așteaptă un reviriment, care s-o readucă pe podiumul glorios al anilor 1979 și 1978, cînd ea a cucerit medaliile de argint în ierarhia mondială. Și nu este cu putință ca o țară cu 7 000 de cluburi și 42 000 de echipe de fotbal, totalizînd un milion de jucători, să nu ajungă, din nou, prin seriozitatea pregătirii, pe vechile poziții, ilustrate de o generație de renumiți jucători.

FOTBALUL ÎN AUSTRIA

În anul 1894, englezii care locuiau în capitala imperiului austro-ungar, Viena, au înființat primele echipe de fotbal : Vienna Cricket und Foot-ball Club și First Vienna Foot-ball Club, ultimul existent și astăzi cu numele Vienna F.C. În aceste echipe, pe lîngă unii jucători englezi ca Nicholsson, Gandon Shires, Blackey, Blythe, Lowe etc., mai figurau cîțiva tineri austrieci ce îndrăgiseră noul sport.

Interesant este că la primele meciuri jucătorii purtau șepci pe care trebuiau să le scoată cînd loveau mingea cu capul. Compo-

Scanned with OKEN Scanner

nenții echipelor se deosebeau printr-o eșarfă în culorile clubului prinsă pe șold, pentru a fi identificați de arbitri și de publicul spectator. Chiloții aveau buzunare adînci, în care intra o tabacheră, o cutie de chibrituri și o sticluță cu coniac, la care posesorul făcea uneori apel chiar în timpul jocului... Primele partide susținute în compania clubului studențesc din Oxford, s-au încheiat cu înfrîngeri catastrofale (una cu 0—13), dar moralul vienezilor n-a fost diminuat cu nimic.

Cîțiva ani mai tîrziu, jucătorii austrieci au demonstrat un progres vizibil în meciurile susținute cu vecinii lor unguri și cehi. O superioritate evidentă au dovedit-o și în meciul cu Elveția, disputat în anul 1901 și cîștigat cu 4—0.

După anul 1918, cînd imperiul austro-ungar s-a fărîmițat, mulți jucători unguri de certă valoare au rămas definitiv la cluburile vieneze : Iosef Konrad, Kalman Geza, Kalman Jenö etc. Cu aceștia, fotbalul austriac a reușit să se impună în Europa Centrală, prin victoriile obținute asupra echipelor Ungariei, Cehoslovaciei, Franței, Suediei sau Elveției, cîștigînd șase din cele șapte jocuri disputate.

A urmat epoca „Wunderteam"-ului, care a dominat fotbalul continental în perioada 1931—1938, prin celebrii Sindelar, Sesta, Hiden, Schall, Vogl, ca și prin selecționerul unic Hugo Meisl. Începînd cu victoria asupra Scoției (5—0), „Wunderteam"-ul a cîștigat și alte partide (6—0 cu Germania la Berlin și 5—0 la Viena, 8—1 cu Elveția la Basel, 8—2 cu Ungaria la Viena), creîndu-și prin aceasta o strălucită aureolă.

După aceea Austria a înregistrat o înfrîngere onorabilă pe stadionul „Stamford Bridge", unde reprezentativa Angliei a învins-o la limită (4—3) după un joc magnific, apreciat în unanimitate de presa insularilor. La pauză englezii conduceau cu 2—0, dar în repriza a II-a au fost dominați copios de echipa lui Sindelar.

După anexarea Austriei de către Germania nazistă (1938), echipa Ostmark a reușit să-i îngenuncheze și pe jucătorii Reichului cu 2—0, fapt care l-a determinat pe Sepp Herberger să includă în reprezentativa Germaniei nu mai puțin de 5 jucători austrieci : Hahnemann, Decker, Binder, Pesser, Sesta.

După al doilea război mondial, la C.M. din Elveția (1954), după ce a cucerit victorii asupra Scoției (1—0), Cehoslovaciei (5—0), Uruguayului (3—1) și Elveției (7—5), în semifinala competiției a cedat în fața echipei R.F.G. (devenită campioană a lumii) cu 1—6, în acea „zi neagră" a portarului lor, Zeman. Ca entitate valoroasă „Wunderteam"-ul nu s-a mai evidențiat decît printr-o serie de jucători cumpărați de cluburile italiene, franceze sau spaniole, la prețuri exorbitante.

Scanned with OKEN Scanner

Abia în anul 1978, echipa Austriei a reușit în Argentina să-și ia o revanșă neașteptată, învingînd pe R.F.G. la Cordoba (3—2), după o partidă palpitantă.

La „Mundialul" din 1982, după ce s-a calificat pentru turul al II-lea, n-a putut rezista în fața redutabilei echipe franceze, aflate în mare formă (0—1), și a obținut un „egal" (2—2) cu Irlanda de Nord.

În Austria, sînt înregistrați în prezent 287 000 de fotbaliști, repartizați în 8 223 echipe.

FOTBALUL ÎN R. P. UNGARĂ

Dintre toate țările socialiste, Ungaria are cea mai mare tradiție în fotbal, cu echipe înființate încă la sfîrșitul secolului trecut.

După primul război mondial, cînd din imperiul habsburgic s-au desprins cele două țări (Austria și Ungaria), rivalitatea sportivă s-a accentuat prin puternica afirmare a reprezentativelor lor, „Wunderteam"-ul vienez și „echipa de aur" a Ungariei — ambele dominînd mulți ani la rînd fotbalul european.

Pionierul acestui sport în vechea Austro-Ungarie a fost Karoly Lowenrosen, care, revenind de la studii din Anglia, a adus la Budapesta (1884), prima minge de fotbal, arătîndu-le tinerilor aristocrați unguri cum s-o manevreze exclusiv cu piciorul. El a alcătuit primele două echipe din membrii unui ansamblu coral, inițiindu-i în tainele jocului.

Prima partidă „oficială" era programată pentru ziua de 1 noiembrie 1886, fiind anunțată în presa budapestană a timpului. Dar inventivul Karoly n-a inclus în program și... ninsoarea subită care a acoperit Budapesta, chiar în dimineața acelei zile. Așa că ambele echipe au făcut o demonstrație de fotbal pe un teren cu zăpadă înaltă de 25 cm, numai în fața a 300 de spectatori, singurii dispuși să înfrunte frigul și decorul insolit în care se desfășura partida. Totuși, jocul acesta nou a plăcut spectatorilor, impresionați puternic și de cele trei accidentări, nicidecum ușoare, ale jucătorilor, care și-au fracturat picioarele. Accidentele au provocat însă și... incidente : soțiile jucătorilor ce se aleseseră cu fracturi din cauza alunecușului pe zăpadă, ca și a intrărilor dure, au pătruns năvalnic pe teren și mînuind cu dexteritate umbrelele, le-au rupt pe spinarea adversarilor.

Scanned with OKEN Scanner

În următorii patru ani, Budapesta a înregistrat 140 de întîlniri între diferitele echipe constituite pe ambele maluri ale Dunării. Iar „provincia" a programat meciuri din ce în ce mai numeroase.

În anul 1901 s-a constituit și federația de fotbal a Ungariei care a trecut la organizarea campionatului (1902). Primul meci internațional a fost cel cu Austria (12 octombrie 1902).

În perioada interbelică, două echipe au dominat fotbalul ungur : Ferencvaros și M.T.K. Prima a fost campioană a Ungariei de 23 de ori, iar a doua, de 18 ori. Numele unor mari jucători au devenit familiare în masele sportivilor unguri și înainte de primul război mondial (Slosser Imre) și, mai ales în perioada 1920—1940 (dr. Sarossi, Toldi, Zsengeller, Titkos, Toth III, Auer, ultimii doi activînd și în echipe românești).

Dar marile performanțe ale fotbalului vecinilor noștri au fost realizate în regimul socialist, cînd echipa națională a Ungariei a cucerit medalia de aur la J.O 1952 (Helsinki), a învins Anglia la Londra 1953 (6—3), devenind vicecampioană mondială la Berna (1954), apoi campioană olimpică la Tokio (1964) și în Mexic (1968), pentru ca în 1972 (J.O. de la München) să fie vicecampioană olimpică.

Numeroși jucători unguri au devenit celebri de-a lungul ultimilor decenii : Grosics, Hidegkuti, Lorant, Zakarias, Kocsis, Boszik, Albert etc. Forța fotbalului ungur s-a manifestat atît prin rezultatele echipelor de club, cît și prin cele ale „naționalei", mulți ani invincibilă pe continentul nostru.

Ungaria are în prima divizie 18 echipe și un total de 143 675 de jucători în diverse competiții.

FOTBALUL ÎN R. S. CEHOSLOVACĂ

În Boemia, Moravia și Slovacia (aflate înainte de 1918 sub stăpînirea habsburgică) se juca fotbal încă din anul 1885. La Praga exista un club Slavia, dar autoritățile din Viena l-au desființat după un an, deoarece activitatea acestuia era considerată subversivă.

În anul 1889, cehii au întemeiat o nouă echipă, purtînd denumirea englezească International Rowing, în care studenții jucători apăreau pe teren cu măști și bărbi, ca un mijloc de protest împotriva ocupației imperiale.

După cîțiva ani, prin apariția unor noi echipe ca : S. K. Slavia Praga, A. C. Sparta, A. F. K. Bohemians, fotbalul se dezvoltă tot

Scanned with OKEN Scanner

mai mult, iar numărul aderenților crește mai ales în rîndurile muncitorilor.

Astfel, tradiția fotbalului muncitoresc devine puternică mai ales în Boemia, ilustrată prin alte trei cluburi : S. K. Liben, F. C. Meteor VIII, Union Zizkoi.

După anul 1896, reapărînd clubul Slavia, el înfruntă o reprezentativă a Berlinului, cu care obține un rezultat de egalitate (0—0). Un alt meci împotriva formației Universității Oxford este pierdut cu 1—6, dar el a prefațat noua eră a fotbalului din Boemia, conturată mai puternic în anul 1901, cînd vine la Praga echipa engleză Southampton. Cu toată înfrîngerea înregistrată (1—6) fotbalul ceh a cules învățăminte prețioase.

Un aport substanțial în dezvoltarea tacticii și tehnicii jocului l-a adus, începînd din anul 1904, antrenorul scoțian Maddon, angajat la echipa Slavia, căreia i-a imprimat stilul de joc britanic. Numai după un an, Slavia a obținut un „egal" cu Celtic Glasgow, rezultat echivalent cu o mare victorie.

Federația de fotbal din Boemia, înființată în anul 1904, deși aderase la F.I.F.A., a fost dizolvată în 1908 de guvernul habsburgic. A fost nevoie de o dispensă specială a forului internațional pentru a permite echipelor din Boemia să participe la turneul olimpic de la Anvers, cînd cehii au ajuns în finală (1912). Au urmat victoriile de la Bruxelles (6—1 cu „naționala" Belgiei) și Roubaix (4—1 cu Franța). Rezultatul de la Londra (1—2) cu Anglia a constituit, totuși, un început de afirmare a fotbaliștilor cehi.

În 1912, cînd s-a admis disputarea campionatului în Boemia, A. C. Sparta a devenit liderul competiției, iar în anul următor Slavia a reușit aceeași performanță.

Situația fotbalului din Slovacia a fost cu totul deosebită, deoarece această provincie se afla sub stăpînirea ungară. Acolo, englezii care lucrau la Bratislava, au introdus fotbalul în rîndurile tineretului slovac.

Crearea statului cehoslovac în 1918 a pus baze și fotbalului noii țări independente. La Praga a fost înființată Federația cehă de fotbal (1922) care, împreună cu Asociația Slovacă, asigurau destinele acestui sport în noul stat.

În noile condiții, fotbalul cehoslovac se dezvoltă puternic în masa tineretului, fiind apreciat și pe plan european. Victoriile obținute în deceniul trei cu Italia (1—0), S.U.A. (8—2), Canada (3—2), Franța (3—2) și Belgia (3—2) au confirmat clasa fotbalului cehoslovac, în care jucători ca Planicka, Nejedly, Puc, Svoboda ș.a. figurau pe tabelul de onoare al marilor vedete.

În anul 1934, echipa Angliei este învinsă la Praga cu 2—1, iar la C.M. 1934 (Italia), echipa Cehoslovaciei dispută finala tur-

Scanned with OKEN Scanner

neului în compania gazdelor. Stilul de joc cehoslovac, devenit cunoscut prin acea „uliță cehă" (în care pasele scurte printre apărătorii adverși aduceau dese goluri), a fost repede copiat și de alte țări cu fotbal avansat.

După 1945, cînd Cehoslovacia, țară socialistă, a desființat profesionismul, au fost create condiții superioare de pregătire. Echipe ca Dukla, Slavia, Slovan, Bratislava, Spartak. Tîrnava obține succese remarcabile, ca și reprezentativa R.S.C., care a ocupat locul 3 în Campionatul Europei (1960), a fost finalistă la C.M. 1962 (Chile), în timp ce Slovan Bratislava a cucerit în 1969 „Cupa Cupelor", învingînd pe C. F. Barcelona (3—2).

Succesul fotbalului cehoslovac se confirmă și în anul 1976, prin victoria răsunătoare cu 5—3 (după prelungiri și lovituri de la 11 metri) obținută în finala Campionatului european asupra campioanei lumii din 1974, R.F.G. Meciul s-a disputat la Belgrad.

O mare generație de jucători ca Viktor, Pivarnik, Ondrus, Capkovic, Dobias, Panenka, Nehoda a adus Cehoslovaciei laurii multor succese internaționale. Afirmarea fotbalului cehoslovac continuă și în anul 1980, prin medalia de bronz obținută în Campionatul Europei (9—8 cu Italia după prelungiri și penalty-uri) și medalia de aur la J.O. de la Moscova (tot în 1980).

La C.M. Spania (1982), reprezentativa Cehoslovaciei a cedat în turul I în fața Angliei (grupa IV-a), ratînd astfel calificarea în turul al II-lea.

R. S. Cehoslovacă posedă în prezent 541 379 de jucători, repartizați în 5 366 echipe. În divizia A activează 16 formații. Conducerea întîlnirilor este asigurată de 10 332 arbitri.

FOTBALUL ÎN R. P. POLONĂ

Istoria fotbalului din această țară începe, propriu-zis din 1918, cînd poporul polonez, subjugat pînă atunci de cele trei imperii (țarist, habsburgic și german), și-a dobîndit libertatea, punînd bazele noului stat republican. Federația poloneză de fotbal s-a înființat în anul 1927.

Intre anii 1951—1975, campionatul din această țară a fost dominat de echipele : Gornik Zabrze (de 10 ori campioană), Ruch (de 7 ori) și Polonia Beuthen (de 2 ori) ; Gornik a reușit și performanța de a cîștiga Cupa Poloniei de 6 ori, iar Ruch, de 2 ori.

Marea vedetă a acelor ani a fost Gerard Cieslik (1948—1959), care a jucat la Ruch și a înscris pentru echipa sa 167 de goluri,

Scanned with OKEN Scanner

în 237 de jocuri. În anul 1958, în meciul cu U.R.S.S. (pentru calificarea la C.M. din Suedia) Cieslik a produs mare senzație prin cele două goluri înscrise în poarta sovieticilor.

În Silezia, superstarul echipei Gornik se numea Lubansky, care a făcut parte, în anul 1963, din reprezentativa Poloniei, învingătoare la un scor senzațional (9—0) asupra Norvegiei, iar în meciul cu Anglia, disputat pe stadionul „Slaski" din Varșovia, în fața a 100 000 spectatori, a contribuit la victoria echipei sale cu 2—0.

După anul 1970, Polonia își continuă seria succeselor în fotbal, completîndu-și palmaresul la J.O. din 1972 printr-o medalie de aur, pentru ca doi ani mai tîrziu să obțină medalia de bronz la C.M. 1974 (R.F.G.), după victoria asupra Braziliei (1—0). Artizanii victoriei se numeau : Deyna, Lato, Szarmach, Gadocha, Szymanovski, Gordon, Zmuda, Kazperczak, Tomaszewski. Antrenorul lor era Kazimierz Gorski, foarte apreciat pentru contribuția adusă la obținerea acestor rezultate prestigioase.

K. Gorski și-a început cariera la Lwow, trecînd apoi la Legia (Varșovia). Ulterior a fost solicitat la lotul reprezentativ, unde a depus o fructuoasă activitate.

Între anii 1971—1975 „naționala" Poloniei a susținut 61 de întîlniri, pierzînd numai 10 dintre ele.

După anul 1976, o serie de jucători valoroși (Deyna, Lubansky, Kasperczak, Tomaszewski, Musial, Marzezyk) au fost achiziționați de cluburile profesioniste din Anglia, Franța, Belgia și Olanda, în detrimentul campionatului intern.

La C.M. Argentina '78, după calificare, reprezentativa Poloniei a intrat în turul III, în aceeași serie cu Brazilia și Argentina, de care a fost învinsă cu 1—3 și, respectiv, 0—2. La „Mundialul" spaniol, apelînd la jucătorii dispersați prin Europa, polonezii au intrat din nou în elita fotbalului, cucerind victorii răsunătoare în fața unor adversari ca : Peru, Belgia și Franța, făcînd un egal cu U.R.S.S. și suferind o singură înfrîngere în fața „squadrei azzurra", ceea ce le-a adus un meritat loc III (performanțe nereușite de Brazilia, Argentina și Franța).

Antrenorul polonez Piechniczek a fost mîndru de elevii săi, din rîndul cărora s-a remarcat Boniek, actualmente jucător în Juventus Torino.

O statistică oficială a Federației poloneze din 1982 atestă existența a 11 343 de echipe, cu 234 052 de jucători (legitimați) și a unui număr de 7 325 arbitri.

Scanned with OKEN Scanner

FOTBALUL ÎN SUEDIA

Logica ne spune că într-o țară nordică, ale cărei ierni au o durată mai lungă, ar trebui să predomine sporturile de iarnă pe gheață și pe zăpadă (hochei, bob, schi), lăsînd fotbalului o arie mai restrînsă de practicare. Iată, însă, că Suedia dezminte această ipoteză, fotbalul dezvoltîndu-se în această țară într-un ritm impresionant.

Transplantat acolo de către aceiași marinari englezi care l-au dus pe toate meridianele globului, fotbalul a prins rădăcini în pămîntul scandinav încă din anul 1880. Primele echipe s-au format la Malmö, Göteborg, Norrköping și Stockholm. Tineretul suedez și-a însușit cu mare entuziasm noul sport, numărul formațiilor crescînd de la an la an, ceea ce a impus, după puțin timp, și organizarea primului campionat. Echipa Oergryte din Göteborg a cucerit titlul de campioană patru ani consecutiv.

În anul cînd s-a înființat F.I.F.A. (1904), a fost creată și Federația de fotbal a Suediei, care s-a numărat printre semnatarii actului de naștere a forumului mondial. În acel an, campioană a Suediei a fost aceeași echipă Oergryte din Göteborg. Afirmarea pe plan internațional a întîrziat, totuși, pînă în anul 1912, cînd la Stockholm a fost organizată ed. a V-a a Jocurilor Olimpice, la care țara gazdă a fost prezentă cu o echipă de fotbal. Prima „Cupă a Suediei" s-a jucat în 1941 și a fost cîștigată de I. F. Helsingborg. Abia după al doilea război mondial Suedia a devenit o putere fotbalistică, ajungînd ca în 1948 să-și dispute, la J.O. de la Londra, finala cu reprezentativa Iugoslaviei, pe care a învins-o cu 3—1, obținînd astfel medalia de aur. La următorul Campionat mondial, din Brazilia (1950), „naționala" Suediei a ajuns în semifinală, cucerind, apoi, medalia de bronz.

La a VI-a ed. a C.M. fotbal (1958), organizată în Suedia, reprezentativa țării gazdă a urcat treptele succesului, ajungînd pînă în finală cu puternica reprezentativă a Braziliei, în care străluceau Pelé, Didi, Garrincha, Vava și Zagalo, si căreia i-a cedat cu 2—5, deși avea jucători de excepție ca Liedholm, Simonsson, Hamrin etc

Performanțe de răsunet obțineau în ultimul timp și echipele suedeze de club : F. C. Malmö, campioana țării, și-a disputat în 1979 finala C.C.E. cu campioana Angliei, F. C. Nottingham Forest (0—1), iar I. F. C. Göteborg cucerea, în 1982, Cupa U.E.F.A., printr-o victorie răsunătoare asupra echipei S. V. Hamburg, cu 1—0 (în tur) și 3—0 (în retur). În cadrul acestor competiții s-au remarcat numeroase „vedete blonde", care imediat după victorii erau racolate în special de cluburile italiene : Carlsson B. și G.

Nordhal, Gren, Liedholm, Hamrin etc. Apoi alte „star"-uri suedeze au fost obiectul negocierilor între cluburile italiene și spaniole (Skoglund, Svensson, Corneliusson etc.).

În 1982, o statistică oficială a Federației scandinave dădea următoarele cifre : 171 000 jucători, cuprinși în 8 882 echipe, precum și 12 500 de arbitri. Toate acestea atestă stadiul înaintat de dezvoltare a fotbalului suedez, pepinieră a multor cluburi profesioniste din R.F.G., Italia, Spania și Danemarca.

FOTBALUL ÎN SPANIA

Timp de veacuri, poporul spaniol și-a arătat pasiunea pentru coride. O mai arată și acum, cînd ridică în slavă pe toreadorii și matadorii care luptă cu taurii în arene.

Dar, spre sfîrșitul secolului trecut, tinerii din țara bascilor, practicanți ai „pelotei", au văzut cum marinarii englezi, debarcați pe țărm, lovesc cu piciorul o minge rotundă de piele. Mai ales în porturile Mediteranei (Malaga, Alicante, Barcelona), fiii Albionului își disputau partide îndîrjite de „football", după niște reguli necunoscute încă autohtonilor.

O parte din tineretul iberic s-a simțit atras de noul sport, începînd să-l practice cu o pasiune crescîndă. Îndată au luat ființă primele echipe de 11 jucători, iar regulamentul cu cele 13 articole inițiale a fost tot mai mult adîncit, fotbalul cucerind un mare număr de tineri, captivați de noul joc. Pe lîngă echipele din porturile mediteraneene, alte orașe din interiorul peninsulei iberice, în frunte cu capitala țării, Madridul, înființează cluburi și își construiesc stadioane, care cu timpul depășesc în capacitate „arenele însîngerate" ale coridelor. Astfel, la sfîrșitul veacului trecut Spania înregistra un mare număr de jucători de fotbal.

În secolul nostru, cînd s-a pus problema (1904) organizării Federației internaționale de fotbal-asociație (F.I.F.A.), Spania a fost printre primele care au semnat actul de înființare. Dar nu prin federația sa, care încă nu exista, ci prin C. F. Madrid, care era cea mai puternică echipă a țării. (Federația de fotbal a Spaniei s-a afiliat la F.I.F.A. de-abia în anul 1913.)

De atunci, fotbalul din peninsula iberică s-a dezvoltat în ritm accelerat, creîndu-și cluburi ca Real Madrid, Atletico Bilbao, C. F. Barcelona, toate cu stadioane proprii. În capitala țării, Santiago Bernabeu (președintele clubului Real Madrid) a construit stadionul ce-i poartă astăzi numele, cu 100 000 de locuri.

Scanned with OKEN Scanner

Marile cluburi spaniole au început și o vastă acțiune de racolare a celor mai buni jucători, fie din alte țări europene, fie din America Latină. Din Argentina au fost aduși Di Stefano și Gento. Mai tîrziu, au venit din Ungaria — Puskas, din Franța — Kopa, din Olanda — Cruyff, iar din Argentina — Maradona.

De asemenea, mari antrenori ca : Herrera, Kubala etc. au fost angajați ca să imprime echipelor un sistem de joc cît mai eficient. Rezultatele nu s-au lăsat prea mult așteptate : echipele de club (Real Madrid, C. F. Barcelona, Atletico Madrid etc.) încep să cîștige tot mai multe trofee pe plan continental (Real Madrid a cucerit de 6 ori Cupa Campionilor Europeni (de 5 ori consecutiv în anii 1956—1960). Și totuși, reprezentativa Spaniei n-a reușit să se impună în nici o competiție internațională. Nici chiar în „Mundialul 1982", cînd turneul final s-a desfășurat pe terenurile proprii, „naționala" Spaniei nu s-a plasat pe un loc mai onorabil...

O statistică publicată în preajma C.M. 1982 arăta că Spania număra 318 392 jucători, cuprinși în 7 581 de echipe. Totodată, are 5 953 arbitrii. În prima ligă a campionatului intern își dispută în prezent supremația 18 echipe.

FOTBALUL ÎN R. S. F. IUGOSLAVIA

Dacă în mica Serbie de la începutul secolului nostru, fotbalul nu era practicat decît empiric, avînd la bază numai marea pasiune a tineretului, după crearea statutului iugoslav (1918), popularitatea acestui sport n-a mai cunoscut limite.

Campionatul intern, dar, mai ales, marile dispute europene și intercontinentale, stîrnesc entuziasmul a milioane de iubitori ai fotbalului de pe tot cuprinsul republicilor Serbia, Croația, Bosnia, Muntenegru, Slovenia, Macedonia și Herțegovina. Marea răspîndire a fotbalului a ridicat, de altfel, prestigiul Federației de fotbal a Iugoslaviei peste hotare și în forurile oficiale F.I.F.A. și U.E.F.A.

Istoria dezvoltării acestui sport în țara vecină și prietenă depășește 80 de ani. Prima minge de fotbal a fost adusă, în 1901, de studenții croați care învățau la Universitatea din Praga. La Zagreb și în Dalmația, aflate atunci sub stăpînirea austro-ungară, fotbalul a venit prin filiera Viena și Budapesta.

Între anii 1903—1911 au devenit cunoscute echipele Gradjanski (Zagreb), Beogradski (Belgrad), Haiduk (Split). Înființarea noului stat iugoslav a adus și prima federație, la Zagreb, creată la

Scanned with OKEN Scanner

14 aprilie 1919. Numai după trei ani, existau 120 secții de fotbal ale diferitelor cluburi sportive. O selecționată a Iugoslaviei a participat la J.O. din anul 1920, unde a suferit o înfrîngere la scor (0—7 !) din partea reprezentativei Cehoslovaciei. Dar, în 1922, „plavii" (cum sînt numiți jucătorii „naționalei" iugoslave) au reușit să se revanșeze, învingînd aceeași Cehoslovacie cu 4—3.

În primul meci cu echipa României (8 iunie 1922), iugoslavii au fost învinși de noi la Belgrad cu 1—2. Iugoslavia a participat, împreună cu România, la primul C.M., Uruguay (1930), cînd a învins pe brazilieni cu 2—1.

Numeroși jucători iugoslavi și-au incrustat numele în istoria fotbalului european și mondial, începînd cu portarul Glaser, fundașii Jivkovici, Matosici, Hugl, Laufer, mijlocașii Lechner, Mayer și atacanții Marianovici, Hibrec, Matosici, Tirnanici, Vujadinovici, Șipoș (ultimul a jucat trei ani și la Rapid București).

În timpul celui de al doilea război mondial numeroși jucători ai clubului Haiduk Split au luptat ca partizani, pentru eliberarea țării de fasciștii germani. Succese răsunătoare au fost obținute atît de reprezentativa țării cît și de echipele de club. Cea dintîi a jucat în turneele finale ale J.O. din 1948 și 1952, obținînd titlul de vice-campioană olimpică. În C.M. 1958 (Suedia) a ajuns în sferturile de finală (0—1 cu R.F.G.), iar la Olimpiada de la Roma (1960) a ocupat locul I, pentru ca la C.M. din 1962 (Chile) să joace în semifinală cu Cehoslovacia (1—3). Finalistă a „Cupei Europei" în 1968, Iugoslavia a avut o pleiadă de jucători și antrenori, solicitați de alte mari echipe europene de club : Ceaikowski, Beara, Galici, Costici, Virgil Popescu (născut în România), Sekularac, Surak, Geaici etc.

Un bilanț al jocurilor internaționale susținute de Iugoslavia pînă în septembrie 1980 este edificator : 415 partide, dintre care 195 victorii, 82 jocuri egale și 138 înfrîngeri.

În R.S.F.I. activează în prezent 10 755 cluburi, cu un număr de 230 405 jucători și 10 167 arbitri. Are în divizia A 18 echipe.

FOTBALUL ÎN R. P. CHINEZĂ

Pe vastul teritoriu al Chinei, fotbalul, ca și toate celelalte discipline sportive (atletism, gimnastică, lupte, haltere, box etc.) și-a găsit după instaurarea regimului popular o dezvoltare optimă.

Tineretul chinez, care posedă toate însușirile cerute de practicarea jocului cu balonul rotund — rezistență fizică și psihică, și

mai ales agilitate și abilitate — a putut să-și însușească repede caracteristicile acestui sport, practicat pe scară largă în multe centre ale R. P. Chineze. Uriașul rezervor uman — depășind, la o ultimă statistică din 1982, cifra de un miliard de locuitori — a putut duce la realizarea unei rețele întinse de cluburi și echipe, ai căror jucători au atins un înalt grad de măiestrie în dirijarea balonului.

În zona Asia-Oceania fotbalul chinez și-a făcut simțită prezența atît în competițiile interregionale și inter-țări, puse sub egida jocurilor asiatice, cît și în cele de calificarea pentru campionatul mondial. În acea zonă geografică, reprezentativa R. P. Chineză s-a clasat mereu printre primele echipe, deși avea de luptat cu puternicele formații ale țărilor vecine.

Numeroase cluburi ale Armatei chineze, ca și cele ale tineretului revoluționar activează pe întinsul teritoriu al Republicii, fiind sprijinite de unitățile economice din comune.

Multe echipe românești au vizitat R. P. Chineză, susținînd meciuri amicale, cum au fost formațiile divizionare Steaua, Sportul Studențesc, Corvinul Hunedoara și altele.

În preliminariile C.M. 1982, grupa Asia-Oceania, avînd în componența ei reprezentativele : R. P. Chineză, Kuwait, Noua Zeelandă și Arabia Saudită, a disputat meciuri tur-retur, rămînînd să se hotărască dintre ele două cîștigătoare. Învingînd cu 4—2 și 2—0 echipa Arabiei Saudite și cu 1—0 pe cea a Kuwaitului, reprezentativa R. P. Chineză avea de susținut încă două meciuri cu formația Noii Zeelande și unul cu Kuwait.

Fiind învinsă de ultima echipă cu 0—3 și realizînd un egal (0—0) acasă cu Noua Zeelandă, echipa R. P. Chineză a cedat, la luptă grea, în deplasare, cu aceeași echipă (0—1). Ea a ocupat locul 3 în grupă, astfel că la turneul final din Spania nu a fost prezentă.

Prin contacte cît mai dese pe plan internațional, fotbalul din marea Republică Populară Chineză va reuși rezultate din ce în ce mai bune, pentru a se afirma în arena mondială la nivelul uriașelor ei izbînzi pe plan economic și social.

FOTBALUL IN ELVEȚIA

Fondatorii primului club din „Țara cantoanelor" — St. Galen, au fost studenții englezi, care îi inițiau pe colegii lor elvețieni în tainele jocului cu balonul rotund. Lupta se dădea și cu tra-

Scanned with OKEN Scanner

diționalii (părinți, profesori) ce preferau alte sporturi. Aceasta se petrecea în anul 1879, pentru ca mai tîrziu, patru medici (Stasser, Schenk, Jordy și Vogt) să înființeze clubul F. C. Berna, iar în 1896 scriitorul Paul Jgl să ia inițiativa creării unui nou club, Winterthur, a cărui președinție a deținut-o o lungă perioadă de timp. Tot atunci apăruse la Basel Ruder Club (1893), transformat apoi în F. C. Basel.

La 7 aprilie 1895 a fost creată prima federație helvetică de fotbal, care a organizat întrecerile echipelor existente : F. C. St. Gallen, Anglo-American Club Zürich, F. C. Excelsior Zürich, Lausanne Foot-ball and Cricket Club, F. C. Basel, Grasshoppers Club Zürich, La Villa Longchamps, F. C. Yverdon, La Chatelaine Génève, Chateau de Laney Génève și F. C. Neuchatel. Din toate aceste cluburi, în prezent, în prima ligă au rămas : F. C. St. Gallen, F. C. Basel și Grasshoppers.

Primul campionat al țării s-a disputat în 1897—1898, cînd Grasshoppers a cucerit titlul, începîndu-și seria succeselor (pînă în prezent, 17 titluri). Un an mai tîrziu, fotbalul apărea în fiecare canton, înmulțind numărul echipelor, astfel că într-un timp se găseau într-o ligă inferioară 54 de formații.

In 1913, federația ia numele Schweizer Foot-ball Verband, pe care și-l păstrează și în prezent, înlăturînd astfel disensiunile existente între vechiul comitet din Basel și Liga de Vest (Lausanne, Geneva, Neuchatel).

„Liga Națională" a fost inițiată în 1960, ca un for diriguitor al fotbalului elvețian. După 11 ani (1971) a fost stabilită remunerarea jucătorilor, modalitatea transferurilor, dîndu-se și aprobarea de a juca la echipe străine.

Reprezentativa Elveției s-a remarcat încă din anul 1924, cînd la J.O. de la Paris a ajuns în finala turneului (1—0 cu Cehoslovacia, 2—1 cu Suedia), fiind învinsă cu 0—3 de echipa minune a Uruguayului.

O victorie de prestigiu a fost obținută și în întîlnirea susținută în 1945 contra Angliei. pe care a învins-o cu 2—1, deși „insularii" aveau în formație pe Frank Swift, Tommy Lawton, Neil Franklin, Reich Carter ș.a.

Nu trebuie omisă nici eliminarea Germaniei de către echipa Elveției în turneul final C.M. 1938 (Franța), prin victoria cu 4—2 după prelungiri. Presa a calificat acest rezultat drept un „miracol al anului".

Și reprezentativa noastră a suferit în anul 1967 un dureros „șoc" din partea elvețienilor, care ne-au învins la Zürich cu 7—1 (în meciul disputat pentru „Cupa Europei").

Deși în grupă cu Belgia și Suedia, elvețienii au reușit să se califice pentru C.M. 1962 (Chile), cucerind victorii neașteptate asupra favoriților, prin jucători valoroși ca Andreoli, Eggimann, Geni Meier ș.a., bine pregătiți de celebrul antrenor Karl Rappan, austriac la origine, devenit cetățean elvețian.

În anii '60, vienezul Rappan a știut să imprime reprezentativei un sistem de joc eficace, adaptat la calitățile jucătorilor, aducîndu-le rezultate uimitoare. El a creat și „Clubul prietenilor echipei naționale", cu 10 000 de membri, care plăteau anual cîte 10 franci. Astfel, în țara cu cei mai înalți munți ai Europei, fotbalul a devenit „sportul rege", iar urmașii lui Wilhelm Tell țintesc tot atît de bine poarta adversă ca și arcul străbunului lor mărul de pe capul fiului său.

FOTBALUL ÎN R. P. BULGARIA

Înaintea celui de-al doilea război mondial, în Bulgaria fotbalul nu a avut un palmares prea bogat, fiind lipsit de sprijinul moral și material necesar dezvoltării lui. Participarea echipelor de club, ca și a reprezentativei la diverse competiții — în special cele din Balcani — era minimalizată și expusă deseori unor înfrîngeri.

Cupele balcanice, la care au fost prezente echipele Iugoslaviei, României, Greciei și Turciei, aveau în reprezentativa Bulgariei o outsideră certă.

Regimul popular, instaurat după 6 septembrie 1944, a acordat sportului întreaga atenție și sprijin pentru afirmarea pe plan internațional. Măsurile luate de Partidul Comunist Bulgar pentru dezvoltarea sporturilor au rezervat fotbalului un capitol special.

Cluburi puternice au fost înființate la Sofia, Varna, Plovdiv, Ruse, Botev sau Pernik. Ele au constituit o puternică bază pentru alcătuirea reprezentativelor A, B și de juniori, care au obținut rezultate bune în confruntările internaționale.

Prima selecționată își face simțită prezența în numeroase ediții ale J.O. și ale C.M. Astfel, la J.O. de la Roma (1960) olimpicii bulgari au avut o comportare meritorie. Apoi, în 1968, în finala olimpică din Mexic, a ocupat locul 2, după Ungaria (1—4). Bulgaria n-a lipsit nici din turneul final al C.M. Anglia (1966), nici din cel mexican (1970). Reprezentativa s-a calificat apoi pentru turneul C.M. din R.F.G. (1974), unde a fost învinsă de echipa Olandei. Jucătorii de clasă din acei ani se numeau : Iordanov, Salamanov, Jecev, Penev, Gaidarski, Ioakimov, Bonev, Kolev, Asparuhov, Dermengiev, Naidenov, Iliev.

Scanned with OKEN Scanner

Cu aceste „capete de afiș", reprezentativa Bulgariei a obținut succese și în „Cupa Europei". De pildă, în ed. 1968, s-a calificat în „sferturi", eliminînd echipele Portugaliei și Suediei. A pierdut la limită, în fața Italiei, deși o învinsese, la Sofia, cu 3—2, dar i-a cedat, la Napoli, cu 0—2.

Rezultate mai puțin favorabile au înregistrat echipele bulgare de club. Totuși, și pe acest plan, s-a remarcat clubul Levski Spartak Sofia, care a obținut succese și în întîlnirile cu echipele noastre, printre care a fost și Dinamo București.

Îmbinînd seriozitatea pregătirii cu tenacitatea și dăruirea în joc, fotbalul bulgar este destinat unei ascensiuni sigure, care să-l aducă în „înalta societate" a sportului mondial.

FOTBALUL ÎN PORTUGALIA

Dintre țările europene care și-au creat un renume în fotbalul mondial nu poate fi omisă Portugalia, unde acest joc a fost adus tot de fiii Albionului.

La sfîrșitul secolului al 19-lea, salariații companiei britanice de telegrafie din capitala Portugaliei și-au alcătuit o echipă de fotbal în mica localitate Carcavelos, din apropierea Lisabonei. Au apărut alte formații, avînd componenți marinarii englezi, cărora li s-au alăturat și tineri autohtoni, repede atrași de mirajul fotbalului. Astfel, în afară de Lisabona și Carcavelos, au fost înființate echipe la Setubal și Porto, cu care s-a organizat un prim campionat, titlul neoficial fiind cucerit, trei ani la rînd, de poștașii din Carcavelos.

Imediat după anul 1900 își fac apariția în Portugalia cîteva cluburi puternice, cu jucători recrutați din tineretul lusitan : Club Internacional de Futbol, Sport Lisboa și Desportes Benfica. Ultimele două au fuzionat între timp, formînd puternicul club Sport Lisboa e Benfica (actuala Benfica Lisabona).

În anul 1909 este creată și Federația portugheză de fotbal, dar primul campionat oficial sistem eliminatoriu a fost organizat abia în anul 1931. Cea dintîi campioană a fost echipa F. C. Porto. După alți cinci ani (1926), Federația portugheză se afiliază la F.I.F.A. Au mai trecut 28 de ani pînă cînd lusitanii au aderat la organizația continentală de fotbal U.E.F.A. (în 1954).

În turneele finale ale Campionatului mondial de fotbal reprezentativa Portugaliei n-a putut ajunge decît în 1966, în Anglia, unde jucătorii de excepție Eusebio, Augusto, Pereira, Coluna etc.

Scanned with OKEN Scanner

au cucerit primul lor trofeu — medalia de bronz (locul 3). Echipa a obținut atunci cîteva victorii senzaționale : asupra Ungariei (2—1), Braziliei (3—1) și Bulgariei (3—0), pierzînd însă în semifinală meciul cu Anglia, care va cuceri și titlul mondial.

In competițiile intercluburi, fotbalul portughez a cunoscut rezultate notabile încă din anul 1961, cînd Benfica Lisabona a cucerit „Cupa Campionilor Europeni", învingînd în finală pe C. F. Barcelona cu 3—2. In anul următor, aceiași Benfica Lisabona a învins la Amsterdam pe Real Madrid, care avea în echipă ași ca Di Stefano, Puskas, Gento. Dar în 1963 și 1965 Benfica a fost învinsă în finală de A. C. Milan (1—2) și, respectiv, de Inter-Milano (0—1).

In Cupa Cupelor Europene a obținut succese și o altă echipă lusitană, Sporting-Lisabona, rivala din totdeauna a Benficăi. Trofeul a fost cucerit de Sporting în anul 1964, după două partide grele cu M.T.K. Budapesta (3—3 în deplasare și 1—0 acasă).

De certă valoare mai este F. C. Porto, care își dispută cu Benfica trofeele interne : în 1983 F. C. Porto a reușit să cucerească „Supercupa" Portugaliei, competiție tradițională între echipa campioană și deținătoarea Cupei, învingînd pe Benfica (2—1).

Marii galerii de jucători amintiți mai sus i s-au adăugat numele altor fotbaliști valoroși : Simoes, Germano, Torres, Moraes, Mendes, Gomes, Eusebio II, ridicați din rîndurile celor 40 000 jucători legitimați de federația lusitană.

Campionatul din această mică țară de pe țărmul estic al Atlanticului se desfășoară în cadrul celor trei categorii divizionare : A, B și C.

Un număr de 1 150 arbitri calificați conduc jocurile districtuale și divizionare.

Așa cum am arătat la începutul lucrării, fotbalul se joacă în prezent pe tot globul. Pentru performanțele lor remarcabile, am prezentat echipele și evoluția jocului din Anglia și din majoritatea țărilor din Vechiul Continent, am acordat o deosebită atenție fotbalului din America de Sud, care a cunoscut o dezvoltare miraculoasă, am arătat situația fotbalului în R. P. Chineză, unde se dezvoltă spectaculos.

Desigur, iubitorii fotbalului ar fi vrut să afle amănunte și din activitatea soccerului nord-american, începînd cu S.U.A. (unde activează celebra echipă Cosmos), Mexic (organizatoarea C.M. 1962), ca și din țări ale continentului african, începînd cu Algeria (care a învins în „Mundialul" 1982 echipa R.F.G.) și terminînd cu Kuwait (egalitate cu Cehoslovacia 1—1).

Scanned with OKEN Scanner

Ar fi meritat să amintim și de fotbalul din Norvegia, Danemarca, Grecia, Turcia, din Japonia, participantă la J.O. din 1936 (cînd a învins Suedia cu 3—2) sau din Coreea de Sud (care a eliminat Italia în C.M. 1966), ca și din alte țări de pe Terra, dar o prezentare exhaustivă ar fi însemnat să extindem volumul la dimensiuni prea mari. Am avut însă grijă să nu omitem performanțele reprezentativelor acestor țări, atît la Jocurile Olimpice cît și la Campionatele mondiale, acestea fiind, de fapt, cele mai bune criterii de apreciere a dezvoltării fotbalului pe plan național.

Apariția și dezvoltarea fotbalului în țara noastră și, mai ales, evoluția sa revelatoare din anii 1944—1983, nu pot fi cuprinse decît într-o lucrare de mare amploare, egală, ca proporții, cu acest prim volum dedicat fotbalului universal.

O asemenea lucrare, necesitînd o vastă muncă de documentare, începută demult de autor, sper să-și găsească realizarea într-un volum special dedicat fotbalului românesc, cu principalele lui performanțe și realizatorii lor, de la origini și pînă astăzi.

Aceasta va veni să întregească, în mod firesc, fresca întreprinsă cu volumul de față, pentru ca iubitorii fotbalului să aibă la îndemînă o oglindă cît mai fidelă a propășirii acestui sport pe meleagurile țării noastre.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL IV

Pe ecran: fotbalul olimpic

La începutul secolului nostru, în cadrul congreselor Comitetului Olimpic Internațional (C.I.O.) s-a pus în discuție problema înglobării fotbalului în programul Jocurilor Olimpice. S-a obiectat de unii, că jocul cu balonul rotund al echipelor de amatori nu ar fi destul de spectaculos și că nu se ridică la nivelul „artistic" al celui practicat de vedetele profesioniste. Dar, ulterior s-a văzut că și la partidele echipelor amatoare din cadrul J.O., numărul spectatorilor întrecea cele mai optimiste așteptări. Deși „dueluri-le" dintre diferitele delegații și antagonismul dintre amatorism și profesionism au continuat, „show"-ul fotbalului a fost și a rămas mai presus de aceste dispute. Faptul a fost confirmat și de prezența acestui sport în toate programele Olimpiadelor (cu o singură excepție în 1932, la Los Angeles, S.U.A., cînd a fost scos printr-o decizie a comitetului de organizare, pronunțată cu un an mai înainte).

Totuși, cu fiecare Olimpiadă, fotbalul a ridicat o serie de conflicte între oficiali, începînd cu contestațiile generate de programări, arbitraje și interpretări ale regulamentului de joc, pînă la problema cea mai arzătoare, a prezenței pe teren, în cadrul echipelor olimpice, a unor jucători profesioniști. Din 4 în 4 ani, un asemenea subiect provoca discuții vehemente. În pofida acestor incidente, cu ecouri demoralizante, Olimpiadele au fost competiția cea mai importantă în circuitul mondial, ea simbolizînd dragostea de pace a întregii omeniri și reeditînd vremurile cînd toate armele tăceau atunci cînd atleții se luau la întrecere.

Atmosfera aceasta de înfrățire prin sport era aureolată, în vechime, de ramurile de măslin ce împodobeau frunțile învingătorilor, măslinul fiind și simbolul păcii. Așa s-a ajuns ca jocul cu mingea rotundă, cunoscut încă din timpul lui Pericle, să înre-

Scanned with OKEN Scanner

gistreze în vremurile moderne o ascensiune miraculoasă, datorită tocmai reluării Jocurilor Olimpice. Ele au grăbit, de altfel, și nașterea forului diriguitor al fotbalului — F.I.F.A.

Din vîlvătaia discuțiilor contradictorii dintre oficialii reprezentanți ai fotbalului și membrii de vază ai C.I.O. s-a înfiripat, după aproape 30 de ani, o altă flacără, neolimpică, dar la fel de strălucitoare, aceea a Campionatelor mondiale de fotbal sau Cupa mondială F.I.F.A. Materializarea acestei idei a făcut pe un ziarist din zilele noastre să exclame cu sinceritate și umor : „În univers nu sînt decît două reuniuni de mare amploare : O.N.U. și Congresul F.I.F.A., acesta din urmă legat de campionatele mondiale de fotbal"...

Un istoric al Jocurilor Olimpice este necesar și pentru contemporanii noștri. Se știe că primele Jocuri Olimpice din antichitate (este vorba de epoca anilor 776 î.e.n. — 394 e.n.) au avut loc între muntele Cronion și rîurile Alfeu și Cladeos din Peloponez, pe un teren plat, în apropierea localității Olympia. Aici se întîlneau din 4 în 4 ani, toți tinerii de pe teritoriul vechii Elade, pentru a celebra pe Zeus, dîndu-i ofrande și înălțîndu-i imnuri, după care se luau la întrecere în aruncarea discului și a suliței, în sărituri și alergări sau în întrecerea carelor trase de cai. Laureații acestor dispute sportive erau sărbătoriți, li se ridicau statui, iar poeții le dedicau ode festive. Se decernau atunci cupe de aur, pe care erau sculptate chipuri de zeițe. Sărbătorile durau între 3 și 5 zile. Se știe că tinerii greci practicau un joc cu balonul *(episkyrios* sau *pheninda),* dar la întrecerile de la Olympia nu putea fi vorba de jocul cu mingea. După ocuparea Eladei de către romani, în anul 462 î.e.n., împăratul Teodosiu al II-lea a dat ordin ca localitatea Olympia să fie distrusă. Totuși, chiar după această primă distrugere, vechii greci au continuat încă 32 de ani întrecerile olimpice. Numai după anul 394 e.n. aceste jocuri au încetat definitiv.

Timp de secole ele au intrat într-un total con de umbră, pentru ca în anul 1852, savantul Ernst Curtius, cunoscător al istoriei Eladei, să vorbească despre Olympia. Comerciantul grec Evanghelios Zappa, care a locuit o perioadă de timp în țara noastră, a donat o mare sumă de bani pentru reînvierea Jocurilor Olimpice. Multe tentative au eșuat însă pînă în anul 1894, cînd, din inițiativa inimoasă a francezului Pierre de Coubertin, a luat ființă la Paris Comitetul Internațional Olimpic, care a hotărît ca o nouă serie de Jocuri Olimpice să înceapă la Atena, în anul 1896. Dar și această inițiativă a întîmpinat o serie de piedici. Pierre de Coubertin a fost personal la Atena, unde a urmărit pregătirile și colectarea banilor.

Scanned with OKEN Scanner

Congresul C.I.O., ținut în capitala Greciei, în 1896, l-a ales ca președinte pe acest mare animator francez, în locul grecului Dimitros Bikelas, desemnat cu doi ani mai înainte.

Pe atunci, fotbalul, în accepția sa modernă, abia avea vîrsta de 33 de ani (de la data nașterii sale oficiale — 1863). Din Anglia (cu cele 4 federații) el se răspîndise în Franța, Belgia, Suedia, Elveția, Boemia, Olanda, Danemarca, Italia, Argentina. La primele J.O. de la Atena (1896), fotbalul n-a figurat în program. După aceea, s-au organizat numeroase partide internaționale, de mare răsunet, cum a fost meciul din 1899 dintre reprezentativele Angliei și Germaniei, iar unele federații desfășurau campionate naționale, cum au fost în Belgia (1895—1896), Suedia (1896—1897), Boemia (1896) și Franța (1894—1895). În ed. a II-a a J.O. de la Paris (1900) din cadrul „Expoziției mondiale", fotbalul a figurat pe plan secundar, doar cu un meci amical, mai mult demonstrativ, între englezi, reprezentați printr-o echipă de club (Upton Park din Londra) și o reprezentativă franceză, meci terminat cu victoria insularilor (4—0). Au asistat, atunci, numai 100 de spectatori. Menționăm numele jucătorilor învingători ai turneului olimpic de fotbal : Jones — Buckenham, Grosling — Chalk, Burridge, Quash — Turner, Spackman, Nicholas, Zealley, Haslam.

Ediția a III-a a J.O., desfășurată pe continentul american, la St. Louis (S.U.A.), în anul 1904, avea programate și partidele de fotbal, dar nu s-a prezentat nici o echipă din cele șase țări europene participante la această întrecere. Totuși, în S.U.A. a avut loc un așa-zis turneu de fotbal, dar nu un campionat, ci mai mult o parodie a lui. Au participat 4 echipe din S.U.A. și una din Canada. Campioană a fost Galt F. C. Canada, care a învins pe St. Rose of St. Louis cu 4—0. Formația canadiană a fost alcătuită din jucătorii : Linton, Ducker, Gourley, Lane, Johnston, Fraser, Taylor, Steep, Hall, Henderson, McDonald.

În 1906, cînd se împlinea un deceniu de la reluarea J.O. grecii au inclus în program și meciuri de fotbal, la care au participat 4 echipe : 2 grecești (din Atena și Salonic), una din orașul Smyrna și o reprezentativă a Danemarcei. Turneul a fost cîștigat de danezi, care au obținut două victorii la scor : cu Atena 9—0 și cu Smyrna 5—1. Locul 2 a fost ocupat de Atena (care a învins Salonicul cu 5—0), iar locul 3 de Smyrna, prin scorul astronomic realizat asupra Salonicului : 12—0. Smyrna avea o componență cosmopolită : 8 jucători englezi, din care 5 erau frați, 2 francezi și un grec.

Ediția a IV-a s-a desfășurat la Londra, în anul 1908. Aici s-a disputat, pentru prima oară în sensul adevărat al cuvîntului, un

Scanned with OKEN Scanner

turneu olimpic de fotbal, organizarea aparținînd englezilor, părinții acestui sport.

Atunci a apărut și noul for diriguitor al fotbalului — F.I.F.A. — care și-a făcut simțită prezența prin aplicarea „ad litteram" a regulamentului de joc. În acest turneu au fost înscrise, inițial, 8 echipe reprezentative, dar n-au jucat decît 6, deoarece Boemia și Ungaria (care făceau parte din imperiul habsburgic) n-au putut participa. Au rămas să-și dispute întîietatea : Anglia, Danemarca, Suedia, Olanda și Franța (ultima s-a prezentat cu 2 echipe, după ce a primit avizul favorabil al forurilor de resort).

Deși F.I.F.A. luase hotărîrea ca la acest turneu să nu participe nici un jucător englez profesionist, Anglia era, în continuare, marea favorită a Olimpiadei, mai ales că se afla acasă.

Organizatorii au construit pentru acest turneu olimpic de fotbal un nou și aspectuos stadion la marginea Londrei („Shepard's Bush").

Conform prognozelor, turneul a fost cîștigat de echipa amatoare a Angliei, după ce a eliminat cu 12—1 reprezentativa Suediei și cu 4—0 pe cea a Olandei. Anglia a cucerit titlul și o medalie olimpică, oferită celui mai bun jucător al ei, Woodward, jucînd în finală în fața a 8 000 de spectatori, cu Danemarca, pe care a învins-o (cu destulă greutate), prin golurile marcate de Woodward și Chapman (2—0, la pauză 1—0). Dăm aici formația pe care englezii au aliniat-o în fața arbitrului John Lewis (tot englez) : Bailey, Corbett, Smith, Hunt, Chapman, Hawkes, Berry, Woodward, Stapley, Purnell, Hardman. (Menționăm că jucătorul Chapman este unul și același cu antrenorul de mai tîrziu, care a lansat sistemul WM.)

„London 1908" a constituit un succes și poate fi considerat primul turneu internațional de anvergură al fotbalului continental, deși au absentat : Scoția (care putea emite pretenții la titlul suprem), Austria, Boemia, Italia și Ungaria, unde sportul cu balonul rotund cucerise largi pături populare.

Ediția a V-a. După 4 ani (în 1912), J.O. s-au desfășurat la Stockholm. Dar, după ediția londoneză, mai mulți membri ai C.I.O. au cerut cu vehemență eliminarea fotbalului din cadrul J.O., pe motiv că ar fi un joc colectiv, care n-are ce căuta alături de probele atletice, exclusiv individuale. Eforturile lor s-au dovedit însă sterile. Mai mult, organizatorii suedezi au construit, pe lîngă vechiul stadion olimpic, alte două stadioane, în valoare de 33 600 de coroane („Rasunda" și „Traneberg"), sprijiniți fiind chiar de F.I.F.A.

Scanned with OKEN Scanner

Turneul s-a desfășurat normal, spre marea încîntare a spectatorilor nordici. Inițial, pentru fotbal se înscriseseră 12 țări printre care: Belgia, Italia, Norvegia, Austria, Rusia, Suedia și Ungaria. Pînă la urmă însă au rămas 10, pentru că Belgia și Franța nu s-au mai prezentat. S-a remarcat, pentru prima oară, participarea Rusiei. În semifinalele acestui turneu au mai rămas 4 reprezentative: Danemarca, Olanda, Anglia și Finlanda, care aspirau la marele trofeu. Danemarca a învins Olanda cu 4—1, iar Anglia a întrecut Finlanda cu 4—0. Finala, ca și la Londra, s-a jucat între Anglia și Danemarca, medalia de aur fiind cîștigată pentru a doua oară de englezi. Învingătorii au avut în această partidă un dram de noroc: un jucător danez s-a accidentat în min. 15, fiind obligat să părăsească terenul. Danezii au rămas numai în 10 oameni, deoarece pe atunci jucătorii accidentați nu puteau fi înlocuiți. În aceste condiții, partida s-a terminat cu scorul de 4—2 în favoarea englezilor. Menționăm formația care a cucerit medalia de aur: Brebner — Burn, Knight — McWhirter, Littleworth, Dines — Berry, Woodward, Walden, Hoare, Sharpe.

Locul trei a revenit olandezilor, care, cu o tehnică superioară, au întrecut pe finlandezi (9—0). La turneul de consolare au participat echipele Germaniei, Rusiei, Italiei, Suediei, Austriei, Norvegiei și Ungariei. Aceasta din urmă a obținut o victorie asupra Austriei, după o partidă plină de duritați, care au degenerat în încăierări între jucătorii ambelor echipe. Reprezentativa Germaniei a învins cu un scor incredibil echipa Rusiei țariste (16—0) [1]. În acest joc, atacantul Fuchs a marcat 10 goluri, fiind proclamat golgeterul turneului olimpic de la Stockholm. Nu au lipsit contestații la unele arbitraje „părtinitoare" și altele cu privire la strecurarea în echipa engleză a unor jucători care ar fi activat în prima „ligă profesionistă" a insularilor.

Următorul turneu olimpic, prevăzut pentru anul 1914, n-a mai avut loc, pentru că în Europa s-a declanșat un război ucigător. După 1918 au fost cîteva întîlniri, așa-numitele jocuri de război, care s-au disputat la Roma, unde o echipă a Belgiei a învins selecționatele Cehoslovaciei și Italiei. La Paris s-a organizat o mică Olimpiadă, la care au participat jucători din țările aliate (13 la număr), desfășurată în cinstea comandantului suprem al armatelor S.U.A., generalul Pershing. Turneul a fost cîștigat de reprezentativa Cehoslovaciei. La această competiție a participat și o selecționată a țării noastre, care — din păcate — a pierdut toate cele trei partide, jucate cu Franța, Italia și Grecia.

[1] Record neegalat în lume la vreun turneu internațional.

Scanned with OKEN Scanner

Ediția a VII-a a J.O. a fost organizată în orașul belgian Anvers, care revendicase această favoare încă din anul 1914.

Turneul de fotbal a fost programat în perioada 28.VIII—5.IX. 1920. N-au fost invitate țările învinse în război — Germania, Austria, Ungaria și Turcia. Contradicțiile dintre conducătorii F.I.F.A. și membrii C.I.O. s-au ascuțit, iar Anglia s-a retras din juriul olimpic (dînd asigurări ferme că va continua să fie prezentă la Jocuri). Americanii, urmați de elvețieni, s-au solidarizat cu englezii.

S-au prezentat următoarele reprezentative : Norvegia, Marea Britanie, Italia, Olanda, Suedia, Danemarca, Cehoslovacia, Iugoslavia, Spania, Grecia, Egipt, Luxemburg și țara gazdă, Belgia. Oamenii de specialitate au regretat absența unor formații de prestigiu, ca Portugalia (care se remarcase cu un fotbal de calitate), ca și ale țărilor sud-americane (Argentina, Brazilia, Uruguay și Chile), unde jocul cu balonul rotund cunoștea o mare popularitate. Acolo, se disputa de mai mulți ani un campionat al Americii de Sud.

Interesul belgienilor era sporit de faptul că aveau o echipă bună, antrenată de un englez, putînd oricînd aspira la titlul suprem. Ca țară organizatoare, echipa Belgiei a intrat direct în sferturile de finală.

Turneul olimpic de fotbal a început cu surprize. Prima a fost eliminarea puternicei formații engleze de către Norvegia (1—3). A doua a constituit-o înfrîngerea Danemarcei (finalistă cu 4 ani în urmă) de către echipa Spaniei (0—1), al cărei portar era faimosul Ricardo Zamora, devenit în următorii cinci ani un adevărat mit al fotbalului continental.

Cehoslovacia a surprins plăcut prin jocul ei impetuos, datorită căruia a eliminat următoarele echipe : Iugoslavia (7—0), Norvegia (4—0), Franța (4—1). La rîndul lor, belgienii, bine pregătiți, au eliminat, în „sferturi", Spania cu 3—1 (1—0), iar în semifinală, Olanda cu 3—0 (0—0).

Derby-ul care trebuia să desemneze pe campioana olimpică s-a disputat între Belgia și Cehoslovacia. El s-a terminat cu un scandal rămas de pomină în analele fotbalului olimpic. Stadionul „Bearschot Athletic Club" era plin pînă la refuz. Spectatorii, dorind să urmărească o partidă de zile mari și o victorie a gazdelor, au influențat arbitrul, englezul Lewis, în vîrstă de 64 de ani, determinîndu-l să acorde belgienilor o lovitură de la 11 metri, pentru un henț involuntar. Penalty-ul, contestat de cehoslovaci, a fost transformat de belgieni. Partida a continuat, totuși, cehoslovacii sperînd să egaleze. Dar tot belgienii au ridicat scorul, printr-un șut puternic în colțul porții adverse. La 0—2, cehoslovacii au început să joace

Scanned with OKEN Scanner

dur și, aproape de sfîrșitul primei reprize, s-a produs o ciocnire între atacantul central al gazdelor, Coppes, și fundașul oaspeților, Steiner. Coppes a fost ridicat cu targa de pe teren, iar Steiner eliminat din joc. Această decizie a mărit starea de surescitare a jucătorilor cehoslovaci, care, înainte de finalul primei reprize, s-au retras în cabină și n-au mai vrut să continue jocul. După acest meci sui-generis, juriul olimpic a luat o decizie promptă : Belgia a fost declarată campioană, iar Cehoslovacia, descalificată, nu a primit nici medalia de argint. Pentru locul secund s-a decis disputarea unui alt turneu, la care au participat echipele Italiei, Norvegiei, Suediei și Spaniei. Spaniolii, cu Zamora în poartă, i-au învins pe italieni (2—0), pe suedezi (2—1) și pe olandezi (cu 3—1). Spania a cîștigat medalia de argint. Decizia a fost contestată de cehoslovaci.

Medaliile de aur, au fost atribuite următorilor jucători : De Bie — Swartenboeks, Verbeck — Musch, Hanse, Fierens — Van Hage, Coppée, Bragard, Larnoe, Mazal.

Decizia directorului olimpic (dată publicității) a statuat : „retragerea unei echipe de pe teren este incompatibilă cu demnitatea și onoarea sportivă".

Congresul C.I.O. de la Lausanne (1921) a definit și noțiunea de jucător amator. Aceasta, în urma demersului Angliei, care pusese problema pseudo-amatorismului din unele țări europene, unde jucătorii sînt de fapt salariați de cluburi și, deci, amatori deghizați. Aceeași problemă fusese dezbătută și de Congresul F.I.F.A. care a examinat situația jucătorilor profesioniști din unele țări europene (Austria, Danemarca, Germania și Anglia), salarizarea lor fiind incompatibilă cu participarea la J.O.

Din discuțiile purtate s-a ajuns la concluzia că echipa olimpică, înălțată pe prima treaptă a podiumului, nu este cea mai bună de pe glob, deci este necesară înființarea unui campionat mondial de fotbal, la care să participe și profesioniștii. Era un vechi vis, care se va împlini însă după alți trei ani, cînd s-a hotărît ca titlul de campioană olimpică să fie echivalat cu cel de campioană mondială.

Ediția a VIII-a de la Paris (1924) a stîrnit, de la început, o mare atracție, asigurîndu-se participarea a 44 de țări. La turneul de fotbal s-au înscris 22 de reprezentative, care urmau să evolueze în perioada 25.V.—9.VI.1924.

Pentru prima oară a participat și o reprezentativă a țării noastre. Mai debutau la Paris, într-o asemenea întrecere, echipele Bulgariei, Irlandei, Turciei, Poloniei, ale Țărilor Baltice, S.U.A., Egipt, iar din continentul sud-american, Uruguay.

Scanned with OKEN Scanner

În capitala Franței, cu toată absența Angliei și a altor țări, fotbalul și-a cucerit faima sa mondială. Gazdele aveau o echipă „în formă" și au învins Letonia cu 7—0, ajungînd în sferturile de finală. Surprizele se succedau, mărind numărul spectatorilor. Egiptul cîștigă cu 3—0 partida cu Ungaria, iar Elveția întrece cu 1—0 (0—0) pe cehoslovaci (finaliști la Anvers). Echipa României, slab pregătită și nerodată suficient, a fost eliminată din competiție cu 0—6 de valoroasa reprezentativă a Olandei. La meciul Uruguay — Franța, terminat cu scorul 5—1 pentru sud-americani, Stadionul „Colombes" (60 000 de locuri) devenise neîncăpător.

Semifinalele competiției au avut loc între Elveția și Suedia (2—1), Uruguay și Olanda (tot 2—1).

Finala s-a disputat între Uruguay și Elveția. Sud-americanii i-au învins pe reprezentanții țării cantoanelor cu 3—0 (1—0) prin golurile înscrise de Petrone, Cea și Romano, cucerind oficial titlul olimpic și, neoficial, pe cel de campioni mondiali. Suedia și Olanda și-au disputat locul 3 (medalia de bronz); au învins suedezii cu 3—1.

Victoria echipei Uruguay a avut un larg răsunet în toate țările europene, care explicau acest succes-surpriză prin faptul că în America de Sud se disputau, încă din anul 1902, meciuri inter-țări, mai ales între Argentina și Uruguay, în timp ce bătrînul continent fusese supus, timp de patru ani, unui război distrugător. Sud-americanii își disputaseră la Buenos Aires campionatul AMSUD, între echipele Argentinei, Braziliei, Uruguayului și Chile. Deci echipa Uruguay a descins la Paris foarte bine antrenată. În plus, se „aclimatizase" în Europa (în preturneul din Spania), unde cîștigase toate cele 9 partide cu formații de club.

„Celestii" (cum erau supranumiți după culorile lor alb-albastre) au lăsat o puternică impresie prin combinațiile lor bine sudate, ca și prin jocul individual, de o desăvîrșită virtuozitate. Formația avea 10 jucători albi și unul de culoare, José Andrade, supranumit și „Perla neagră" [1], care juca pe postul de mijlocaș dreapta (în vechiul sistem cu 3 mijlocași). Ceilalți jucători erau Mazzali — Nasazzi, Arispe — Vidal, Ghierra — Urdinarán, Scarone, Petrone, Céa, Romano.

Golgeterul acestei ediții pariziene a fost Pedro Petrone (Uruguay), care a marcat 8 goluri în 5 jocuri.

Ediția a IX-a de la Amsterdam. Între anii 1924—1927, fotbalul s-a dezvoltat impetuos și a cucerit noi adepți, lărgindu-și tot mai mult sfera de activitate. Dar, marea criză economică, resimțită în

[1] Prima „perlă neagră" din seria marilor jucători de culoare.

toate sectoarele, a făcut ca o serie de țări să absenteze de la J.O. de la Amsterdam (1928).

Cele patru federații britanice părăsiseră F.I.F.A. și intraseră într-o „splendidă izolare", mulțumindu-se numai cu campionatele lor interne (bineînțeles, profesioniste). Acuzau amatorismul ca fiind o mască a nesinceritătii, sub care se ascund tot felul de combinații dubioase. Din aceleași considerente au renunțat să mai participe la J.O. și Austria, Cehoslovacia, Ungaria, Țările Baltice, Danemarca și Polonia. Echipa țării noastre a absentat din cauza lipsei de fonduri și mai ales a rezultatelor slabe de pînă atunci, care nu-i acordau șansa unui loc onorabil.

Caracterul comercial al acestor competiții s-a relevat și la Congresul C.I.O., unde delegații unor federații au cerut, deschis, bani pentru... scoaterea din producție a jucătorilor amatori, ca și pentru deplasarea lor. Cererea a fost respinsă ca incompatibilă cu noțiunea de jucător amator.

Olimpiada de la Amsterdam a fost precedată de depunerea mandatului de președinte al lui Pierre de Coubertin, fondatorul J.O. moderne. Cu ocazia Congresului de la Praga, din 31 mai 1925, în locul său a fost ales belgianul Henry de Baillet-Latour, care a ocupat această funcție pînă în anul 1942, cînd a decedat.

Turneul olimpic de fotbal de la Amsterdam a fost programat între 27.V.—10.VI.1928. Mai înainte cu o zi, Congresul F.I.F.A. a aprobat, la propunerea francezilor Jules Rimet și Henry Delaunay, instituirea unei competiții de fotbal, la care să poată participa echipele cu cei mai buni jucători, indiferent dacă sînt amatori sau profesioniști. Ziua de 26 mai 1928 este o dată istorică, ea reprezentînd ziua de naștere al celui mai cuprinzător și mai important eveniment fotbalistic : Campionatul mondial.

Olimpiada de la Amsterdam a reunit 17 echipe : Portugalia, Belgia, Luxemburg, Germania, Turcia, Elveția, Italia, Franța, Iugoslavia, Olanda și Spania (din Europa), Egiptul (din Africa), Argentina, Chile, Mexic, Uruguay, S.U.A. (din cele două Americi). Echipa Germaniei revenea, după 16 ani de absență. Evoluau, pentru prima oară pe continentul nostru, echipele Argentinei, Republicii Chile și Mexicului. Debuta în competiție și echipa Portugaliei.

In „preliminarii" s-a înregistrat victoria Portugaliei în fața echipei Chile (4—2). Apoi, italienii s-au calificat în dauna francezilor (4—3), iar Germania a învins Elveția cu 4—0. Egiptul a întrecut Turcia cu 7—1, Spania Mexicul tot cu 7—1, iar Argentina pe S.U.A. cu 11—2 ! Uruguay, după un joc magistral, a învins Olanda cu 2—0, iar Portugalia pe iugoslavi cu 2—1.

Scanned with OKEN Scanner

În sferturile de finală, pentru a se decide echipa învingătoare, au fost necesare două meciuri între Italia și Spania, deoarece prima partidă s-a terminat la egalitate (1—1). La rejucare, italienii au cîștigat cu 7—1. Celelalte rezultate : Argentina — Belgia 6—3 ; Uruguay — Germania 4—1 ; Egipt — Portugalia 2—1.

În semifinale s-au întîlnit (deoarece se aflau în grupe separate) Uruguay cu Italia și Argentina cu Egipt. După un meci foarte disputat, uruguayenii au învins pe italieni cu 3—2, în timp ce argentinienii au surclasat cu ușurință pe egipteni cu 6—0. Finala, deci, s-a disputat între două reprezentative sud-americane, ceea ce constituia un prim vot de blam pentru fotbalul european. Deși argentinienii au dominat aproape tot timpul, beneficiind de 14 lovituri de colț, totuși Uruguay a înscris un gol, prin Petrone, și apoi s-a apărat atît de bine, încît adversarii nu au reușit decît să egaleze. După prelungirile regulamentare, rezultatul a fost același. Partida s-a rejucat după trei zile. Și acest meci a fost o copie fidelă a primului, uruguayenii speculînd contraatacurile rapide. Ei au perforat, prin Figuera și Scarone, de două ori poarta Argentinei, care n-a reușit să înscrie decît un singur gol (prin Monti).

Cu acest rezultat (2—1), Uruguay a cucerit, pentru a doua oară consecutiv, titlul olimpic la fotbal. Echipa lor a avut următoarea componență : Mazzali — Nasazzi, Arispe — Andrade, Gestido, Piriz — Scarone, Figueroa, Castro, Petrone, Cea (Borjas).

Medalia de bronz a revenit italienilor, care s-au clasat pe locul 3, dispunînd de Egipt cu scorul de 11—3 !

Dacă am privi retrospectiv aspectele mai interesante ale acestui turneu olimpic, am remarca victoria norocoasă a Uruguayului prin cele două contraatacuri vijelioase ale „marilorași", Cea și Petrone, bine alimentați de Andrade, care, ca de obicei, a prestat un joc excepțional, dominînd cu strălucire mijlocul terenului, în timp ce argentinienii au avut în mijlocașii Evaristo și Monti, ca și în atacantul Orsi, pe cei mai buni și mai dinamici jucători.

După cucerirea trofeului, Senatul și Camera Reprezentanților din Uruguay au decretat ca ziua în care campionii olimpici se vor înapoia la Montevideo, să fie proclamată sărbătoare națională. Reiese că încă din anul 1929, în unele țări, fotbalul devenise o problemă de stat. De altfel, guvernele nu făceau decît să consfințească și să oficializeze o devoratoare pasiune a maselor.

Ediția a X-a. Desfășurată după primul campionat mondial, între 31.VII.—7.VIII.1932, la Los Angeles, această competiție a înregistrat marea absență a fotbalului. C.I.O., întrunit la 26 aprilie 1931, a considerat că o nouă întrecere de fotbal între reprezenta-

Scanned with OKEN Scanner

tivele de amatori (așa cum cere statutul excesiv de riguros al J.O.) n-ar mai prezenta suficiente garanții de succes, după aceea a profesioniștilor (C.M. 1930).

Alte argumente ale organizatorilor de la Los Angeles erau : distanța prea mare din Europa pînă la coasta Pacificului, implicînd cheltuieli pe aceeași măsură ; ignorarea aproape completă a succesului în acea parte a Statelor Unite, el fiind practicat cu oarecare parcimonie pe coasta Atlanticului, unde fusese transplantat de „părinții" săi englezi...

În pofida acestei ignorări... olimpiene, fotbalul cucerea, totuși, țară după țară, găsindu-și făgașuri noi de afirmare în multe competiții încadrate în formule continentale sau regionale (Cupa Europei Centrale, Cupa balcanică etc.). Se înregistra, astfel, o spirală mereu ascendentă, de care va fi obligat pînă la urmă să țină seama și forul olimpic, sfîrșind prin a repune fotbalul în drepturile ce i se cuveneau...

Chiar după trei ani (1935), președintele C.I.O., belgianul Baillet-Latour, a cărei calitate oficială era dublată de o admirație nestăvilită pentru fotbal, a reușit să reintegreze acest sport în programul viitoarei Olimpiade.

Ediția a XI-a din 1936 a fost organizată la Berlin. Pentru a respecta exigențele amatorismului, echipele venite în capitala Germaniei au adoptat o soluție originală : țările care aveau și statut de profesionism, puteau fi reprezentate de formații ai căror jucători făceau parte din prima divizie, dar nu fuseseră prezenți la C.M. de fotbal din 1930 și 1934.

Primele reprezentative care s-au aliniat la Olimpiada berlineză au fost ale țărilor care nu adoptaseră statutul profesionismului. Acestea erau : Norvegia, Suedia, Luxemburg, Turcia, Egipt, Polonia, Finlanda și Germania (din Europa), iar din celelalte continente s-au prezentat echipele : Peru (America de Sud), China și Japonia (din Asia). Numărul de 16 echipe era completat cu reprezentativele Angliei, Ungariei, Austriei, Italiei și S.U.A., cărora din pricina cluburilor lor profesioniste, li s-a impus formula de mai sus.

A fost serios resimțită însă absența echipelor olimpice din America de Sud (cu excepția reprezentativei Peru) și plăcut remarcată participarea celor două formații asiatice (China și Japonia).

Seria surprizelor a început chiar din primul tur : puternica echipă a Suediei a fost învinsă de debutanții japonezi (cu 2—3), iar Finlanda a avut aceeași soartă din partea Perului, la un scor și mai sever : 3—7 (1—3).

Un scandal de mari proporții s-a iscat în timpul meciului Peru—Austria, încheiat cu înfrîngerea „Wunderteam"-ului (2—4),

Scanned with OKEN Scanner

rezultat neacceptat de austrieci, care au făcut contestație. Comisia de organizare a admis-o hotărîndu-se rejucarea meciului. Dar diriguitorii fotbalului peruan au reacționat prompt, prin neprezentarea echipei lor la un nou meci... Așa că Austria a putut să intre în sferturi și semifinale și apoi chiar în finală, deși fusese învinsă de Peru...

In sferturile de finală a surprins victoria echipei Norvegiei cu 2—0 asupra reprezentativei țării gazdă, Germania, eliminată astfel de la început... Această înfrîngere era cu atît mai inexplicabilă, cu cît la C.M. 1934 (din Italia), orgolioasa formație a Germaniei cucerise locul 3 !

Greu acceptat a fost și rezultatul meciului Anglia — Polonia, terminat cu 5—4 în favoarea fotbaliștilor polonezi ! Explicația ? Englezii se ținuseră, pînă în acel an, 1936, în aceeași izolare (specifică, de altfel, mult timp politicii Marii Britanii).

Deci, în semifinalele de la Berlin s-au calificat : Italia — Norvegia 2—1 (1—1 și 1—0, după prelungiri) ; Austria — Polonia 3—1 (1—0).

Meciurile au fost aprig disputate, ceea ce a făcut să crească și interesul pentru finala Italia — Austria. Pe stadionul olimpic s-au aflat, la această ultimă confruntare, nu mai puțin de 100 000 de spectatori. Italianul Frossi, care a fost, de altfel, golgeterul Olimpiadei (cu 7 puncte), a marcat ambele goluri, după prelungirile de rigoare (1—1, 0—0, 1—0). Nota generală a meciului a fost duritatea.

In lupta pentru locurile 3—4, Norvegia și-a adjudecat medalia de bronz, prin victoria asupra Poloniei cu 3—2 (2—2).

Medaliata cu aur, Italia, avea în formația ei următorii jucători : Venturiani — Foni, Rava — Baldo, Piccini, Locatelli — Frossi, Marchini, Bertoni, Biagi și Gabriotti. Aceștia au meritat locul I pe podium, prin jocul lor excelent, distingîndu-se, în primul rînd, trei tineri ce vor intra în istoria fotbalului mondial : renumita pereche de fundași Foni — Rava și mijlocașul Locatelli. Trebuie amintit și numele conducătorului tehnic al „squadrei azzurra", Vittorio Pozzo, care ulterior a depus și o bogată activitate publicistică în definirea fotbalului peninsular, fiind și un prieten de nădejde al sportului românesc, cu care multă vreme a avut contacte.

Dar, numai după trei ani, Germania, țara care organizase ultima Olimpiadă, a dezlănțuit cel de-al doilea război mondial. Forța armelor și uruitul tancurilor au luat locul porumbeilor lansați la întrecerile olimpice, simbol al păcii și înfrățirii între popoare...

Și dacă fotbalul a continuat încă să mai țină treaz interesul popoarelor și în acei ani sumbri (1938—1945), aceasta se datora numai

Scanned with OKEN Scanner

companiei propagandistice a celor două țări — Germania și Italia — care transformaseră și sportul într-un mijloc de preamărire a regimurilor lor fasciste.

Ediția a XIV-a. Au trebuit să treacă 12 ani de la competiția anterioară, pentru ca, după instaurea păcii pe glob, să se poată organiza, în 1948, primele J.O. într-o țară ca Anglia, care suferise sistematice distrugeri din partea aviației germane.

În cadrul J.O. din Anglia, fotbalului i s-a rezervat un loc de cinste, cuvenit în țara sa de origine. Și aici, alternativa amatorism-profesionism a creat dificultăți de participare : o țară ca Elveția n-a fost admisă, deoarece jucătorii ei erau salariați ai cluburilor respective (F.I.F.A. cunoștea bine situația, avîndu-și sediul chiar la Zürich). Nu puține dispute a provocat și cazul unor jucători austrieci — Hahnemann și Ocvirck — al căror statut era neclar. De aceea, din cele 40 de țări înscrise inițial, n-au putut participa decît 18 reprezentative cu situația ceva mai limpede : Irlanda, Luxemburg, Afganistan, Olanda, Franța, India, Iugoslavia, Danemarca, Egipt, Turcia, S.U.A., Suedia, Coreea, China, Italia, Austria, Mexic și Anglia. (De remarcat că echipele Angliei, S.U.A., Austriei, Franței și Mexicului erau constituite din amatori veritabili, iar Italia s-a prezentat cu o echipă de club din divizia A.)

Turneul de fotbal, disputat între 26.VII.—13.VIII, a dat, după „optimi“ și „sferturi“, următoarele candidate în semifinale : Anglia, Suedia, Danemarca și Iugoslavia. Au ieșit învingătoare : Suedia în dauna Danemarcei (cu 4—2) și Iugoslavia în fața Angliei (cu 3—1) !

Finala a înregistrat victoria Suediei cu 3—1 (1—1) asupra Iugoslaviei. Echipa Angliei n-a putut obține nici medalia de bronz, cucerită de amatorii danezi cu 5—3 (3—2) !

Suedia avea următoarea echipă : Lindberg — K. Nordhal, Nilsson, Rosengren, B. Nordhal, Andersson — Rosén, Gren, G. Nordhal, Carlsson, Liedholm. (De subliniat că la terminarea turneului, o parte din jucătorii suedezi n-au mai luat drumul patriei lor, ci s-au dus direct în Italia, fiind achiziționați de clubul A. C. Milan. Printre ei se aflau : Gren, G. Nordhal, Carlsson, Liedholm ș.a.)

Și în echipa Iugoslaviei se aflau cîteva vedete : Brozovici, Cimermancici, Mitici, Bobek, Ceaikovski. Aceștia vor juca ulterior la unele cluburi profesioniste din Franța.

Ediția a XV-a. J.O. din anul 1952 s-au desfășurat în orașul Helsinki, capitala Finlandei, care a făcut mari eforturi pentru a le asigura o desfășurare perfectă.

Scanned with OKEN Scanner

Turneul de fotbal, început la 15 iulie, a durat pînă la 2 august, cu participarea unui număr de 25 echipe, printre care : U.R.S.S. (prima prezență la J.O.), România, Ungaria, Iugoslavia, Bulgaria, Polonia (țări socialiste), Danemarca, Marea Britanie, Austria, Franța, Italia, R.F.G., Olanda, Luxemburg, Suedia, Norvegia, Finlanda, Turcia, Grecia (din Europa). Brazilia, Chile, S.U.A., Antile (din cele două Americi), apoi Egiptul (din Africa) și India (din Asia). Fotbalul românesc revenea la J.O. după 28 de ani.

„Preliminariile" s-au desfășurat tot în Finlanda, în zilele de 15 și 16 iulie, prin tragere la sorți. Așa s-a ajuns ca din această primă fază reprezentativa României să întîlnească puternica echipă a Ungariei, neînvinsă în ultimii doi ani, datorită unor valoroși jucători, toți într-o „formă" excepțională.

Chiar în luna mai 1952, România, cu un nou eșalon de jucători talentați, înregistrase o victorie de prestigiu asupra reprezentativei Cehoslovaciei (3—1), oferindu-ne speranța unei bune comportări și la J.O. din Finlanda. Dar ce trebuia să se clarifice în ultimele întîlniri s-a petrecut chiar în preliminarii.

În orașul Turku (de unde era originar vestitul alergător Nurmi) s-a disputat acest prim meci dintre România și Ungaria. A arbitrat sovieticul N. Latîșev, ajutat la tușă de Bernardi (Italia) și Asprogheracos (Grecia).

Marilor jucători unguri le-a fost opusă formația : Voinescu — Zavoda II. I. Covaci, Farmati — Călinoiu, Serfozo — Paraschiva, Iordache, Ozon, Petschovschi, Suru. Toți aceștia au practicat un joc viguros, hotărît, căruia ungurii i-au răspuns cu durități (Kocsis a fost eliminat de arbitru). În min. 11, Iordache a ratat o situație unică : scăpat cu mingea spre careul advers și întîmpinat de Grosics, atacantul român s-a pripit și a șutat pe lîngă poartă goală...

Au înscris : Czibor (min. 22) și Kocsis (min. 75), cu toată opoziția lui Voinescu. În min. 86 Suru a redus din handicap, marcînd golul de onoare după o cursă rapidă pe tușă.

Scorul de 1—2, considerat valoros de toți specialiștii, a onorat fotbalul românesc în acest greu examen cu fotbalul ungur, ce-și afirma tot mai mult forța pe tărîm european și chiar mondial. 14 000 de spectatori din tribunele stadionului Kupitaa (Turku) au aplaudat călduros jocul celor două echipe, pe care ei ar fi vrut să-l fi admirat în „finală", iar nu în preliminarii.

În celelalte meciuri de calificare, Danemarca a învins Grecia cu 2—1 ; cu același scor Polonia a eliminat echipa Franței, iar Iugoslavia a învins India cu 10—1 ! U.R.S.S. a scos din luptă reprezentativa Bulgariei (2—1), apoi Italia a realizat cu echipa S.U.A. un nou scor fluviu (8—0).

Scanned with OKEN Scanner

Celelalte rezultate din preliminarii : Egipt — Chile 5—4, Brazilia — Olanda 5—1, iar echipa ducatului Luxemburg a reușit să învingă reprezentativa Angliei cu 5—3 (! ?), înregistrînd a doua mare surpriză a acestui turneu.

În optimile de finală rezultatele au fost aproape normale : Austria — Finlanda 4—3, R.F.G. — Egipt 3—1, Brazilia — Luxemburg 2—1, Suedia — Norvegia 4—1, Turcia — Antile 2—1. Mai șocantă a fost înfrîngerea Poloniei de către Danemarca (0—2). Italia a fost învinsă de echipa Ungariei cu 3—0, dovedindu-se că rezultatul obținut de România, cu aceeași formație, a fost mai mult decît onorabil.

Demnă de subliniat a fost performanța realizată de echipa olimpică a U.R.S.S., care, în meciul cu așii Iugoslaviei, deși era condusă cu 5—1 în min. 75, a reușit să întoarcă rezultatul, înscriind 4 goluri în 15 min. Scorul de 5—5 a rămas însă neschimbat și după consumarea prelungirilor regulamentare, impunînd rejucarea meciului care, în finală, a adus victoria „plavilor“ cu 3—1.

Semifinalele s-au disputat : una între echipele Ungariei și Suediei (6—0), iar alta între Iugoslavia și R.F.G. (3—1).

Meciul pentru locul 3 a dat învingătoare reprezentativa Suediei, în fața echipei R.F.G., cu 2—0.

59 000 spectatori au fost prezenți în tribunele stadionului din Helsinki în ziua de 2 august, cînd s-a disputat finala între echipele Ungariei și Iugoslaviei. Arbitrul englez Arthur Ellis, a avut sarcina dificilă de a conduce un meci de mare luptă, în care ambele echipe urmăreau să nu primească gol. O lovitură de pedeapsă în careul iugoslav a fost apărată de excelentul portar Beara. De abia în min. 71, Czibor a risipit starea de nervozitate a echipei lui, oferind printr-o centrare interului Puskas ocazia de a înscrie primul gol. A urmat și al doilea, datorită lui Czibor (în min. 88), printr-un șut de la distanță, care l-a surprins pe portarul iugoslav. Rezultat : 2—0 pentru Ungaria, care devine campioană olimpică. Formația învingătorilor : Grosics, Lantos, Loránt, Buzánski, Palotás, Bozsik, Zakariás, Czibor, Puskás, Kocsis, Hidegkuti.

Ediția a XVI-a de la Melbourne (1956). Pentru turneul de fotbal se înscriseseră, inițial, 24 de echipe, dar dificultățile de transport la antipozi au dus la micșorarea numărului acestora. Pînă la urmă, țările participante au fost 12, prin prezența (după multe insistențe) și a echipei Angliei.

U.R.S.S. și Bulgaria au prezentat cele mai bune echipe de fotbal, în timp ce Iugoslavia a venit cu formația secundă, iar Anglia și R.F.G. cu echipe de amatori. Mai erau prezente formațiile : S.U.A., Japoniei, Tailandei, Indoneziei, Indiei și a țării gazdă,

Scanned with OKEN Scanner

Australia. Participării reduse i se adaugă și diferența de valoare, dată fiind calitatea slabă a unor echipe din zona Asiei și Pacificului.

În frunte s-au clasat : 1. U.R.S.S., 2. Iugoslavia și 3. Bulgaria, care aveau cele mai bune echipe. (U.R.S.S. a învins Iugoslavia cu 1—0, iar Bulgaria a depășit India cu 3—0.)

Echipa U.R.S.S. cuprindea „așii" : Iașin — Bașașkin, Ogonkov, Kuznețov — Netto, Maslenkin (Bașașkin) — Tatușin, Isaev, Simonian, Ilin, Salnikov.

Titlul de golgeter l-au obținut doi jucători : bulgarul Milanov și indianul D'Souza, cu cîte 4 goluri înscrise. Cu tot nivelul scăzut al jocului unora dintre participante, Olimpiada de la Melbourne a avut efecte pozitive în ce privește popularizarea fotbalului în „continentul cangurilor".

Ediția a XVII-a de la Roma (1960). Succesul C.M. de fotbal din 1958 a făcut să crească și cota de interese pentru acest sport la următoarea competiție olimpică. Jocurile prestate în turneul final de la Stockholm de echipele Braziliei, Suediei și Franței (clasificate în această ordine), ca și debutul senzațional al tînărului Pelé (la 17 ani și 8 luni), au provocat pasiuni extraordinare în masa suporterilor, răsfrînte și asupra fotbalului olimpic, mai ales că, în 1960, turneul se desfășura în „Cetatea eternă", devenită în acel an capitala sportului universal.

S-au înscris echipele de fotbal din nu mai puțin de 50 de țări. În același timp, progresul radioului și televiziunii era de natură să asigure celor ce nu veneau la fața locului, simultaneitatea informației audio-vizuale pe toate meridianele globului.

Pentru fotbal exista o singură restricție : în turneul final J.O. 1960 nu puteau fi folosiți jucători ce participaseră la C.M. din 1958.

Printre cele 15 reprezentative (plus aceea a țării organizatoare, calificată de drept), se aflau, pe baza criteriului geografic : 8 din Europa, 3 din America, 3 din Asia-Australia și 2 din Africa. Preliminariile, începute în 1959, se terminaseră în preajma J.O., cu următoarele cîștigătoare : Danemarca, Polonia, Bulgaria, Anglia, Franța, Ungaria, Iugoslavia și Italia (din zona europeană, în care România ratase calificarea) ; Republica Arabă Unită și Tunisia (din Africa) ; Argentina, Peru și Brazilia (din America de Sud) ; Taivan, India (din Asia), precum și reprezentativa „Țării cangurilor" (Australia), care s-a retras apoi din motive financiare.

Împărțite în 4 grupe, cele 16 reprezentative și-au disputat întîietatea timp de 15 zile (de la 26 august la 10 septembrie) pe stadioanele din : Roma, Florența, Napoli, Pescarra, Grosetto, Livorno,

Scanned with OKEN Scanner

Aquila. Cîștigătorii grupelor au fost : Iugoslavia, Italia, Danemarca și Ungaria. În semifinale, echipa Danemarcei a înregistrat o surprinzătoare victorie asupra Ungariei, campioana olimpică din 1956, în timp ce Italia a făcut un meci egal (1—1), chiar după prelungiri, cu echipa Iugoslaviei. S-a recurs la tragerea la sorți, care a dat o a doua finalistă, formația „plavilor". Disputată pe stadionul „Flaminio" din Roma, finala dintre Iugoslavia și Danemarca a oferit o luptă dîrză, în urma căreia au ieșit victorioși jucătorii iugoslavi cu 3—1 (2—0). Cel mai eficace jucător (dar și cel mai nedisciplinat în acest meci) a fost Galici, autorul a două goluri și golgeterul competiției, cu 8 goluri. (A fost eliminat din joc, în meciul decisiv, de către arbitrul italian Concetto Lo Bello, pentru repetate proteste.) Locul 3 și medalia de argint au revenit Ungariei, învingătoare cu 2—1 în meciul cu Italia.

Din echipa campioanei olimpice pe 1960, făceau parte : Vidinič — Durkovič, Roganovič, Jusufi — Žanetič, Perusič — Ankovič, Matuš, Galič, Knez, Kostič.

Ediția a XVIII-a de la Tokio (1964). Organizarea J.O. fusese refuzată Japoniei în 1950, ea fiind una din țările care declanșaseră războiul. Acum însă, în 1964, Țara Soarelui Răsare și-a pus în valoare toate resursele pentru desfășurarea desăvîrșită a J.O.

Au fost înscrise 71 de țări, 8 dintre ele fiind respinse, deoarece nu erau membre ale Comitetului Internațional Olimpic.

În calificările pe grupe zonale, România cucerise primul loc în grupa sa, în dauna formațiilor Bulgariei (învinsă cu 1—2 și 0—1) și Danemarcei (2—3 și 3—2). Iar în turneul final, țara noastră făcea parte din seria cu Iran, Mexic și R.D.G. Eram considerați favoriți în urma unor rezultate de prestigiu, obținute în perioada 1962—64, printre care 2—1 cu Turcia, 4—1 cu Cehoslovacia, 0—0 cu Ungaria.

Totuși, în grupa respectivă a turneului final, fără să fi suferit nici o înfrîngere, am ocupat locul 2, întrecuți de R.D.G. la golaveraj (făcusem meci egal cu liderul grupei, 1—1). În sferturi de finală am fost învinși de Ungaria cu 0—2. Apoi, olimpicii români au înregistrat o victorie (4—2 cu Ghana), un alt succes cu Iugoslavia (3—0) într-o partidă de clasament, ocupînd astfel locul 5.

Semifinalele au dat cîștigătoare echipele Ungariei (6—0 cu Republica Arabă Unită) și Cehoslovaciei (2—1 cu R.D.G.).

Stadionul Național din Tokio a fost, în ziua finalei, arhiplin : 80 000 spectatori au ținut să urmărească întrecerea dintre două țări cu o veche tradiție în fotbal. Echipa Ungariei, cu Bene în mare formă (el va fi golgeterul Olimpiadei), a cucerit titlul suprem învingînd Cehoslovacia cu 2—1.

Scanned with OKEN Scanner

Campionii olimpici aveau în formație pe : Szentmihályi — Novák, Orban, Ihász — Nógrádi, Szepesi, Farcas, Csernai — Bene, Komora, Katona.

Pe locul 3 s-a clasat echipa R.D.G., prin victoria cu 3—1 asupra formației R. Arabe Unite.

Ediția a XIX-a. J.O. 1968 au fost organizate în capitala Mexicului. Aici, fotbalul, practicat cu pasiunea caracteristică urmașilor vechilor azteci, s-a aflat în prim-planul preocupărilor, luînd proporțiile unor mari serbări populare.

Stadioanele din Ciudad de Mexico, Puebla, Guadalajara și Leon au fost mărite, pentru a cuprinde sutele de mii de spectatori, veniți din toate părțile globului, ca să-și încurajeze echipele respective, calificate din cele 80 formații, grupate pe zone geografice.

Au fost prezente : 5 țări din Europa (inclusiv Ungaria, campioana olimpică în 1960), 3 din America de Nord (inclusiv Mexicul, ca țară organizatoare), 3 din Asia, 3 din Africa și 2 din America de Sud.

Surprize de mari proporții s-au înregistrat chiar de la început : Japonia a învins Franța cu 3—1, Mexicul, cu un fotbal abia îmbobocit, a reușit să învingă Spania cu 2—0, în timp ce campioana olimpică „en titre", Ungaria, cu greu a trecut de novicea echipă a Guatemalei (1—0). Bulgaria, terminînd la egalitate cu Israelul, a intrat în semifinale. Învingînd și Mexicul cu 3—2, vecinii noștri din Balcani au ajuns finaliștii turneului.

Performera a rămas Ungaria, care în semifinală a eliminat Japonia (5—0). Meciul decisiv s-a disputat între Ungaria și Bulgaria. Încleștarea a fost dintre cele mai aspre. Bulgarii, înscriind un gol în primele 90 s, au devenit extrem de nervoși după ce au primit 2 goluri. Faulturile curgeau unul după altul, iritînd pe arbitrul mexican Diego de Leo, care a eliminat din joc, numai în 2 min, trei jucători bulgari.

Rămasă în 8 jucători, echipa Bulgariei a cedat cu 1—4, oferind Ungariei prilejul să cucerească, de două ori consecutiv, medalia de aur (la Tokio și Mexic).

După Bulgaria (medalie de argint) s-a clasat Japonia, care, în mod surprinzător, a învins echipa Mexicului cu 2—0 (2—0).

Din reprezentativa Ungariei făceau parte : Fatér — Novák, Drestyák, Páncsics — Noskó, Juhász, Szücs — Fazekas, Menczel, Dunai II, Nagy.

Ediția a XX-a, München, 1972. Capitalei landului Bavaria din Republica Federală Germania i-a revenit onoarea de a organiza,

Scanned with OKEN Scanner

în 1972, cea de a XX-a Olimpiadă. Prin poziția sa în mijlocul Europei, Münchenul a putut concentra un mare număr de sportivi și de spectatori din întreaga lume, iar prin perfecta organizare a Jocurilor, a dat un puternic impuls tuturor Olimpiadelor următoare.

Comitetul Internațional Olimpic a ținut, în prealabil, o ședință, în care a ales pe noul său președinte, lordul John Killanin, în locul lui Sir Avery Brundage, proclamat președinte de onoare pe viață.

Pentru turneul final de fotbal s-au calificat următoarele 16 echipe : R.F.G., Malayezia, Maroc, S.U.A. (grupa I) ; Sudan, Mexic, Birmania, U.R.S.S. (grupa a II-a) ; Iran, Ungaria, Brazilia, Danemarca (grupa a III-a) ; Columbia, Polonia, Ghana, R.D.G. (grupa a IV-a).

După meciurile eliminatorii, în runda finală au ajuns : Ungaria, Polonia, R.D.G. și U.R.S.S.

Finala, disputată între echipele Poloniei și Ungariei, s-a terminat cu scorul de 2—1 în favoarea primei formații, datorită tacticii mai eficiente a jucătorilor polonezi, care au reușit să anuleze handicapul din prima repriză (0—1) și să înscrie în cea secundă 2 goluri. Rezultatul de 2—1 pentru Polonia a adus acestei țări medalia de aur. Laureații au prezentat următoarea formație : Kostka — Gut, Gorgon, Anczok, Cmikiewicz, Maszczyk, Kraska, Deyna, Szoltysik, Lubanskky, Gadocha (Szynczak).

Pentru locurile 3—4, lupta a fost dîrză între echipele U.R.S.S. și R.D.G. Scorul egal, păstrat și după prelungirile regulamentare, a dus la hotărîrea de a se acorda medalia de bronz ambelor echipe.

Ediția a XXI-a (1976) a fost organizată în orașul Montreal (Canada).

Pe plan fotbalistic, deși în Canada există mai mari pasiuni pentru hochei și fotbalul american, totuși turneul final al celor 16 echipe s-a bucurat de o atenție nicidecum convențională.

La Toronto, Ottawa, Sherbrooke, dar mai ales la Montreal, întrecerile au atras un număr impresionant de spectatori, în fața cărora au evoluat reprezentativele : Poloniei, Canadei (participantă de drept, ca țară organizatoare), U.R.S.S., Spaniei, R.D.G., Franței (calificată în dauna echipei României), ultimele 4 reprezentînd Europa ; Ghana, Nigeria și Zambia (din Africa) ; Iran, Israel și R. P. D. Coreeană (din Asia) ; Mexic și Guatemala (din America Centrală) ; Brazilia și Uruguay (din America de Sud). Dar, în ultimul moment, echipele Zambiei, Ghanei și Nigeriei nu s-au prezentat la start, grupele din care făceau parte fiind lipsite de cîte un concurent.

Scanned with OKEN Scanner

Prima surpriză a oferit-o meciul dintre Polonia și Cuba, terminat cu 0—0, deși prima echipă era campioană olimpică „en titre". Meciurile din grupele următoare au dat cîte 2 formații plasate pe cele două locuri din frunte : Brazilia și R.D.G., Franța și Israel ; Polonia și Iran ; U.R.S.S. și R. P. D. Coreeană.

Sferturile de finală, cu partide eliminatorii, au înregistrat și unele rezultate nu tocmai normale : Brazilia — Israel 4—1, R.D.G. — Franța 4—0 ; Polonia — R. P. D. Coreeană 5—0 ; U.R.S.S. — Iran 2—1.

În semifinale au fost alte surprize : olimpicii Poloniei au învins, la Toronto, echipa amatoare a Braziliei cu 2—0, prin golurile atacantului Szarmach. La Montreal, duelul dintre R.D.G. și U.R.S.S. s-a terminat în favoarea primei formații (2—1), în fața celor 57 000 de spectatori, care au urmărit un meci de mare luptă, desfășurat cu faulturi abundente, pe un teren desfundat de ploaie.

Finala R.D.G. — Polonia, disputată pe Stadionul Olimpic din Montreal, a fost urmărită de 72 000 de pasionați ai balonului rotund (adevărat record de participare pe continentul nord-american, unde soccerul se află și acum „în stare embrionară").

Echipa R.D.G. s-a întrecut pe sine, reușind ca printr-un joc în viteză, cu schimbări imprevizibile de direcție ale balonului și între jucători, să-și adjudece victoria cu 3—1, prin golurile înscrise de Schade, Hoffmann și Hafner. Golul de onoare al Poloniei a fost obținut printr-o splendidă lovitură de cap a lui Lato. R.D.G. a devenit astfel, pentru prima oară, campioană olimpică la fotbal.

Formația utilizată : Croy — Weber, Dörner, Weise, Kurbjuweit, Lauck, Heidler, Häfner — Riediger, Bransch, Hoffmann (Schade).

Pentru medalia de bronz s-au confruntat echipele Uniunii Sovietice și Braziliei. Virtuozii sud-americani au cedat cu 0—2 în fața jocului bine organizat al sovieticilor, deși cei dintîi dominaseră teritorial. Golurile au fost opera lui Oniscenko (cu capul) și Nazarenko.

Deci, în 1976, fotbalul european, întrecut net în alte competiții de către sud-americani, și-a asigurat la Olimpiada din Montreal o binemeritată supremație, prin cele trei reprezentative ale sale : R.D.G., Polonia și U.R.S.S., toate țări socialiste.

Ediția a XXII-a de la Moscova (1980). După mai bine de 80 de ani de la primele jocuri (Atena 1896), Olimpiada din 1980 a luat proporții uriașe, datorită organizării de excepție ce i-a fost asigurată în Capitala U.R.S.S., care a îmbrăcat, pentru acest eveniment, haine de mare sărbătoare.

Scanned with OKEN Scanner

Comitetul Internațional Olimpic, într-o ședință prealabilă, și-a ales un nou președinte în locul lordului Killanin, pe spaniolul Juan Antonio Samaranch.

La fotbal, cele 4 grupe ale echipelor (16 la număr) erau următoarele : U.R.S.S. (țara organizatoare), Venezuela, Zambia, Cuba (I) ; R.D.G. (campioană J.O. 1976), Spania, Anglia și Siria (II) ; Cehoslovacia, Columbia, Nigeria, Kuwait (III) ; Iugoslavia, Finlanda, Costa Rica, Irak (IV).

După înfruntarea echipelor din grupe au rămas în luptă următoarele reprezentative : U.R.S.S., Cehoslovacia, R.D.G. și Iugoslavia. În semifinale, R.D.G. a învins U.R.S.S. cu 1—0, iar Cehoslovacia pe Iugoslavia cu 2—0.

Meciul pentru locul 3 a dat învingătoare echipa U.R.S.S., care a depășit cu 2—0 Iugoslavia, iar finala a avut o valoroasă cîștigătoare în echipa Cehoslovaciei, care a învins cu 1—0 formația R.D.G. Deci ultimele acte ale turneului final s-au consumat exclusiv între țări socialiste, primul titlu de campioană olimpică revenind puternicei echipe a Cehoslovaciei, după ce ea se mai aflase de două ori în finală : 1920 și 1964.

Lotul campioanei : Seman, Macela, Mazura, Rygel, Němec, Vizek, Berger, Svoboda, Pokluda, Lička, Rott, Štambachr, Kunzo, Václaviček.

La această Olimpiadă sportivii români nu au reușit să se califice în turneul final...

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL V

Campionatele mondiale de fotbal

...Și-acum, după o atît de lungă incursiune în trecutul fotbalului, mergînd pînă la originile sale, legendare sau istorice, vom trece și la vremurile mai apropiate, la un „story" ceva mai nou, în care sportul descoperit cu milenii în urmă a făcut pași gigantici, crescînd și întărindu-se.

Într-adevăr, după nașterea sa din 1823 (în cuplu siamez cu rugbyul) și după obținerea statutului propriu în 1863, fotbalului-asociație nu i-au fost necesare secole de evoluție, ci numai cîteva decenii, pentru a se răspîndi de la țară la țară, apoi de la continent, la continent, ajungînd să înfășoare întregul glob cu o rețea de stadioane și cluburi, proliferate pînă în cele mai tăinuite regiuni. Observăm, astfel, cum centrele de interes se mută, tot mai frecvent, de la bătrîna Anglie, la disciplinata Germanie, de la „azzurrii" Italiei în Spania, din Ungaria și Austria în Cehoslovacia și Iugoslavia, din Franța în Olanda, din Suedia în U.R.S.S., pentru a genera în anul 1966 marea senzație a victoriei R. P. D. Coreene asupra Italiei. S-au înălțat, apoi, noi și inexpugnabile cetăți fotbalistice în Brazilia și Uruguay, în Argentina și Mexic, ca să vedem, în anul de grație 1982, răsărind ca din pămînt alte nebănuite forțe în Kuwait și Camerun, în Algeria și Peru, în Chile și Honduras.

Iată, deci, că ori de cîte ori rezervorul de energii slăbește în Vechiul Continent, el primește noi impulsuri fie din America Latină, fie din Africa Neagră sau din lumea arabă, fie din Asia și Oceania, și chiar din îndepărtatele arhipelaguri ale Pacificului...

O asemenea reîmprospătare nu s-a putut realiza decît după ce au fost puse temeliile campionatelor mondiale, forma de organizare cea mai amplă și atotcuprinzătoare pentru fotbalul de pe glob.

Scanned with OKEN Scanner

Era nevoie, deci, ca pe lîngă reînvierea Olimpiadelor, cu tot cortegiul lor de discipline moderne (înmulțite de la an la an), să ia ființă și o nouă formulă competițională, dedicată exclusiv fotbalului, care să concentreze ca într-un focar de lentile astronomice tot ce există în jocul cu balonul rotund, pentru a-i da un nou avînt, o nouă strălucire.

De la aceste premise au plecat, în anul 1904, secretarul Federației olandeze de fotbal, C. A. W. Hirschmann, și ziaristul francez R. Guerrin, care au luat inițiativa creării unei Federații internaționale de fotbal-asociație, prescurtat în supercunoscutele inițiale F.I.F.A., devenite un adevărat simbol al progresului, la sferă mondială, al acestui sport.

Țările care au aderat, chiar de la început, la noua organizație au fost numai șase : Franța, Belgia, Olanda, Danemarca, Elveția și Suedia. Era absentă însăși patria fotbalului, Anglia, care împreună cu Țara Galilor, Irlanda și Scoția, se menținea într-o „splendidă izolare", considerînd celelalte federații drept simple surogate, fără nimic comun cu vechile, conservatoarele lor structuri organizatorice, asupra cărora nu recunoșteau decît o singură autoritate — Internațional Board. Astfel, englezii și celelalte trei federații nici n-au binevoit să răspundă invitației trimise de inițiatori (Hirschmann și Guerrin). La fel a procedat și Federația de fotbal a Italiei, ce-și dispută paternitatea fotbalului cu anglo-saxonii.

„La noi — spuneau conducătorii International Board-ului — fotbalul a alungat vestitul *spleen* englezesc. Iar victoriile noastre, cu 13—2 și 10—2 cu Germania și 15—0 cu Franța în 1899, nu ne dau voie să trecem fără nici un rost Canalul Mînecii. Un pretins campionat mondial — adăugau forurile britanice — este lipsit de orice sens pentru noi, care sîntem deținătorii tuturor secretelor fotbalului".

Tenacele Hirschmann n-a cedat acestei bagatelizări și a continuat să creadă, ca un iluminat, în destinul fotbalului, care nu putea progresa decît printr-o organizare unitară și o confruntare la parametrii internaționali. El a întocmit, în acest sens și un proiect de Campionat mondial, în care, pentru a satisface orgoliul britanic, reprezentativa insulară nu intra în competiție decît în faza semifinalelor, formînd ea singură grupa întîi. Din grupa a II-a făceau parte : Spania, Franța, Belgia, Olanda. În grupa a III-a se aflau : Ungaria, Austria, Italia. Grupa a IV-a cuprindea reprezentativele Germaniei, Danemarcei și Elveției.

Publicat în presă, proiectul Hirschmann a provocat un interes uriaș, ca unul care încerca să stimuleze activitatea fotbalistică

Scanned with OKEN Scanner

printr-o competiție limitată, deocamdată, la continentul european, dar cu perspective de redimensionare mondială. Și, poate, un început de realizare ar fi fost înregistrat chiar din anul 1916 (stabilit pentru primul campionat), dacă înainte cu doi ani (în 1914) nu s-ar fi dezlănțuit uraganul primului război mondial.

Devenit secretar general al Federației internaționale de fotbal-asociație, Hirschmann a perseverat, încercînd să facă o simbioză între Olimpiada a VI-a și C.M., sub formula : turneul de fotbal din cadrul J.O. să fie considerat primul campionat mondial al acestui sport. Dar și acest proiect a fost spulberat la prima lovitură de tun trasă de artileria lui Wilhelm al II-lea asupra pașnicei și neutralei Belgii.

Nici imnul olimpic, nici lovitura de începere la primul meci din C.M. n-au mai putut fi înregistrate în Berlinul anului 1916, deoarece tocmai atunci „Dicke Bertha" arunca obuze de mare calibru asupra „Orașului-Lumină" de pe malurile Senei.

...Și, totuși, balonul rotund, alungat brutal de pe stadioanele Europei, și-a găsit loc de înfruntare (chiar în același an 1916) pe terenurile Americii de Sud. Atunci, între 2 și 17 iulie Argentina își sărbătorea centenarul independenței sale de stat. Jucat cu fervoare pe stadioanele și plajele de nisip ale acestei țări, fotbalul și-a găsit aici refugiul, prin organizarea unui campionat al Americii de Sud, la care au participat : reprezentativa țării gazdă și cele ale vecinelor sale : Uruguay, Brazilia și Chile.

Abia după doi ani de la încheierea păcii, F.I.F.A. și-a ținut congresul în orașul martir Bruxelles, alegîndu-și un nou președinte, pe francezul Jules Rimet, care a ținut să repună pe tapet vechea propunere a lui Hirschmann și Guerrin : organizarea unui campionat mondial de fotbal.

Cei ce s-au opus cu toată dîrzenia au fost doi mari promotori ai fotbalului în țările lor : Hugo Meisl, creatorul „Wunderteam"-ului austriac, și Felix Linnemann, secretarul Federației germane, care au adus drept argumente lipsa fondurilor necesare deplasării echipelor (? !) și imposibilitatea jucătorilor de-a absenta de la lucru în timpul desfășurării campionatului(? !)... Au trecut alți opt ani ; în 1928, C.I.O. fixa programul J.O. de la Amsterdam, unde fotbalului i se rezervase, la festinul olimpic, rolul de rudă săracă la un colț uitat de masă... Dezbaterile furtunoase ivite între partizanii și adversarii fotbalului au ambiționat pe cei dintîi, cărora li se refuza participarea la Olimpiadă a jucătorilor salariați de cluburi, ceea ce i-a făcut să treacă la o decizie eroică : organizarea primului campionat mondial de fotbal după formula „open", cu echipe atît de amatori, cît și de profesioniști. Delegații Marii Bri-

Scanned with OKEN Scanner

tanii, retrăgîndu-se de la congres, Jules Rimet a ținut să le lanseze o nouă invitație, rugîndu-i să prezinte la viitorul turneu mondial o echipă de profesioniști...

Congresul de la Amsterdam și-a dat votul cu o majoritate zdrobitoare în favoarea organizării campionatului mondial de fotbal a cărui primă ediție urma să se desfășoare în anul 1930.

O comisie compusă din : Henry Delaunay (unul din inițiatorii C.M.), Hugo Meisl, F. Linnemann, G. Bonnet și G. Ferreti, a fost însărcinată să examineze problema organizării celei dintîi competiții. (De remarcat că anterior ambii delegați — austriac și german — se abținuseră de la vot.)

Pornind la lucru, întreaga comisie a depus o activitate plină de zel pentru găsirea țării organizatoare, care urma să construiască noi stadioane și să suporte mari cheltuieli de transport, cazare etc. Nici o federație europeană nu și-a asumat această responsabilitate. Tocmai cînd proiectul se afla în pragul eșuării, a venit propunerea unei țări sud-americane — Uruguay — care cîștigase, de două ori consecutiv, turneul olimpic de fotbal. Privită, la început cu neîncredere, apoi acceptată de comitetul F.I.F.A. cu oarecare îndoială, oferta Uruguayului, țara mică, dar cu mari pasiuni pentru fotbal, s-a dovedit de-a dreptul salvatoare. Dar iată că îndată după această propunere, au sosit la sediul F.I.F.A. și alte oferte respectabile : din partea Italiei, Suediei, Olandei, Spaniei și Belgiei...

Jules Rimet a înțeles însă că nu trebuie disprețuită țara care își oferise cea dintîi sprijinul, atunci cînd F.I.F.A. se găsea la ananghie. El a optat pentru Uruguay, căruia i-a acordat mandatul de a organiza primul Campionat mondial de fotbal. În balanță a atîrnat și pledoaria ambasadorului Uruguayului la Paris, Enrique Buero, prezent la Congresul F.I.F.A., care a arătat că în 1930 țara sa sărbătorește centenarul independenței de stat și este hotărîtă să facă orice sacrificiu pentru a primi la modul ideal pe reprezentanții fotbalului mondial.

De altfel, la Montevideo începuse construirea unui stadion uriaș (de 100 000 locuri), care se va numi simbolic „Centenario", iar federația uruguayană urma să asigure toate cheltuielile de transport transoceanic, cazare și întreținere completă tuturor echipelor, timp de 60 de zile.

Mulți delegați europeni, în frunte cu Hugo Meisl, au părăsit, ostentativ, lucrările Congresului, anunțînd că nu vor participa la această primă ediție a Campionatului mondial. Cît despre prezența Angliei, care se menținea pe vechea poziție refractară, nu putea fi încă vorba.

Scanned with OKEN Scanner

„ZEIȚA DE AUR"

Jules Rimet a înțeles să confere întreaga strălucire acestui prim examen al fotbalului, instituind un trofeu special — „Cupa mondială" — turnat în aur masiv de francezul Abel Lefleur, reprezentînd o Victorie înaripată, care susține deasupra capului o cupă. Ea cîntărește 1,800 kg.

Această Cupă a devenit „Zeița de aur", cel mai invidiat și dorit trofeu din lume, toate marile puteri fotbalistice urmărind să intre în posesia lui, spre a-și afirma supremația în sportul-rege. Un scurt istoric se impune.

Cucerită în 1930 de reprezentativa țării-gazdă, Uruguay, ea a fost transmisă din 4 în 4 ani numai reprezentativelor a cinci țării, care și-au încrustat numele pe piedestalul de marmură neagră. Uruguay, Italia, R. F. Germania, Anglia și Brazilia. Ultima reprezentativă, reușind să și-o adjudece definitiv în trei campionate, a intrat în posesia „Zeiței".

În timpul celui de al doilea război mondial, trofeul abia a putut fi salvat de către dr. Ottorino Barassi, membru în comitetul F.I.F.A., care l-a ascuns de trupele naziste care ocupaseră Italia.

Și în preajma Campionatului mondial din Anglia (1966), „Zeița de aur" a dispărut fără urme : fusese furată din Westmister Hall. A fost descoperită apoi într-un tufiș din Hyde Park, de o cățelușă rămasă celebră în analele fotbalului mondial. N-a lipsit nici prezumția că în posesia brazilienilor ar fi ajuns numai o copie fidelă a „Zeiței", originalul fiind de mult topit de către banda de gangsteri care și-o însușise...

Intrată definitiv în *safe*-urile Federației braziliene de fotbal, dar și în legenda creată de imaginația atîtor scriitori și ziariști, „Zeița de aur" a fost din nou furată în luna decembrie 1983 de la sediul Confederației de fotbal din Rio de Janeiro. Doi răufăcători înarmați l-au silit pe gardianul imobilului să le remită prețiosul trofeu. Au mai dispărut atunci și alte două trofee de mare valoare, Cupa Independenței, cîștigată de brazilieni în 1972, și Cupa Panamericană, cucerită în 1963.

La 28 martie 1984, la Zürich, în cadrul unei ceremonii solemne, F.I.F.A. a oferit Federației braziliene de fotbal o copie fidelă a „Zeiței de aur", în greutate de 1,800 kg aur.

C.M. 1930 — URUGUAY

Visul, transformat, în sfîrșit, în realitate, n-a putut fi totuși așa de ușor pus în practică, datorită multiplelor obstacole ivite în calea primului Campionat mondial.

Scanned with OKEN Scanner

Cei care, cu atîta entuziasm, adoptează proiectul, au întîmpinat dificultăți în a convinge cîteva federații naționale din Europa să ia parte la această primă competiție. Distanța destul de mare pînă în Uruguay, acoperită pe atunci exclusiv cu vaporul, implica un buget mare de timp, dar și riscuri imprevizibile. Condițiile climaterice din Uruguay, total necunoscute europenilor, au creat noi piedici federațiilor din Vechiul Continent, care și-au exprimat regretul de-a nu putea participa la o asemenea croazieră. Pînă la urmă, deplasarea, considerată de unii „o afacere riscantă" a tentat pe alții, în care dorul de aventură al vechilor conchistadori se sublimase în marea ambiție modernă de a obține victoria pe patrulaterul gazonat al terenurilor de fotbal sud-americane.

Pe de altă parte, pasiunea autohtonilor pentru fotbal ajunsese să depășească orice imaginație. O demonstrau marile manifestații de indignare ale suporterilor Uruguayului împotriva reprezentanților diplomatici ai țărilor ce refuzaseră participarea. Astfel, cînd s-a aflat că Olanda (gazda J.O. din 1928) va absenta la C M. 1930, o mare mulțime s-a strîns în fața ambasadei țării respective din Montevideo, unde a dat foc drapelului olandez și a proferat insulte la adresa reginei Wilhemina.

S-a mers pînă acolo încît toate federațiile de fotbal ale țărilor sud-americane (Brazilia, Argentina, Peru), coalizate cu cea a Uruguayului, au amenințat cu retragerea lor din F.I.F.A. dacă „europeenii" boicotează Campionatul mondial organizat la Montevideo...

Președintele F.I.F.A., Jules Rimet, alarmat de această situație, a plecat într-un turneu personal în mai multe țări europene, pledînd cauza participării lor la C M., acordînd chiar și o prelungire a termenului de înscriere (pînă la 1 aprilie 1930), deși întrecerile începeau la 13 iulie !

Din fericire, pînă la urmă s-au lăsat convinse patru organizații europene, printre care, un fapt de excepție, se afla și Federația română de fotbal, care dobîndise ființă juridică numai cu puțin timp înainte (la 16 februarie 1930). Celelalte trei federații erau : Franța (prezidată chiar de Jules Rimet), Belgia și, în ultimul moment, Iugoslavia. Ele au salvat nu numai onoarea fotbalului european, dar și desfășurarea primului Campionat mondial, iar prin aceasta însăși existența unei competiții de dimensiune internațională.

Călătoria transoceanică a trei din cele patru reprezentative — România, Franța și Belgia — s-a făcut cu vaporul italian „Conte Verde", care și-a luat startul din portul Genova. Pe bord se afla și presedintele F.I.F.A., Jules Rimet, care ducea în valiză „Zeița de aur". Jucătorii iugoslavi au făcut deplasarea cu vasul „Florida" sub pavilion francez.

Scanned with OKEN Scanner

Echipa R. F. Germania cucereşte titlul mondial in 1954

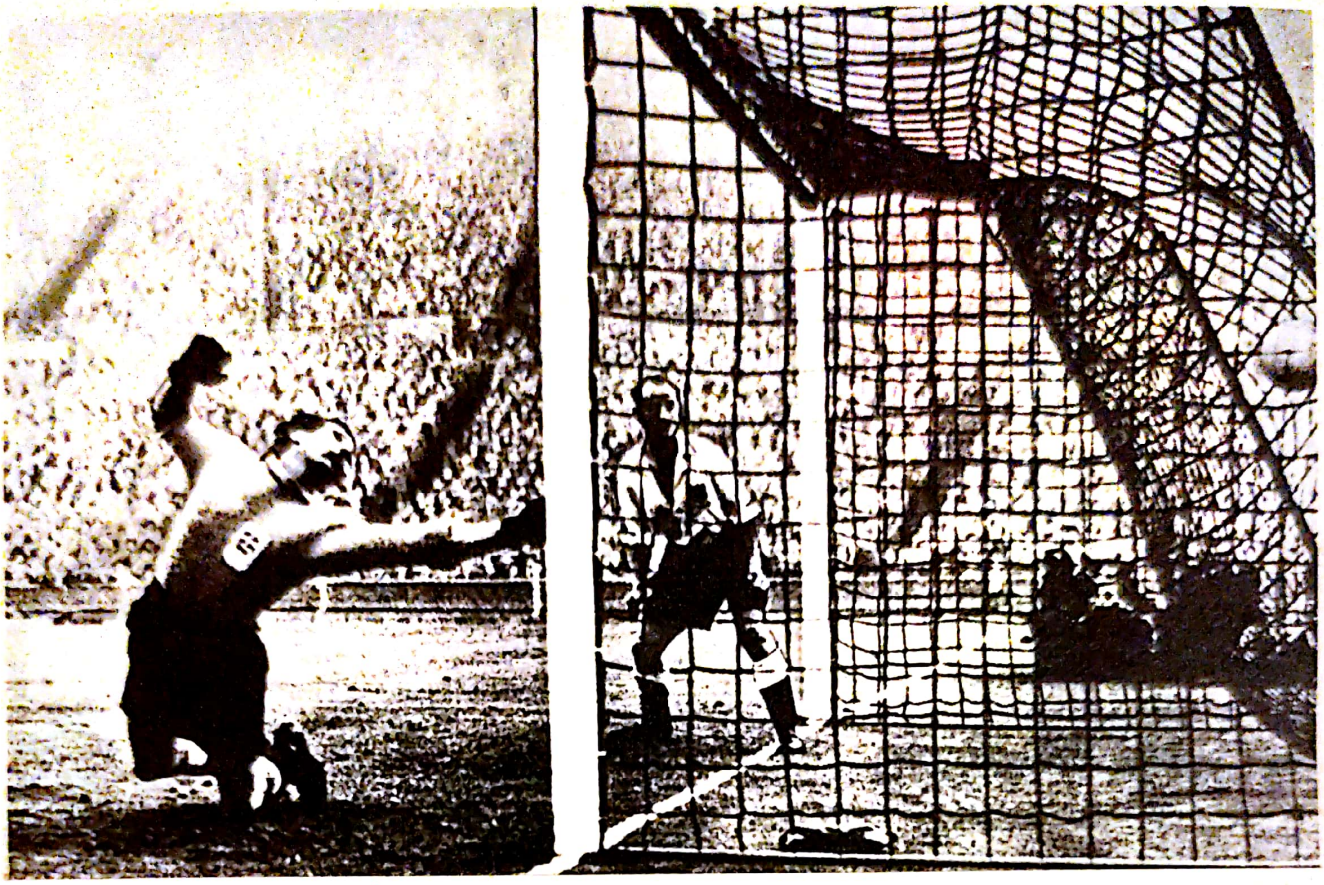

Gol în poarta lui Marrick : Ungaria – Anglia 6–3 (1953)

Anglia, campioană mondială pentru prima oară, 1966

Scanned with OKEN Scanner

Ajax, dirijată de Ştefan Covaci

Scanned with OKEN Scanner

Brazilia 1970

Bayern München 1973

Scanned with OKEN Scanner

Trofeul transmisibil Cupa F.I.F.A.

Scanned with OKEN Scanner

R. F. Germania (1974) cucerește al doilea titlu și "World Cup"

Feyenoord – Rotterdam

Scanned with OKEN Scanner

„Squadra azzurra" la al treilea titlu mondial, in Spania, 1982

Echipa R. F. Germania, finalistă in 1982

Scanned with OKEN Scanner

Brazilia Ia C. M. Spania 1982

Scanned with OKEN Scanner

Delegația română era condusă de Octav Luchide, secretarul general al F.R.F., avîndu-l ca manager pe Costel Rădulescu.

La debarcader, populația din capitala Uruguayului, mare iubitoare a fotbalului, a făcut o impresionantă manifestație de simpatie delegațiilor europene, considerate ca „prietene eterne", numai pentru faptul că n-au absentat de la această mare și primă sărbătoare a sportului cu balonul rotund.

Cele 13 echipe prezente la primul Campionat mondial au fost împărțite în patru grupe :

Grupa A cuprindea următoarele țări : Argentina, Chile, Franța, Mexic ; Grupa B : Brazilia, Iugoslavia, Bolivia ; Grupa C : Uruguay, Peru, ROMÂNIA ; Grupa D : S.U.A., Paraguay, Belgia.

Fluierul de începere a fost dat în ziua de 13 iulie 1930, simultan la două partide : Franța — Mexic, pe stadionul „Pocitos", și S.U.A. — Belgia, pe stadionul „Parc Central". (Marele stadion „Centenario" fiind dat în folosință abia la sfîrșitul „Mundialului".)

În primul meci, Franța a învins Mexicul cu 4—1, iar în al doilea, S.U.A., care își însușise prin cei cîțiva jucători englezi, stilul eficace al insularilor, a învins pe subtilii belgieni cu 3—0.

Ziua de 14 iulie a fost fastă pentru echipele europene (printre ele și a României), care și-au afirmat superioritatea asupra fotbalului sud-american : Iugoslavia a ieșit victorioasă din confruntarea cu Brazilia (2—1), iar reprezentativa noastră a învins Peru cu 3—1. În acel deceniu, nici Peru și, mai ales, Brazilia nu atinseseră nivelul din perioada 1950—1982, care va face din jocul echipelor lui Didi, Zagalo, Pelé, Djalma Santos, Garrincha, Zito, Socrates, o culme a fotbalului mondial.

În 1930, Brazilia a putut fi învinsă de Iugoslavia cu 2—1, dar reprezentativa României n-a putut rezista în fața echipei țării gazdă, cedîndu-i cu 0—4. Jucau atunci în formația „campionilor" vestiții Andrade, Scarone, Cea și Iriarte.

Echipa țării noastre a cuprins pe următorii jucători : Lăpușneanu — Czako, Burger — Robe, Vogl, Eissenbeisser — N. Covaci, Deșu, R. Wetzer, Rafinski, Barbu II.

Arbitrul Giberto de Almeida Rego n-a acordat României un gol înscris de Barbu, pe motiv de ofsaid, Dorado, Scarrone, Cea și Anselmo au marcat cele 4 goluri ale Uruguayului.

De altfel, țara gazdă și Argentina (acestea avînd „ași" ca : Monti, Evaristo I și II, Stabile) au ajuns în finala C.M., după ce au eliminat, rînd pe rînd, echipele Perului, României și Iugoslaviei (Uruguayul), pe ale Franței, Mexicului și Chile (Argentina).

Scanned with OKEN Scanner

O comportare de-a dreptul surpinzătoare a avut reprezentativa S.U.A. care, în pofida stadiului modest în care se afla fotbalul ei, a reușit să-și elimine adversarele (Peru, Paraguay și Belgia), capotînd numai în semifinală, în fața puternicei formații a Argentinei (1—6).

Cealaltă semifinală (Uruguay — Iugoslavia) aproape că n-a avut istoric : după primul gol, înscris de „plavi", a urmat ploaia de goluri a Uruguayului — șase la număr — datorită și arbitrajului sui-generis al brazilianului Gilberto de Almeida Rego (același care a condus și partida România — Uruguay). În acest meci, el a validat pentru învingătoare cel puțin două goluri dubioase.

În partida pentru locul 3, Iugoslavia nu s-a mai prezentat pe teren în fața echipei S.U.A., preferînd un turneu cu echipele de club din Argentina... Totuși, organizatorii i-au decernat medalia de bronz, datorită jocurilor bune prestate în cadrul grupei a II-a.

Finala, disputată între cele două echipe sud-americane — Uruguay și Argentina — a atins paroxismul nu numai în ce privește alura jocului ci și tensiunea publicului din tribune. 90 000 de pasionați ai fotbalului umpleau gradenele stadionului „Centenario", inaugurat cu acel prilej. Din Argentina sosiseră nu mai puțin de 20 000 de suporteri, care și-au sprijinit echipa, creînd o atmosferă cu adevărat incendiară. Cele două echipe erau egale ca virtuozitate tehnică, avînd același ritm accelerat de joc. Totuși jucătorii țării gazdă au putut sparge mai repede „zidul" apărării argentiniene, înscriind primul gol în min. 12, prin Dorado (autorul și al primului gol în partida României), pentru ca Evaristo — Varallo — Paucelle să combine rapid și să egaleze prin ultimul în min. 20. În min. 37, în urma unei centrări a lui Evaristo, Argentina a luat conducerea (2—1) prin golul înscris de Stabile. Cu toate protestele fundașului Nasazzi, care a văzut ofsaid la Stabile, arbitrul belgian Langenus a validat golul. După o scurtă dominare argentiniană, la începutul reprizei secunde, gazdele preiau inițiativa, reușind să egaleze (min. 57) prin Cea, pentru ca în min. 68 Iriarte să înscrie al treilea gol (3—2). O centrare a lui Dorado, în min. 89, pecetluiește, prin lovitură de cap a lui Castro, victoria gazdelor (4—2), dezlănțuind euforia suporterilor uruguayeni. Mii de tineri au dansat toată noaptea pe străzile din Montevideo. Ziua de 31 iulie, în care a fost cucerită prima „Cupă mondială" (după ce Uruguay cîștigase și două turnee de fotbal ale J.O.) a fost decretată sărbătoare națională, iar guvernul a dăruit cîte o casă fiecărui jucător.

Formația Uruguayului : Ballesteros — Nasazzi, Mascheroni — Andrade, Fernandez, Gestido — Dorado, Scarone, Castro, Cea,

Scanned with OKEN Scanner

Iriarte. Aceștia au devenit „eroi naționali", iar numele lui Guillermo Stabile, golgeterul competiției (8 goluri) a intrat în legendă.

...Inițiatorul C.M., Jules Rimet, nota aceste memorabile cuvinte la terminarea primului turneu : „Niciodată pînă la Montevideo nu am văzut un public atît de entuziast. Am plecat din Uruguay uluit dar și fericit. Victoria acestei echipe a fost și a întregului ei popor".

Cuvintele președintelui F.I.F.A., Jules Rimet, le-am putea adăuga în încheierea acestui capitol despre primul Campionat mondial : Victoria Uruguayului din 1930 a fost și victoria întregului fotbal, a acelui fotbal care, îmbinînd virtuțile tehnice cu cele tactice, a putut atinge un nivel de adevărată artă, toate la un loc fiind fermentul care a făcut ca sportul cu balonul rotund să se răspîndească pe toate meridianele și paralelele globului. Marea lui forță de seducție a înhămat toate țările la carul triumfal ce străbate acum întreaga lume.

C.M. 1934 — ITALIA

Dacă ne-am îngăduit să acordăm o atenție mai mare (ca și un spațiu corespunzător) primului Campionat mondial din Uruguay, am făcut-o pentru că el a fost începutul de drum al fotbalului internațional, țara noastră fiind și ea prezentă la această competiție de amploare.

Numeroase federații care au absentat la Montevideo au regretat gestul lor, în timp ce jucătorii țării gazdă și-au exprimat protestul, acuzînd forurile respective că nu le-au dat prilejul de afirmare plenară a soccerului național.

„Wunderteam"-ul Austriei, care reușise în 1929 să cîștige „Cupa Europei", a fost cea dintîi echipă care și-a dat seama de greșeala săvîrșită de Hugo Meisl de a nu fi pus în lumină valoarea unor jucători de talia lui Sesta, Sindelar, Schall și a faimosului portar Platzer. La fel, Italia, cu renumita ei „squadra azzurra", din care făceau parte nu mai puțin renumiții Orsi (argentinian naturalizat), Meazza și Ferrari ; nici Cehoslovacia, care începuse să se afirme pe plan european prin echipele de club Sparta și Slavia, ca și prin veritabilele sale vedete Planicka, Nejedly și Puc ; regretă și Ungaria, cu fotbalul ei bine organizat, avînd ca bază puternică cluburile Ujpest și Ferencvaros, ai căror jucători strălucițti se numeau dr. Sarossi, Auer, Toldi și Kemeny.

Scanned with OKEN Scanner

Însăși „bătrîna Anglie", care ținea să amintească tuturor că prima floare a fotbalului a răsărit pe insula ei, nu se împăca deloc cu gîndul ca țările sud-americane, Uruguay și Argentina, să-și dispute supremația între ele, fără prezența celor dintîi jucători de pe glob, care sînt fiii Albionului.

Iar faptul că J.O. din 1932, de la Los Angeles, ignoraseră complet fotbalul, neincluzîndu-l în programul lor, a afectat și mai mult federațiile europene, care solicitau acum cu insistență organizarea unui Campionat mondial și în Europa. Mai ales că în perioada 1930—1933, cluburile italiene A. C. Milan și Juventus, sesizînd valoarea excepțională a unor jucători uruguayeni ca Scarone, Petrone, Mascheroni, Libonatti ș.a. sau ca argentinienii Stabile, Monti, Demaria, Scopelli, Cezarini și Guaita, au făcut toate diligențele (unite cu respectivele sacrificii materiale...) de a-i transfera la echipele lor, naturalizîndu-i, ca și cum ar fi avut părinți italieni. Așa că au putut fi repede utilizați și în reprezentativa peninsulară.

Congresul F.I.F.A., ținut la Stockholm (1932), înregistrase două cereri pentru găzduirea celui de al doilea campionat mondial : a Suediei și a Italiei. Punîndu-se în balanță posibilitățile de organizare ale fiecăreia dintre cele două țări, s-a constatat că „nordicii" n-aveau stadioanele necesare, în timp ce Italia dispunea de o capacitate suficientă pentru o asemenea competiție. Astfel, Italia a primit mandatul pentru a organiza C.M. fotbal ed. 1934.

Nici în această a doua competiție, Anglia nu s-a lăsat convinsă să-și trimită reprezentativa ei, iar Uruguay, pentru a plăti cu aceeași monedă refuzul Italiei de a veni la Montevideo (în 1930), a anunțat că nu va participa la „Copa del Mondo" din 1934.

In schimb, 32 federații naționale și-au făcut imediat cunoscută dorința lor de a lua parte la ediția italiană a C.M.

Dat fiind numărul mare de candidate, în 1933 s-au impus, pentru prima oară, meciuri preliminare, pe grupe. Comitetul executiv F.I.F.A. a fixat 12 asemenea grupe, din primele 7 urmînd să se califice cîte o echipă, în timp ce din celelalte (de la 8 la 12) se calificau cîte două.

România, care făcea parte din grupa a X-a, împreună cu Iugoslavia și Elveția, avea și atuul de-a fi campioană balcanică.

In primul meci din preliminarii, cu Elveția, la Berna, reprezentativa noastră a realizat un scor egal (2—2), prin golurile lui Dobay și Sepi II.

La 29 aprilie 1934 s-a disputat, la București, pe stadionul ONEF, meciul România — Iugoslavia. Rezultat : 2—1 pentru România. Autorii golurilor : Schwartz și Dobay.

Scanned with OKEN Scanner

„Capii de serie“ pentru turneul final au devenit : Italia, Brazilia, Ungaria, Austria, Germania, Argentina, Cehoslovacia, Olanda, cărora li s-au dat ca adversare (în aceeași ordine) echipele : S.U.A., Spania, Egipt, Franța, Belgia, Suedia, România, Elveția.

Meciurile din „optimi“ au avut loc în ziua de 27 mai 1937, în opt orașe diferite : la Roma, Italia — S.U.A. 7—1 ; la Genova, Spania învinge Brazilia cu 3—1 ; la Torino, Austria — Franța 3—2 (în prelungiri), la Milano, Elveția — Olanda 3—2 ; la Florența, Germania — Belgia 5—2 ; la Bologna, Suedia — Argentina 3—2 ; la Napoli, Ungaria — Egipt 4—2.

Partida Cehoslovacia — România, disputată pe „Stadio Municipale“ din Triest, s-a desfășurat timp de 66 de minute sub semnul echilibrului, reflectat și pe tabela de marcaj (1—1). Golul nostru s-a datorat aceluiași jucător penetrant și cu șut necruțător care era Dobay. Din nefericire, după multe ratări, în min. 66, un fault nesancționat de arbitrul Langenus a permis jucătorului Sobotka să paseze lui Nejedly care, nemarcat, înscrie : 2—1 pentru Cehoslovacia, scor cu care se termină partida.

Reprezentativa României a avut următoarea alcătuire : Zombory — Vogl, Albu — Deheleanu, Kotormany, Morawetz — Bindea, N. Covaci, Sepi II, Bodola, Dobay.

Presa italiană de specialitate a caracterizat astfel jocul : „Românii, fiind prea tineri și neexperimentați, n-au exploatat numeroase situații pe care și le-au creat“.

În sferturile de finală Germania a învins Suedia cu 2—1, Cehoslovacia a eliminat Elveția cu 3—2, în timp ce Austria a învins pe vechea ei rivală, Ungaria, cu 2—1. Meciul Italia — Spania a avut o mare încărcătură psihică, terminîndu-se cu 1—1 și după prelungirile regulamentare. Rejucarea, a doua zi, a adus victoria Italiei asupra echipei spaniole (1—0). Lipsea din ultima formație, datorită accidentării, jucătorul ei de bază, Zamora.

Semifinalele s-au disputat între Italia — Austria și Cehoslovacia — Germania. Primul meci s-a terminat cu 1—0 în favoarea gazdelor, prin golul înscris de Guaita, iar al doilea, cu victoria Cehoslovaciei (3—1) asupra echipei germane.

Luptînd pentru locul 3, Germania a învins Austria cu 3—2.

Finala s-a disputat la Roma la 10 iunie 1934, în fața a 45 000 de spectatori. Scorul alb s-a menținut pînă în min. 74, cînd cehul Puc a înscris primul gol în poarta italienilor. Dar, în min. 82, celebrul Planicka a fost bătut prin golul lui Orsi (1—1). În prelungiri, Italia acționează cu mai multă vigoare, cucerind titlul de campioană a lumii, prin golul lui Schiavio (min. 95).

Scanned with OKEN Scanner

Reprezentativa Italiei avea în formație pe jucătorii : Combi — Monzeglio, Allemandi — Ferrari IV, Monti, Bertolini — Guaita, Meazza, Schiavio, Ferrari II, Orsi.

Golgeterii celui de al doilea campionat mondial au fost cehoslovacul Nejedly, austriacul Conen și italianul Schiavio.

Această competiție, cea dintîi pe pămîntul Europei, a avut un mare rol în popularizarea fotbalului, atît prin numărul participantelor, cît și prin calitatea jocurilor prestate de echipele continentului nostru, care au eliminat pe cele sud-americane.

C.M. 1938 — FRANȚA

Succesul Campionatului mondial italian a generat ambițiile crescînde ale unor țări, destul de multe la număr, de a fi gazda viitoarei întreceri. Jules Rimet și-a exprimat dorința de a prelua această sarcină de onoare pentru Federația franceză de fotbal, al cărei președinte era. În calitate și de președinte F.I.F.A., el a venit cu propunerea de-a reduce intervalul de 4 ani dintre campionate, la 3 ani. Aceasta, pentru că în anul 1937 se deschidea, la Paris, „Expoziția Universală", de la care spera să obțină a valoroasă contribuție pentru proiectul său. Numai că numeroase țări, membre ale Federației internationale de fotbal, s-au opus cu înverșunare ambelor propuneri. În special țările sud-americane, care își depuseseră candidatura (Argentina, Brazilia) au amenințat cu *forfait*-ul, în eventualitatea opțiunii pentru anul 1937. Chiar și la Congresul din august 1936, de la Berlin, care a aprobat organizarea Campionatului mondial din 1938 în Franța, un număr de opt țări din ambele Americi (printre care Argentina, Uruguay și S.U.A.) și-au manifestat opoziția. (Statele Unite invocau pretextul că jucătorii din Marea Britanie, racolați în America de Nord, nu vor să joace în zilele de duminică...)

În ce privește participarea Angliei, căreia F.I.F.A. îi făcuse o invitație specială, bazată și pe faptul că pe continentul european activau atunci nu mai puțin de 35 antrenori britanici, răspunsul a fost categoric : „mulțumește, dar nu poate accepta propunerea"... La lista țărilor absente se mai adăuga acum și Austria, care, prin anexarea sa de către Germania fascistă, încetase să mai figureze ca stat de sine stătător... (Cei mai buni jucători vienezi vor fi încadrați în echipa Reichului.)

S-au înscris 32 de țări, împărțite pe grupe regionale, din care urmau să rămînă cele 16 echipe participante la turneul final.

Scanned with OKEN Scanner

Din numărul inițial, multe federații au renunțat să se prezinte, iar Egiptul, din aceeași grupă cu țara noastră, s-a autoexclus din cauza tărăgănării datelor confruntării.

Pentru turneul final au rămas : România, Suedia, Cuba, Belgia, Franța, Norvegia, Italia, Polonia, Brazilia, Olanda, Cehoslovacia, Germania, Ungaria, Elveția, Iugoslavia și Indiile Olandeze.

Deținătoarea „Cupei mondiale" 1934, echipa Italiei, fusese radical întinerită de către clarvăzătorul ei tehnician Vittorio Pozzo, care i-a grefat atunci faimoasa „tripleta de aur" (Meazza, Piola și Ferrari).

Țara organizatoare, Franța a procedat la mărirea stadioanelor sale din Marsilia, Bordeaux, Paris („Colombes" a ajuns la 65 000 locuri).

Atunci s-a luat hotărîrea, devenită apoi lege generală, ca în turneul final să fie prezente, fără meciuri de calificare, reprezentativa țării organizatoare și campioana mondială „en titre". În C.M. 1938 ele erau echipele Franței și Italiei.

Primul tur a înregistrat meciuri „tari", pentru cinci dintre ele fiind necesare „prelungiri", iar două urmînd să fie rejucate.

Deschiderea a avut loc la „Parc des Princes", în prezența a 55 000 de spectatori. Se întîlneau echipele Germaniei și Elveției. Prima reprezentativă cuprindea și „așii" austrieci Raffl, Schmaus, Mock, Hahnemann, Pesser. Totuși „lacătul elvețian", funcționînd ca un ceasornic, a făcut minuni, împiedicînd pe austro-germani să-și adjudece victoria (meciul s-a terminat cu 1—1 și după prelungirile regulamentare). La „rejucare", elvețienii s-au impus prin jocul lor omogen, împotriva unei echipe bazate pe „nume mari", dar lipsită de coeziune și de eficacitate. Rezultatul (4—2 în favoarea elvețienilor) a constituit prima senzație a C.M. 1938.

În partida Franța — Belgia, cu tot jocul avîntat al „diavolilor roșii" (belgienii), „tricolorii" francezi au obținut o meritată victorie (cu 3—1), datorită jocului excelent prestat de Aston, J. Nicolas (2 goluri), Delfour, Veinante.

Meciul Ungaria — Indiile Olandeze a avut un singur aspect : joc în poarta echipei din insulele Pacificului, al cărui unic obiectiv îl constituiau... picioarele adversarilor. Tehnica rudimentară a indonezienilor a dus la un consistent scor în favoarea Ungariei : 6—0. Jucau în echipa învingătoare mari fotbaliști ca : Hada, Lazar, Zsengeller (2 goluri), dr. Sarosi (2 goluri), Toldi (1 gol), Kohut (1 gol).

Italia, campioană mondială, a fost obligată să lupte serios împotriva curajoșilor norvegieni, care au dat numeroase asalturi porții apărate de Olivieri. La scorul de 1—1, de la sfîrșitul meciu-

Scanned with OKEN Scanner

lui (Olivieri a apărat multe șuturi periculoase ale „vikingului“ Brustad), „prelungirile“ au adus golul victoriei italiene, prin Piola, la un balon ricoșat din bară. Rezultat : 2—1 pentru Italia.

Meciul Cehoslovacia — Olanda s-a terminat cu scor alb, avînd nevoie de prelungiri spre a se ajunge la departajare. Jocul a fost cîștigat de cehoslovaci cu 3—0. La învinși, au lipsit : Bukhuys (pionul apărării olandeze) și atacantul Van der Veen care, de atunci, anunțau eficiența de mai tîrziu a echipei Țării de Jos. Și meciul Brazilia — Polonia a avut nevoie de prelungiri după 90 min. de joc egal (4—4). La reluare, Leonidas a înscris alte 2 goluri, în timp ce polonezii au marcat prin vestitul Willimowski numai unul. Rezultat final : 6—5 pentru brazilieni, care așa își încep marea lor ascensiune mondială.

De prelungiri regulamentare și de o rejucare nescontată a avut parte confruntarea dintre reprezentativele României și Cubei. Meciul de la Toulouse (5 iunie), condus de arbitrul italian Giuseppe Scarpi, era considerat „fără probleme“ pentru echipa noastră, care nu și-a făcut nici „încălzirea“ prealabilă de cîteva minute. În min. 30 cade primul gol (autor Bindea) în poarta cubanezilor, după care românii „opresc motoarele“, fapt care dă curaj adversarilor Ei egalează în min. 45 prin Socorro și iau conducerea (cu 2—1) în min. 85, prin Magrins. Dar în min. 90, un șut la „vinclu“ al lui Baratky aduce egalarea (2—2) și dreptul la „prelungiri“. În min. 103 însă, tot cubanezii înscriu, pentru ca în min. 105, Dobay să salveze echipa de la eliminare (3—3).

Rejucarea a avut loc la 9 iunie, tot pe stadionul de la Toulouse. Românii deschid scorul în min. 39, prin Dobay, cubanezii egalînd în min. 51, prin Socorro. În min. 71 înscrie Fernandez (din evidentă poziție de ofsaid, semnalată de tușier, dar nevalidată de centralul Burlam). Deși se apără cu disperare, cubanezii mai primesc un gol în min. 83 (portarul a prins mingea dincolo de linia porții), dar același arbitru german nu observă nimic... Astfel, al doilea meci se termină cu 1—2 în defavoarea românilor... și rutinata noastră formație, cu jucători deținători ai unei tehnici superioare, a fost înfrîntă de o echipă tînără, animată numai de voința de-a învinge, ajutată copios și de un arbitru miop... Dovadă că în sferturile de finală, Suedia i-a ridiculizat pe cubanezi, înscriindu-le 8 goluri și neprimind nici unul...

Ungaria a învins Elveția cu 2—0. Atacurile lui Sarosi, Zsengeller și Kohut n-au putut fi oprite de apărarea elvețiană, lipsită de serviciile lui Mineli, iar ofensiva ei, fără Aeby, a fost ineficientă.

Scanned with OKEN Scanner

Partida de mare interes dintre Franța și Italia, de pe stadionul Colombes (59 000 spectători), a atestat superioritatea fotbalului peninsular. Perechea Colaussi — Piola a dezlănțuit atac după atac, marcînd însă numai un gol (min. 8), autor Colaussi. Francezii au egalat în min. 10, prin Heisserer.

Piola, deși permanent păzit de cîte 2—3 adversari, reușește totuși să înscrie două goluri (min. 54 și 72). Cu toate eforturile făcute de atacantul francez J. Nicolas, echipa gazdă n-a mai putut marca nici un punct, astfel că Italia și-a adjudecat victoria datorită formei bune a fundașilor Foni — Rava și a portarului Olivieri. Rezultat : 3—1.

Ultima confruntare din „sferturi", Brazilia — Cehoslovacia, a fost și cea mai aprigă dintre toate. Ea s-a soldat cu accidentarea vestitului portar ceh, Planicka, acesta apărînd în continuare cu mîna fracturată. După primul gol al brazilienilor (Leonidas, în min. 30), arbitrul ungur Hertzka fluieră un penalty dubios în favoarea cehilor, dîndu-i prilej lui Nejedly să egaleze (1—1).

Meciul este rejucat după două zile, cînd Brazilia s-a prezentat cu o nouă formație (a schimbat 9 jucători), iar Cehoslovacia numai 5. Rezervele echipei Cariocas, de aceeași valoare cu titularii, au prestat un joc de înaltă clasă. În ciuda faptului că a fost condusă în min. 18 cu 0—1, Brazilia a ripostat prompt prin două goluri (Leonidas min. 55 și Roberto min. 73), reușind să ajungă în semifinale.

La 16 iunie s-au disputat cele două semifinale : Ungaria — Suedia și Italia — Brazilia.

În primul meci, suedezii iau conducerea în secunda 58, prin golul înscris de către Nyberg. În min. 19, la o minge insistent urmărită de Zsengeller, mijlocașul Jacobssen greșește, deviind balonul în propria-i poartă (1—1), după care Titkos semnează al doilea gol (min. 37). După alte două minute, Zsengeller mărește scorul la 3—1.

Urmează o scurtă dominare suedeză, care dă prilej portarului ungur Szabo să se remarce, apărînd două șuturi violente, după care dr. Sarossi (min. 67) și Zsengeller pecetluiesc rezultatul la 5—1 pentru Ungaria.

La Marsilia, echipa Italiei a dat o luptă aprigă cu reprezentativa Braziliei, care își începuse, atunci, culminanta-i ascensiune. Lipsită de Leonidas și Tin, păstrați pentru mult așteptata „finală", echipa sud-americană a pus în valoare totală finețea tehnică a unor Domingos, Machado, Zeze, Lopez, Luizinho, Romeu, Paracio și Patesko. Iar Italia, cu portarul Olivieri și celebrul cuplu de fundași Foni — Rava, dar și cu Serantoni, Andreolo, Loçatelli, Biavati, Meazza, Piola, Ferrari și Colaussi, a reușit să nu pri-

Scanned with OKEN Scanner

mească gol timp de 45 de minute. Apoi, ofensiva dezlănțuită de „azzurri", în repriza a II-a, este materializată în min. 56 de Colaussi (1—0) și de Meazza, care transformă un penalty în min. 65 (2—0 pentru Italia). Abia în min. 88 Romeu a înscris golul de onoare pentru brazilieni.

A doua zi Comitetul F.I.F.A. a avut de judecat contestația Braziliei privind valabilitatea penalty-ului acordat italienilor de arbitrul elvețian Hans Wutruch. Contestația a fost respinsă.

Pentru locul 3, la 19 iunie, s-a disputat la Bordeaux meciul Brazilia —Suedia. Cu Leonidas readus în formație, sud-americanii au făcut o nouă demonstrație de virtuozitate. Conduși cu 1—2 în repriza I, ei au terminat partida cu scorul 4—2, prin golurile înscrise de Leonidas (2), Romeu și Peracio (1), în timp ce suedezii au marcat de două ori prin Nyberg și Johansson.

Finala s-a disputat, deci, între două „mari puteri" ale fotbalului european : Italia și Ungaria.

55 000 spectatori au urmărit, în tribunele stadionului „Colombes" din Paris, acest meci de neuitat, în care virtuozi ai balonului ca : Foni, Rava, Andreolo, Locatelli, Biavati, Meazza, Piola, Ferrari și Colaussi (la italieni) și Polgar, Biro, Szalay, Lazar, Sas, Vincze, Sarosi, Zsengeller, Titkos (la unguri) și-au arătat înalta lor măiestrie în lupta pentru cucerirea supremului titlu al fotbalului mondial.

Colaussi a înscris (min. 6) primul gol, pentru ca în min. 8, Titkos să aducă egalarea (1—1).

Urmează un adevărat recital dat de Meazza și Ferrari, cărora le reușește totul. Ei îl pun, în min. 17, pe Piola în situație optimă pentru a marca al doilea gol, și pe Colaussi (în min. 35) de-a ridica scorul la 3—1 pentru Italia.

Repriza secundă cunoaște o revenire a atacului ungar, dar apărarea „azzurrilor" funcționează fără greșeală. Olivieri se remarcă, apărînd două șuturi năprasnice ale lui Sas și Zsengeller. Totuși, dr. Sarossi înscrie al doilea gol pentru Ungaria, deșteptînd la acest 2—3 speranțe de egalare pentru echipa sa.

Contrar așteptărilor, curg, totuși, atacurile în valuri ale italienilor, care înscriu și al patrulea gol, definitivînd scorul (4—2) pentru peninsulari, care cuceresc astfel al doilea titlu de campioană mondială, de astă dată pe pămîntul Franței.

Publicul francez a aplaudat cu sportivitate succesul obținut de „sorella Italia", deși între cele două popoare neolatine existau, în acel an (1938), destule fricțiuni.

Formația Italiei : Olivieri — Foni, Rava — Sarantoni, Andreolo, Locatelli — Biavati, Meazza, Piola, Ferrari și Colaussi.

Golgeterul acestui C.M. a fost brazilianul Leonidas (8 goluri).

Scanned with OKEN Scanner

C.M. 1950 — BRAZILIA

Nu se stinseseră prea bine ecourile celei de-a treia „Cupe mondiale“ din 1938, cînd, în toamna aceluiași an, Cehoslovacia a fost ocupată de trupele lui Hitler, iar un an mai tîrziu, aceleași trupe trec, fără declarație de război, granița Poloniei. Cele două aliate, Anglia și Franța, au venit în ajutorul țării invadate și astfel începe marea conflagrație europeană căreia i-a urmat, la 22 iunie 1941, și războiul (tot nedeclarat) împotriva Uniunii Sovietice, în care a fost tîrîtă și România.

În Extremul Orient, Japonia (care urma să organizeze J.O. din 1940) debarcă trupe în China (noiembrie 1940).

Războiul s-a întins și în Balcani, prin atacurile Italiei asupra Albaniei și Greciei, apoi ale Germaniei împotriva Iugoslaviei. În Africa, armata lui Musollini lupta împotriva Somaliei și Libiei.

La 7 decembrie 1941, aviația japoneză a atacat, prin surprindere, baza navală americană de la Pearl Harbour, forțînd Statele Unite să părăsească neutralitatea. Timp de aproape cinci ani, pe terenurile de fotbal din Europa n-a mai putut fi vorba de nici o competiție sportivă.

Flăcările celui de al doilea război mondial s-au stins de abia la 9 mai 1945, cînd a fost proclamată „Ziua Victoriei“, deși Japonia a continuat luptele pînă la 31 august 1945, cînd în urma bombardamentelor atomice asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki, ea a semnat actul de capitulare.

Jertfele de vieți omenești (în jur de 40 milioane) ca și ruinele atîtor metropole, orașe și sate, au întîrziat reluarea Jocurilor Olimpice pînă în anul 1948, iar a Campionatului mondial de fotbal pînă în 1950. Chiar din anul 1938, Brazilia ceruse ca, după două ediții disputate în Europa, cea de-a 4-a competiție mondială să fie rezervată Americii de Sud (Jules Rimet făcuse în 1939 o vizită în țările latino-americane, unde fusese surprins de vestea declanșării războiului în Europa).

În anul 1946 s-a ținut al 25-lea congres F.I.F.A. la Luxemburg, cu care prilej Jules Rimet a fost reales președinte, hotărîndu-se totodată ca trofeul ce încorona campioana mondială să poarte numele acestui entuziast deschizător de drumuri al fotbalului mondial. Cupa „Jules Rimet“ va anima încă mulți ani întrecerile C.M. de fotbal. Tot în acel an, Anglia a renunțat la izolarea sa, cerînd să fie primită în F.I.F.A. În schimb au fost excluse federațiile de fotbal ale Germaniei și Japoniei, ca țări vinovate de dezlănțuirea războiului. În acel an, U.R.S.S. a cerut afilierea federației sale de fotbal la F.I.F.A., în consiliul căreia i s-a rezervat un loc de vicepreședinte.

Scanned with OKEN Scanner

Doi ani mai tîrziu (1948), delegaţiile celor 40 de ţări au stabilit că al 4-lea Campionat mondial să fie organizat în 1950, în Brazilia. Erau fixate datele altor două C.M. : 1954 în Elveţia şi 1958 în Suedia. S-a mai stabilit ca grupele să fie trase la sorţi, fără să se ţină seama de raportul de forţe, iar semifinalele să se desfăşoare în sistem turneu.

Brazilia — ca ţară organizatoare — şi Italia, campioana mondială a ultimei ediţii (din 1938), erau admise direct în turneul final. Prima ţară îşi luase obligaţia de-a acoperi cheltuielile de transport cu avionul, precum şi întreţinerea pentru un lot de 22 jucători de fiecare ţară participantă.

S-au fixat 4 grupe preliminarii, din care făceau parte cele 33 echipe înscrise. Absente de la acest prim C.M. de după războiul mondial erau U.R.S.S., Cehoslovacia, România, Ungaria, Polonia, Bulgaria, Albania, precum şi Norvegia, Olanda şi Danemarca. S-au mai retras : Turcia şi Austria (din motive pur financiare), Belgia şi Scoţia. F.I.F.A. a fost nevoită să respingă cererea reprezentativei Indiei, care solicita aprobarea ca jucătorii ei să poată evolua pe teren desculţi... Argentina, după tratative îndelungate cu federaţia Braziliei, şi-a anunţat retragerea din competiţie, pentru că avea suspendaţi nu mai puţin de 500 jucători, iar o serie întreagă de mari glorii ca : Di Stefano, Nestor, Rossi, Pedernera, Rial etc. plecaseră în alte ţări. Peru, Ecuador, Birmania şi Filipine s-au retras şi ele.

Dintre ţările rămase în competiţie după preliminarii, au fost aleşi 4 capi de serie : Brazilia, Italia, Anglia, Uruguay, cărora li s-au adăugat prin tragere la sorţi : Mexic, Iugoslavia, Elveţia (grupa I), Spania, Chile, S.U.A. (grupa a II-a), Suedia, Paraguay (grupa a III-a), Bolivia (grupa a IV-a).

În vederea acestui mare eveniment sportiv guvernul brazilian a acordat credite masive pentru construirea stadionului „Maracana“ (cu tribune acoperite pentru 175 000 locuri).

La 24 iunie 1950 s-a dat lovitura de începere în meciul Brazilia — Mexic, care inaugura marele stadion. Focuri de artificii 21 lovituri de tun, 5 000 de porumbei lansaţi spre cerul albastru, ploaie de confeti şi „fluturaşi“ aruncaţi din avion, toate în prezenţa preşedintelui republicii şi a întregului guvern.

Meciul de debut, Brazilia — Mexic, desfăşurat în această atmosferă explozivă, a fost cîştigat de echipa ţării gazdă cu 4—0, fără ca ea să forţeze. Lăsînd pe tuşă pe Zizinho, brazilienii aveau, totuşi, destule vedete de renume internaţional : Augusto, Juvenal, Ely Danilo, Bigode, Maneca, Ademir, Jair.

Scanned with OKEN Scanner

A doua zi (25 iunie) s-a disputat la Bello Horizonte meciul Iugoslavia — Elveția, terminat cu scorul de 3—0 în favoarea „plavilor".

S-au ivit apoi și surprize : Italia a pierdut meciul cu Suedia de la Sao Paulo, cu 2—3, datorită fotbalului atletic, direct pe poartă, al jucătorilor nordici, dintre care mulți vor fi achiziționați de cluburile... peninsulare. Înfrîngerea „azzurrilor" mai are o explicație : cu un an înainte (1949), într-un accident de aviație, lîngă Torino (pe vîrful Superga), și-au găsit moartea jucătorii echipei F.C. Torino, printre care se aflau : Mazzola, Monti, Ballarin și alți componenți valoroși ai reprezentativei Italiei.

În continuare, Brazilia a luptat mult spre a obține un „egal" în fața „lacătului" elvețian (2—2). Elveția învinge apoi Mexicul cu 2—1 ; S.U.A. a realizat o neașteptată victorie în fața Angliei cu 1—0 ! Golul americanilor, înscris de mijlocașul Gaetjens, a provocat reacția englezilor, care au atacat furibund, dar șuturile lor năprasnice (trei la rînd) au fost respinse de... stîlpii porții. Echipa S.U.A. și-a mobilizat toate forțele în apărare, nelăsîndu-și adversarii să se mai apropie de poartă. Un penalty acordat englezilor a fost executat de Bentley atît de slab, încît portarul american Borghi l-a putut apăra...

Știrea înfrîngerii Albionului de echipa fostei sale colonii a făcut înconjurul globului în două ore. Și dacă în lume ea a produs stupoare, în Anglia, după clipe de îndoială și neîncredere, „fanii" au fost cuprinși de deznădejde. Ziarul „Daily Mirror" își titra articolul : „Un Dunkerque al fotbalului englez". Iar după meciul S.U.A. — Chile, pierdut de prima echipă cu 2—5, deprimării englezilor i s-a adăugat un vădit sentiment de rușine.

Aceeași Anglie a fost învinsă apoi și de Spania, deși în formația ei se aflau celebrul Matthews și fundașul Ramsey, antrenorul de mai tîrziu (1966) al reprezentativei insulare (cînd a cucerit „Zeița de aur").

În continuare, învingătoarea Italiei, Suedia, abia a reușit un egal (2—2) cu Paraguay, calificîndu-se astfel în turneul final.

Celelalte rezultate din grupe au fost, oarecum, echilibrate : Iugoslavia — Mexic 4—1, Brazilia — Iugoslavia 2—0, Italia — Paraguay 2—0, Anglia — Chile 2—0, Spania — S.U.A. 3—1, Spania — Chile 2—0. Nici scorul de 8—0, înregistrat de Uruguay în fata Boliviei, n-a produs mare senzație, ultima echipă fiind fără cotă la bursa fotbalului sud-american.

Cele patru cîștigătoare de grupe : Brazilia, Suedia, Spania, Uruguay s-au întîlnit — fiecare cu fiecare — într-un turneu final, cu unele scoruri senzaționale și cu altele... normale :

Scanned with OKEN Scanner

Brazilia — Suedia 7—1 (3—0) ; Ademir a înscris 4 goluri, la fel ca Schiaffino în meciul Uruguay — Bolivia.

Brazilia — Spania 6—1, cu aceiași „eroi" : Ademir (2 goluri), Chico (2), Jair (1) și Zizinho (1). Ultimul a înscris după ce a așteptat ca portarul spaniol Rammallets, ieșit inoportun din spațiul porții, să revină pe linia ei.

Meciul Uruguay — Spania a făcut oarecare vîlvă prin scorul egal (2—2), după ce spaniolii conduseseră la pauză cu 2—1. Partida Uruguay — Suedia a fost foarte aproape de un egal, scandinavii avînd în prima repriză un scor favorabil (2—1). Numai în repriza secundă mijlocașul Varela și atacantul Perez au reușit să întoarcă rezultatul, prin alte două goluri înscrise : 3—2 pentru Uruguay.

Pentru locul 3, în partida Suedia — Spania s-a înregistrat victoria nordicilor, care conduceau pînă în min. 83 cu 3—0, golul de onoare al spaniolilor fiind înscris de Zarra. Rezultat : 3—1 pentru Suedia.

Meciul decisiv s-a disputat între reprezentativele celor două țări vecine : Uruguay, care cucerise un titlu de campioană mondială în 1930, și Brazilia, al cărei fotbal era în vădită creștere, dar n-avea în palmares decît un loc 3 în C.M. din Franța (1938). Acum, ca țară gazdă, Brazilia aspira la titlul de campioană a lumii. Făcuse, în plus, atîtea sacrificii materiale, numai pentru a-și asigura supremația. Cu aceste gînduri, întregul popor însoțea echipa națională în drumul ei spre glorie, considerată o certitudine de către milioanele de împătimiți ai fotbalului.

Înainte de începerea C.M., antrenorul Flavio Costa urmărise în Europa fotbalul englezilor și scoțienilor, al italienilor, portughezilor și elveților. Preluase din cele văzute cîteva „idei" pe care căutase să le aplice echipei sale : o mai bună organizare a apărării, stăpînirea fermă a mijlocului terenului și unele scheme în atac care să pună în valoare virtuozitatea tehnică a jucătorilor de care dispunea.

Pentru meciul Brazilia — Uruguay, stadionul „Maracana", arhiplin, fierbea ca un vulcan, gata de erupție. Se știa că echipa Braziliei avea nevoie numai de un „egal" pentru a cuceri titlul de campioană mondială. În vederea acestei „fieste" fuseseră pregătite 20 000 de sticle de șampanie, se tipăriseră broșuri elogioase, erau gata reportajele laudative ale ziarelor de seară, iar în parcuri, fanfarele așteptau numai semnalul ca să înceapă acordurile unei sambe de pomină. Triumful urma să fie salutat de un uriaș foc de artificii, iar primăria metropolei promisese salariaților ei un concediu de trei zile, pentru sărbătorirea victoriei.

Scanned with OKEN Scanner

Strigătele și uralele ce-au izbucnit în tribune la apariția echipei Carioca au cutremurat văzduhul. Toți jucătorii brazilieni s-au prins de mînă, jurînd că vor cîștiga partida.

La fluierul arbitrului englez George Reader, atacul brazilian s-a aruncat în trombă spre poarta adversă, apărată de vigilentul Maspoli. Uruguay a răspuns cu contraatacuri calme, dar periculoase. Despre tripleta Ademir — Zizinho — Jair ziaristul german, dr. Friedrich Becker, scrisese în revista „Kicker" : „Împotriva celor două mari echipe din Europa (Spania și Suedia), brazilienii au dat spectacole de vis. Echipa lor, devenită de la meci la meci mai eficientă, a extaziat și a uimit pe cei 195 000 de spectatori de pe „Maracana", prin jocul ei combinativ, prin inovațiile tehnice de mare artă, prin mingile jucate magnific. Sub regia unui mare antrenor, jucătorul Zizinho este un adevărat vrăjitor, Ademir posedă mișcări acrobatice și dinamice, iar Jair e un mare fantezist ; iată jucătorii care au format cea mai formidabilă tripletă din lume. Așa ceva nu s-a mai văzut".

La începerea meciului, nimeni nu dădea vreo șansă echipei „celeste". Pariurile atingeau cote de 1 000 la 1 în favoarea gazdelor .După cîteva minute, însă tribunele au sesizat că, deși mecanismul brazilian funcționează perfect, totuși el nu poate să-și creeze breșe în dispozitivul defensiv al Uruguayului. Portarul oaspeților, Maspoli, a făcut în prima repriză minuni de vitejie, nelăsînd să treacă nici o minge. Un singur șut al lui Jair, care se îndrepta spre colțul plasei, a fost respins de... unul din stîlpii porții.

După pauză, Friaca a reușit să înscrie primul gol (min. 47) pentru brazilieni. Un veritabil cutremur a zguduit tribunele. Împinsă de beția succesului, echipa gazdă s-a aruncat, din nou, în atac, neglijîndu-și apărarea. Riposta Uruguayului nu s-a lăsat așteptată : Ghiggia a trimis mingea lui Schiaffino care, cu un șut sec, a zguduit plasa brazilienilor. O liniște mormîntală s-a așternut pe întregul stadion. Portarul uruguayan spunea după meci : „Am simțit în acea clipă că nu ne va scăpa victoria"... Dar chiar și la 1—1 Brazilia era „il campeon mundial"...

...Cu 11 minute înainte de final Jules Rimet părăsea tribuna prezidențială, pentru a se îndrepta spre locul unde era expusă Cupa ce-i purta numele. Presupunea că o va înmîna căpitanului echipei Braziliei... Dar, tocmai cînd trecea prin tunel, Jules Rimet a simțit că nimic nu mai mișcă deasupra, pe stadion. Totul era înghețat, inimile jucătorilor, dar și ale spectatorilor din tribună. Ce se întîmplase ? Ieșit la lumină, președintele F.I.F.A. și-a dat seama că se produsese catastrofa : tabela de marcaj arăta 2—1 pentru Uruguay ! I s-a explicat cum s-a desfășurat faza de gol : Ghiggia

Scanned with OKEN Scanner

a preluat o minge de la Perez și a făcut o cursă solitară spre poarta braziliană. Cînd Barbosa a încercat să-i iasă în întîmpinare, Ghiggia, deși aflat într-un unghi dificil, a șutat cu putere în colțul opus portarului brazilian. Golul n-a mai putut fi oprit...

...Și astfel Brazilia, care n-a ajuns să mai înscrie punctul egalizator, a pierdut titlul de campioană mondială pe propriul teren !

Cînd arbitrul englez Reader a fluierat sfîrșitul meciului, cei 11 jucători brazilieni zăceau, literalmente, pe gazon, iar cei 200 000 spectatori din tribune aveau figurile crispate de durere. Pe obrajii tuturor lacrimile curgeau șiroaie, ca la o înmormîntare. Fusese înmormîntat visul, fusese înmormîntat titlul de campion mondial, atît de aproape în min. 79 și definitiv dispărut în min. 90...

Echipierii țării gazdă și-au făcut totuși, datoria : plîngînd, ei au avut puterea de a-și felicita adversarii. Așa că victoriei *de facto* a Uruguayului, i s-a alăturat victoria morală a învinșilor.

Echipa învingătoare era formată din : Maspoli — Gonzales, Tejera, Gambetta, Varela, Andrade, Ghiggia, Perez, Miguez, Schiaffino, Moran.

Golgeterul turneului a fost însă brazilianul Ademir, care a înscris 9 goluri.

Președintele F.I.F.A., Jules Rimet, a înmînat „Cupa" căpitanului echipei „celeste", Varela, ale cărui acțiuni lucide au stat la temelia victoriei. În fruntea celor „11", Varela a făcut turul de onoare prin fața unor tribune amuțite de durere.

...Tîrziu, noaptea, cînd stadionul a rămas pustiu, pe gradene au fost găsiți patru spectatori morți. Cauza n-a fost elucidată : au căzut victime ale unor atacuri de cord ? Poate s-au sinucis ?

...În acea noapte, pe străzile marelui Rio de Janeiro, în locul sambei frenetice, șiruri nesfîrșite de oameni rătăceau fără țintă și fără glas...

Cîțiva fanatici au încercat să atace hotelul unde erau găzduiți jucătorii uruguayeni. Din fericire, poliția luase din vreme măsurile de preîntîmpinare...

...A doua zi, pe undele rîului Maracana pluteau peste 30 000 de chitare ale aezilor populari, pregătite pentru *fiesta* victoriei. Ei au preferat să arunce în valuri tot ce le amintea de marile iluzii, atît de tragic transformate în doliu național...

Așa s-a terminat meciul Brazilia — Uruguay, pierdut de echipa care nu va întîrzia să cucerească însă, de trei ori, „Cupa Jules Rimet", pentru a o păstra, în deplină proprietate, în *safe*-urile Federației sale de fotbal...

Scanned with OKEN Scanner

C.M. 1954 — ELVEȚIA

Evoluția permanentă și răspîndirea tot mai largă a fotbalului pe glob a dus și la creșterea în amplitudine a organizației sale mondiale, F.I.F.A.

În anul 1953, cînd începeau preliminariile celui de al cincilea Campionat mondial, F.I.F.A. ajunsese să tuteleze 85 de federații de fotbal de pe toate continentele. Iar pentru turneul final 1954, care urma să se desfășoare pe stadioanele din „Țara Cantoanelor", se înscriseseră nu mai puțin de 38 de țări (India, Peru, Bolivia, Costa Rica, Islanda și Cuba depășiseră termenul de înscriere). Rămăseseră însă cele mai puternice formații, care trebuiau să se confrunte, inițial, pe grupe zonale, spre a se reduce numărul la cele 14 ce intrau în turneul final (alături de alte 2 „de drept", Elveția și Uruguay). Sistemul adoptat de comitetul de organizare, prin împărțirea în 4 grupe, fiecare cu cîte 4 reprezentative (dintre care primele două, de recunoscută valoare, nu jucau între ele, iar celelalte urmau să fie trase la sorți), a fost aspru criticat de multe federații naționale, uimite că oameni de competență, ca Henri Delaunay, Stanley Rous, Ernest Thommen, O. Barassi și Gustav Wiedekehr au putut să accepte o asemenea formulă. Din grupele preliminare s-au retras, de la început, Polonia și R. P. Chineză.

Din zona Marii Britanii (Anglia și celelalte trei : Scoția, Irlanda, Țara Galilor) se stabilise că vor participa la turneul final două echipe, calificate prin meciuri directe.

După 16 ani de absență, revenea pe eșichierul fotbalului mondial și R. F. Germania, care își dovedise valoarea în cîteva confruntări anterioare. Ea urma să întîlnească, în preliminarii, modesta echipă a Saar-ului, teritoriu aflat atunci sub ocupația franceză.

S-au înregistrat și în aceste „preliminarii" unele surprize de proporții, ca eliminarea Suediei de către Belgia și a Spaniei de către Turcia (după trei meciuri, s-a recurs la tragerea la sorți).

Echipa țării noastre fusese scoasă din cursă, deși obținuse două victorii asupra reprezentativei Bulgariei (3—1 la București și 2—1 la Sofia), dar pierduse în fața reprezentativei Cehoslovaciei (cu 0—2 la Praga și 0—1 la București).

S-au calificat : R. F. Germania, Franța, Brazilia, Austria, Ungaria, Italia, Anglia, Scoția, Iugoslavia, Turcia, Belgia, Mexic, Cehoslovacia, Coreea de Sud și, de drept, Elveția și Uruguay.

Grupele formate de comisia de organizare pentru turneul final erau astfel alcătuite : I — Brazilia, Franța, Mexic, Iugoslavia ;

Scanned with OKEN Scanner

II — Ungaria, Turcia, Coreea de Sud, R. F. Germania ; III — Austria, Uruguay, Scoția, Cehoslovacia ; IV — Anglia, Italia, Belgia, Elveția.

De remarcat că în „Țara Cantoanelor" se întîlneau cele mai puternice echipe de pe glob : Uruguay și Brazilia (din zona Americii de Sud), Anglia, Ungaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, R. F. Germania, Italia și Austria (din Europa). Fiecare din ele avea o impresionantă „carte de vizită". Să le prezentăm în ordinea de mai sus : Uruguay deținea două titluri de campioană mondială, Brazilia era finalista din 1950, Anglia rămăsese patria necontestată a fotbalului ; Ungaria proaspătă învingătoare a Anglici cu 6—3 la Londra și 7—1 la Budapesta ; R.F.G. făcuse mari progrese sub bagheta marelui ei antrenor Sepp Herberger ; Italia avea, de asemenea, la activul ei, două titluri de campioană mondială ; Austria, fără a mai fi „Wunderteam"-ul de odinioară, poseda încă un cvintet de jucători valoroși ; Iugoslavia era într-un evident progres, pe care-l afirmase în multe întîlniri internaționale. Chiar țara gazdă, Elveția, mai puțin valorificată pe plan european, avea o echipă perfect echilibrată.

„Preliminariile" n-au făcut decît să confirme aceste caracteristici, punînd în lumină atît pe vechii, consacrații jucători sud-americani (Maspoli, Andrade, Schiaffino din „echipa celestă" Uruguay), cît și alte nume noi (Nilton și Djalma Santos, Didi, Baltazar — la brazilieni). Fotbalul ungar dăduse și el la iveală numeroase individualități, ca Grosics, Buzansky, Lantos, Bozsik, Lorant, Zakarias, Czibor, Puskas, Toth, Kocsics, Hidegkuti, care, în acei ani, formau echipa „taifun" a Europei. În aceste preliminarii, Norvegia a făcut meci egal (1—1) la Oslo, cu puternica echipă R.F.G., iar Suedia a fost eliminată de Belgia (cu 2—3). Austria a învins Portugalia la un scor fluviu (9—1), Mexicul s-a impus în zona americană, prin victorii concludente (8—0 și 4—0 cu Haiti ; 4—0 și 3—1 cu S.U.A.), iar Coreea de Sud învinsese Japonia la Tokio cu 5—1 !

Turneul final a început în ziua de 16 iunie cu meciul Iugoslavia — Franța (la Lausanne) în care „așii" Bobek, Vukas, Mitici și faimosul portar Beara au adus „plavilor" prima victorie (1—0). La Geneva, Brazilia a jonglat cu Mexicul (5—0), iar la Berna, Uruguay a învins solida echipă a Cehoslovaciei cu 2—0, în timp ce la Zürich, Austria reușea abia 1—0 cu Scoția, iar Franța cu Mexic 3—2.

La 17 iunie, Ungaria (tot la Zürich) zdrobea echipa Coreei de Sud (9—0), R.F.G. învingea Turcia (aleasă cap de serie) cu 4—1 (la Berna), pentru ca la Lausanne Italia să sufere prima înfringere

Scanned with OKEN Scanner

(1—2) din partea Elveției ! Tot surpriză a fost și meciul de la Lausanne în care Brazilia (cu pretenții pentru locul I) a făcut un „egal“ cu Iugoslavia (1—1), golul ei fiind înscris printr-un splendid voleu de jucătorul Didi, care va contribui multă vreme la ascensiunea glorioasă a „campeonilor“. La Basel, Anglia n-a putut trece de Belgia, cu „egalul“ (4—4) obținut la sfîrșitul „prelungirilor“.

La 19 iunie, la Zürich, Austria a învins net Cehoslovacia (5—0), în timp ce la Basel, Uruguay a surclasat Scoția (7—0).

Scoruri masive s-au înregistrat la 20 iunie, cînd Ungaria a marcat 8 goluri în poarta echipei R.F.G., aceasta neputînd riposta decît cu cele înscrise de Rahn, Pfaff și Hermann (3 la număr). Explicația este simplă : strategia lui Herberger de a păstra „artileria grea“ a echipei sale pentru etapele următoare...

Anglia a învins la Berna echipa țării organizatoare, Elveția, cu 2—0, iar la Lugano Italia învingea Belgia cu 4—1. Apoi Turcia a zdrobit Coreea de Sud cu 7—0. O perfectă paritate la numărul de puncte a impus rejucarea meciurilor R.F.G. — Turcia și Elveția — Italia. La 23 iunie, R.F.G., făcuse o frumoasă demonstrație, reabilitîndu-se în fața Turciei, pe care a învins-o cu 7—2. Atunci, Sepp Herberger a declarat : „Echipa mea se va întîlni, din nou, cu Ungaria, dar... în finală“. În aceeași zi, Elveția a învins la scor Italia : 4—1 (! ?).

În sferturi, Austria a obținut o victorie în fața Elveției, cu 7—5, deși gazdele conduceau în min. 20 cu 3—0. Au urmat 5 goluri consecutive ale vienezilor, care au găsit antidotul pentru „lacătul elvețian“ prin șuturi puternice de la distanță.

La Basel, Uruguay a eliminat Anglia cu 4—2, prin jocul prestat de Varela și Schiaffino (ultimul a înscris 2 goluri), în timp ce echipa lui Matthews s-a resemnat cu cele 2 puncte ale sale.

O partidă memorabilă a făcut Ungaria, la Berna, reușind să învingă Brazilia cu 4—2, prin golurile lui Kocsis (2), Hidegkuti (1) și Lantos (1). Puskas n-a putut juca în acest meci, fiind accidentat.

Ultimul meci de la Geneva a adus victoria echipei R.F.G. asupra Iugoslaviei, cu 2—0 (autogolul lui Horvath și șutul de maestru al lui Rahn). Atunci s-a scris despre iugoslavi, care jucau admirabil în cîmp, dar nu puteau finaliza, că fotbalul lor „este o simfonie neterminată“.

Semifinalele disputate la 30 iunie, între Uruguay — Ungaria și R.F.G. — Austria au dus la eliminarea campioanei mondiale din 1950 (Uruguay) cu 4—2, după prelungiri. La sfîrșitul celor 90 min scorul era egal (2—2). O „bombă“ a lui Schiaffino a întîlnit bara, după care Kocsis a înscris două goluri (în min. 110 și 116).

Scanned with OKEN Scanner

Austria, care avea jucători de excepție ca Ocwirk, Happel, Stojaspal și Hanappi, a fost nevoită să cedeze cu 1—6 reprezentativei R.F.G.

Frații Ottmar și Fritz Walter s-au întrecut pe ei înșiși, înscriind 4 din cele 6 goluri. Cîte un gol au mai marcat Schaffer și Morlock. Portarul Austriei, Zeman, aflat în zi neagră, a primit cu seninătate gol după gol (5 numai în repriza secundă).

Acum erau așteptate cu multă emoție cele două meciuri : pentru locul 3, între Austria și Uruguay, iar pentru titlul de campioană, partida R.F.G. — Ungaria.

Prima partidă s-a disputat la Zürich (3 iulie) și s-a sfîrșit cu victoria Austriei asupra Uruguayului (3—1) prin golurile lui Stojaspal, Ocwirk și autogolul lui Cruz. Sufletul atacului sud-american, Schiaffino, a jucat sub așteptări, numai Hohberg reușind să înscrie pentru Uruguay golul de onoare.

În ziua de 4 iulie, pe stadionul „Vankdorf" din Berna, s-a desfășurat partida hotărîtoare pentru titlul de campioană mondială. Rămăseseră în luptă cele două echipe — Ungaria și R.F.G. — care, cu două săptămîni în urmă, se înfruntaseră la Basel în ultimul tur al fazei de grupă.

Echipa lui Herberger, lipsită atunci de șase titulari, suferise o înfrîngere umilitoare (3—8) din partea puternicei formații ungare care ajunsese la apogeul formei sale sportive. Antrenorul Herberger nu putuse uita că la 20 iunie, 20 000 suporteri vest-germani, prezenți în tribunele stadionului „St. Jacob" din Basel, ceruseră înlocuirea lui imediată de la conducerea reprezentativei R.F.G. Acum, el aștepta cu mare nerăbdare revanșa, atît asupra adversarei, cît și asupra întregului public sportiv, care urmărea, cu sufletul la gură, reafirmarea fotbalului vest-german. În acel an a fost posibilă și inovația de înaltă tehnică a redării întregului meci pe mari ecrane, fixate în săli de sport sau în piețe publice.

Echipa R.F.G. avea un avantaj față de aceea a Ungariei : ajunsese în finală pe un drum mai puțin epuizant. Avusese de luptat în „sferturi" cu Iugoslavia și în semifinale cu Austria, în timp ce echipa ungară înfruntase în „sferturi" Brazilia, iar în semifinale Uruguay, două forțe reale care o solicitaseră la maximum.

Totuși, Ungaria era considerată virtuală cîștigătoare, datorită formației ei de aur, care de mult nu mai pierduse nici o confruntare pe plan internațional. Iar în prima partidă cu R.F.G., scorul de 8—3 în favoarea ungurilor le dădea speranța că victoria nu le poate scăpa nici de data aceasta.

Acum, echipa vest-germană se afla, însă, în cu totul alte condiții decît la începutul competiției : zdrobise Turcia cu 7—2,

Scanned with OKEN Scanner

învinsese Iugoslavia cu 2—0 și Austria cu 6—1. Un drum ascendent care putea atinge cota de vîrf chiar în această finală a tuturor orgoliilor...

Meciul a început sub conducerea arbitrului englez William Ling. 55 000 spectatori în tribune, iar alte sute de mii în piețe și săli urmăreau pe ecrane evoluția celor 22 de jucători. Terenul moale, alunecos, favoriza pe atleticii fotbaliști vest-germani. Dar n-au trecut 6 min. și după o combinație Hidegkuti — Kocsis, mingea, ricoșată din mijlocașul vest-german Liebrich, ajunge la Puskas, al cărui șut nu iartă : 1—0 pentru Ungaria ! Peste alte 2 min portarul vest-german Turek scapă din mîini o minge trimisă acasă de fundașul său Kohlmeyer, iar Czibor mărește avantajul Ungariei la 2—0 ! Aceeași fază se repetă, de astă dată însă la poarta lui Grosics : balonul trimis „acasă" de Zaharias este interceptat de Morlock, care reduce handicapul la 1—2 ! La un corner executat de vest-germani (în min. 18), apărarea ungară ezită, iar Grosics, stingherit de Ottmar Walter, nu poate să împiedice pe Rahn să aducă egalarea : 2—2 !

Atacurile ungurilor, duse în trombă în repriza secundă, sînt lipsite însă de calm și luciditate. Un șut al lui Kocsis este apărat de Turek, iar altul, al lui Hidegkuti, este respins de bară... Portarul vest-german, în mare formă, apără acum tot ce se trage la poarta lui. Așa sînt anihilate șuturile lui Puskas, Czibor și Hidegkuti. În același timp, atacul vest-german în vervă, își creează culoare bune de șut pentru poarta lui Grosics. În min. 84, cînd spectatorii începuseră să creadă în posibilitatea prelungirilor, Fritz Walter îl lansează pe Rahn, care, de la 15 metri, trage puternic, plasat, cu stîngul, pe lîngă Grosics : 3—2 pentru R.F.G. !

Dar, imediat, o pasă lungă a lui Toth ajunge la Puskas, care înscrie în ultimul minut : 3—3. Tușierul galez Griffiths semnalizase însă prompt, ofsaid. Golul nu este validat, scorul definitiv rămînînd cel de pe tabela de marcaj...

La fluierul final al arbitrului Ling, cei 20 000 de suporteri vest-germani, veniți la Berna, erau în delir : echipa lor ieșise victorioasă în finală cu 3—2 în fața formației care îi administrase, la 20 iunie, severul scor de 8—3 !

În acest joc, mijlocașul vest-german Karl Mai are un mare merit în anihilarea celui mai periculos atacant ungur, Sandor Kocsis, golgeterul acestui Campionat mondial. Și tocmai în meciul crucial Kocsis, care înscrisese pînă atunci 11 goluri, n-a putut atinge duzina. Aceasta a constituit pentru Ungaria lovitura de grație primită în finala din 1954 și pe care Jules Rimet a numit-o în memoriile sale „apoteoză sub umbrele".

Scanned with OKEN Scanner

Greu de imaginat și mai greu de acceptat a fost pentru întreaga Ungarie înfrîngerea de la Berna. Ea a rămas înscrisă în analele fotbalului mondial ca una din cele mai senzaționale răsturnări de situații din toate timpurile. Răsturnare de scor de la 8—3 la 2—3, la interval de două săptămîni, și de 2—0 la 2—3, numai în 80 min.

Astfel, meciul de la Berna a intrat în istoria fotbalului ca una dintre cele mai elocvente dovezi ale căilor misterioase și tot atît de contradictorii din jocul cu balonul rotund, ridicat la valoare de artă și de virtuozitate universală.

Echipa vest-germană a dat, în 1954, cel mai înalt exemplu de dăruire, pînă la sacrificiul suprem, tuturor jucătorilor ei : Turek, Posipal, Kohlmeyer — Eckel, Liebrick, Mai, Rahn, Orlok, Ottmar și Fritz Walter, H. Schafer.

Ungurul Sandor Kocsis, reușind să marcheze 11 goluri, a devenit golgeterul acestui turneu mondial.

C.M. 1958 — SUEDIA

La Campionatul mondial din Elveția, televiziunea transmisese meciurile pe o rază ceva mai mare, fără să ajungă însă la scara mondială din zilele noastre. Emisiunile pe „micul ecran" au contribuit la difuzarea și, drept consecință, la o mai puternică popularizare a fotbalului. În aceeași măsură a crescut și interesul marelui public pentru competițiile de anvergură, în primul rînd pentru următoarea ediție (a VI-a), care urma să se desfășoare în Suedia (1958).

Cu mult înainte de începerea acestui turneu final, „Euroviziunea" încheiase un contract cu organizatorii suedezi pentru transmiterea unui număr de 11 partide (cele mai importante), iar cererile de bilete atinseseră cote maxime. De asemenea, dorința de participare a federațiilor de fotbal din diverse țări a depășit toate așteptările : 58 înscrieri !

Prin retragerea echipelor R. P. Chineze, Taiwanului, Turciei, Egiptului, Sudanului și Ciprului, au rămas în preliminarii 52 reprezentative, repartizate în 14 grupe zonale. Au cucerit dreptul de participare la turneul final următoarele echipe : Franța, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, U.R.S.S. (la prima sa prezență în competiția mondială), Iugoslavia (din grupa a 7-a, în care s-a aflat și reprezentativa țării noastre), Anglia, Țara Galilor, Irlanda de Nord, Scoția (deci toate federațiile Marii Britanii), Brazilia, Argen-

Scanned with OKEN Scanner

tina, Mexic și Paraguay (din zona americană), cărora li se adăugau, din oficiu, reprezentativele R.F.G. (campioană mondială din 1954) și Suedia (țara organizatoare).

Nici aceste preliminarii n-au fost lipsite de surprize : Italia, campioana ediţiilor 1934 și 1938, a fost eliminată de Portugalia, scoasă și ea, apoi, din cursă, de către Irlanda de Nord. Demn de subliniat este faptul că echipa ţării noastre învinsese Grecia cu 4—1 și 2—1 ,făcuse un meci egal (1—1) la București cu reprezentativa Iugoslaviei, dar cedase la Belgrad, în fața aceleiași formaţii cu 0—2. Din lotul nostru făceau parte : C. Toma, I. Voinescu, V. Zavoda, Al. Apolzan, Gh. Constantin, N. Tătaru, Gh. Cacoveanu, I. Alexandrescu, F. Zavoda, Bone, V. Călinoiu, V. Anghel, Al. Ene, I. Neacșu, T. Ozon, Gh. Ene, I. Petschovschi, O. Brînzei și I. Panait.

Tragerea la sorţi pentru turneul final a fixat următoarele grupe :
Grupa I : R.F.G., Argentina, Cehoslovacia, Irlanda de Nord.
Grupa a II-a : Franța, Paraguay, Iugoslavia, Scoţia.
Grupa a III-a : Suedia, Mexic, Ungaria, Ţara Galilor.
Grupa a IV-a : Austria, Brazilia, U.R.S.S., Anglia.

„Deschiderea“ a avut loc la 8 iunie 1958 pe stadionul „Rasunda-Solna“ din Stockholm, cu partida Suedia — Mexic, cîștigată de echipa ţării gazdă cu 3—0. Golurile au fost înscrise de așii scandinavi, aduși „cu mari sacrificii“ de la cluburile italiene unde erau angajaţi : Liedholm (1) și Simonsson (2).

Cu toate că dispunea de o parte din vechile ei glorii (Grosics, Sarossi, Bozsik, Hidegkuti), Ungaria n-a putut obţine decît un meci egal cu Ţara Galilor (1—1), în timp ce în grupa I, R.F.G. învingea Argentina cu 3—1, prin golurile înscrise de „bătrînul“ Rahn (2) și talentatul debutant Uwe Seeler (1). Un alt rezultat-surpriză s-a înregistrat în meciul Irlanda de Nord — Cehoslovacia, terminat, la Holmstad, cu victoria primei echipe (1—0) în dauna cehoslovacilor, aflaţi într-un proces de întinerire a formaţiei, în care se vor evidenţia apoi, pentru multă vreme, Pluskal, Popluhar, Masopust, Dvorak.

R.F.G. reușea la 11 iunie un meci egal (2—2) cu aceeași Cehoslovacie.

În grupa a II-a, Franța a învins Paraguay cu 7—3, datorită poftei de joc a unor echipieri ce vor domina fotbalul „Cocoșului galic“, ca și pe cel european : Kopa, Fontaine, Piantoni, Vincent.

Alte rezultate în grupa I : Argentina — Irlanda de Nord 3—1 ; Cehoslovacia — Argentina 6—1 ; R.F.G. — Irlanda de Nord 2—2 ; în grupa a II-a, Iugoslavia a făcut un meci egal cu Scoţia (1—1) și a învins Franța (3—2), ca să obţină un nou „egal“ cu Paraguay (3—3). Scoţia este învinsă de Paraguay cu 2—3 și apoi de Franța

cu 1—2, iar în grupa a III-a Ungaria cedează în fața Suediei cu 1—2. Echipa țării gazdă obține abia un scor alb cu Țara Galilor, în timp ce Ungaria, în revenire de formă, învinge cu 4—0 echipa Mexicului. În grupa a IV-a, primul meci dintre Anglia și U.R.S.S. se termină la egalitate (2—2), iar Brazilia învinge cu ușurință Austria (3—0). La Göteborg, partida Brazilia — Anglia se termină cu un scor alb, în timp ce U.R.S.S. învinge Austria cu 2—0. Tot pe același stadion se întîlnesc, la 15 iunie, echipele Braziliei și U.R.S.S. În prima formație își făcea debutul într-o competiție de asemenea amploare (mai avusese pînă în acea zi cinci prezențe în întîlnirile internaționale ale echipei Carioca), tînărul de 17 ani și 8 luni, cu numele Edson Arantes Do Nascimento, care va deveni celebru sub apelativul scurt, Pelé. Brazilia a învins cu 2—0.

După egalul (2—2) dintre Anglia și Austria a urmat, la 17 iunie, un meci de baraj soldat cu victoria echipei U.R.S.S. asupra Angliei cu 1—0, prin golul lui Ilin. La egalitate de puncte în clasamentul grupelor, Irlanda de Nord și Cehoslovacia, Țara Galilor și Ungaria au rejucat meciurile dintre ele. Surprinzător, Irlanda a învins din nou Cehoslovacia cu 2—1(după prelungiri), iar Țara Galilor, Ungaria, cu același scor (2—1).

În sferturile de finală, R.F.G. a eliminat Iugoslavia cu 1—0 (gol înscris de Rahn), iar Franța cu 4—0 Irlanda de Nord (Fontaine 2, Wisnieski 1, Piantoni 1). Suedia a învins, la rîndu-i cu 2—0 U.R.S.S., prin golurile înscrise de Hamrin și Simonsson, iar Brazilia a obținut o victorie ceva mai dificilă (cu 1—0) asupra Țării Galilor, prin golul înscris în min. 70 de tînărul Pelé, care a început să demonstreze atunci excepționalul său talent.

Într-una din semifinale, Suedia s-a impus în fața echipei R.F.G. (3—1), deși vest-germanii înscriseseră primul gol prin Schäffer. Dar Gren, Hamrin și Skoglung au întors rezultatul în favoarea țării gazdă, care astfel a ajuns în finală.

În celălalt meci, Brazilia își asigură victoria asupra echipei Franței cu 5—2, prin golurile înscrise de Vava, Didi și Pelé, (3), riposta „Cocoșului galic“ aducînd numai 2 puncte (prin Fontaine și Piantoni).

Pentru locul 3, în meciul Franța — R.F.G. (ambele echipe mult remaniate), Fontaine a cucerit pentru echipa sa medalia de bronz, cu cele 4 goluri înscrise, care i-au adus și titlul de golgeter al acestui C.M. (13 goluri). Al 5-lea gol a fost înscris de subtilul Kopa, al 6-lea de Douis. Reducerea scorului pentru R.F.G. a fost opera „bătrînului“ Rahn (1), a lui Schäffer (1) și Cieslarczyk (1). Din echipa vest-germană lipseau cîțiva titulari și, în plus „creierul“ ei, Fritz Walter, accidentat. Rezultat final : 6—3 pentru Franța.

Scanned with OKEN Scanner

În finala de la 29 iunie, pe stadionul din Stockholm s-au înfruntat cele două concurente, Brazilia și Suedia. În prezența familiei regale suedeze și a 55 000 de spectatori, pe un teren alunecos, jucătorii țării gazdă au atacat în iureș, înscriind în min. 5 primul gol, prin Liedholm, pentru ca după 2 min, dintr-o pasă a lui Garrincha, Vava să egaleze (1—1). Urmează al doilea gol prin același Vava (min. 33). În repriza secundă, Pelé, bine găsit de Nilton Santos, printr-o pasă lungă, ridică scorul la 3—1 (min. 56). Urmează al 4-lea gol (min. 66), datorat lui Zagalo. Apoi, suedezii reduc din handicap (2—4) prin golul lui Simonsson (min. 80). Dar conturile n-au fost încheiate, pentru că „un-doi"-ul dintre Pelé și Zagalo a adus al 5-lea gol brazilian (5—2), printr-o magistrală lovitură de cap a celui ce-și începea în Suedia o fulminantă carieră fotbalistică.

În acel an 1958, Brazilia a cucerit, pentru prima oară, titlul de campioană mondială prin jucătorii : Gilmar — Djalma Santos, Bellini, Orlando, Nilton Santos, Zito, Didi, Garrincha, Vava, Pelé, Zagalo.

Privind evoluția celorlalte echipe s-a apreciat că Franța a constituit surpriza C.M. 1958, prin jucătorii Just Fontaine, Kopa, Piantoni, Vincent, meritînd locul 3. Vicecampionii suedezi au excelat prin Hamrin, Liedholm, Gustavsson, Skoglung, Simonsson.

C.M. 1962 — CHILE

După cele 2 ediții „europene" (1954 și 1958) urma ca noul C.M. (1962) să se desfășoare într-o țară sud-americană. Congresul F.I.F.A. din 1956 votase împotriva Argentinei și în favoarea Republicii Chile, situată tocmai pe coasta de est a Pacificului, de-a lungul căreia această țară se întinde pe o fîșie relativ îngustă (în medie 175 km) pe 4 180 km. De aici rezultă o mare varietate de climat și peisaje : deșert în nord (la Atacama), vegetație mediteraneană la Santiago (capitala țării) ; clima oceanică la Osorno ; rece și umedă spre Capul Horn, unde pădurea dispare.

Un mare rol în desemnarea țării sale ca loc de desfășurare a C.M. 1962 l-a avut Carlos Dittborge (ambasador la Londra și delegatul Federației chiliene de fotbal), care, din nefericire, a decedat cu două săptămîni înainte de începerea turneului final.

Dar, în luna mai 1960, pe această vastă depresiune cu 30 de vulcani activi, un cutremur catastrofal a adus jalea și ruina în întreaga țară : valurile de lavă aruncate de doi vulcani în erupție

Scanned with OKEN Scanner

au acoperit zeci de așezări. Vîrfuri de munți s-au prăvălit la vale, iar pămîntul se clătina ca un clopot... Părea că întreaga țară este distrusă pe vecie, o întrecere sportivă fiind considerată drept o sinistră glumă. Totuși, președintele din acel an al republicii, dr. George Alessandri Rodriguez, dînd dovadă de o energie excepțională, a asigurat F.I.F.A. că tocmai acest campionat mondial de fotbal va pune țara, din nou, pe picioare... Stadionului din Santiago (capitala țării), care avea 32 000 locuri, i s-a mărit capacitatea la 77 000 locuri. Orașul Arica, nefigurînd în primul program și care scăpase de cutremur, a fost dotat cu un stadion special de 25 000 locuri.

Cu eforturi uriașe și cheltuieli pe aceeași măsură, s-a mai început construirea de noi stadioane la Rancagua și Vina del Mar, în locul celor complet distruse în alte localități.

Preliminariile, începute în 1960 între cele 49 reprezentative înscrise inițial, s-au terminat cu calificarea Bulgariei (după un meci de baraj cu Franța, al cărei golgeter din 1958, Justo Fontaine, era accidentat), Elveției (care, în mod surprinzător, a eliminat, după 3 meciuri, echipa Suediei, vice-campioana lumii din 1958), R.F.G., Spaniei, Ungariei, U.R.S.S., Cehoslovaciei, Iugoslaviei, Argentinei, Uruguayului, Mexicului, Columbiei, Angliei, Italiei. Celor 14 echipe calificate prin luptă, li se adăugau, din oficiu, reprezentativele republicii Chile (ca țară organizatoare) și Braziliei (campioana mondială a ed. precedentă).

Aceste 16 echipe și-au disputat partidele în orașele : Santiago, Rancagua, Vina del Mar și Arica. Dacă primele trei erau apropiate unele de altele (între 85 și 135 kilometri), al patrulea oraș, Arica, se afla la o distanță de 2 300 km de capitala țării...

La această ediție, țara noastră n-a putut participa, deoarece în acea perioadă se lucra intens la reorganizarea primului eșalon al fotbalului românesc.

Deschiderea oficială s-a făcut în ziua de 30 mai, la Santiago de Chile, prin meciul dintre echipa țării gazdă și cea a Elveției. Rezultat 3—1 pentru Chile, deși elvețienii înscriseseră primul gol.

La Vina del Mar, Brazilia a învins Mexicul cu 2—0, prin golurile lui Pelé și Zagalo.

În meciurile Uruguay — Columbia (de la Arica), prima echipă a obținut victoria cu 2—1 ; Iugoslavia a învins mai ușor Columbia cu 5—0, iar U.R.S.S. a devenit liderul grupei I, dispunînd cu 2—1 de Uruguay.

La Rancagua, Argentina a învins Bulgaria cu 1—0, după un meci cu multe dureri.

Partida de la Santiago, dintre R.F.G. și Italia, s-a terminat cu un scor alb, după o luptă aprigă și mari ratări de ambele

Scanned with OKEN Scanner

părți. (Vest-germanilor nu li s-a acordat un penalty pentru o piedică pusă lui Haller.) U.R.S.S. a învins Iugoslavia cu 2—0, ca urmare a jocului strălucit prestat de portarul Iașin și de centrul atacant Ponedelnik.

Cehoslovacia, înscriind un gol în poarta Spaniei (lipsită de serviciile lui Di Stefano), a pus în valoare jocul celor două extreme ale sale : Jelinek și Stibrany.

Mare surpriză la Rancagua : victoria Ungariei asupra Angliei (cu 2—1), prin golurile lui Tichy și Albert. Anglia s-a reabilitat în etapa următoare, învingînd clar echipa Argentinei (cu 3—1). La Vina del Mar, un meci egal (0—0) între Cehoslovacia și Brazilia. În acest joc fenomenalul Pelé a ieșit din competiție, autoaccidentîndu-se la un șut executat prin „întoarcere". Iugoslavia a eliminat, la Arica, pe Uruguay (cu 3—1), datorită formei deosebite a jucătorilor Sekularac, Skoblar, Galici și Jerkovici. La Santiago, R.F.G. a învins cu dificultate echipa Elveției (2—1), prin golurile marcate de Brulls și Uwe Seeler.

O mare surpriză a provocat rezultatul de egalitate (4—4) în meciul U.R.S.S. — Columbia. După 15 min. de joc, U.R.S.S. conducea cu 3—0, pentru ca la 4—1, Iașin să primească 3 goluri în numai 10 min. Echipa Bulgariei a reușit, apoi, o mare performanță, rezistînd în fața Angliei. Rezultat : 0—0.

Într-o atmosferă apăsătoare, creată de articolul insultător al unui ziarist italian, echipa „azzurrilor" a cedat cu 0—2 în meciul de la Santiago, susținut cu formația țării gazdă. Tot la Santiago, în derby-ul grupei, R.F.G. a învins Chile cu 2—0, ambele calificîndu-se în sferturi.

În sfîrșit, la Vina del Mar, reprezentativa Spaniei, antrenată de Helenio Herrera, obține prima ei victorie (1—0) în fața Mexicului, prin golul lui Peiro, în penultimul minut de joc, iar la Santiago Italia a învins Elveția (3—0) ambele echipe părăsind competiția.

Un scor neașteptat (6—1) a obținut, la Rancagua, echipa Ungariei asupra tenacei formații a Bulgariei, prin *hat-trick*-ul lui Albert, două goluri ale lui Tichy și unul al lui Solymosi. La Vina del Mar, Brazilia a trecut greu de Spania (2—1) și Mexicul de Cehoslovacia (3—1).

În sferturile de finală au fost prezente : U.R.S.S., R.F.G., Brazilia, Ungaria, Iugoslavia, Anglia, Chile, Cehoslovacia.

La Arica, reprezentativa U.R.S.S. este învinsă de Chile (2—1), ca urmare a formei slabe în care s-a găsit portarul Iașin.

La Santiago, Iugoslavia, cu omniprezenții Sekularac și Radakovici, a eliminat cu 1—0 pe campioana din 1954, R.F.G., deși aceasta avea în Schnellinger un „măturător" redutabil.

Scanned with OKEN Scanner

La Vina del Mar, campioana precedentei ediții, Brazilia, lipsită de Pelé a învins echipa Angliei cu 3—1, datorită jocului ei ofensiv, driblingului irezistibil al lui Garrincha (autor a 2 goluri) și pătrunderilor lui Amarildo (înlocuitorul „Perlei Negre"). Iar la Rancangua, echipa Ungariei a cedat după o luptă aprigă în fața Cehoslovaciei, prin golul lui Scherer (min. 14), rezultat rămas neclintit cu toate eforturile cvintetului ungur (Sandor, Rakosi, Albert, Tichy, dr. Fenyvesi).

Pentru semifinale s-au calificat : Brazilia, Chile, Cehoslovacia și Iugoslavia, care și-au disputat, la 13 iunie întîietatea, în două meciuri de mare încleștare.

Datorită sorților s-au înfruntat două reprezentative sud-americane — Brazilia și Chile — și două echipe europene — Cehoslovacia și Iugoslavia.

Prima partidă, disputată pe stadionul din Santiago, merita calificativul de finală, datorită jocului dîrz al echipei din țara gazdă și virtuozității recunoscute a formației Carioca. Chile, cu tot avantajul terenului și încurajările furtunoase ale propriilor suporteri, n-a putut rezista forței de șut a lui Garrincha, care a înscris 2 goluri (min. 9 și 32), al 3-lea fiind realizat de Vava (min. 48), la cornerul executat de același Garrincha. Toro a redus din handicap, pentru ca în min. 63 un penalty în careul brazilienilor să fie transformat de L. Sanchez (3—2). Dar în min. 77 Vava a pecetluit rezultatul final în favoarea echipei sale (4—2).

La Vina del Mar, cea de-a doua semifinală a pus în lumină virtuțile fotbalului european : Cehoslovacia, cu jocul ei de mare coeziune tactică și Iugoslavia, cu individualitățile ei marcante : Sekularac, Jerkovici, Radakovici, Galici, Skoblar. Pînă la urmă, apărarea cehilor, dirijată de excelentul portar Schroiff, a închis toate culoarele. Primul gol a fost opera cehului Kadraba (min. 48), pentru ca după 21 min. Radakovici să egaleze (1—1). Golurile victoriei cehoslovace au căzut în min. 80 și 85, cînd abilul Scherer a fructificat un contraatac fulgerător ca apoi tot el să transforme un penalty. Rezultat final : 3—1 pentru Cehoslovacia. Ambele echipe europene au practicat un joc de înaltă clasă, rămas în analele sportului cu balonul rotund.

La 16 iunie, la Santiago au jucat echipele republicii Chile și Iugoslaviei, pentru medalia de bronz. În pofida marii experiențe a „plavilor", jucătorii chilieni, ratînd mai puțin decît adversarii lor, au reușit să înscrie golul victoriei chiar în min. 90, cînd tot stadionul se aștepta la prelungiri : un șut puternic al mijlocașului Rojas (ce-ar fi putut fi apărat de Soskici) a fost deviat, în ultima fracțiune de secundă, în plasă, aducînd chilienilor un loc pe podium.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru desemnarea campioanei mondiale a ediției a VII-a s-a întîlnit tot la Santiago reprezentativele Braziliei și Cehoslovaciei. Se înfruntau două stiluri diferite de joc și două școli : aceea a virtuozității individuale, cu execuții feline, a brazilienilor, care dăduseră un test strălucit cu patru ani înainte, pe terenurile Suediei ; de cealaltă parte se afla o echipă din Europa Centrală, ce se dovedise pînă atunci solid structurată. Pelé se afla în tribună, ca simplu spectator.

Jocul a început fără obișnuitele minute de tatonare, cehoslovacii preluînd inițiativa și înscriind primul gol (min. 15) prin Masopust, abil servit de Pospichal. Dar n-au trecut 3 minute și atleticul Amarildo, trecînd ușor de fundașul Tichy, a șutat exact în colțul din dreapta sus : 1—1, scor menținut pînă la pauză. La reluare, jocul precis, de metronom, al cehilor, este dereglat de accelerările neverosimile ale jonglerilor brazilieni, care dansează parcă pe teren o sambă frenetică. Primul efect : golul înscris de Zitto (min. 69) de la o pasă primită de la Amarildo.

Cînd mai erau 12 min. pînă la sfîrșitul partidei, Djalma Santos șutează de la distanță la poarta cehilor. Schroiff prinde mingea, dar avînd soarele în față, o scapă din mîini, oferind lui Vava prilejul nesperat de a o proiecta în plasă : 3—1 pentru echipa Carioca și „Cupa Jules Rimet“ intră pentru a doua oară în posesia Braziliei.

O „fiesta“ frenetică s-a desfășurat apoi pe străzile și în piețele orașului Santiago de Chile, dar, mai ales, în capitala Braziliei, Rio de Janeiro, unde timp de trei zile și trei nopți s-a dansat fără întrerupere.

Cei „11 magnifici“, care au adus „Zeița de Aur“, pentru a doua oară, în vitrina Federației braziliene de fotbal, erau în anul 1962 : Gilmar — Djalma Santos, Mauro, Nilton Santos, Zito — Zosimo, Zagalo — Garrincha, Didi, Vava, Amarildo.

Titlul de golgeter n-a putut fi acordat unui singur jucător, deoarece cîte 4 goluri au înscris șase jucători, dintre care doi făceau parte din echipa Braziliei : Garrincha și Vava, iar ceilalți patru erau : Jarkovici (Iugoslavia), Lionel Sanchez (Chile), Ivanov (U.R.S.S.) și Albert (Ungaria).

C.M. 1966 — ANGLIA

Izolată pînă în 1950, Anglia n-a mai putut rezista tentației de a organiza un campionat mondial pe terenurile ei supergazonate. Solicitase acest privilegiu la mai multe congrese F.I.F.A., dar fusese

Scanned with OKEN Scanner

refuzată cu formulele de politețe cuvenite unei „bătrîne doamne" ce vădise, atîta timp, o atitudine de aristocratică sfidare...

Dar, pentru ed. a VIII-a a C.M. 1966, Anglia era în situația de a invoca un nou argument : se împlinise, cu puțin înainte, centenarul de la înființarea federației sale de fotbal, care (un alt argument valabil) era și prima de pe glob...

Diriguitorii F.I.F.A. nu puteau să nu se lase convinși de aceste considerente, așa că la Congresul din august 1960 (Roma) au votat cu majoritate de voturi (34) pentru Anglia, în timp ce R.F.G. (candidată și ea) a întrunit numai 27 voturi.

Cele 16 echipe pentru turneul final erau selecționate dintr-un număr de 51 țări înscrise inițial.

Din cele 9 grupe europene (țara noastră se afla în grupa a IV-a, alături de Cehoslovacia, Portugalia și Turcia) s-au calificat pentru turneul final : R.F.G., Franța, Spania, Elveția, Ungaria, Portugalia, Bulgaria, U.R.S.S., Italia. S-au mai calificat Mexic, Chile, Argentina, Uruguay (din zona americană) și R.P.D. Coreeană (din zona asiatică). Acestora li s-au alăturat echipele Angliei (țara organizatoare) și Brazilia (campioana din 1962).

Echipa României, aflată și în acea perioadă (1965—66) într-un acut proces de întinerire, poseda un lot de 25 jucători : debutanții C. Hajdu, Iancu, Mihai Ionescu, Lereter, Badea, alături de Cornel Popa, Dan Coe, Greavu, Pîrcălab, Al. Vasile, N. Georgescu, V. Mateianu, Sasu, Creiniceanu, Sorin Avram, Bujor Hălmăgeanu.

După victoria cu 1—0 asupra Cehoslovaciei (la București) și 3—0 cu Turcia, am pierdut cu 1—2 primul meci cu Portugalia. Au urmat : o altă înfrîngere (1—3) în fața Cehoslovaciei (la Praga) și o victorie (2—0) asupra Portugaliei la București. Echipa lusitană s-a calificat pentru turneul final, datorită golgeterului ei Eusebio (7 goluri din 9 în aceste meciuri) și celorlalți patru atacanți (José Augusto, Coluna, Tores, Simoes). România, plasată pe locul 3 în această grupă, a rămas numai cu satisfacația morală a celor trei victorii obținute asupra Portugaliei, Cehoslovaciei și Turciei.

După repartizarea echipelor în cele 4 grupe ale turneului final (ceremonie transmisă și de Televiziune), s-a anunțat un fapt de mare senzație : „Zeița de aur", adusă din Brazilia și expusă la Westminster Hall — Londra, dispăruse fără urme ! Două săptămîni de căutări și cercetări, cu mobilizarea întregului Scotland Yard, n-au dus la nici un rezultat. Apoi, altă veste incredibilă : o cățeluș, Pikles, scormonind prin tufișurile din Hyde Park, a dat peste „Cupa Jules Rimet" !... Cățelușa și stăpînul ei, un anume David Corbett, au cucerit astfel o mare notorietate în presa londoneză și cea mondială...

Scanned with OKEN Scanner

Deschiderea festivă a avut loc în ziua de 11 iulie, pe stadionul „Wembley", supranumit „Templul fotbalului", în prezența familiei regale, a guvernului englez și a 75 000 de spectatori. Ceremonia a început cu defilarea spectaculoasă a fanfarei „Curții" și a 300 de elevi, îmbrăcați în culorile celor 16 țări, ale căror reprezentative participau la acest turneu. A urmat meciul inaugural Anglia — Uruguay. Jocul prestat de gazde în fața echipei sud-americane a dezarmat pe suporterii englezi. Rezultatul (0—0) nu bara însă drumul nici uneia dintre cele două echipe, dar întărea convingerea că jocul englezilor, în ciuda unor „ași recunoscuți" (Bobby Charlton, Bobby Moore, J. Charlton, Ball, Hunt, Greaves), era departe de exigențele fotbalului modern.

În schimb, meciul din ziua a doua dintre echipele R.F.G. și Elveției (la Sheffield) a arătat forma deosebită atinsă de jucătorii vest-germani, care, prin tînărul conducător de joc, Beckenbauer, și prin abilitatea tehnică a lui Haller, au reușit să înscrie elvețienilor 5 goluri, în timp ce portarul Tilkowski (R.F.G.) a reținut totul, în cinstea zilei sale de naștere...

La Liverpool, 50 000 de spectatori au urmărit meciul Brazilia — Bulgaria, pentru a-l vedea pe Pelé în acțiune. Sever păzit, dar și faultat de multe ori de Jecev, jucătorul care fusese revelația C.M. din 1958 și 1962 a reușit totuși să înscrie primul gol, urmat și de al doilea, printr-o acțiune derutantă a lui Garrincha (2—0 pentru Brazilia).

S-a disputat apoi meciul U.R.S.S. — R.P.D. Coreeană (la Middlesbrough), terminat cu 3—0 pentru sovietici, datorită și lipsei de experiență a coreenilor. Au înscris Malafeev (2) și Banișevski (1).

Un joc, plăcut, spectaculos, au prestat echipele Portugaliei și Ungariei, terminat cu înfrîngerea jucătorilor unguri datorită eficienței lui Augusto, care a înscris 2 goluri (min. 1 și 67), în timp ce Bene a redus din handicap în min. 61. La 2—1 pentru Portugalia, Torres a șutat puternic și... 3—1 în ultimul minut de joc.

La Sunderland, meciul Italia — Chile s-a terminat cu victoria peninsularilor (2—0). Autori : A. Mazzola și Barison.

Partida Argentina — Spania, disputată la Birmingham, a arătat un joc tipic latin, prin interpreții lor cu... „dublă cetățenie" (Del Sol, Peiro, Suarez, racolați de echipele italiene, jucau acum sub culorile Spaniei...). Ei luptau împotriva conaționalilor lor Rattin, Onega și Marzolini... Timp de aproape o oră n-a fost înscris nici un gol, după care argentinienii s-au dezlănțuit, învingîndu-l pe portarul spaniol, Iribar, de două ori (min. 65 și 78), prin șuturile neiertătoare ale lui Artime. Mijlocașul dreapta spaniol Pirri a reușit să reducă scorul în min. 71. Rezultat : 2—1 pentru Argentina.

Scanned with OKEN Scanner

Meciul Franța — Mexic, de pe stadionul „Wembley", a adus „Cocoșului galic" un nedorit 1—1. Mexicanii au avut mai multe ocazii de gol, greu respinse de „betonul" francez. Autorii : Hauser (pentru Franța) și Borjo (pentru Mexic). Dar echipa Franței a fost scoasă din competiție prin înfrîngerea de la 15 iulie (pe stadionul White City din Londra), administrată de Uruguay (1—2), deși De Bourgoing marcase primul gol în min. 16. Gafele apărătorilor francezi au permis lui Cortes și Rocha să înscrie, apoi, de două ori în poarta lui Aubour, care a salvat, totuși, echipa Franței de la o înfrîngere și mai categorică.

Aceeași soartă a avut și reprezentativa Elveției, care, după ce capotase cu 0—5 în fața echipei R.F.G., a cedat și Spaniei cu 1—2. După primul gol înscris de elevețieni (min. 29), a urmat replica spaniolilor, prin 2 goluri marcate de Sanchis (min. 58) și Amancio (min. 75).

Un joc dramatic, cu mult suspans, au furnizat cele două demne reprezentante, una a fotbalului european — Ungaria, cealaltă a fotbalului sud-american — Brazilia. De data aceasta, atacul ungar, condus de Albert, a dovedit o mare eficiență, înscriind 3 goluri în poarta lui Gilmar : unul prin Bene (min. 3), al doilea prin Farkas (min. 64) și al treilea din penalty executat de Meszely (min. 74). Tostao a adus golul de onoare al „campeonilor" din 1958. Presa engleză semnala ironic : „Ceardașul a întrecut samba".

Jucătorii R.P.D. Coreene au început să-și etaleze virtuozitatea abia în meciul cu reprezentativa republicii Chile, reabilitîndu-se după înfrîngerea din fața U.R.S.S. Ritmul alert, jocul în permanentă mișcare i-au făcut pe reprezentanții fotbalului asiatic (singurii în acest C.M.) să obțină un prețios scor egal (1—1), datorită jucătorului dotat cu o mare luciditate tactică, Pak Sung Jin, care va primi supranumele „Di Stefano al Asiei". Chile a înscris primul gol în min. 25, din penalty, executat de Marcos, pentru ca spiridușul coreean să egaleze în min. 88.

La 16 iulie, pe „Wembley", echipa țării gazdă întîlnea reprezentativa Mexicului. Deși jocul aztecilor a fost axat pe apărarea supraaglomerată, ei au fost învinși cu 0—2, în urma golurilor lui Bobby Charlton (șut de la distanță) și Hunt (min. 75), la o minge boxată de portarul Calderon.

În aceeași zi se aștepta cu mare interes partida de la Birmingham, dintre R.F.G. — Argentina. Transformînd pe „măturătorul" Schnellinger în coordonator de joc (în locul lui Beckenbauer), atacul R.F.G. s-a arătat lipsit de imaginație, neputînd străpunge poarta lui Roma. Rezultat final : 0—0.

Altfel, s-a întîmplat la Manchester, în întîlnirea dintre echipele Portugaliei și Bulgariei, unde au fost înscrise 3 goluri : Torres,

Scanned with OKEN Scanner

Eusebio și un autogol al lui Vuțov. Bulgarii n-au putut marca golul de onoare.

La Sunderland, echipa U.R.S.S. a obținut o neașteptată victorie asupra Italiei, datorită excelentei comportări a portarului Iașin, dar și jocului slab al fundașului italian Facchetti, care nu l-a supravegheat pe Cislenko, încît acesta a reușit să înscrie primul și singurul gol al partidei (min. 54).

Runda a treia, care începea în ziua de 19 iulie, a adus la start echipele Mexicului și Uruguayului. Aceasta din urmă mai păstra în poartă pe Carbajal, participant la al cincilea C.M., deci cu o activitate internațională de peste 16 ani (1950—1966).

Dubla campioană mondială a practicat un joc lent, cu pase laterale, deoarece un „egal" îi era suficient. Mexicanii, de la meci la meci, avuseseră prestații tot mai bune, păreau acum obosiți de eforturile depuse și deși au dominat teritorial, au ratat multe ocazii. Rezultat : 0—0.

La Sheffield, o nouă prezență a Argentinei, care avea de data aceasta ca adversară echipa din „Țara Cantoanelor". După ce au înscris 2 goluri (prin Artime și Omega), argentinienii au început să tragă de timp, rezervîndu-și forțele pentru „sferturi". Elveții au căutat numai să limiteze scorul (0—2).

La Liverpool, Portugalia întîlnea echipa Braziliei. Lusitanii veneau cu un moral bun, în urma victoriilor asupra Ungariei (care învinsese net Brazilia) și Bulgariei (învinsă, la rîndu-i, de aceeași Brazilie.) În acest joc, Pelé a fost tot timpul în centrul atenției adversarilor, care l-au încadrat ca două „umbre" (Coluna și Vicente). Ambii i-au aplicat numeroase lovituri de intimidare, culminînd cu o violentă „contră" a fundașului Morais. Rezultatul a fost scoaterea din luptă a reputatului jucător brazilian.

Pe de altă parte, noul portar Manga, înlocuitorul lui Gilmar, a dat o „mînă de ajutor" adversarilor, boxînd greșit o minge ajunsă la Simoes, care a reluat-o fără greș în plasă (min. 14). În continuare, Eusebio a reușit încă de două ori (min. 25 și 85) să perforeze poarta brazilienilor. Pelé a reintrat în repriza secundă ca simplu figurant (alergînd într-un picior), după care Rildo a înscris golul de onoare al brazilienilor (min. 72). Rezultat 3—1 pentru Portugalia ! Ziua de 19 iulie 1966 a fost socotită cea mai neagră din cronica fotbalului brazilian : Pelé și Jairzinho plîngeau la sfîrșitul meciului, iar la Rio de Janeiro nimeni nu mai dansa. Brazilia ieșise din cursă chiar din „optimi"...

Încă o mare senzație a produs reprezentativa R.P.D. Coreeană, învingătoare a Italiei (dublă campioană mondială a anilor 1934 și 1938), creditată la această competiție cu un loc sigur pe „podium". S-a invocat, ca argument al înfrîngerii, scoaterea pe targă din

Scanned with OKEN Scanner

min. 34 a mijlocaşului Bulgarelli, „azzurrii" rămînînd în 10 oameni, pe atunci nefiind admisă nici o înlocuire, chiar în caz de gravă accidentare. Atacurile italiene au fost destul de frecvente, dar apărarea a făcut greşeala de a lăsa numeroase zone neacoperite, ceea ce a permis rapizilor înaintaşi coreeni să iniţieze contraatacuri periculoase. Unul din acestea a dat prilejul extremului dreapta Pak Doo Ik să înscrie (min. 41) golul victoriei...

Această înfrîngere a produs cea mai mare decepţie în Italia. La înapoiere, pe aeroportul de la Roma, *tifossi* i-au primit pe jucători cu ostilitate, aruncînd în ei, cu roşii şi ouă clocite ca şi în antrenorul Fabbri.

Meciul Anglia — Franţa s-a disputat în ritm de menuet. Singur Stiles s-a purtat ceva mai dur cu francezii, faultîndu-l pe Simon, pentru a deschide breşe lui Hunt, care a înscris pe rînd două goluri (min. 39 şi 76) în poarta lui Aubour (unul dintr-un evident ofsaid, al doilea după intervenţia puţin... stilată a lui Stiles). Cu acest 2—0 Anglia a mers în fruntea eşalonului spre „sferturile de finală".

O partidă decisivă s-a disputat la Birmingham, între R.F.G. şi Spania. Cu tot „betonul" celebrilor Hottges, Schulz, Weber, Schnellinger, cuplul Fuste — Marcellino s-a strecurat cu multă abilitate pînă în careul lui Tilkowski, înscriind prin cel dintîi (min. 25) golul ce ar fi permis spaniolilor să ajungă în „sferturi". Dar, după 0—1, Beckenbauer, din nou conducător de joc, găseşte pe Emmerich nemarcat, astfel că aceasta aduce egalitatea pe tabela de marcaj (min. 39). La reluare, spaniolii cedează iniţiativa, iar atacul vest-german se dezlănţuie şi prin Uwe Seeler, stabileşte scorul de 2—1 (min. 84).

La Manchester, meci de uzură între două echipe : Ungaria (sigură de calificare) şi Bulgaria, dornică să părăsească onorabil acest turneu final. Sofioţii au iniţiativa şi, în min. 15, Asparuhov speculează o ieşire inoportună a portarului Gelei (aflat undeva în afara careului) şi înscrie pentru bulgari... Egalarea n-a venit din şutul vreunui jucător ungur, ci prin autogolul lui Davîdov (min. 43). După 2 min. Meszely schimbă scorul de pe tabela de marcaj : 2—1 în favoarea Ungariei. Repriza a II-a îi găseşte pe jucătorii bulgari oarecum obosiţi şi Bene înscrie, la o lovitură de colţ un alt gol pentru echipa sa : 3—1 pentru Ungaria, care păşeşte în „sferturi".

Alt meci din grupa a IV-a, U.R.S.S. — Chile, asigura calificarea primei echipe şi printr-un „egal". De aceea sovieticii au utilizat jucătorii de rezervă. Parkuian a înscris ambele goluri, iar Marcos a redus din handicap : 2—1 pentru U.R.S.S.

Cele 8 echipe care şi-au disputat „sferturile" în ziua de 23 iulie au fost : Anglia, Argentina, R.F.G., Uruguay, Portugalia, R.P.D. Co-

Scanned with OKEN Scanner

reeană, U.R.S.S. și Ungaria. Întîlnirile aveau loc pe stadioanele din Londra, Sheffield, Liverpool și Sunderland.

Pe Wembley, reprezentativa țării gazdă a întîlnit echipa Argentinei, care, cu orice preț, dorea să ajungă în semifinale. Arbitrul vest-german Rudolf Kreitlein, după ce a dat cîteva avertismente argentinienilor, a fost nevoit să-l elimine din joc pe Rattin, fapt care a ridicat tensiunea meciului. Portarii celor două formații : (Roma al Argentinei și Banks al Angliei) au „scos" multe mingi ce păreau goluri „gata făcute". Dar și atacanții Hurst (englez) și Mas (argentinian) au ratat. Totuși, Hurst n-a mai greșit a doua oară, înscriind după o lovitură liberă executată de Peters : 1—0 pentru Anglia, cu toate protestele argentinienilor care acuzau un ofsaid nesemnalizat de tușierul ungur Zsolt.

O altă confruntare Europa — America de Sud, între echipele R.F.G. — Uruguay, s-a disputat la Sheffield. Jucătorii „celești" au început bine partida, dar atacurile lor repetate și, în special, șutul puternic al lui Cortes au găsit în portarul Tilkowski un meterez inexpugnabil. În min. 12, un alt șut al lui Held, care putea fi apărat de Mazurkiewicz, este deviat în poartă de un apărător și... 1—0 pentru R.F.G. Apoi, Troche îl ține de tricou pe Seeler. Tot acesta execută lovitura, dar Mazurkiewicz apără splendid. Urmează alte faulturi ale aceluiași Troche, care este eliminat de arbitrul Finney. În min. 55, Haller suportă o violentă lovitură din partea atacantului Silva. Este și acesta eliminat de arbitrul englez. Rămasă în nouă jucători echipa Uruguayului nu mai poate rezista atacurilor repetate ale vest-germanilor, care, în 14 minute, înscriu încă 3 goluri. Autorii : Beckenbauer, Seeler și Haller. Onoarea fotbalului european a fost răzbunată prin această netă victorie a R.F. Germaniei asupra Uruguayului (4—0).

Se aștepta cu multă neliniște meciul Portugalia — R.P.D. Coreeană, ultima, după surprinzătoarea ei victorie asupra „squadrei azzurra". Primele 25 de minute păreau să reediteze meciul cu Italia, echipa lui Eusebio fiind condusă cu 0—3 ! A urmat un adevărat recital al „perlei negre" (nr. 2) care a înscris 4 goluri într-o jumătate de oră (două din acțiune, min. 28 și 57, alte două din penalty min. 42 și 60), pentru ca Augusto să fixeze scorul final la 5—3 pentru Portugalia !

Ultimul meci din „sferturi" s-a disputat între două echipe europene, ambele țări socialiste : U.R.S.S. și Ungaria. Prima excela în jocul colectiv, a doua poseda individualități excepționale. Chiar în min. 6, la un șut al lui Parkuian, portarul Gelei a scăpat balonul, dînd ocazia lui Cislenko să marcheze de la cîțiva metri. În replică, Rakosi trage puternic la poarta sovietică, dar Iașin apără cu un reflex extraordinar. La reluare, Husainov execută o lovitură liberă,

Scanned with OKEN Scanner

iar Gelei, neatent, dă posibilitatea lui Parkuian să înscrie al doilea gol pentru sovietici. Atacul ungur își revine. Meszoly trece de trei adversari și pasează lui Bene, care șutează neiertător (min. 58), reducînd din handicap: 1—2. Alte atacuri ale ungurilor sînt respinse de Șesternev. Spre final, Rakosi era pe punctul de a aduce egalarea, dar el a șutat pe lîngă poartă... Așadar, semifinalele se vor disputa între R.F.G. — U.R.S.S. și Anglia — Portugalia, deci între patru echipe ale Vechiului Continent care, prin aceasta, a cîștigat bătălia cu fotbalul sud-american.

La Liverpool, meciul R.F.G. — U.R.S.S. a dezamăgit publicul spectator, format în majoritate din muncitori portuari, care încurajau frenetic echipa sovietică. Dar, mecanismul „11"-lui vest-german a funcționat ireproșabil. Pase precise, cele scurte alternînd cu cele lungi, „un-doi"-uri în viteză, driblinguri strict necesare, conduse cu eleganță de Beckenbauer, continuate de Overath și Seeler și finalizate apoi spectaculos prin golul lui Haller (min. 43 : 1—0 pentru R.F.G.).

Arbitrul italian Lo Bello elimină pe Cislenko, la o ciocnire violentă a acestuia cu Schnellinger, și vest-germanii sînt în superioritate numerică. În min. 68 Beckenbauer trece de doi adversari și șutează de la marginea careului : 2—0 pentru R.F.G. Cînd mai erau 3 minute pînă la fluierul final, o centrare la poarta lui Tilkowski ajunge la Parkuian, care, permanent pe fază, înscrie. Rezultat final 2—1. R.F.G. intră astfel în finală.

La 26 iulie se întîlneau, pe „Wembley", alte două semifinaliste : Anglia și Portugalia. Antrenorul englez Alf Ramsey pregătise portughezilor două surprize : jocul cu aripă falsă (prin deplasarea lui Greaves) și anihilarea lui Eusebio, prin J. Charlton și Stiles.

În min. 31 șutul lui Hunt n-a putut fi reținut de Pereira și balonul a ajuns la Bobby Charlton, care înscrie în poarta goală : 1—0 pentru Anglia ! După reluare, atacurile lusitanilor devin tot mai insistente, dar apărarea engleză este la post. Un henț în careu reclamat de portughezi (la Stiles), nu este sancționat de arbitrul francez Pierre Schwinte. Două șuturi ale lui Eusebio sînt apărate de Banks. Jocul este alert, fazele de gol alternează rapid de la o poartă la alta. În min. 79, după o cursă lungă, Hurst trimite mingea înapoi la Bobby Charton, care înscrie cu un șut puternic : 2—0 pentru Anglia ! Urmează faza dramatică din min. 82. Simoes centrează în careul englezilor și Torres, atent, reia cu capul. Mingea depășește pe Banks, dar fundașul Jackie Charlton este prezent pe linia porții. El însă nu poate opri mingea decît cu mîna. Penalty ! Eusebio îl execută cu o fentă magistrală și scorul se reduce la 2—1. Simoes ratează o ocazie splendidă în min. 85, iar șutul lui Bobby

Scanned with OKEN Scanner

Charlton din min. 89 este deviat de Perreira. Același lucru se întîmplă și la poarta lui Banks unde o „minge-bombă“ a lui Coluna este boxată de portarul englez. Bobby Charlton a fost în zi excepțională. Rezultat final 2—1 pentru Anglia.

Echipa țării gazdă va juca în finala cu R.F.G., iar portughezii își vor disputa locul 3 cu reprezentativa U.R.S.S.

Lupta pentru medalia de bronz s-a dat la 28 iulie, tot pe „Wembley“ între echipele U.R.S.S. și Portugaliei. Din „11“-le sovietic lipseau : Cislenko, eliminat în meciul anterior și Szabo, accidentat. A fost necesară o lungă remaniere a echipei : au ieșit Șesternev, Husainov și Parkuian, făcînd loc jucătorilor Hurțilava, Serebreannikov, Metreveli și Korneev. Portughezii n-au făcut nici o schimbare.

Miza mare a meciului a ridicat tensiunea jocului, anulînd însă factorul spectacol. Pentru a-l anihila complet pe Eusebio, sovieticii au fixat pe Voronin drept „umbră“ a acestuia. Dar prin asta și-au imobilizat un jucător extrem de valoros. Consecința s-a văzut chiar în min. 12, cînd Hurțilava a oprit mingea cu mîna în careu, iar penalty-ul, executat în stil propriu de Eusebio, a adus Portugaliei primul gol. După acest 0—1, sovieticii își intensifică atacurile și o acțiune Metreveli — Malafeev aduce egalarea, prin șutul ultimului jucător. Totuși, în min. 88, o contrare a lui Simoes nu poate fi respinsă de apărătorii sovietici și balonul ajunge la Augusto. Acesta nu-l iartă pe Iașin ; 2—1 pentru Portugalia, care, astfel, intră în posesia medaliei de bronz.

Cîștigătoarele semifinalelor — Anglia și R.F.G. — s-au înfruntat în ziua de 30 iulie, tot în „Templul fotbalului“ pentru cucerirea titlului de campioană a lumii. La fluierul arbitrului elvețian Gottfried Dienst, și în corul uriaș al „fanilor“ britanici, cele două formații au început jocul în următoarea componență :

ANGLIA : Banks — Cohen, Jackie Charlton, Bobby Moore, R. Willson — Stiles, Bobby Charlton, Peters — Ball, Hurst, Hunt.

R.F.G. : Tilkowski — Hottges, Schulz, Weber, Schnellinger — Beckenbauer, Haller, Uwe Seeler, Held, Emmerich, Overath.

Chiar din primele minute, cei 22 de jucători, impulsionați de o aprigă voință de a învinge, imprimă acțiunilor lor o deosebită vigoare. Dar precizia jocului lui Beckenbauer, masivitatea lui Schnellinger, șuturile puternice ale lui Uwe Seeler, Haller Held și Emmerich își găseau o replică puternică în travaliul neobosit al lui Bobby Charlton, în intervențiile hotărîte ale lui Jackie Charlton, în plasamentul ideal al lui Bobby Moore și în viteza uluitoare a atacanților Hurst, Ball și Hunt. Terenul umed și alu-

Scanned with OKEN Scanner

necos (plouase cu o zi înainte) a îngreuiat mult evoluțiile jucătorilor și circulația balonului.

Corului celor 90 000 de suporteri britanici, care scandau „England ! England !“, îi răspundeau 10 000 de voci ale „druckerilor“ vest-germani, strigînd : „Deutschland ! Deutschland !“ În acest vacarm „organizat“, jucătorii vest-germani au inițiativa, luptînd să înscrie primul gol. Ceea ce le reușește în min. 13, cînd fundașul englez Wilson respinge greșit o minge, care ajunge la Haller și acesta șutează cu sete în colțul porții apărată de Banks. (1—0 pentru R.F.G.) Nu trec decît 5 min. și englezii egalează prin Hurst, la o neînțelegere a portarului Tilkowski cu fundașul său Schulz : 1—1 în min. 18. Abia în min. 78 Hurst a executat o lovitură de colț, pentru ca Peters, reluînd mingea respinsă de fundașul vest-german Hőttges, s-o proiecteze în plasă. 2—1 pentru Anglia !

În fața acestui rezultat, întreaga echipă R.F.G. se dezlănțuie, trecîndu-l pe Schnellinger vîrf de atac. Jocul cunoaște în aceste 12 min. faze de un rar dramatism.

Min. 90. Lovitură liberă acordată vest-germanilor aproape de careu, pentru o obstrucție a lui Jackie Charlton. Emmerich execută puternic, reia Schnellinger (ajutîndu-se discret cu mîna), iar Weber șutează irezistibil la semiînălțime și 2—2 ! Deci, prelungiri...

În pauză, antrenorul Alf Ramsey și-a încurajat elevii : „Trebuia să cîștigați și pînă acum. Nu-i nimic ! Veți cîștiga de acum încolo ! Buna pregătire fizică pe care știu că o aveți, își va spune cuvîntul“...

Minutul 100 : centrează Ball, șutează năprasnic Hurst, mingea lovește transversala și ricoșează în pămînt. Pe linia porții sau îndărătul ei ? Fundașul Weber o trimite, repede în corner, lăsînd perplex și pe arbitrul elvețian, Dienst, care nu se hotărăște să valideze golul. El se îndreaptă spre tușierul sovietic, care afirmă că mingea a căzut dincolo de linia porții... Golul este acordat echipei engleze. Min. 119 : Anglia mai înscrie un gol, prin Hurst, luînd conducerea cu 4—2.

... Și-acum, după 28 de ani de la „World Cup“, controversa asupra golului trei persistă încă : „Mingea n-a putut ricoșa în interiorul porții din barele rotunde, adoptate atunci“ — spun pledanții vest-germanilor. „Mingea a depășit cu tot diametrul ei linia porții, din cauza forței cu care a șutat Hurst“ — replică apărătorii Albionului. Toate „reluările“ filmului n-au putut lămuri, nici ele, „misterul“ acestui gol, care a adus „Zeița de aur“ în vitrina primei federații de fotbal din lume — după puțin timp de la aniversarea centenarului ei.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru această victorie, managerul echipei engleze, Alf Ramsey, a primit titlul de „Sir“ al Marii Britanii, iar laboriosul Bobby Charlton pe cel de „Cavaler al Imperiului“.

Titlul de golgeter a revenit portughezului Eusebio, cu 9 goluri înscrise în 6 partide disputate de echipa sa.

C.M. 1970 — MEXIC

Cel de al IX-lea Campionat mondial, desfășurat pe înaltele platouri ale Mexicului, prezintă un interes ceva mai mare pentru noi, deoarece selecționata României a fost prezentă în turneul final, după o luptă aprigă în preliminarii, reușind să se plaseze pe primul loc al grupei I europene, înaintea Portugaliei, Elveției și Greciei. De remarcat că o asemenea performanță nu mai fusese realizată din anul 1934, cînd am participat (tot după preliminarii) la turneul din Italia, unde România a fost eliminată, în meciul de la Triest, de Cehoslovacia (1—2).

Pentru ed. 1970, reprezentativa noastră debutase cu o severă înfrîngere, la Lisabona, unde echipa lui Eusebio înscrisese 3 goluri, fără ca atacul român (Martinovici, Domide, Dumitrache, Lucescu, Kallo) să poată obține golul de onoare.

Din fericire, al doilea meci a însemnat o victorie asupra Elveției (la București) cu 2—0, prin golurile lui Dumitrache și Domide.

La 16 aprilie 1969, în meciul de la Atena, cu reprezentativa Greciei, am reușit un valoros egal (2—2), ambele goluri ale României fiind semnate de același Dumitrache. Iar la 14 mai 1969, selecționata noastră a învins, în deplasare (la Lausanne), echipa Elveției, cu 1—0, prin autogolul fundașului Michaud, ca urmare firească a presiunii atacanților români.

A urmat o nouă victorie, la București, asupra Portugaliei (la 12 octombrie), în care echipa lui Eusebio a fost învinsă cu 0—1, prin golul înscris de Dobrin (min. 30).

Ultima etapă a calificărilor s-a desfășurat tot la București în ziua de 16 noiembrie 1969, cînd România a făcut un egal (1—1) cu reprezentativa Greciei, în care se afla „strategul“ Domazos, autor al golului elen, punctul nostru fiind înscris de Dembrovschi (min. 36).

Din cele 65 de echipe prezente în faza preliminară (30 țări europene, 19 din America de Sud și Centrală, 12 din Africa, restul din Asia, Australia, Noua Zeelandă) s-au calificat pentru Mexic următoarele 16, împărțite în 4 grupe :

Scanned with OKEN Scanner

Grupa I : Mexic (țara gazdă), U.R.S.S., Belgia, El Salvador ;
Grupa a II-a : Uruguay, Italia, Suedia, Israel ;
Grupa a III-a : Brazilia, Anglia (campioană pe 1966), România, Cehoslovacia ;
Grupa a IV-a : Peru, R.F.G., Bulgaria, Maroc.

Grupa I (Ciudad de Mexico). „Uvertura" a avut loc în ziua de 31 mai 1970, pe stadionul „Azteca", în tribunele căruia se aflau 107 000 de spectatori, care au asistat la festivitate și apoi la meciul prim, U.R.S.S. — Mexic, terminat cu un scor alb. „Aztecii" au făcut numeroase încercări de a străpunge zidul apărării sovietice, dar „libero-ul" Șesternev și marele portar Iașin n-au lăsat să „treacă" nimic.

Celelalte partide din grupa I s-au terminat cu următoarele scoruri : Belgia — El Salvador (partidă condusă de arbitrul român Andrei Rădulescu) 3—0, prin golurile lui Van Moer (2) și Lamber (din 11 m.). U.R.S.S. — Belgia 4—1, goluri înscrise de Bîșoveț 2, Asiatin 1 și Lambert (golul de onoare al belgienilor). Mexic — El Salvador (4—0) goluri marcate de Valdivia (2), Fragoso (1) și Basanbures (1). U.R.S.S. — El Salvador (2—0) în care Bîșoveț a înscris ambele goluri. Mexic — Belgia (1—0) golul victoriei mexicane aparținînd lui Pena.

Echipele U.R.S.S. și Mexicului s-au calificat în „sferturi".

Grupa a II-a (la Pueblo). Uruguay — Israel (2—0), prin golurile lui Maneiro (1) și Mujica (1). Italia — Suedia 1—0 (gol marcat de Domenghini). Scorul n-a mai putut fi schimbat de atleticii atacanți suedezi. Italia — Uruguay (0—0). Ambele atacuri n-au putut depăși, cu tot temperamentul lor meridional, apărările aglomerate ale fiecăruia. Suedia — Israel s-a terminat cu 1—1, prin golurile marcate de Turesson (1) și respectiv Spiegel (1). Suedia — Uruguay 1—0. Golul lui Grahn (înscris în min. 91) a adus victoria suedezilor. Italia — Israel 0—0, datorită betonului utilizat de ambele echipe, pe care nici noul atacant peninsular Rivera nu l-a putut sparge. Un gol al lui Riva a fost anulat în urma intervenției energice a tușierului vest-german, Tschentscher.

S-au calificat în „sferturi" Italia și Uruguay.

În grupa a III-a (Guadalajara), meciurile s-au disputat pe elegantul stadion „Monumental Jalisco" (loji cu baie, bufet, bucătărie și frigider). Aici selecționata noastră a susținut primul meci pe o căldură înăbușitoare (32 de grade la umbră, cu nimic atenuată de altitudinea Guadalajarei : 1 545 m).

Datorită prezenței celor trei „mari puteri fotbalistice" — Brazilia, Anglia, Cehoslovacia — grupa a III-a mai era denumită și „el grupo de la muerte", unde echipa României era socotită „victimă" sigură.

Scanned with OKEN Scanner

La 2 iunie s-a disputat meciul Anglia — România. Echipa din „patria fotbalului" mai păstra din formația cu care cucerise „Zeița de aur", în 1966, 6 titulari. Echipa Angliei era astfel alcătuită : Banks — Newton, Labone, Moore, Cooper — Mullery, Ball — Bobby Charlton, Peters, Lee, Hurst.

Antrenorul Angelo Niculescu a ales următorul „11" : Adamache — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Nunweiller — Dembrovschi, Tătaru, Dumitrache, Mircea Lucescu. (Ambele echipe adoptaseră așezarea 4—2—4.)

Englezii atacă destul de prudent, iar înaintarea noastră încearcă și ea unele contraatacuri prin Dumitrache și Lucescu. În apărare, Mocanu, Dumitru, Dinu și Lupescu, reușesc să oprească, în primele 45 de minute, toate încercările de pătrundere ale englezilor. O minge trimisă în careu de Dumitrache nu este ajunsă de Dembrovschi care scapă ocazia cea mai favorabilă. În min. 21 Dumitrache trece cu balonul printr-o triplă fentă de Cooper și de Bobby Moore. Este ajuns de un fundaș care-l „cosește" : fault. Lovitura liberă este neutralizată însă de blocajul englezilor.

Prima repriză se termină la egalitate (0—0), fapt care neliniștește pe managerul Alf Ramsey ca și pe miile de suporteri veniți din Marea Britanie, care scandau în cor „England, England" !

La reluare, Nunweiller pătrunde cu mingea pînă la 25 m. de poarta englezilor și, neavînd cui să paseze, șutează năprasnic. Mingea se duce, ca din tun, direct spre „păianjen", dar Banks, cu un plonjon disperat, reușește să trimită balonul în corner.

Min. 65 : o pasă a lui Mullery întîlnește capul pleșuv al lui Bobby Charlton și ajunge la Hurst, care șutează direct pe poarta lui Adamache. Prins pe picior greșit, portarul nostru nu mai poate interveni și mingea se odihnește în plasă : 1—0 pentru Anglia.

Un șut puternic al lui „Dembo" trezește interesul publicului mexican, care simpatizează echipa României, dar arbitrul Vital Loraux fluieră sfîrșitul meciului la scorul de 1—0 pentru englezi.

Comentariile reprezentanților presei sportive, prezenți la Guadalajara, scoteau în relief „jocul curajos al românilor".

La 3 iunie se disputa, pe același stadion, meciul dintre Brazilia și Cehoslovacia. Din echipa dublei campioane mondiale rămăsese (după 8 ani de la jocurile din Chile), numai Pelé, care se afla acum la a patra competiție de acest gen : 1958, 1962, 1966 și 1970.

Cehoslovacii au început meciul cu mai multă incisivitate, reușind în min. 12 să înscrie în poarta brazilienilor, prin acțiunea decisă a lui Petras : 1—0 pentru Cehoslovacia.

Scanned with OKEN Scanner

Replica Braziliei nu se lasă așteptată și, prin contraatacuri fulgerătoare, egalarea vine în min. 22 cu un șut plasat al lui Rivelino. De-aici înainte, baletul brazilian devine irezistibil : Pelé, în min. 60, văzîndu-l pe portarul Viktor ieșit mult în careu, trimite o minge cu boltă peste ultimul apărător ceh, înscriind al doilea gol al echipei Carioca și cel mai frumos al C.M. 1970. Urmează golul al treilea (min. 64) și al patrulea (min. 86) ambele înscrise de Jairzinho ca urmare a „un-doi"-urilor cu „Perla neagră" : 4—1 pentru Brazilia.

După trei zile, România susținea al doilea meci, cel cu Cehoslovacia. N-au trecut 4 min. de joc și Petras, care deschisese scorul și la meciul cu Brazilia, a trimis cu capul mingea în plasa porții lui Adamache : 1—0 pentru Cehoslovacia. Reprezentativa noastră, păstrîndu-și componența din meciul cu Anglia (cu două rocade făcute în timpul jocului : Dumitru — Ghergheli și Lucescu — Tătaru) nu s-a descurajat, ci a răspuns cu acțiuni bine orientate tactic. Pînă la sfîrșitul primei reprize au fost inițiate atacuri peste atacuri de către Dumitrache și Nunweiller, Dembrovschi și Neagu. Dar, după 45 minute de joc, tabela de marcaj arăta tot 1—0 pentru Cehoslovacia.

La reluare, românii s-au dezlănțuit în atac : Dumitru deschide lung pe Neagu, care face o cursă printre Migas și Dobin, îl fentează pe Horvath, iar cînd Vencel îi iese înainte, trage calm, plasat, în colțul opus al porții... 1—1 în min. 49. După egalare, echipa noastră are un singur obiectiv : victoria asupra Cehoslovaciei. Antrenorul Marko îl schimbă pe Jokl (în min. 67) cu Fr. Vesely, iar Angelo Niculescu îl trimite (min. 69) pe Tătaru în locul lui Lucescu.

Min. 70. Tătaru trimite balonul lui Neagu, care aleargă spre careul cehoslovac. Fundașul Zloche intuiește pericolul, pe care nu-l poate înlătura decît secerînd picioarele brunetului rapidist... Penalty. Dumitrache își potrivește tacticos mingea și șutează puternic în colțul stîng, în timp ce Vencel se aruncă în dreapta... Fenta a fost perfectă : 2—1 pentru România !

Victoria asupra redutabilei echipe a Cehoslovaciei ! O victorie, cu care a început, de fapt, adevărata afirmare internațională a fotbalului nostru. Tribunele, cu toți cei 56 000 de mexicani, scandează admirativ „Romania, Romania" !

Helenio Herrera a ținut să sintetizeze astfel meritele fotbaliștilor noștri : „Echipa României joacă foarte bine la mijlocul terenului. Jucătorii ei aleargă mult, sînt bine pregătiți".

Mario Zagalo, antrenorul brazilienilor, surprins de comportarea jucătorilor noștri, a declarat : „Românii au jucat destul de bine. Deci trebuie să fim foarte circumspecți pentru meciul pe care-l vom susține cu ei".

Scanned with OKEN Scanner

Brazilia — Anglia. Confruntarea celor două echipe, considerate cele mai bune din lume, era pe drept numită „meciul secolului". În ziua de 7 iunie, examenul mult așteptat a început pe stadionul „Monumental Jalisco". Englezii sînt primii care și-au lăsat prudența de o parte, trecînd la atacuri viguroase prin Peters și Ball. Pelé, bine „păzit" de Mullery, n-a luat încă nici o acțiune pe cont propriu. În schimb Bobby Charlton și-a asumat riscul, șutînd de la distanță, dar prima repriză ia sfîrșit cu scorul 0—0.

La reluare, brazilienii, mai proaspeți, atacă în maniera lor specifică. Minutul 59 : Pelé pasează, Tostao schițează o preluare, atrăgînd trei apărători englezi după el, lăsîndu-l, prin aceasta, liber pe Jairzinho, care îl face șah-mat pe portarul Banks. 1—0 pentru Brazilia ! Scorul n-a mai putut fi schimbat, deși Alf Ramsey a luat hotărîrea eroică de a-l înlocui pe Bobby Charlton (cu Astle) și pe Lee (cu Bell). Primul ratează o ocazie unică, iar acțiunile tot mai dese, inițiate cu toată fervoarea de Hurst, Peters și Bobby Moore nu pot modifica tabela de marcaj.

Concluzia trasă de comentatorii prezenți la Guadalajara a fost următoarea : „Există un simț profund al fotbalului la cei care l-au inventat, dar și la jucătorii atît de fantastic înzestrați din America de Sud." (revista „France Football").

Pentru meciul România — Brazilia, echipa noastră urma să adopte o altă manieră de joc, în locul temporizării utilizată în partida cu reprezentativa Angliei.

Cînd arbitrul austriac F. Marschall a fluierat începerea partidei, s-a observat lipsa din 11-le brazilian a unor titulari de bază : Gerson și Rivelino, în locul cărora au intrat Fontana și Paulo Cezar. Schimbări pe parcurs se vor face și în echipa României.

Atacul echipei Carioca n-a așteptat obișnuita perioadă de tatonare, dezlănțuindu-se din primul minut spre poarta apărată de Adamache. „Dispecer" dar și prezent în prima linie, era acum Paulo Cezar (înlocuindu-l pe Gerson). Apărarea noastră a făcut față cu destulă vigoare canonadei braziliene. Dar, la o lovitură liberă acordată în min. 18 la 17 m de poarta românilor, Pelé găsește o breșă în „zidul" apărătorilor noștri și Adamache nu mai poate evita inevitabilul : 1—0 pentru Brazilia ! N-au trecut 4 min și o centrare a lui Paulo Cezar în careul nostru ajunge la Jairinho, care trage plasat în colțul drept al porții : 2—0 pentru Brazilia ! Dar echipa noastră, departe de a cădea psihic, începe să acționeze din ce în ce mai hotărît și mai lucid. Portarul Adamache este schimbat cu Răducanu (min. 28). Dumitru și Dinu se avîntă mereu în atac, fără a neglija nici sarcinile defensive. Dembrovschi dansează cu mingea printre celebrii apărători brazilieni. Neagu

Scanned with OKEN Scanner

pătrunde și el în dispozitivul defensiv al adversarilor, dar un luft, în min. 31, al rapidistului amînă deschiderea scorului de către români. O va face după 3 min. Dumitrache, care primind o pasă de la Dinu, pătrunde în careu, unde Broto și Fontana îl atacă neregulamentar. Deși faultat, Dumitrache găsește, totuși, puterea de-a împinge mingea pe lîngă portarul Felix în plasă. Este 1—2 ! Tastao, vrînd să redea încrederea colegilor săi, încearcă poarta noastră, dar Răducanu plonjează spectaculos.

După pauză, eșalonul român începe jocul cu același aplomb. Sătmăreanu și Mocanu ies la atac, Dinu trimite mingi utile înaintașilor Neagu și Lucescu, care îl supun la eforturi pe portarul Felix. Pelé pornește un atac solitar în careul nostru, unde cu arta lui rafinată îl culcă la pămînt pe Dinu și trage puternic. Mingea se oprește în plasa lui Răducanu, dar arbitrul Marschall nu validează golul, ci acordă lovitură liberă în favoarea românilor pentru faultul asupra lui Dinu.

Min. 66. Brazilienii întreprind o acțiune fulger din cornerul executat de Carlos Alberto și după un traseu Jairzinho — Tostao, mingea ajunge la Pelé, care o catapultează în plasă, fără ca Răducanu s-o poată vedea : 3—1 pentru Brazilia ! Dar nici acum echipa noastră nu se dă bătută : Tătaru II, introdus (min. 70) în locul lui Dumitrache, combină cu Dembrovschi, care trage puternic pe lîngă unul din stîlpii porții apărate de Felix.

Min. 83. „Un-doi“ Lucescu — Nunweiller, cu schimbarea direcției la Sătmăreanu. Acesta îl găsește bine plasat pe Dembrovschi, chiar în careul brazilienilor. O centrare lungă, „Dembo“ se înalță ca împins de un resort și cu o lovitură magistrală de cap trimite mingea în plasă. Numai 2—3 ! O diferență de un gol în defavoarea noastră. Elanul și îndrăzneala au fost de partea românilor, care au avut un finiș irezistibil. Cu acest rezultat se încheie partida pe stadionul „Jalisco“.

Anglia — Cehoslovacia a fost ultimul meci din grupa a III-a.

La 11 iunie, se întîlneau deci, echipa campioană 1966 și vicecampioana ediției din Chile (1962). Petras n-a mai putut reedita „isprava“ din meciul cu Brazilia. Adamec, deși se mișca mai dezinvolt, nu s-a putut descurca în fața masivilor fundași ai Albionului. Dar nici atacanții Bobby Charlton, Bell, Petras și Clarke nu mai aveau forță de pătrundere. Totuși, li s-a oferit o situație nesperată, prin acordarea unui penalty dubios de către arbitrul francez Robert Machin : în min. 47, fundașul ceh Kuns, căzînd în careu a atins mingea cu mîna. Voluntar sau involuntar ! Machin a considerat valabilă prima ipoteză. Și Clarke a avut o misiune ușoară de-a transforma penalty-ul, aducînd echipei sale vic-

toria cu 1—0, două puncte și clasificarea în „sferturi“ (pe locul doi), împreună cu neînvinsa Brazilie (pe locul 1).

România, aflată pe locul 3, părăsea cu fruntea sus turneul final al „Mundialului 1970“.

În orașul Leon (alt. 1885 m), s-au disputat meciurile echipelor din grupa a IV-a : R.F.G., Peru, Maroc și Bulgaria. De notat că echipa Perului era antrenată de fostul mijlocaș al Braziliei, Didi, părtaș la cucerirea de către țara sa a două titluri de campioană mondială. Acum, el devenise adversarul fostei sale echipe.

În primul meci, Peru a învins Bulgaria cu 3—2, după ce primise două goluri la rînd. Abia în repriza a II-a, extrema Gallardo și fundașul central Chumpitaz au egalat (în 4 min. de joc), iar mijlocașul central Cubillas a înscris al treilea gol pentru echipa antrenată de Didi : 3—2.

Meciul R.F.G. — Maroc a pus în evidență jocul în viteză al campioanei Africii. Primul gol a fost de altfel, înscris de marocani (min. 21). De abia în min. 55, Uwe Seeler reușește să egaleze și în min. 78, Gerd Müller asigură victoria vest-germanilor cu 2—1.

Echipa Marocului, obosită după acest efort maxim, n-a mai putut acționa în meciul cu Peru cu aceeași vigoare, așa că „incașii“ lui Didi și-au adjudecat victoria la scor : 3—0.

În meciul cu Bulgaria, elevii lui Helmut Schön au luptat pentru intrarea în „sferturi“. Bulgaria a înscris însă prin Nikodimov primul gol în poarta lui Sepp Maier (min. 12). A egalat (min. 14) Libuda, pentru ca Gerd Müller să marcheze 3 goluri în minutele 27, 51 și 86 ; în min. 68 Seeler a intercalat și golul său. Kolev a redus handicapul în min. 88. Scor final 5—2 pentru R.F.G.

Locul I în grupă se decidea prin meciul R.F.G. — Peru, de la 10 iunie. Ambele echipe aveau un număr egal de puncte și golaverajele la fel (+ 5).

Peru, care eliminase în preliminarii pe Argentina, n-a putut depăși cu tot elanul și dezinvoltura jucătorilor ei, pe rutinații vest-germani. Gerd Müller a realizat un *hat-trick*, căruia peruanii i-au răspuns prin golul unic al lui Leon. Rezultat final : 3—1 pentru R.F.G.

În ultimul meci din grupa a IV-a se întîlneau echipele Bulgariei și Marocului, care pierduseră toate partidele anterioare. Împărțindu-și punctele printr-un egal (1—1), nici una din aceste echipe n-a putut trece pe locul 2, spre a participa în „sferturi“, unde s-au calificat formațiile R.F.G. și Peru.

În ziua de 14 iunie, pe cele patru stadioane : Ciudad de Mexico, Guadalajara, Leon și Toluca se disputau meciurile : Uruguay — U.R.S.S., Brazilia — Peru, R.F.G. — Anglia și Italia — Mexic.

Scanned with OKEN Scanner

Erau deci, patru echipe din Vechiul Continent și alte patru din cele două Americi. Sorții au făcut ca ambele formații sud-americane să se întîlnească între ele, avînd forțe evident inegale. Lupta n-a fost însă ușoară, datorită ambiției lui Didi de a pune în valoare roadele muncii sale.

Meciul Brazilia — Peru a constituit totuși o plăcută demonstrație de fotbal, între două formații la fel de temperamentale. Rezultatul (4—2 pentru Brazilia) avea ca autori pe Rivelino (1 gol), Tostao (2), Jairzinho (1) și peruanii Gallardo (1) și Cubillas (1).

După meci, Pelé, care s-a abținut să nu înscrie nici un gol în poarta Perului, a spus vechiului său prieten, Didi : „Îmi pare rău că echipele noastre nu s-au întîlnit în finală. Te-am supărat, dar, ce vrei ? Așa e fotbalul"...

În aceeași zi (14 iunie), a început partida Anglia — R.F.G. pe stadionul „Municipal" din Leon. Era, oarecum, o reeditare a finalei din 1966 de pe Wambley...

Meciul a fost extrem de spectaculos, Anglia conducînd pînă în min. 68 cu 2—0, pentru ca apoi, un puternic reviriment al vest-germanilor să aducă, prin Beckenbauer, primul gol, iar al doilea prin Uwe Seeler (min. 82). Prelungiri ! În min. 108, Gerd Müller a asigurat victoria echipei R.F.G., producînd o incredibilă răsturnare de situație datorită și nesiguranței noului portar englez, Bonetti, înlocuitorul lui Banks. 3—2 pentru R.F.G. !

Celelalte meciuri din „sferturi" au adus următoarele rezultate : Uruguay — U.R.S.S. 1—0; prin golul lui Esparrago (min. 106), după ce punctul lui Bîșoveț fusese anulat pe motiv că mingea ieșise mai înainte în aut. Italia — Mexic 4—1, o dureroasă înfrîngere pentru reprezentativa țării gazdă, care înscrisese primul gol prin Gonzales (min. 13) pentru a primi, apoi 4 goluri, marcate de Domenghini (min. 25), Rivera (min. 68), Riva (min. 65 și min. 75).

Sorții au făcut ca în semifinale să se întîlnească două echipe sud-americane : Brazilia și Uruguay (cele mai bune pînă atunci) și alte două reprezentative ale fotbalului european Italia și R.F.G.

La Guadalajara, Brazilia era condusă, din min. 18, prin golul lui Cubilla. Apoi echipa Carioca se dezlănțuie, egalînd prin Clodoaldo (min.45) și înscriind alte 2 goluri (Jairzinho min. 76 și Rivelino min. 89) : 3—1 pentru Brazilia.

La Ciudad de Mexico, meciul Italia — R.F.G. a fost de un mare dramatism dar și de un înalt grad de spectaculozitate. În min. 7, Boninsegna semnează primul gol pentru „azzurri", pentru ca vest-germanii să egaleze în min. 90 prin Schnellinger. În prelungiri, cele două echipe înscriu, rînd pe rînd, încă 5 goluri : Müller (min. 94), Burgnich egalează (min. 98), Riva (min. 104), Gerd Müller

(min. 109) și Riva (min. 110), consfințind victoria Italiei cu scorul de 4—3. Meciul de la Ciudad, dublat de un perfect fair-play a demonstrat și potențialul ridicat al ambelor echipe europene.

Învinsele din semifinale, R.F.G. și Uruguay, și-au jucat șansele pentru cucerirea locului 3. Overath a adus victoria vest-germanilor prin singurul gol înscris în min. 27. Cu rezultatul de 1—0, R.F.G. cucerește un loc pe podium.

Finala „Mundialului" mexican s-a disputat în prezența a 110 000 de spectatori, pe stadionul „Azteka" din Ciudad de Mexico. Printre ei se aflau și numeroși suporteri veniți din Brazilia.

La Roma, zeci de mii de iubitori ai fotbalului umpleau piețele și în special cea din fața catedralei Sf. Petru, unde Papa făcuse rugăciuni pentru victoria „squadrei azzurra". Dar cota pariurilor era în favoarea Braziliei cu 100 la 1...

Pe teren echipele s-au prezentat în următoarele formații : *Brazilia :* Felix — Carlos Alberto, Brito, Piazza, Everaldo — Clodoaldo, Gerson, Rivelino — Jairzinho, Tostao, Pelé.
Italia : Albertosi — Burnich, Rasato, Cera, Facchetti — Bertini (min. 75 Juliano), Mazzola, De Sisti — Domenghini, Boninsegna (Rivera min. 82) Riva.

Deși ploua torențial, echipa Braziliei a acționat de la început ca un adevărat piston, reușind primul gol în min. 17, prin Pelé. Dar Italia egalează în min. 38, prin Boninsegna (1—1). Pelé, dezlănțuit, a înscris un nou gol, dar arbitrul Rudy Glockner (R.D.G.) fluierase, cu cîteva secunde înainte, sfîrșitul primei reprize. La reluare, mai multe „lovituri libere", acordate în apropierea „careului" italian, sînt apărate de vigilentul portar Albertosi. Cîteva contraatacuri, inițiate de Riva și Mazzola, sînt respinse (unele prin faulturi discrete) de Britto, Piazza și Everaldo.

Brazilienii folosesc o stratagemă : atacanții lăsîndu-se sever marcați, înlesnesc fundașilor lor pătrunderea în prima linie, pentru a șuta la poarta lui Albertosi. O pasă a lui Jairzinho îl găsește pe Gerson, care, în min. 66, înscrie un nou gol. 2—1 pentru Brazilia ! Apoi, la o „lovitură liberă", executată de Everaldo, mingea ajunge la Jairzinho și 3—1 pentru Brazilia !

Jucătorii antrenați de Valcareggi sînt, acum, la limita puterilor de rezistență. O nouă pasă a lui Pelé permite lui Carlos Alberto, venit din spate, să înscrie alt gol (min. 87) : 4—1 pentru Brazilia !

Decepția provocată de jocul italienilor n-a fost atenuată nici de cîștigarea medaliei de argint, provocînd un cataclism la Roma și în întreaga peninsulă. „Duelul Europa — America de Sud — spuneau milioanele de *tifossi* — a fost pierdut de Riva, Boninsegna și Facchetti".

Scanned with OKEN Scanner

Dar jocul ofensiv, practicat de brazilieni, a redat încrederea întregii omeniri în fotbalul-spectacol, considerat într-o oarecare scădere, datorită catenaccio-ului aplicat de Herrera.

Intrînd definitiv în posesia „Cupei Jules Rimet", echipa Carioca și-a cucerit sufragiile milioanelor de iubitori ai fotbalului, care vedeau în jocul ei cea mai înaltă expresie a artei și tehnicii sportului cu balonul rotund.

Vechiul Continent avea o singură compensație : golgeterul C.M. 1970 era vest-germanul Gerd Müller, cu 10 goluri înscrise. În plus, ediția 1970 s-a dovedit și cea mai eficace, cu cele 95 de goluri.

Numărul spectatorilor din stadioanele mexicane s-a ridicat la 2 258 418, cel al radioascultătorilor și telespectatorilor a fost de peste două miliarde (jumătate din populația globului în 1970).

„Fiesta" din Rio, Sao Paulo, Belo Horizonte, Toluca și alte orașe braziliene a luat, timp de trei zile, proporții de mare carnaval, dedicat, de data aceasta, Zeului Fotbal.

C.M. 1974 — R. F. GERMANIA

La Congresul F.I.F.A. ținut cu ocazia Jocurilor Olimpice din 1968, o dată cu realegerea lui Stanley Rous ca președinte al acestui for, s-a stabilit organizarea viitoarelor Campionate mondiale de fotbal astfel : 1974 în R.F.G., 1978 în Argentina, 1982 în Spania.

Pentru că Brazilia cucerise la „Mundialul" din Mexic, a treia oară, „Cupa Jules Rimet", intrînd definitiv în posesia ei, a fost instituit un alt trofeu transmisibil care să încununeze pe viitoarele campioane ale lumii. Noua „Cupă" a fost „cizelată" de sculptorul italian Silvio Gazzaniga, din aur masiv de 18 carate, și cîntărește 4,170 kg, are o înălțime de 36 cm, iar diametrul bazei este de 13 cm. I s-a dat numele de „World Cup F.I.F.A."

Campionatul mondial din 1974 urma să se desfășoare în Germania Federală, sub numele de „Weltmeisterschaft", conferindu-i-se, în același timp, și un caracter jubiliar, fiind a X-a ediție a acestei importante competiții. De aceea, organizatorii au căutat să-i creeze un cadru demn de un asemenea eveniment. În primul rînd, s-a reamenajat modernul „Stadion Olimpic" din München, cu cele 76 000 de locuri acoperite de o imensă scoică de plastic. Apoi au fost modernizate și mărite stadioanele din Frankfurt pe Main, Hamburg, Dortmund, Berlinul Occidental, Hanovra, Düsseldorf și

Scanned with OKEN Scanner

Stuttgart, pentru a putea satisface toate cerințele unui asemenea turneu.

De altfel, numărul federațiilor de fotbal înscrise a fost maxim : nu mai puțin de 99 reprezentative naționale, fapt care a pus în discuție eventualitatea majorării numărului de echipe la 20—24, în locul celor 16. Joao Havelange, președintele F.I.F.A. (care făcuse această propunere) a rămas însă în minoritate.

În Europa se aflau în luptă 32 echipe, dintre care urmau să fie selecționate 9 (una chiar printr-un meci de baraj cu echipele sud-americane). Pînă la urmă au reușit să se califice pentru München următoarele formații continentale : Suedia, Italia, Olanda, Polonia, Bulgaria, Iugoslavia, Scoția și R.D.G.

Dramatice au fost meciurile din grupa a IV-a preliminară, din care făcea parte și reprezentativa țării noastre, alături de cele ale Finlandei, Albaniei și R.D.G. Lupta se dădea între România și R.D.G., dar rezultatul de 1—1 cu Finlanda, la Helsinki, a fost fatal echipei noastre. Apoi, am realizat 2—0 cu Albania (la București) și 4—1 la Tirana, iar pe finlandezi i-am surclasat cu 9—0 în retur. Cu R.D.G. am obținut 1—0 la București, dar am fost învinși cu 0—2 la Leipzig, astfel că la turneul final a fost prezentă echipa est-germană.

Din celelalte zone geografice s-au calificat : Australia, Brazilia (campioana 1970), Chile, Argentina, Uruguay și Haiti (din cele două Americi), Zair (Africa). Deci, de la acest C.M. au lipsit numeroase echipe de recunoscută valoare : Anglia, U.R.S.S., Ungaria, Austria, Cehoslovacia, Spania.

La 5 ianuarie 1974 a avut loc, la Frankfurt pe Main, tragerea la sorți pentru alcătuirea grupelor :

Grupa I : R.F.G., Australia, Chile și R.D.G. ;

Grupa a II-a : Brazilia, Iugoslavia, Scoția și Zair ;

Grupa a III-a : Uruguay, Suedia, Olanda și Bulgaria ;

Grupa a IV-a : Italia, Argentina, Polonia și Haiti.

Deschiderea festivă a turneului final s-a făcut la 13 iunie, într-un cadru perfect pus la punct de organizatori. Semnalul de începere a „Weltmeisterschaft"-ului s-a dat cu o spectaculoasă demonstrație sportivă, urmată de meciul Brazilia — Iugoslavia din grupa a II-a.

Terenul îmbibat cu apă al „Waldstadion"-ului din Frankfurt pe Main n-a favorizat un ritm de joc prea alegru. Singurele faze mai palpitante au fost cele create, în min. 72 și 76, de către iugoslavii Acimovici și Surjak, care n-au avut însă darul să modi-

Scanned with OKEN Scanner

fice scorul final. Deci, Brazilia — Iugoslavia 0—0. (Se respecta, de altfel, tradiția scorurilor albe la primele meciuri.)

Celelalte partide din primul tur s-au terminat cu următoarele rezultate : Grupa I : R.D.G. — Australia 2—0 ; Chile — R.D.G. 1—1 ; R.F.G. — Australia 3—0 ; Chile — R.F.G. 0—1.

Dar, iată că meciul R.F.G. — R.D.G. s-a încheiat cu un rezultat uluitor : 1—0 în favoarea oaspeților ! Echipa țării gazdă, afirmată strălucit în ultimele ediții C.M. a fost învinsă de debutanta din est, prin golul înscris de Sparwasser ! Deci, R.F.G. a călcat cu stîngul pe propriul stadion. Celălalt meci din grupa I, Australia — Chile, s-a terminat cu un scor alb.

În grupa a II-a, după scorul alb din meciul de deschidere (Brazilia — Iugoslavia), echipa Scoției a învins Zairul cu 2—0, iar Iugoslavia a înregistrat un scor record (9—1) cu aceeași echipă. Brazilia n-a putut înscrie nici un punct Scoției, partida terminîndu-se cu rezultatul de 0—0 ! A urmat un nou „egal", Scoția —Iugoslavia (1—1) ; Brazilia a învins ușor Zairul : 3—0.

Grupa a III-a a înregistrat victoria Olandei în fața Uruguayului (2—0) și egalul dintre Suedia și Bulgaria (0—0). Același scor a fost considerat normal între Olanda și Suedia. Echipa Bulgariei a fost învinsă de Olanda cu 1—4, iar Uruguay a cedat Suediei cu 0—3. Olanda avea pe celebrii ei jucători : Cruyff, Neeskens, van Hanegem, Rep și Rensenbrink, iar Bulgaria ieșea onorabil din „grupă", prin acel 1—1 obținut în fața Uruguay, cu faimoșii Mazurkiewicz, Pavoni, Esparrago și Rocha.

Nici în grupa a IV-a n-au lipsit unele surprize de proporții : Polonia a învins Argentina cu 3—2, după care alb-albaștrii au realizat un „egal" (1—1) cu Italia. Apoi radutabila „squadra azzurra" a cedat în fața Poloniei cu 1—2 ! Victorii clare au obținut Argentina (asupra echipei Haiti cu 4—1), iar Polonia a învins aceeași echipă cu 7—0 ! Italia, deși a învins Haiti (3—1), a ieșit din cursă.

În cele două grupe au rămas în competiție : Brazilia, R.D.G., Olanda, Argentina (grupa A), și R.F.G., Iugoslavia, Polonia, Suedia (grupa B).

Meciurile primei grupe au dat și unele rezultate nescontate : Olanda — Argentina 4—0, Brazilia — R.D.G. 1—0, Olanda — Brazilia 2—0, Brazilia — Argentina 2—1, Olanda — R.D.G. 2—0, R.D.G. — Argentina 1—1. S-au clasificat : Olanda și Brazilia.

Demn de semnalat este faptul că Brazilia venise pe Vechiul Continent cu o echipă fără Pelé, Gerson, Garrincha, Carlos Alberto, Everaldo și Tostao. Totuși, noii urmași ai lui Pelé au reușit să se înscrie printre cele patru echipe din ultimul tur.

Scanned with OKEN Scanner

Celelalte două „concurente“ afirmate în grupa B au fost : R.F.G., care a învins, pe rînd, Iugoslavia (2—0), Suedia (4—2) și redutabila Polonie cu 1—0. (Aceasta învinsese pe suedezi cu 1—0 și pe iugoslavi cu 2—1, în timp ce Suedia repurtase o singură victorie asupra Iugoslaviei, cu 2—1.)

În ziua de 6 iulie, pe „Stadionul Olimpic“ din München s-au întîlnit, pentru locul 3, echipele Poloniei și Braziliei.

Lato, jucător în plină ascensiune, a înscris golul victoriei poloneze, devenind, prin aceasta, golgeterul C.M. 1974.

În meciul pentru titlul suprem se întîlneau, acum, echipele R.F.G. și Olandei. Jucătorii „portocalii“ rămăseseră neînvinși.

Chiar din primul minut, olandezii, plimbînd mingea de la unul la altul, îl lansează, fulgerător, pe Gruyff. Cînd acesta se pregătea să șuteze, a fost „cosit“ de Hoeness în careu. Penalty ! Execută Neeskens și 1—0 pentru Olanda ! După aceea, echipa „orange“ face greșeala să încetinească ritmul, în timp ce vest-germanii atacă în valuri, bine conduși de Beckenbauer. În min. 28 se produce mult așteptata (de publicul vest-german) egalare : Holzenbein, pătruns furtunos în careul olandez, nu poate fi oprit de Krol decît prin fault. Un nou penalty, de data aceasta în favoarea gazdelor, și Breitner n-are obiceiul să greșească ținta : 1—1. O altă acțiune hotărîtă a echipei R.F.G. : Bonhof centrează și Müller înscrie : 2—1 pentru R.F.G. în min. 44 !

La reluare, toate eforturile echipei olandeze de-a egala și a obține măcar prelungiri se lovesc de rezistența bine organizată a apărării vest-germane și de reflexele uluitoare ale portarului Sepp Maier. Toate încercările bătăiosului Cruyff de a sparge blocada vest-germană sînt zadarnice. Deși au beneficiat de 9 cornere, olandezii n-au mai putut schimba tabela de marcaj, meciul terminîndu-se cu victoria echipei țării gazdă (2—1).

Pelé, prezent la „Weltmeisterschaft 1974“, de astă dată în calitate de comentator al posturilor de TV braziliene, își exprima la sfîrșitul partidei admirația pentru „jocul modern“ practicat de cele două echipe, dar și mirarea că olandezii „au redus turația“ după înscrierea primului gol.

„Weltmeisterschaft 1974“ a pus în evidență pentru prima oară „fotbalul total“ care foarte repede va dobîndi adeziunea tuturor țărilor dornice să-și afirme „clasa“ în competițiile de mare anvergură. Polonezul Lato a devenit golgeterul competiției, cu 7 goluri marcate.

Campioana mondială a prezentat formația : Majer — Schwarzenbeck, Vogts, Beckenbauer, Breitner — Hoeness, Bonhof, Overath — Grabowski, Müller, Holzenbein.

Scanned with OKEN Scanner

C.M. 1978 — ARGENTINA

Al XI-lea Campionat mondial s-a desfășurat în Argentina. Acum el suscita oarecari temeri, datorită unor evenimente politice petrecute în țara ce se întinde de-a lungul coastei Atlanticului de Sud pînă în Țara de Foc, iar în lărgime, pînă în preajma munților Anzi. Din fericire, acele evenimente nu au împiedicat refacerea stadioanelor, reconstrucția aeroportului Buenos Aires, rețeaua externă a televiziunii în alb-negru și color etc., lucrări ce au fost terminate cu o investiție de 450 milioane dolari.

109 federații de fotbal au trimis cereri de înscriere ale echipelor lor în acest „El Mundial", întrecînd recordul de 99 țări din „Weltmeisterschaft 1974". „Preliminariile", desfășurate în toate zonele geografice (1976—1977), au ținut treaz în întreaga lume interesul pentru noua competiție. Aflată în aceeași grupă cu Spania și Iugoslavia, țara noastră n-a putut ajunge printre cele 14 echipe ce urmau a fi selectate pentru turneul final.

În preliminarii, echipa României, aflată în grupa a VIII-a europeană, a pierdut meciul de acasă, cu Iugoslavia (4—6), după ce în deplasare cîștigase la Zagreb cu 2—0.

Tragerea la sorți a grupelor pentru turneul final a avut loc în luna ianuarie 1978, cu un ceremonial deosebit. Pe scena teatrului „San Martino" din Buenos Aires, au fost alese capetele de serie, în cîte o urnă. Micuțul Ricardo Texeira Havelange (nepotul președintelui F.I.F.A.) în vîrstă de 3 ani, a avut sarcina de a scoate dintr-o altă urnă biletele cu numele echipelor ce urmau să completeze „seriile".

Au fost constituite următoarele 4 grupe :

Grupa I : Argentina, Italia, Franța, Ungaria ;

Grupa a II-a : R.F.G., Polonia, Tunisia, Mexic ;

Grupa a III-a : Brazilia, Austria, Spania, Suedia ;

Grupa a IV-a : Peru, Olanda, Scoția, Iran.

Bineînțeles, n-au lipsit nemulțumirile, urmate de proteste. În primul rînd, a reacționat Federația franceză de fotbal, contestînd justețea sorților, care au aruncat-o în cea mai dificilă grupă. Apoi, Olanda, finalistă în C.M. 1974, a protestat împotriva alegerii Perului drept cap de serie...

Pînă la fluierul de începere, de la 2 iunie, toate cele 16 reprezentative au intrat în febra pregătirilor.

Aflat de cîtva timp la conducerea echipei Franței, Ștefan Covaci a fost chemat de F.R.F. în țară, lăsîndu-l antrenor pe secundul

Scanned with OKEN Scanner

său, Michel Hidalgo, care se baza pe cîțiva jucători de mare clasă ca : Platini, Trésor, Guillou etc.

Argentina și-a rechemat și ea jucătorul transferat în Spania, Mario Alberto Kempes (angajat la C. F. Valencia), pentru a întări formația pregătită de Cesar Luis Menotti. Acesta promisese solemn că va cuceri titlul pentru țara sa.

Brazilia nu renunțase nici ea la orgoliul de a obține noua „World-Cup F.I.F.A. În echipa „Carioca", pregătită acum de Claudio Coutinho, se aflau nume noi de jucători valoroși ca Amaral, Rodriguez, Dirceu, Mendonez, în care se punea speranța că vor înlocui cu succes vechile glorii.

În ceea ce privește campioana anului 1974, Helmut Schön era preocupat de înlocuirea unor piese „grele" de la Bayern München cu tineri talentați ca : Rummenigge, Abramczik și Dieter Müller.

Echipa Italiei, sub conducerea noului antrenor, Enzo Bearzot, avea în poartă pe celebrul Zoff (la al 3-lea C.M.) căruia i se alăturau alți jucători : Gentile, Scirea, Bellugi, Cabrini, Tardelli, Antognoni și Benetti, atacanții : Causio, Paolo Rossi și Bettega.

Opțiuni serioase exprima și echipa Poloniei, campioană olimpică, datorită coeziunii jucătorilor antrenați de ambițiosul Gmoch, care reușise să sudeze un „11" puternic din individualități remarcabile ca : Lato, Lubanski, Szarmach etc.

Vechiul „Wunderteam" al Austriei emitea, de asemenea, oarecari pretenții, prin „goleadorul" Europei, Krankl.

Între 2—14 iunie s-au disputat meciurile din prima rundă urmînd, conform planului, să se califice cîte 2 echipe din fiecare grupă, formîndu-se astfel alte 2 serii de cîte 4 echipe.

În prima rundă (din grupa I) Italia a ieșit învingătoare după 3 victorii : cu Franța, (2—1) ; cu Ungaria (3—1) cu Argentina (1—0). Pe locul 2 s-a clasat Argentina, cu două victorii : cu Ungaria 2—1 ; cu Franța 2—1 și o înfrîngere din partea Italiei (0—1). Locul al 3-lea a revenit jucătorilor francezi învingători în meciul cu Ungaria : 3—1.

Din grupa a II-a s-a detașat Polonia, prin victoriile asupra Tunisiei (1—0), Mexicului (3—1) și „egalul" cu R.F.G. (0—0). A doua clasată a fost echipa R.F.G., cu rezultatele : 6—0 cu Mexic, 0—0 cu Tunisia și 0—0 cu Polonia. Cu o victorie asupra Mexicului (3—1) Tunisia a ocupat locul al 3-lea.

Din grupa a III-a s-a calificat Austria, după două victorii, cu Spania (2—1) și Suedia (1—0), și o înfrîngere (0—1) cu Brazilia. Locul 2 a revenit echipei Carioca, după două „egaluri" : cu Suedia (1—1) și Spania (0—0) și o victorie în fața Austriei (1—0), iar Spania, cîștigînd la limită meciul cu Suedia (1—0), a ocupat locul 3.

Scanned with OKEN Scanner

În grupa a IV-a Peru a obținut locul 1, prin două succese : în fața Scoției (3—1) și Iranului (4—1) ; apoi un scor alb cu Olanda, care a ocupat locul 2, după o victorie asupra Iranului, un meci egal (0—0) cu Peru și o înfrîngere din partea Scoției (2—3). Meciul egal cu Iran (1—1), i-a trimis pe scoțieni pe locul 3 în grupă.

Cele două grupe din runda a II-a erau astfel alcătuite :

Grupa A : R.F.G., Olanda, Austria și Italia ;

Grupa B : Brazilia, Argentina, Peru și Polonia.

Demn de remarcat este faptul că, în timp ce prima grupă cuprindea exclusiv echipe europene, în cea de a doua se aflau trei echipe sud-americane și numai una europeană.

Din prima grupă (europeană), echipa Olandei a reușit două victorii : 5—1 cu Austria și 2—2 cu Italia, precum și un egal (2—2) cu fosta ei rivală din finala 1974, R.F.G. Deci, în această grupă, prima clasată a fost echipa Olandei, urmată de „squadra azzurra" (1—0 cu Austria și 0—0 cu R.F.G.), în timp ce R.F.G. (locul 3) și Austria, 3—2 cu R.F.G. (locul 4), se găseau la egalitate de puncte (cîte 2).

Grupa B a avut ceva mai multe complicații în calificarea celor două echipe, pentru că Brazilia a făcut un „egal" (0—0) cu echipa țării gazdă, Argentina. Poziția în clasamentul final urma s-o decidă rezultatele acestor două echipe, în meciurile cu Polonia și Peru.

După ce a învins Polonia cu 2—0, în partida cu Peru, țara gazdă avea nevoie de o diferență de 4 goluri. Și „minunea" s-a împlinit, depășind chiar așteptările : Argentina a învins Peru cu 6—0, după ce Brazilia depășise aceeași echipă cu 3—0. N-au lipsit suspiciunile și chiar acuzațiile directe : „La Rosario, Peru a cedat deliberat echipei țării gazdă, numai spre a elimina din competiție pe tripla campioană a lumii, Brazilia..." În fruntea grupei B a ajuns, deci, Argentina, care deși la număr egal de puncte cu Brazilia (5), a întrecut-o la golaveraj...

Pînă la urmă, tripla campioană mondială a fost nevoită să se mulțumească numai cu locul 3, învingînd Italia cu 2—1. Jocul însă putea fi dotat cu „premiul de frumusețe", atît pentru măiestria tehnică a celor 22 de fotbaliști, cît și pentru eleganța și fair-play-ul cu care au evoluat pe teren.

Nu același lucru s-a întîmplat însă în „finală", unde se aflau în joc nu numai temperamentul exploziv al jucătorilor țării gazdă, dar și al celor 80 000 de argentinieni care au transformat tribunele într-un vulcan în erupție. Atmosfera, și de pe teren și din tribune, era mai apropiată de o coridă, decît de aceea a unei întreceri cu balonul rotund.

Înainte de începerea meciului, pe Avenida de Liberation zgomotul claxoanelor și îngrămădeala autoturismelor crease un ade-

Scanned with OKEN Scanner

vărat infern, repercutat și pe marele stadion „River Plate", unde spectatorii vociferau, urlau, suflau în trîmbițe și aruncau petarde.

Arbitrul italian Sergio Gonella n-a putut să dea semnalul începerii, pînă cînd n-a satisfăcut cererea căpitanului echipei argentiniene, Passarella, de-a desface bandajul purtat la mînă de olandezul Rene Van der Kerkhoff (accidentat). Începerea partidei cu 7 min. întîrziere a făcut ca tensiunea să fie și mai ridicată, iar fluierăturile și invectivele „galeriei" să devină tot mai violente.

„Lupta" a început într-un vacarm asurzitor, care nu lăsa să se audă fluierul arbitrului, în timp ce loviturile reciproce, voluntare mai mult decît involuntare, erau la fel de teribile ca la catch. Ardiles a „contrat" violent pe Poortvlied, Gallego pe Neeskens, în timp ce tribunele își încurajau idolii cu tot felul de strigăte...

Prima parte a jocului a aparținut fotbaliștilor „portocalii" care, în pofida atmosferei de pe teren și din tribune, acționau cu mult calm. Mijlocașul Haan construia fază după fază, împreună cu cei doi frați Van der Kerkhoff, nelăsînd pe jucătorii țării gazdă să se apropie de poarta apărată de Jongbleed. Mario Kempes a fost anihilat de fundașul Willie van der Kerkhoff pînă în min. 38, cînd „spărgătorul de ziduri" s-a detașat fulgerător de „îngerul său păzitor", reușind să șuteze puternic pe jos, în plasa porții olandeze 1—0 pentru Argentina ! Delirul tribunelor nu mai cunoștea limite. Se auzea un singur nume, scandat de mii de voci : Ar-gen-ti-na ! Ar-gen-ti-na ! În vuietul de taifun al „torcedor"-ilor, Bertoni era gata să înscrie al doilea gol, dar portarul Jongbloed a respins magistral șutul argentinianului. Primele 45 min. de joc au luat sfîrșit în aclamațiile mulțimii care celebra golul și pe Mario Kempes. În timpul pauzei, n-au lipsit protestele olandezilor adresate arbitrului italian, care, în dorința de a lăsa jocul „liber", a permis argentinienilor prea multe duritați...

La reluare, atmosfera hipertensivă s-a menținut, „ciocnirile" atingînd violența bodicekurilor de la hochei. Un impact violent între Haan și Kempes provoacă o adevărată revoluție în tribune. Liniștea n-a revenit decît după ce „adoratul" temperamentalilor suporteri argentinieni, ușor lovit la cap, s-a ridicat de pe gazonul pe care se odihnise cîteva minute...

„Alb-argintiii" s-au retras, aproape toți, în propria jumătate de teren, spre a-și apăra poarta, permițînd „portocaliilor" să inițieze atac după atac. Egalarea plutind în aer, Menotti schimbă pe Ardiles cu Omar Larossa, iar Happel procedează la înlocuirea lui Rep cu Nanninga. Primind o centrare, în careul gazdelor, Nanninga, cu detentă de atlet și cu un șut impecabil, aduce egalarea (1—1) în min. 81. Inimile suporterilor argentinieni au înghețat. Au urmat

Scanned with OKEN Scanner

prelungirile regulamentare. Oboseala era evidentă, dar virulența acțiunilor de pe teren nu a fost cu nimic atenuată. În faza în care Rensenbrink a șutat puternic de la 14 metri în bară, tribunele au amuțit. Larossa l-a culcat la pămînt pe Poortvliet, care, ridicîndu-se, s-a răzbunat pe Kempes, lovindu-l cînd acesta n-avea mingea. Arbitrul Gonella a scos cartonașul galben pentru jucătorul olandez, dar acesta nu aduce liniștirea spiritelor.

Min. 105. Mario Kempes, primind o pasă, forțează intrarea în careu, depășindu-l pe R. Van der Kerkhoff, și cu un salt de tigru se năpustește spre poarta olandezilor, virînd de la 5 metri mingea în plasă : 2—1 pentru Argentina ! După acest gol, gazdele au prins aripi, zburdînd pe teren, fentîndu-și adversarii și driblîndu-i cu o incredibilă frenezie. Rezultatul n-a întîrziat : după 10 min „pumele argentiniene" s-au lansat într-o acțiune-torpilă, căreia solida apărare olandeză nu i-a mai putut rezista. Bertoni a șutat sec în plasa lui Jongblood, unde mingea s-a odihnit din nou : 3—1 pentru Argentina ! Jucătorii „portocalii" au reclamat ofsaid la autorul șutului, dar arbitrul a validat golul.

Astfel, Argentina, avînd de partea ei nu numai avantajul terenului, dar și formidabila dezlănțuire a publicului, cucerește pentru prima oară, titlul de campioană mondială.

„Căpitanul" Passarella primește din mîna președintelui republicii, Videla, Cupa F.I.F.A. la cea de-a doua ediție a ei și a 11-a a Campionatului mondial.

Puțini își pot imagina manifestațiile de bucurie desfășurate în tot cursul nopți de 25 iunie 1978 pe Avenida Corrientes din Buenos Aires, în acea **fiesta** tipic sud-americană, terminată în zorii zilei.

Mario Alberto Kempes, golgeter cu 6 goluri, a fost declarat „erou național". Acesta nu l-a împiedicat să se reîntoarcă însă la Valencia, de la care primise o scurtă permisie pentru „Mundialul" din țara sa de origine.

Echipa cu care Argentina a cucerit acest norocos titlu de campioană a lumii, avea următoarea componență :

Fillol — Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini — Ardiles (min. 66 Larossa), Gallego, Kempes — Bertoni, Luque, Ortiz (min. 75 Housseman).

C.M. 1982 — SPANIA

A venit și anul 1982, anul turneului final al celui de al XII-lea Campionat mondial. Încă din 1968, F.I.F.A. hotărîse ca această ediție să fie organizată de Spania, patria coridei și a freneticului flamenco.

Scanned with OKEN Scanner

În favoarea acestei alegeri pledaseră : vechimea țării iberice în F.I.F.A. (membră fondatoare din anul 1904), existența unor mari echipe de club (Real Madrid, C.F. Barcelona, Atletico Bilbao etc.), cu performanțe excelente în fotbalul european și mondial, toate dispunînd de stadioane moderne, avînd între 70 000 și 120 000 locuri ; revenirea acestei țări la un regim democratic, după lunga dictatură franchistă, timp în care i se refuzase o asemenea sarcină de onoare.

D n cei 318 392 jucători care activează în 7 581 cluburi, 2 500 au statut de profesioniști. Din acest izvor nesecat s-au recrutat totdeauna mari vedete autohtone sau străine, puternic afirmate pe plan mondial (Zamora, Gento, Di Stefano, Santamaria, Kopa, Puskas, Cruyff, Kempes, Stielike etc.). Marile și bogatele cluburi spaniole au constituit totdeauna, un puternic magnet... pecuniar pentru multe alte „stele“ ale fotbalului european și sud-american. Mai recent, C.F. Barcelona și-a permis să facă o incredibilă achiziție în persoana argentinianului Maradona (pentru 8 milioane de dolari), cu care a încheiat un contract pe 6 ani.

Patria toreadorilor, matadorilor și picadorilor s-a transformat timp de o lună (13 iunie — 14 iulie 1982) în cea mai uriașă scenă a fotbalului mondial, depășind cu mult proporțiile „arenelor însîngerate“ ale lui Blasco Ibañez... Înfruntările nu mai aveau ca teren de desfășurare incintele cu nisip fin ale coridelor din centrele andaluze, catalane, basce, castiliene, aragoneze etc., ci stadioanele cu nume de cea mai pură și cantabilă sonoritate iberico-latină : „La Rosaleda“, „Nuevo Zorrilla“, „La Romareda“, „Benito Villamarin“, „Balaidos“, „El Molinon“, „Sarria“, „Vicente Calderon“ etc. cu zeci și sute de mii de locuri suprapopulate de *tifossi, fani, torcedori* și *druckeri,* veniți din toate țările și continentele pentru a aplauda, fluiera, arunca petarde, intona imnuri, a dansa samba sau a sufla în trîmbițe asurzitoare, cînd 22 de „matadori“ ai fotbalului mondial nu urmăresc să înfrîngă banderilele între coarnele taurului, ci să vîre o minge rotundă în năvodul porții.

Și dacă au lipsit fascinantele costume de catifea cu trese și brandemburguri de aur și argint sau aținătoarele cape roșii, acum era prevăzută pe gazonul verde forța unor atleți sculpturali, ce se înverșunau să intre în posesia „obiectului“, spre a asigura victoria echipei lor, este drept, fără sînge, dar cu etalarea unei arte subtile, cumulată toată numai în abilitatea picioarelor și în plonjoanele portarilor zburători.

În plină zi, mai ales după amiezele cînd se disputau o parte din meciuri, soarele torid al Spaniei vărsa valuri de foc (termometrele au înregistrat și 47° la umbră...) asupra jucătorilor și spectatorilor. Numai în „nocturne“ temperatura scădea puțin, iar în timpul jo-

Scanned with OKEN Scanner

cului, proiectoarele aruncau parcă pe gazon, pe lîngă siluetele fotbaliștilor, și umbra legendarilor eroi ai lui Cervantes : Don Quijotte fantastul și mai practicul Sancho Pancha. Acum însă, cei 22 de atleți nu erau „cavaleri ai tristei figuri", porniți la luptă cu morile de vînt, ci numai tineri dornici să intre în posesia unei mingi, trecîndu-și-o de la unul la altul sau încercînd s-o fure adversarului...

„Mundialul spaniol", oricît de monopolist ar fi fost pentru fotbal, nu va neglija, în subsidiar, nici unele divertismente : concertele fostului fotbalist Julio Iglesias, acum foarte popular cîntăreț de muzică ușoară, și ale renumitului Domingo Placido (considerat unul dintre cei mai mari tenori din lume), care a lansat noul „Imn" al „Mundialelor", concertele orchestrei filarmonice din Leningrad, festivalurile cu pasionatele dansuri iberice și chiar lupte cu tauri, destinate să-i conecteze pe vizitatorii străini (numărul acestora a sporit cu 350 000 în timpul meciurilor) la „culoarea locală" a tradițiilor unui ardent popor.

Iar regizorul Operei române din București, Hero Lupescu, a știut să prezinte în „Uvertura Mundialului" din 11 iunie cele mai multe elemente ale repertoriului artistic hispanic (dansuri, cîntece), pe care le-a îmbinat, într-o debordantă fantezie, cu dinamismul sportiv al vremurilor noastre (șiruri de tineri intersectate în toate direcțiile), defilări de fotbaliști în frunte cu „veteranii" Justo Fontaine, Bobby Charlton, Franz Beckenbauer, Gerd Müller, Ferrari, Larossa, care au făcut să plutească deasupra tribunelor stadionului „Nou Camp" din Barcelona o undă de duioșie. N-au lipsit nici enormele păpuși pe care le acționau din interior oameni de meserie, așa cum făceau, la începutul secolului al 19-lea, și circarii de pe ulițele Bucureștilor cu „Geamala" autohtonă.

„Porumbelul păcii" al lui Picasso a fost desenat pe gazonul stadionului de 2 500 trupuri de copii, îmbrăcați în alb. Apoi, în încheiere, au evoluat 1 000 de dansatoare din toate regiunile Spaniei, îmbrăcate în frumoase rochii de dantelă. Ele au împărțit 300 000 de garoafe roșii spectatorilor din tribune. Totul s-a desfășurat pe aranjamentul muzical al compozitorului român Paul Hurmuzescu.

„Demonstrația", de un desăvîrșit gust artistic, a fost îndelung aplaudată de regele și regina Spaniei, care aveau ca invitați în loja de onoare oficialitățile sportului internațional (Joao Havelange, președintele F.I.F.A., J. Samaranch, președintele C.I.O., Artemio Franchi, președintele U.E.F.A.), pe șeful guvernului spaniol și toți miniștrii.

Jocurile „Mundialului" fiind declarate deschise, se aude primul fluier pentru începerea meciului Belgia — Argentina (grupa a III-a),

Scanned with OKEN Scanner

care produce și prima surpriză de proporții : echipa „diavolilor roșii", vicecampioană a Europei, învinge cu 1—0 pe campioana mondială, pregătită de același antrenor Menotti, care o dusese cu patru ani în urmă (1978) pe culmile gloriei...

La 14 iunie, pe stadionul „Balaidos" din Vigo (unde se disputau, în tandem cu alte partide din orașul La Coruna, toate meciurile grupei I), reprezentativa Italiei înfruntă pe cea a Poloniei. Dubla campioană mondială (în 1934 și 1938) n-a putut învinge tenacea echipă a lui Lato, deoarece atît Rossi, cît și Boniek, care vor fi revelația acestui „Mundial", au ratat numeroase ocazii. Scor 0—0, care lasă deschisă calea speranțelor pentru ambele formații.

Pe stadionul „Riazor" din La Coruna s-au întîlnit, la 15 iunie, echipele care reprezentau două necunoscute în ecuația acestei ediții : Peru — cu jocul specific sud-americanilor — și Camerun, intrată abia acum în circuitul fotbalului internațional, ca reprezentantă a Africii Negre. Cea dintîi îl avea ca antrenor pe brazilianul Tim Elba di Padua Lima (succesorul lui Didi), iar cea de-a doua pe Jean Vincent, fost valoros jucător al echipei Franței. Meciul, arătînd deopotrivă virtuțile tehnice ale jucătorilor de culoare din cele două formații, s-a terminat tot cu un scor alb.

La 11 iunie, „squadra azzurra" juca împotriva Perului pe stadionul „Balaidos" din Vigo. Înscriind primul gol prin Conti (min. 19), Italia s-a văzut egalată de latino-americani (Diaz, min. 84), astfel că sfîrșitul a fost un draw (1—1).

O nouă surpriză s-a înregistrat la 19 iunie, în meciul Polonia — Camerun, care a pus în evidență calitățile jucătorilor africani, în special ale portarului N'kono, cotat printre cei mai buni apărători (a primit un singur gol în tot acest „Mundial"). Scor final 0—0. Aceeași egalitate s-a înregistrat și în întîlnirea Italia — Camerun (1—1), producînd, din nou, o mare senzație. Partida Polonia — Peru (din 22 iunie), terminată cu 5—1 pentru prima echipă, a lămurit situația grupei în acest prim tur. Polonia (cu o victorie și două egaluri), cap de serie, iar Italia (cu trei egaluri) au promovat în turul al II-lea din C.M. 1982.

Nici în grupa a II-a, din care făceau parte echipele R.F.G., Chile, Austria și Algeria, n-au lipsit „loviturile de teatru". Astfel, înfrîngerea fostei campioane mondiale din 1974, R.F.G., de către tînăra echipă a Algeriei (cu 1—2), a provocat cea mai mare senzație. Apoi Austria a învins echipa republicii Chile cu 1—0, luînd o serioasă opțiune pentru runda a II-a.

R.F.G. s-a reabilitat, într-o oarecare măsură, prin victoria asupra reprezentativei Chile (4—1), cu *hat-trick*-ul lui Rummenigge și golul lui Reinders. Pentru învinși a marcat Moscoso.

Scanned with OKEN Scanner

În fine, Austria a reușit să învingă pe rapizii algerieni (2—0), dar aceștia au reediat apoi victoria din debut, înscriind în prima repriză trei goluri în poarta echipei Chile, care ulterior a redus handicapul la 2—3.

Hotărîtor pentru soarta grupei a II-a era meciul R.F.G. — Austria, care, în cazul unei victorii numai cu 1—0 a vest-germanilor, promova ambele echipe în runda a II-a. Așa s-a întîmplat, rezultatul de 1—0 aruncînd suspiciune că la mijloc ar fi fost o înțelegere prealabilă, numai spre a scoate Algeria din cursă. N-a lipsit nici protestul nord-africanilor împotriva presupusului aranjament.

Din această grupă s-au calificat în runda a II-a echipele R.F.G. și Austriei.

În grupa a III-a (din care făceau parte Argentina, Belgia, Ungaria și El Salvador), după prima surpriză (înfrîngerea Argentinei de către Belgia) au urmat victoriile Ungariei asupra El Salvadorului (cu scorul-fluviu 10—1), a Argentinei asupra Ungariei (4—1), a Belgiei asupra El Salvadorului (1—0), meciul egal (1—1) dintre Ungaria și Belgia, urmat de a treia înfrîngere a El Salvadorului de către Argentina (2—0). S-au calificat echipele Belgiei și Argentinei.

Grupa a IV-a (Anglia, Franța, Cehoslovacia și Kuwait), disputîndu-și meciurile la Bilbao și Valladolid, a înregistrat următoarele rezultate : 3—1 în meciul Anglia — Franța (cu cel mai rapid gol, înscris de englezul Robson în secunda 37 !) ; 2—0 Anglia — Cehoslovacia ; 1—1 Franța — Cehoslovacia ; 1—0 Anglia — Kuwait și 4—1 Franța—Kuwait. A urmat un nou „egal“ (1—1) între Cehoslovacia și Kuwait ! S-au calificat în turneul următor echipele Angliei și Franței.

În grupa a V-a (participante Spania, Iugoslavia, Irlanda de Nord și Honduras), echipa țării gazdă a făcut un meci egal cu Honduras (1—1). Între Iugoslavia — Irlanda de Nord s-a înregistrat un scor alb. Meciul Spania — Iugoslavia s-a soldat cu 2—1 (un penalty, ratat de Ufarte, a fost repetat prin decizia bizară a arbitrului) ; Irlanda de Nord face un „egal“ cu Honduras (1—1) ! ; Iugoslavia învinge Hondurasul cu 1—0. O nouă surpriză : Spania — Irlanda de Nord 0—1. Aceste rezultate au promovat în runda a II-a echipele Irlandei de Nord și Spaniei.

Grupa a VI-a cuprindea două „mari puteri“ fotbalistice, Brazilia și U.R.S.S., apoi o altă echipă europeană, Scoția și una de la antipozi — Noua Zeelandă.

Meciul dintre „cele două mari“ a avut o desfășurare electrizantă : după ce sovieticii înscriu primul gol (min. 33), prin Bal, echipa „Carioca“ se dezlănțuie în atac, venind ca un tăvălug, căruia puternica apărare a U.R.S.S. nu i-a mai putut face față. Socrates

Scanned with OKEN Scanner

și Eder au fructificat această ofensivă irezistibilă prin două goluri imposibil de apărat. Rezultat : 2—1 pentru Brazilia. Echipa sovietică a fost mult dezavantajată de arbitrajul spaniolului Liamo Castillo.

Celelalte partide : Scoția — Noua Zeelandă 5—2 ; Brazilia — Scoția 4—1 ; U.R.S.S. — Noua Zeelandă 3—0 ; U.R.S.S. — Scoția 2—2 ; Brazilia — Noua Zeelandă 4—0 au făcut ca în turul al II-lea să fie promovate Brazilia și U.R.S.S.

Cele 12 formații aflate în această rundă au fost distribuite în 4 grupe de cîte 3 echipe. Cîștigătoarele grupelor deveneau semifinaliste.

Grupa A : Polonia, Belgia, U.R.S.S. ;
Grupa B : R.F.G., Spania, Anglia ;
Grupa C : Italia, Brazilia, Argentina ;
Grupa D : Austria, Franța, Irlanda de Nord.

Lupta a reînceput după o pauză de trei zile, prin meciul Franța — Austria, terminat cu 1—0, prin golul lui Genghini (min. 39).

Partida dintre echipele Poloniei și Belgiei, cu un Boniek irezistibil, a adus victoria primei formații cu 3—0, golurile fiind toate opera acestui atacant. U.R.S.S. a învins Belgia cu 1—0 pentru ca, apoi, Austria să facă un „egal" cu Irlanda de Nord (2—2).

Un meci spectaculos a fost cel dintre campioana 1978 (Argentina) și dubla campioană (1930, 1934) Italia. Ambele reprezentative ale temperamentului latin (una de nuanță sud-americană, cealaltă tipic mediteraneană) posedau mulți jucători cu mare virtuozitate tehnică.

Disputat pe stadionul „Sarria" din Barcelona, pe o căldură sufocantă, jocul condus la centru de Nicolae Rainea a avut faze de mare duritate : arbitrul român a dat nu mai puțin 5 cartonașe galbene (printre sancționați s-au aflat faimoșii Rossi și Maradona) și un cartonaș roșu lui Gallego (Argentina). După o repriză egală (0—0), italienii acționează mai eficient, înscriind prin Tardelli (min. 56), apoi prin Cabrini (min. 68), Passarella marcînd golul de onoare (min. 83). Rezultat : 2—1 pentru Italia.

Echipele R.F.G. și Angliei n-au reeditat jocul din finala C.C. 1966, terminat acum cu un decepționant 0—0 ; Brazilia, din nou dezlănțuită, a învins Argentina cu 3—1 (Maradona fiind eliminat din joc pentru lovirea lui Falcao).

La 2 iulie, R.F.G. reușește să învingă echipa țării gazdă cu 2—1, aruncînd miile de suporteri spanioli de pe stadionul „Bernabeu" în ghearele disperării.

Franța obține o victorie clară (4—1) asupra Irlandei de Nord, iar jocul de mare uzură dintre U.R.S.S. și Polonia s-a terminat

Scanned with OKEN Scanner

cu un scor alb. La 5 iulie la Madrid, Spania și Anglia au făcut meci egal (0—0).

În aceeași zi la Barcelona s-a dat o luptă titanică între echipele Italiei și Braziliei. „Squadra azzurra", care începuse „Mundialul spaniol" cu rezultate modeste, a reușit să elimine în turul al II-lea pe triplii campioni mondiali cu 3—2.

Toți specialiștii mizau la început cu mare certitudine pe o finală Brazilia — R.F.G., acestea fiind echipele considerate și de Enzo Bearzot mari favorite. Dar aproape toți au greșit : Italia a învins în runda a II-a Brazilia cu 3—2 (2—1) toate golurile „squadrei" fiind înscrise de Rossi. Golurile echipei Carioca au fost opera lui Socrates și Falcao.

De altfel, multe pronosticuri au fost destul de curioase : Jupp Derwal, antrenorul reprezentativei R.F.G., Cruyff, fosta mare vedetă olandezo-spaniolă, Henry Kissinger, fost șef al Departamentului de stat al S.U.A. (azi președinte de onoare al Ligii de fotbal din America de Nord) au înlăturat, de la început, posibilitatea unei eventuale prezențe a Italiei în finală.

Singur crainicul de la Radio II Paris, Pierre Salviac, a pronosticat ca finalistă a turneului și chiar cîștigătoare a trofeului echipa „azzurrilor". Drept recompensă, a fost gratificat cu o călătorie pe timp de o lună în Italia.

Deci din cele 4 grupe s-au clasificat pentru semifinale : Polonia (grupa A), R.F.G. (grupa B), Italia (grupa C) și Franța (grupa D), toate reprezentante ale fotbalului european, care realiza, astfel, cea mai mare performanță a sa, în dauna fotbalului sud-american, înlăturat în runda a II-a, prin victoriile Italiei asupra Argentinei și Braziliei.

Semifinalele au început la 8 iulie, cînd Italia întîlnea Polonia, reeditînd jocul din 14 iunie, încheiat atunci cu 0—0. Va fi și acum același rezultat ? Nu se putea, deoarece, în faza aceasta, regulamentul prevedea prelungiri de 30 min., urmate, în cazul nedepartajării, de pasionanta întrecere la penalty-uri. Polonia nu l-a putut utiliza pe Boniek, iar Italia pe Gentile (ambii sancționați de F.I.F.A. cu suspendarea pe o etapă).

Și atunci Rossi, întocmai ca în meciul cu Brazilia, și-a spus cuvîntul decisiv, prin cele două goluri înscrise în poarta polonezilor. Italia învinge Polonia cu 2—0 !

A doua semifinală R.F.G. — Franța a provocat multe infracțiuni în tribune și în fața televizoarelor, prin lupta aprigă și acțiunile fulgerătoare de la o poartă la alta, prin răsturnările de scor, înregistrate în cele 120 de minute de joc, dar mai ales prin suspansul penalty-urilor.

Scanned with OKEN Scanner

Senzaționalul acestei partide a constat în faptul că echipa „Cocoșului galic", după „egalul" celor 90 de minute (1—1), a condus în prelungiri cu 3—1, pentru ca îndată ce a fost introdus Rummenigge (min. 101), întreaga „față a jocului" să se schimbe : 2—3 (min. 107, Rummenigge), 3—3 (min. 108 Fischer).

Acum departajarea nu se mai putea face, conform regulamentului, decît prin executarea alternativă a penalty-urilor. Primul gol este al lui Giresse : 4—3 pentru Franța ! Al doilea, al vest-germanului Kalz : 4—4. Al treilea, Amoros : 5—4 pentru Franța ! Trage Breitner : 5—5 ! Vine rîndul lui Rocheteau : 6—5 pentru Franța ! Își potrivește mingea Stielike. Șutează, dar Ettori apără. Deci, un gol în minus în contul R.F.G. ! Urmează Six. De astă dată, prinde Schumacher : tot 6—5 pentru Franța. Execută Littbarski : 6—6 ! Platini îl înșală pe Schumacher : 7—6 pentru Franța ! Rummenigge nu-l iartă pe Ettori : 7—7 !

După prima serie de 5 penalty-uri, urmează a doua serie : francezul Bossis își potrivește mingea, trage în dreapta lui Schumacher, dar acesta prinde ! A doua ratare a francezilor ! Hrubesch nu greșește însă. Partida este jucată ! R.F.G., deși condusă cu 3—1, a refăcut situația la penalty-uri, învingînd Franța cu 8—7 !

Puține jocuri din istoria campionatelor mondiale au avut o încărcătură nervoasă ca meciul Franța — R.F.G. din „Mundialul España 1982".

Cui se datorește victoria vest-germanilor ? Oricine și-a dat seama că echipa antrenată de Jupp Derwal, fără să strălucească, a avut mai mult calm în joc, o mai mare rezistență fizică și psihică, influențînd astfel și acțiunile tactice, bine gîndite, duse toate spre un singur scop : egalarea. Un factor care a cîntărit mult în balanța victoriei a fost introducerea, bine inspirată, a lui Rummenigge în minutul 101. S-a văzut imediat efectul psihologic al unui jucător „proaspăt", care, pe deasupra, este și o mare individualitate. Noul intrat a schimbat fundamental alura și eficiența jocului, dînd aripi întregii echipe spre poarta lui Ettori, insuflînd tuturor o mare încredere, care a dus și la concentrarea maximă în executarea penalty-urilor.

„11"-le vest-german s-a regăsit, exact ca în vremurile sale bune, redobîndind siguranța și stăpînirea de sine cu care acționase în 1974, pe „Stadionul olimpic" din München.

Formația lui Jupp Derwal a învins „11"-le lui Hidalgo : cea dintîi renăscută în această partidă, ca pasărea Phönix, deși temperamentul bătăiosului „Cocoș galic" vădise un plus de abilitate și fantezie, dublate de o viteză debordantă.

Scanned with OKEN Scanner

Aşadar, echipa Franţei va lupta pentru locul 3, iar formaţia lui Jupp Derwal intră ca a doua finalistă a acestei ediţii.

În meciul cu Polonia, francezii, după epuizantele prelungiri din partida cu R.F.G., n-au putut utiliza numeroşi jucători de valoare : Platini, Giresse, Rocheteau, Genghini, Battiston, pe cînd la adversari a reintrat Boniek. Deşi el nu a înscris nici un gol în poarta lui Castaneda (înlocuitorul lui Ettori), a animat totuşi întregul atac, contribuind din plin la victoria echipei sale cu 3—2 asupra reprezentativei Franţei...

... Şi totuşi, Pelé riscase ceva mai înainte un pronostic de mare cunoscător : „Brazilia şi Franţa îşi vor disputa finala". Formula sa era bazată pe calitatea jocului acestor două echipe, în care tehnica individuală, ajunsă la virtuozitate, avea drept corolar şi o mare inventivitate tactică. Deşi jocul brazilienilor şi al francezilor creşte de la meci la meci în frumuseţe şi eficienţă, aceştia au capotat tocmai în momentele decisive : primii cînd au înfruntat „realismul" italian, secunzii lăsîndu-se depăşiţi de acţiunile de metronom ale vest-germanilor şi polonezilor.

În ziua de 11 iunie, pe stadionul „Santiago Bernabeu" din Madrid, în prezenţa regelui şi reginei Spaniei, a lui Sandro Pertini, preşedintele Italiei, a primilor miniştri Giovani Spadolini (Italia) şi Helmut Schmidt (R.F.G.), s-a disputat marea finală între reprezentativele Italiei şi R.F.G. În fruntea celor 12 000 de suporteri veniţi din peninsulă spre a-şi încuraja echipa se afla mama lui Paolo Rossi, însoţită de primarul oraşului Prati, locul de naştere al „goleadorului" italian.

America de Nord era reprezentată prin Henry Kissinger, fost şef al Departamentului de stat al S.U.A., care acum venise în calitate de preşedinte de onoare al Ligii de fotbal din ţara sa. El urmărea să convingă forurile fotbalului mondial ca viitoarea competiţie din 1986 să fie organizată de S.U.A., în cazul cînd Columbia, ţară mică, nu va putea găzdui viitorul C.M., aşa cum s-a şi întîmplat.

Dar în întreaga peninsulă italică milioane de oameni urmăreau, la radio şi la televiziune, acest „meci al secolului", în care se afla în joc oncarea fotbalului lor. Numai la Roma se strînseseră 300 000 *tifossi*, ca să privească finala pe ecranul de 40 mp instalat special în „Piazza del Popolo".

Cînd formaţiile au apărut pe teren, jucătorii italieni au avut surpriza să vadă că faimosul Rummenigge, anunţat ca indisponibil, face acum parte din „11"-le vest-german... El a fost introdus în

Scanned with OKEN Scanner

echipă, fiindcă Jupp Derwal urmărea să realizeze un prim şoc psihologic asupra adversarilor.

Antrenorul echipei R.F.G. mai luase unele măsuri şi pentru anihilarea periculoşilor Rossi şi Graziani, încredinţîndu-i fraţilor K. H. şi B. Forster, ambii fundaşi de nădejde ai vest-germanilor.

Pe de altă parte, Enzo Bearzot, neputînd să-l utilizeze pe Antognoni, a fost obligat să facă apel la cel mai tînăr jucător din lotul său, Bergomi (în vîrstă de 18 ani şi jumătate). Acesta s-a achitat de minune de rolul primit pe neaşteptate.

... Începutul partidei a fost favorabil Italiei, aducîndu-i în min. 17 chiar un penalty, ratat însă de fundaşul Cabrini, care a şutat greşit... „Azzurrii" şi-au revenit psihic foarte repede, înviorînd jocul prin contraatacuri din ce în ce mai tăioase. Totuşi, după 45 de minute, rezultatul era 0—0.

La reluare, italienii accelerează şi mai mult tempo-ul, acţiunile ofensive se succed în valuri, pentru respingerea lor apărătorii lui Jupp Derwal răspund cu „contre" ce depăşesc uneori litera şi spiritul regulamentului. Astfel, mijlocaşul Dremmler îl culcă la pămînt pe Altobelli, dînd naştere unei lovituri libere : Conti i-o trimite lui Rossi, care, cu capul, marchează primul gol : 1—0 pentru Italia !

Faze periculoase se desfăşoară şi la poarta lui Zoff, dar apărătorii Collovatti, Scirea, Gentile şi Cabrini îşi fac din plin datoria. În min. 69 Rummenigge, resimţindu-se după o accidentare anterioară, ca şi după eforturile făcute în prelungirile meciului cu Franţa, este schimbat cu Hansi Müller. Dar chiar în acelaşi minut Conti pasează precis lui Tardelli, care catapultează mingea în poarta apărată de Schumacher : 2—0 pentru Italia !

„Azzurrii", din ce în ce mai dezlănţuiţi, copleşesc apărarea vest-germană prin acţiunile duse într-o uluitoare viteză, prin schimbările imprevizibile de locuri şi de direcţie a mingii, prin fantezia combinaţiilor, dar şi prin driblinguri şi fente derutante, alternate cu pase lungi de o mare precizie, urmate de „un-doi"-uri ce nu puteau fi uşor oprite de atletica apărare vest-germană...

Cu opt minute înainte de sfîrşitul partidei, Altebelli prinde din nou pe Schumacher pe picior greşit, înscriind încă un gol : 3—0 pentru Italia !

Scor de forfait, greu acceptat de echipa unei ţări care cucerise de două ori trofeul mondial. Din acea clipă vest-germanii pornesc în trombă spre poarta apărată de „bătrînul Zoff" avînd ca rezultat golul înscris de Breitner dintr-o lovitură liberă. Era golul de onoare al echipei sale (min. 83) !

Scanned with OKEN Scanner

La 3—1, meciul Italia — R.F.G. este jucat. Peninsularii termină victorioși, cucerind al treilea titlu mondial. De astă dată, finala, care i-a aureolat pe jucătorii lui Bearzot, s-a desfășurat ca pe vremea lui Napoleon, în fața unei „parter de regi", cînd pe scena Comediei Franceze apărea marele actor Talma...

Echipa care a adus Italiei trofeul mondial a fost alcătuită din : Zoff — Scirea, Gentile, Collovati, Cabrini — Briali, Bergoni, Conti — Rossi, Altobelli, Causio.

Cum era de așteptat, triumful „squadrei azzurra" a provocat valuri de entuziasm delirant în întreaga Italie. Cînd președintele republicii, Sandro Pertini, i-a adus acasă pe jucători, în avionul său personal, pe aeroportul din Roma și de-a lungul largilor corso-uri, 300 000 de *tifossi* tineri și venerabili bătrîni i-au ovaționat într-o stare de totală euforie. Antrenorul Bearzot și golgeterul „Mundialului 1982" (6 goluri) Paolo Rossi au fost primiți ca adevărați eroi naționali. Darurile și recompensele publice și particulare l-au copleșit în mod deosebit pe „Pablito", dar și pe toți ceilalți. Poșta italiană a emis un timbru special, desenat de renumitul pictor Renatto Gutusso, închinat acestei strălucite victorii.

Concluziile desprinse din acest „El Mundial" spaniol sînt dintre cele mai pertinente pentru fotbalul oricărei țări care aspiră la un loc fruntaș printre echipele globului.

Seriozitatea pregătirii, în care competența antrenorilor trebuie să pornească de la concepte de o mare rigoare științifică. Adevărul acesta simplu a fost verificat de antrenorii echipelor ce au atins nivelul marii performanțe : Bearzot — Italia, Derwal — R.F.G., Piechniczek — Polonia, Hidalgo — Franța, Tele Santana — Brazilia, dar și de unele formații abia intrate în ciclul afirmării mondiale : Algeria, Kuwait (antrenată de brazilianul Carlos Alberto), Camerun (de francezul Jean Vincent), unele din ele provocînd surprize de mari proporții. S-a dovedit, acum mai mult ca oricînd, că talentul unor jucători de excepție nu-și poate da întreaga măsură decît integrîndu-se în mecanismul echipei, impunînd ca și toți ceilalți zece componenți să conlucreze armonios cu cel mai în formă dintre ei.

Meritul marilor antrenori este acela de a aduce întreaga echipă în cea mai bună formă sportivă tocmai în momentele hotărîtoare ale unei competiții, așa cum au reușit Bearzot cu „squadra azzurra", care, avînd un start mai modest, a făcut-o să crească în eficiență de la un meci la altul. La fel și Jupp Derwal, a cărui echipă, deși a pornit cu stîngul, a putut să-și revină pe parcurs, pentru a ajunge în finală. În schimb, o mare echipă ca Brazilia a strălucit în primele

Scanned with OKEN Scanner

meciuri, pentru ca, tocmai atunci cînd era nevoie de o afirmare totală, să capoteze datorită numai ignorării potențialului adversarilor.

Pe firmamentul fotbalului universal au început să apară noi constelații de mare luminozitate, din zone complet ignorate ca: Algeria și Camerun (din Africa), Kuwait din Asia Mică, Honduras din America Centrală, toate avînd jucători de un incontestabil talent.

Faptul că în fazele semifinale și finale au ajuns patru formații europene se datorește exclusiv realismului imprimat jocului prin acțiuni purtate în viteză, fără prea multe artificii care ar întîrzia pasele și șuturile la poartă. Atît „goleadorul Rossi", cît și Rummenigge, Socrates și Zico, Platini și Boniek, Falcao, Blohin și Littbarski, Keegan și Krankl, Armstrong și Rocheteau, Giresse și Tigana, Antognoni și Trésor nu mai stopau mingea, ci o trimiteau direct către poartă, cu lovitură din voleu sau cu capul, nelăsînd adversarului nici o fracțiune de secundă pentru consolidarea apărării.

Date și cifre. În cele 52 de meciuri disputate la „Mundialul spaniol" au fost înscrise 146 goluri, deci o medie de 2,89 goluri de partidă, fapt care atestă o substanțială creștere a spiritului ofensiv.

Suporterii veniți din alte țări spre a fi alături de echipele lor: 13 500 din Anglia și Scoția și 15 000 din R.F.G. (unii cu autostopul). Din Italia au venit pentru a participa la finală 12 000 *tifossi*! Pentru meciurile reprezentativei lor, din Polonia au pornit 1 000 de iubitori ai fotbalului. Din America de Sud, pentru echipele Braziliei și Argentinei, au venit 25 000 de *torcedori*.

Conform tradiției racolărilor, cluburile spaniole și italiene au „achiziționat" numeroși jucători care au strălucit în „Mundialul spaniol": Fiorentina pe Passarella și Bertoni, Juventus pe Boniek și Platini, Cagliari pe Uribe, Internazionale pe Hansi Müller, Udinese pe brazilienii Zico, Edinho și iugoslavul Surjak; Girondins Bordeaux pe Dieter Müller. Au mai fost aduși în Spania N'Kono și Amoros.

În preliminariile zonale ale „Mundialului spaniol" au participat 109 echipe. Iar în preajma anului 1980, în urma hotărîrii luate de F.I.F.A., de a majora numărul echipelor la turneul final (de la 16 la 24), au venit și înscrierile altor federații de fotbal, ajungîndu-se la cifra de 150.

La terminarea „Mundialului" Comitetul F.I.F.A. a reales ca președinte, pe încă 4 ani, pe Joao Havelange. Datorită acestei realegeri a putut fi menținută prezența la viitorul turneu final a ace-

luiaşi număr de 24 echipe. Această majorare a fost contestată de mulţi oficiali F.I.F.A. care urmăreau revenirea la vechiul barem de 16 echipe.

Numărul total de spectatori prezenţi în tribunele celor 16 stadioane din Spania pentru a urmări partidele din turneul final a fost de 1 842 250, cu o medie de 35 688 pentru fiecare meci. Scăderea faţă de cifra înregistrată în 1970 (turneul din Argentina) se explică prin distribuirea defectuoasă a biletelor de către organizaţia de turism internaţional „Mundiespaña", care a preluat un număr prea mare, multe nevîndute la agenţiile din străinătate, în timp ce în ţară „bursa neagră" a atins cote impresionante (10 000 pesetas un loc pentru finala de la Madrid).

Înainte de a începe meciul R.F.G. — Algeria, antrenorul reprezentativei vest-germane, Jupp Derwal, şi-a luat angajamentul următor : „Dacă nord-africanii ne vor învinge, îmi îmbarc echipa în avion şi pornesc cu ea direct acasă". Nu s-a ţinut de cuvînt şi bine a făcut... Ştergînd această primă pată de pe obrazul formaţiei (dar şi al său), Derwal a reuşit, apoi, să-şi aducă elevii din victorie în victorie, pînă la confruntarea finală. Echipa a descris, astfel, un arc, în care numai punctele de pornire şi de sosire nu i-au fost favorabile...

Prin victoria finală, Italia a devenit a 12-a campioană mondială. Scorul dintre America de Sud şi Europa a ajuns acum la paritate : 6 titluri latino-americane (Brazilia de 3 ori, Uruguay de 2 ori şi Argentina o dată) şi tot atîtea obţinute de ţările Vechiului Continent (Italia de 3 ori, R.F.G. de 2 ori şi Anglia o dată). Deci, egalitate perfectă...

De subliniat : recucerirea titlului de campion mondial de către Italia, după 44 de ani de la al doilea titlu (cel din 1938). „O ispravă" care denotă că fotbalul italian n-a îmbătrînit şi nu are nevoie de vreo cură de... revitalizare, chiar dacă rezultatele ulterioare nu i-au fost prea favorabile...

La recompensele materiale, pasionaţii fotbalului din provincia Friuli (unde s-a născut Bearzot) au vrut să-i adauge şi una de ordin moral : ei au propus organelor de conducere locale ca acest „nou mag" să fie proclamat senator al acestei regiuni. Iată deci că drumul de la stadionul „Bernabeu" la Capitoliu (unde se află sediul Senatului italian) este destul de scurt.

F.I.F.A. s-a arătat destul de aspră faţă de arbitrii care au greşit în conducerea unor meciuri, contribuind, prin aceasta, la denaturarea rezultatelor. Astfel, Miroslav Stupar, care a anulat un gol francezilor în meciul acestora cu echipa Kuwait, n-a mai fost „programat" în altă partidă.

Şeicul Fahd El Ahred, preşedintele Federaţiei de fotbal din Kuwait, care a pătruns pe teren, cerînd arbitrului anularea golului, a fost supus de F.I.F.A. la plata unei amenzi de 12 000 dolari. Nu e de mirare că, datorită unor pedepse asemănătoare, casieria F.I.F.A. va ajunge deosebit de bogată...

Ţara noastră, deşi absentă în competiţia finală a C.M. 1982, a avut un demn reprezentant în arbitrul Nicolae Rainea, care şi-a dovedit atît competenţa, cît şi autoritatea în cele două meciuri conduse la centru : U.R.S.S. — Scoţia (runda I) şi Argentina — Italia (runda a II-a).

Jocurile slabe ale campioanei „en titre", Argentina, sînt atribuite unei pregătiri insuficiente, ca şi faptului că antrenorul Menotti, care iniţial renunţase la Maradona, l-a inclus tîrziu în lot. Astfel rodajul acestuia în mecanismul echipei a fost defectuos. Şi celebrul Kempes, care contribuise masiv la izbînda din 1978, prin prestaţia sa a dat acum un randament mult prea modest.

Lotul cu care Brazilia a venit în Spania cuprindea 22 jucători, conduşi de însuşi directorul federaţiei de fotbal, flancat de numeroşi spectatori şi tehnicieni. Să-i enumerăm : un administrator şi adjunctul acestuia, antrenorul Tele Santana şi doi secunzi ai săi (Vava şi Valdir Morais), un medic principal, un cardiolog, un ortoped, un traumatolog, un preparator fizic cu ajutorul său, un masor şi alt ajutor, precum şi un bucătar.

Cunoscutul portar al „squadrei azzurra", Dino Zoff, prezent, prin C.M. din Spania, la a patra competiţie mondială (avînd 40 de ani), a anunţat că vrea să bată recordul jucătorului suedez Nordquist, cu cele 115 apariţii ale acestuia în reprezentativa ţării sale. Or, Zoff a ajuns după primele jocuri pentru campionatul Europei (între care şi cele cu echipele Cehoslovaciei, României şi Suediei, de la sfîrşitul anului 1982) la 110 prezenţe internaţionale. Va putea rezista saltului ce urmează ?

Deşi reprezentativa de la Antipozi (aceea a Noii Zeelande) a avut comportarea cea mai modestă (nici o victorie şi nici măcar un meci „egal", totuşi, după fiecare partidă pierdută, uneori, la scor, i se trimiteau din ţară mesaje de încurajare (ceea ce este normal) şi chiar de felicitare pentru modul eroic în care a rezistat... Iată o foarte inedită mentalitate care nu credem că şi-ar putea găsi discipoli în fotbalul din Europa şi din America de Sud...

Reprezentativa Kuwaitului a venit în Spania avînd ca mascotă o cămilă. Dar, după „egalul" obţinut cu Cehoslovacia şi două înfrîngeri (1—4 cu Franţa şi 0—1 cu Anglia), echipa antrenată de Carlos Alberto a dăruit „mascota" grădinii zoologice din Madrid.

Scanned with OKEN Scanner

Formula cu care Pelé l-a caracterizat pe Maradona este deosebit de interesantă : „Maradona este mare printre cei mici și... mic printre cei mari".

Publicată în presă, declarația n-a putut fi receptată cu plăcere de către jucătorul cumpărat cu 8 milioane de dolari...

În ediția specială, apărută după „Mundialul '82", revista vest-germană „Bunte" publică — după sondajul efectuat de tehnicienii prezenți în Spania — selecționata lumii : Harald Schumacher (R.F.G.) — Gaetano Scirea, Alberto Tarantini (Italia), Karlheinz Föster (R.F.G.), Claudio Gentile (Italia) — Roberto Falcao (Brazilia), Michel Platini (Franța), Artur Zico (Brazilia), Zbigniew Boniek (Polonia) — Paolo Rossi (Italia), Heinz Rummenigge (R.F.G.).

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VI

Mari competiții europene

„CUPA NAȚIUNILOR" („CUPA EUROPEI")

Încă nu prinsese contur precis ideea organizării unui campionat mondial, cînd, în 1927, unul dintre inițiatorii lui, francezul Henry Delaunay, a pus în discuție un alt proiect : un campionat de fotbal între echipele reprezentative ale țărilor din Europa. Se încerca astfel să se instituie o nouă competiție europeană, care să devină embrionul stimulativ al celeilalte mari confruntări mondiale. Delaunay intenționa ca ambele competiții să se completeze și să se consolideze una pe alta, pentru a da edificiului fotbalistic o carcasă și mai puternică.

Federația engleză, căreia i s-au alăturat cele ale Germaniei și Elveției, a respins categoric acest al doilea proiect, motiv pentru care el a fost mult timp uitat într-unul din sertarele Federației Internaționale de Fotbal.

Declanșarea celui de al doilea război mondial a anulat multe inițiative valoroase, inclusiv și pe aceea a francezului Delaunay... Pînă la declanșarea acestui război, între anii 1927—1940, de un deosebit succes se bucurase o competiție inter-cluburi, cu numele „Cupa Europei Centrale" sau „Mitropa Cup", la care au participat campioanele Austriei, Italiei, Elveției, Cehoslovaciei și Ungariei (și, într-un timp, și campioana României).

Cînd pacea a revenit pe continent, proiectul lui Henry Delaunay a fost reactualizat de fiul acestuia, Pierre, care moștenise nu numai numele, dar și pasiunea pentru fotbal a defunctului său părinte. În acest sens, în 1957, la congresul F.I.F.A., ținut la Köln, Pierre Delaunay a propus organizarea unei competiții interțări pe continentul european, din 4 în 4 ani, în intervalele dintre Campionatele mondiale.

Împotriva proiectului s-au declarat federațiile Italiei, Elveției, Olandei, Belgiei și R.F.G., în timp ce federațiile Marii Britanii,

Scanned with OKEN Scanner

Scoției, Irlandei și Țării Galilor au adoptat o tăcere totală. Au votat însă în favoarea proiectului lui Pierre Delaunay alte 14 federații, în frunte cu țările socialiste, și astfel această competiție a căpătat statutul legal, sub numele de „Cupa Națiunilor".

O contribuție însemnată la traducerea în faptă a proiectului a avut-o directorul marii publicații franceze „L'Equipe", Gabriel Hanot, care l-a sprijinit cu toată autoritatea numelui său, printr-o asiduă propagandă în coloanele revistei. Gabriel Hanot se afla de altfel pe linia unei preocupări mai vechi, materializate cu doi ani înainte, pentru altă competiție continentală intercluburi, numită „Cupa Campionilor Europeni".

Ediția I — 1960. Pentru ediția 1960, semnalul de începere în „Cupa Națiunilor" s-a dat la 28 septembrie 1958, cu meciul U.R.S.S. — Ungaria. În competiție se mai aflau reprezentativele : Franței, României, Greciei, Turciei, Norvegiei, Iugoslaviei, R.D.G., Portugaliei, Poloniei, Danemarcei, Austriei, Spaniei, Cehoslovaciei și Bulgariei.

Sistemul de disputare era pe grupe eliminatorii, cu o clauză în plus : semifinalele și finala să se joace într-o singură țară. Primul turneu final a fost găzduit de Franța, patria lui Pierre Delaunay și a lui Gabriel Hanot.

În preliminarii, U.R.S.S. a eliminat (tur și retur) echipa de mare renume a Ungariei (3—1 și 1—0), ceea ce a marcat curba descendentă a acesteia după strălucita afirmare din anii 1952—1956. Celelalte meciuri, lipsite de surprize, au dat următoarele cîștigătoare : Franța, România, Iugoslavia, Cehoslovacia și Spania.

Reprezentativa României întrecuse Turcia cu 3—0 (la București), pierzînd cu 0—2 la Istanbul.

„Optimile" au înregistrat „forfait-ul" echipei Spaniei (nu s-a prezentat la meciul cu U.R.S.S.), iar reprezentativa noastră a cedat (în tur și în retur) puternicei formații a Cehoslovaciei (0—2 la București și 0—3 la Bratislava).

S-au calificat în semifinale : Iugoslavia (cu meciuri cîștigate greu în fața Portugaliei), Franța (prin victoriile asupra Austriei), Cehoslovacia și U.R.S.S.

Meciul dintre U.R.S.S. și Cehoslovacia, disputat la Marsilia, s-a terminat cu scorul de 3—0 în favoarea Uniunii Sovietice, datorită și formei excepționale a portarului Iașin.

La Paris, francezii au cedat într-o partidă dramatică jucătorilor iugoslavi. Deși conduceau cu 4—2, „Cocoșul galic" a fost învins de „plavi" cu 5—4, după accidentarea faimosului centru atacant Raymond Kopa. Trei goluri ale iugoslavilor au fost înscrise numai

Scanned with OKEN Scanner

în 3 minute. Tot datorită absenței lui Kopa, Franța a pierdut și locul 3 în fața echipei Cehoslovaciei (0—2).

Finala U.R.S.S. — Iugoslavia, disputată pe stadionul „Parc des Princes" din Paris, a necesitat două meciuri, primul terminîndu-se cu un rezultat de egalitate (1—1) chiar după prelungiri. La rejucare, scorul a fost 1—0 pentru echipa U.R.S.S., prin golul înscris de Ponedelnik. Portarul Iașin, aflat într-o excelentă formă, n-a mai lăsat să treacă nimic.

Echipa U.R.S.S., prima cîștigătoare a „Cupei Națiunilor", avea următoarea componență : Iașin — Ciotseli, Krutikov, Voinov — Masliankin, Netto — Mettreveli, Ivanov, Ponedelnik, Babușkin, Meșetski.

Ediția a II-a — 1964. Preliminariile au început din anul 1962, cu participarea a 13 reprezentative naționale. După prima rundă au rămas în luptă 8 reprezentative : Danemarca, Luxemburg, Spania, Irlanda de Nord, Ungaria, Franța, Suedia, U.R.S.S. (Echipa României fusese eliminată de Spania cu 0—6 la Madrid și 3—1 la București.)

În „optimi", Ungaria a învins Franța în ambele meciuri (3—1 la Paris și 2—1 la Budapesta). Pentru calificare, Danemarca a disputat trei meciuri cu Luxemburg — două terminate la egalitate (3—3 și 2—2), pentru ca, pe teren neutru (la Amsterdam), danezii să învingă cu 1—0.

U.R.S.S. a obținut o victorie clară (3—1) asupra Suediei, la Moscova, și un egal (1—1) la Stockholm, ajungînd în semifinalele competiției, unde a întîlnit echipa Danemarcei, pe care a învins-o cu 3—0 (la Barcelona).

A doua semifinală a pus față în față echipele Spaniei și Ungariei. Pe stadionul „Bernabeu" din Madrid, în fața a 42 000 de spectatori, meciul a atins un grad de mare tensiune. Primul gol a fost înscris de Pereda (dintr-o pasă a lui Luis Suarez). Cînd publicul spaniol era în plină euforie, în ultimele minute ale partidei Naghi a egalat. „Prelungirile" au cunoscut un joc incandescent, în care echipierii spanioli s-au întrebuințat la maximum pentru a obține victoria. Și aceasta a venit, în sfîrșit, în min. 113, printr-un șut întîmplător al lui Amancio.

Pentru locul 3, tot la Barcelona, Ungaria a jucat cu Danemarca, pe care a învins-o cu 3—1 (2 goluri ale lui Novak și unul al lui Bene). Pentru danezi a înscris Bertelsen.

Finala s-a disputat pe stadionul „Santiago Bernabeu" din Madrid, între echipa țării gazdă și U.R.S.S. Se știe că în prima ediție, Spania nu s-a prezentat la meciul cu U.R.S.S. din motive pur politice. Acum, fiind țara organizatoare, Spania n-a mai putut ab-

senta într-un meci de importanța finalei campionatului european, mai ales că, între timp, raporturile diplomatice se normalizaseră.

Meciul de la 1 iunie 1964 s-a desfășurat într-o atmosferă explozivă. Atacul spaniol, pornit în trombă, a înscris primul gol, prin Pereda. Dar, cînd bucuria suporterilor spanioli atinsese cota maximă, Husainov a profitat de o neînțelegere între fundașii gazdelor și a egalat printr-un șut splendid : 1—1 !

La reluare, toate acțiunile ofensive ale spaniolilor sînt respinse cu mult calm de apărarea sovietică, în care portarul Iașin și-a arătat din nou înalta sa clasă. Dar, în min. 84, micul Marcelino se strecoară printre masivii fundași sovietici și înscrie, fără ca marele Lev să mai poată interveni : 2—1 pentru Spania. Astfel, țara gazdă și-a adjudecat trofeul, devenind campioana Europei, ediția 1964 !

Cu această finală, U.E.F.A. a înregistrat un succes deplin, competiția găsindu-și cea mai prestigioasă afirmare. „Cupa Națiunilor" a înregistrat în 1964 un număr de spectatori și telespectatori mai mare decît Campionatul mondial de fotbal disputat în Chile cu doi ani înainte !

Totuși, de la „Cupa Națiunilor" mai lipseau unele reprezentative : R.F.G., Scoția, Finlanda, Cipru.

Spania, cîștigătoarea „Cupei 1964", avea următoarea formație : Iribar — Rivilla, Calleja, Zoco, Olivella — Fuste, Amancio — Pereda, Marcelino, Suarez, Lapetra.

Ediția a III-a — 1968. Pentru „Cupa Națiunilor" din acel an s-au înscris și federațiile țărilor absente în 1964. Campionatul mondial din Anglia (1966) adusese mari satisfacții fotbalului european, prin faptul că în semifinale ajunseseră numai echipe din Vechiul Continent : Anglia, R.F.G., Portugalia și U.R.S.S.

Așa că, acum, U.E.F.A. a avut o sarcină ușoară în a modifica denumirea acestei cupe în „Campionatul Europei" perfect potrivită cu situația existentă. Dezideratul era împlinit, toate țările continentului fiind prezente la această competiție.

La ediția 1968 au participat 31 de țări, repartizate în 8 grupe preliminarii, a cîte 4 echipe (numai grupa a IV-a avea 3 echipe : R.D.G., Iugoslavia și Albania).

România făcea parte din grupa a VI-a, împreună cu Italia, Elveția și Cipru. A obținut trei victorii (4—2 cu Elveția la București, 5—1 și 7—0 cu Cipru), pentru a fi sever înfrîntă de Elveția la Zürich (cu 1—7).

Și în celelalte grupe preliminarii s-au înregistrat surprize de proporții : Portugalia și Suedia au fost eliminate de echipa Bulgariei, iar vicecampioana lumii din 1966, R.F.G., nu s-a calificat datorită „egalului" de la Tirana, cu echipa Albaniei (!).

Scanned with OKEN Scanner

N-au lipsit loviturile de teatru nici în grupa I, unde campioana lumii, echipa Angliei, s-a aflat la un pas de înfrîngere, la Glasgow, reușind cu greu să smulgă un draw cu Scoția (1—1).

În optimi s-au calificat, deci, reprezentativele Spaniei, Angliei, U.R.S.S., Italiei, Ungariei, Iugoslaviei, Bulgariei și Franței.

Anglia a învins Spania (2—1) chiar pe terenul acesteia, la Madrid, prin golurile lui Peters și Hunter (și cu 1—0 la Londra), Italia a depășit, cu emoții, echipa Bulgariei (2—3 la Sofia și 2—0 la Napoli), în timp ce formația Iugoslaviei a reușit un egal (1—1) cu Franța (la Marsilia) și un scor fluviu (5—1) la Belgrad.

Din confruntarea Ungaria — U.R.S.S. s-a calificat cea de-a doua echipă, prin scorurile 0—2 la Budapesta și 3—0 la Moscova.

În semifinale s-au disputat, într-o singură zi — 5 iunie, partidele : Iugoslavia — Anglia (la Florența) și Italia — U.R.S.S. (la Napoli). În primul meci, campioana lumii din 1966 avea încă în echipă pe „așii“ Banks, Bobby Moore, Bobby Charlton, Peters, Hunt, Ball, iar Iugoslavia conta mai mult pe portarul Pantelici și pe extrema Djaici. Jocul, disputat pe o căldură sufocantă, amenința să aibă „prelungiri“, dar cu 3 minute înainte de sfîrșit, cînd se pregătiseră căldările cu apă și gheață pentru jucători. Djaici face o cursă irezistibilă pînă în „careul“ englezilor, trimițînd mingea, cu boltă, peste portarul Banks : 1—0 pentru Iugoslavia !

În partida Italia — U.R.S.S., ploaia torențială a răcorit tot timpul pe jucătorii care, în cele 90 de minute, n-au putut înscrie nici un gol. Nici „prelungirile“ n-au adus o clarificare a situației, deși U.R.S.S. dominase teritorial. Conform unui bizar regulament din acel timp, decizia supremă urma să fie dată prin „tragere la sorți“ Și din pălăria arbitrului vest-german Kurt Tchenscher a ieșit biletelul victorios al Italiei !

Finala s-a disputat în ziua de 8 iunie, la Roma, cînd Italia și Iugoslavia au terminat cu un scor alb, chiar și după cele 30 de minute de prelungiri. Împotriva arbitrului elvețian Gottfried Dienst s-au ridicat numeroase proteste (n-a acordat Italiei un evident penalty).

La „rejucare“ în ziua de 10 iunie, antrenorul „azzurri“-lor, Ferucio Valcareggi, a remaniat echipa, introducînd 5 jucători noi, aflați în lotul nominalizat de la început. Această împrospătare a fost decisivă pentru obținerea victoriei. Italienii au punctat prin Riva (min. 12) și Anastasi (min. 31). Primul gol a fost validat, deși Riva se aflase într-o evidentă poziție de ofsaid. Rezultatul 2—0 a făcut ca „squadra azzurra“ să cucerească medalia de aur a acestui campionat, în fața a 70 000 de *tifossi*. În total, meciurile au fost urmărite de 3 500 000 spectatori.

Scanned with OKEN Scanner

Jucătorii utilizați de Valcareggi în cele două meciuri au fost (la 8 iunie) : Zoff — Burgnich, Facchetti, Ferrini, Guarnieri — Castano, Domenghini — Juliano, Anastasi, Lodetti, Prati. La 10 iunie, au fost folosiți : Salvadore, Rosato, Mazzola, De Sisti, Riva.

Victoria Italiei în această ediție a Campionatului european a dezlănțuit entuziaste manifestații, iar presa sportivă din peninsulă, ținînd isonul tifossi-lor, publica articole cu titlul : „Fotbalul european ne aparține".

Ediția a IV-a — 1972. Jocurile pentru calificarea echipelor în „optimi" au început încă din toamna anului 1970. Din cele 8 grupe (a cîte 4 echipe), România, aflată în grupa I, alături de echipele Cehoslovaciei, Finlandei și Țării Galilor, a reușit să-și continue cursa, prin locul I cucerit la golaveraj (11—2 R.S.R., față de 11—4 Cehoslovacia). Cu Țara Galilor făcusem un egal (1—1) în deplasare și 2—0 acasă, cu Finlanda obținusem două victorii (3—0 și 4—0), iar în fața Cehoslovaciei înregistrasem o înfrîngere (0—1 la Praga) și o victorie (2—1 la București). Din echipa anului competițional 1970—71 făceau parte : Răducanu, Dinu, Lupescu, Dembrovschi, Deleanu, Dobrin ș.a.

„Optimile" ne-au adus două „egaluri" cu Ungaria (1—1 la Budapesta și 2—2 la București), obligîndu-ne să susținem al treilea meci, disputat, conform regulamentului, pe teren neutru (la Belgrad), unde echipa noastră a pierdut cu 1—2. Și de această dată drumul afirmării fotbalului românesc a fost barat...

Partida R.F.G — Anglia a pus în lumină forma excepțională a echipei vest-germane, care a învins pe insulari chiar în „Templul fotbalului" (Wembley) cu 3—1.

Günther Netzer (dirijor la mijlocul terenului), Franz, Beckenbauer, Gerd Müller, portarul Sepp Maier și atacanții Grabowski, Schwarzenbeck, Hoeness și Breitner au dat un adevărat recital, sub bagheta antrenorului Helmut Schön.

La meciurile cu Italia, o mare surpriză a realizat-o echipa Belgiei, prin „egalul" reușit la Milano (0—0) și victoria la Bruxelles (2—1).

U.R.S.S. a făcut un „egal" (0—0) cu Iugoslavia, la Belgrad, și, învingînd ușor (3—0) la Moscova, s-a calificat în semifinale.

În ziua de 14 iunie se întîlneau, în semifinale, Ungaria și U.R.S.S. (la Bruxelles) și R.F.G. cu Belgia (la Anvers).

În primul meci, deși s-au evidențiat virtuțile tehnice ale jucătorilor unguri, ei n-au putut să se impună în fața jocului atletic al sovieticilor. Aceștia au înscris primul gol în min. 63, în timp ce învinșii au ratat un penalty, slab executat de Zambo. Apoi

şutul violent al lui Szoke a fost respins de... bară. Rezultat : 1—0 pentru U.R.S.S., care devenea, pentru a 4-a oară, finalistă a Campionatului european.

La Anvers, în faţa a 60 000 de spectatori (20 000 de *druckeri* veniseră din R.F.G.), jocul „diavolilor roşii", oricît a fost de dinamic şi de variat, nu s-a putut impune în faţa unor virtuozi ai balonului rotund, ca Netzer, Wimmer, Müller şi Breitner. Müller a înscris 2 goluri în poarta belgienilor (min. 24 şi 72), pentru ca Polleunis să reducă handicapul la 1—2. Victoria reprezentativei vest-germane a dezlănţuit mari manifestaţii timp de două zile (pînă la finala din 17 iunie, cînd urma confruntarea cu U.R.S.S.).

Pentru acest meci, pronosticurile erau net favorabile echipei R.F.G., pornind de la rezultatul amicalului de la München, cu cîteva săptămîni înainte, cînd U.R.S.S. fusese învinsă cu 1—4.

50 000 de spectatori au venit pe stadionul „Heydel" din Bruxelles să ovaţioneze victoria sigură a echipei R.F.G. La jumătatea reprizei I, o combinaţie Netzer — Beckenbauer — Müller îl aduce pe ultimul atacant în faţa porţii sovietice. Şutează puternic, mingea loveşte bara şi revine în teren. Tot el o catapultează din nou în plasă : 1—0 pentru R.F.G. !

Repriza a II-a a accentuat superioritatea echipei vest-germane : Wimmer şi Müller au adăugat încă două goluri la palmaresul lor, consfinţind victoria R.F.G. cu scorul de 3—0.

Titlul de campioană a Europei, ediţia 1972, stimula echipa lui Helmut Schön, oferindu-i premisele viitoarei performanţe : cucerirea locului I în „Weltmeisterschaft" din 1974, pe „Stadionul Olimpic" din München.

Formaţia folosită în finală : Maier — Hottges, Beckenbauer, Schwarzenbeck, Breitner — Hoeness, Netzer, Wimmer — Heynckes, Müller, E. Kremers.

Ediţia a V-a — 1976. Prestigiul Campionatului Europei creştea de la un an la altul, impunînd această competiţie în stima tuturor iubitorilor fotbalului, creînd şi tradiţie ce-şi înfigea tot mai adînc rădăcinile în solul Vechiului Continent. Iar faptul că echipa R.F.G., după cucerirea „Cupei Europei", a reuşit şi „eventul", adjudecîndu-şi în plus marele trofeu „Cupa mondială" (1974), a impulsionat celelalte ţări la o pregătire şi mai minuţioasă a reprezentativelor lor.

S-a observat că atît echipele reprezentative, cît şi celelalte formaţii de club, concurente în „Cupa Campionilor Europeni", „Cupa Cupelor", „Cupa oraşelor tîrguri" (devenită ulterior „Cupa U.E.F.A."), atrag ca un magnet *drukerii, tifosii* sau *fanii* din ţările respective. Apăruseră, între timp, şi suporterii francezilor, care-şi însoţeau

echipele peste tot, cu un cocoș viu, simbol al „Chantecler"-ului lui Edmond Rostand. Tobele, trompetele și tălăngile deveniseră, acum, o recuzită obișnuită pentru toate întîlnirile „cu miză", iar arsenalul din trecut, compus din roșii, sticle și pietre, se schimbase în petarde, detonante de bombe fumigene, care au transformat stadioanele în adevărate „Austerlitz"-uri. (Chiar în decembrie 1982, pe „Centralul" craiovean, suporterii lui Girondins Bordeaux ne-au servit primele mostre pirotehnice, produse în acest scop în laboratoarele franceze.)

Pentru ediția a V-a, tragerea la sorți a celor 8 grupe a concentrat în unele din ele reprezentative puternice. De pildă, în grupa I : Anglia, Cehoslovacia și Portugalia (a patra echipă fiind Cipru) ; în grupa a V-a : Italia, Polonia și Olanda (plus Finlanda). Și formația țării noastre a avut parte, în grupa a IV-a, de parteneri valoroși : Spania, Scoția și Danemarca. Rezultatele din preliminarii au situat-o pe locul II în grupă, după Spania, care avea jucători ca Iribar, Santilana, Asensi etc. Totuși, cu echipa iberică, românii au obținut două „egaluri" (1—1 la Madrid și 2—2 la București), la fel și cu scoțienii (1—1 la Glasgow și 1—1 la București), iar cu Danemarca, după 0—1 la Copenhaga, am realizat o mare victorie la București : 6—1 ! Dar cum din fiecare grupă se califică doar o singură echipă, locul 2 (după Spania) nu ne-a oferit decît o satisfacție platonică... Celelalte șapte echipe ajunse în semifinale erau : Cehoslovacia (care eliminase Anglia ! ?), Țara Galilor (clasată înaintea echipelor Ungariei și Austriei), Iugoslavia (prin eliminarea Suediei și Irlandei de Nord), Olanda (scoțînd din luptă Italia și Polonia), U.R.S.S., învingătoare a Elveției și Turciei ; Belgia a depășit Franța și R.D.G., pe cînd R.F.G., campioana europeană a anului 1972, avusese o sarcină mai ușoară în fața echipelor Greciei, Bulgariei și Maltei... Echipa țării gazdă, Iugoslavia, învinsese Țara Galilor cu 2—0 la Zagreb și făcuse un „egal" (1—1) la Cardiff. (După cum se constată, nici o campioană „en titre", nici Iugoslavia, nu beneficiau încă de statutul prezenței „de drept" în turneul final.)

În „optimile" disputate tot după sistemul tur-retur în fiecare țară, nu s-au înregistrat prea multe surprize : Spania a fost eliminată de R.D.G., iar U.R.S.S. scoasă din luptă de Cehoslovacia (0—2 la Bratislava și 2—2 la Kiev ! ?). Sub așteptări a jucat echipa Spaniei, care, după un „egal" la Madrid, a fost învinsă la München cu 0—2 de echipa lui Helmut Schön, deși aceasta era fără Netzer, Breitner, Müller. În continuare, Olanda a reușit un scor substanțial (5—0) împotriva Belgiei, la Amsterdam, și unul strîns (2—1) la Bruxelles. (În echipa „portocaliilor" se aflau : Cruyff,

Neeskens, Rep, Rensenbrink, Rijbergen...) Vor fi prezente, deci, în semifinale echipele Cehoslovaciei, Olandei, R.F.G. și Iugoslaviei.

Cele mai îndreptățite la titlul european erau considerate echipele Olandei și R.F.G. Prima eliminase din luptă, rînd pe rînd, Italia, Polonia și Belgia ; cea de-a doua deținea „Cupa Europei" ediția 1972 și, în plus, era campioană mondială a anului 1974. Dar, în fotbal, previziunile nu pot fi totdeauna prea sigure... Întîlnind, în primul meci, echipa Cehoslovaciei (la Zagreb, în ziua de 16 iunie), marile vedete ale Olandei (finalista C.M. 1974) au făcut un „egal" (1—1), pentru ca în „prelungiri" să fie depășite de atacanții echipei Cehoslovaciei, Nehoda și Vesely, care au înscris 2 goluri în poarta echipei „portocalii", stabilind rezultatul de 3—1 și, prin aceasta, intrarea în finală a outsider-ilor. Această semifinală s-a disputat la Belgrad, între echipele țării gazdă și R.F.G. După 90 de minute de joc, tabela de marcaj arăta 2—2. Prelungiri ! Secundul lui H. Schön, care era Jupp Derwal, a avut inspirația și a insistat ca în prelungiri să fie introdus în echipă atacantul Dieter Müller, jucător tînăr, foarte eficace în multe meciuri din campionatul intern. Noul introdus a adus revitalizarea întregului joc, înscriind 2 goluri, în timp ce „plavii" n-au putut riposta cu nici un șut periculos. Rezultatul 4—2 a adus în finală echipele R.F.G. și Cehoslovaciei.

Ultima, fără nume prea sonore, a reușit să învingă, totuși, echipa lui Beckenbauer, datorită dîrzeniei, dăruirii totale și lucidității cu care au contracarat acțiunile adversarului. Meciul n-a fost lipsit de faze dramatice, mai ales cînd echipa Cehoslovaciei conducea cu 2—0 (goluri înscrise de Svenlik și Dobias). Dieter Müller a redus din handicap, pentru ca în min. 90 (ultima secundă) Holzenbein să egaleze !

În acest caz, regulamentul Campionatului Europei prevedea două soluții : prelungiri sau lovituri de la 11 m. De comun acord, echipele combatante au ales cea de-a doua soluție : penalty-uri executate alternativ. Din prima serie de cinci lovituri, vest-germanul Hoeness a ratat la scorul 4—3 pentru cehoslovaci, în timp ce Panenka a mărit avantajul la 5—3 !

Antrenorul echipei, Vaclav Jozek, a declarat după meci că a studiat cu mare atenție jocul adversarilor la emisiunile TV, cu ajutorul unei antene speciale, instalată pe acoperișul casei unui prieten din Praga... Așa a putut să ia măsuri de anihilare a faimoșilor „profi" din Bundesliga.

Formația care a cucerit titlul european avea în componența ei pe : Viktor — Pivarnik, Ondrus, Capkovic, Gogh — Dobias, Panenka, Moder — Masny, Svehlik (min. 79 Iuremik), Nehoda.

Scanned with OKEN Scanner

Ediția a VI-a — 1980. Amploarea luată de această competiție continentală a dus la înmulțirea înscrierilor atingînd numărul de 31 de țări. Pe baza experienței din anii trecuți, U.E.F.A. a apreciat că este necesară modificarea regulamentului. Prima schimbare a constat în fixarea grupelor : 3 grupe a cîte 5 echipe și 4 grupe a cîte 4 echipe, care cuprindeau exact numărul reprezentativelor participante. A fost modificat și sistemul de disputare : primele clasate în grupe vor continua lupta într-o singură țară, cele 8 echipe urmînd să fie repartizate în 2 serii, care vor desemna 4 semifinaliste.

Țara organizatoare a turneului final era, în acel an, Italia. Conform noului regulament, echipa ei intra în luptă în faza optimilor fără a fi obligată să dispute meciuri preliminarii.

În grupa a III-a, din care făcuse parte și reprezentativa României, locul I a fost ocupat de echipa Spaniei, urmată de Iugoslavia, formația noastră clasîndu-se pe locul III. Rezultatele obținute în această grupă : cu Iugoslavia 3—2 (la București) și 1—2 (la Belgrad) ; cu Spania 0—1 (la Madrid) și 2—2 (la Craiova) ; cu Cipru 1—1 (la Nicosia) și 2—0 (la București).

În celelalte grupe se calificaseră : Grecia (care eliminase U.R.S.S. și Ungaria ! ?), R.F.G., Olanda, Cehoslovacia, Belgia, Anglia, cărora li se adăuga Italia (ca țară organizatoare).

Prima grupă de 4 echipe cuprindea următoarele țări : R.F.G., Cehoslovacia, Olanda și Grecia.

În cea de a doua se aflau echipele : Angliei, Belgiei, Italiei și Spaniei.

În semifinale au intrat : R.F.G., care a învins Cehoslovacia cu 1—0 și Olanda cu 3—2, și terminase cu un scor alb (0—0) partida cu Grecia (! ?). A doua clasată, echipa Cehoslovaciei, urma să dispute locul 3.

La grupa a II-a, departajarea a fost dificilă. Meciul hotărîtor Anglia — Belgia a fost umbrit de grave incidente între suporterii ambelor echipe, soldate cu numeroși răniți. Carabinierii italieni au fost obligați să tempereze pe *fanii* englezi și belgieni, recurgînd la gaze lacrimogene. Conducătorul jocului, vest-germanul Aldingen, fiind intoxicat cu gaze, meciul a fost întrerupt pînă cînd atmosfera s-a limpezit. 30 de suporteri englezi, care declanșaseră scandalul, au fost depistați și duși la închisoare. Partida s-a încheiat cu un rezultat egal (1—1), Belgia intrînd în finală.

A doua clasată din această grupă — echipa Italiei — își disputa locul 3 cu Cehoslovacia. Meciul s-a desfășurat pe stadionul din Napoli. 25 000 de spectatori au aplaudat un joc dinamic, de înalt nivel tehnic, care, după 90 de minute, arăta rezultatul de 1—1. S-a

Echipa României in 1983 (România – Italia 1–0)

Italia a fost învinsă la București

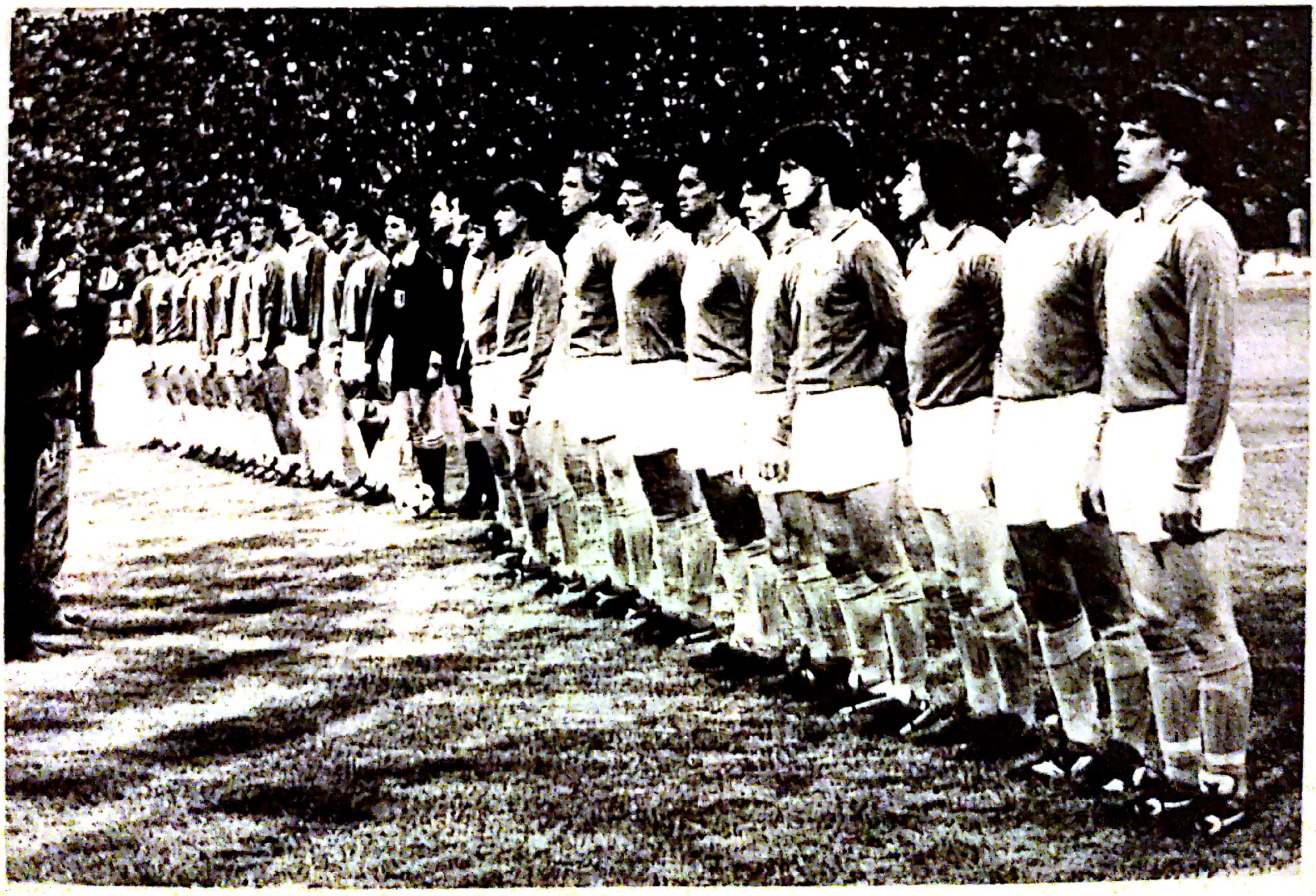

Scanned with OKEN Scanner

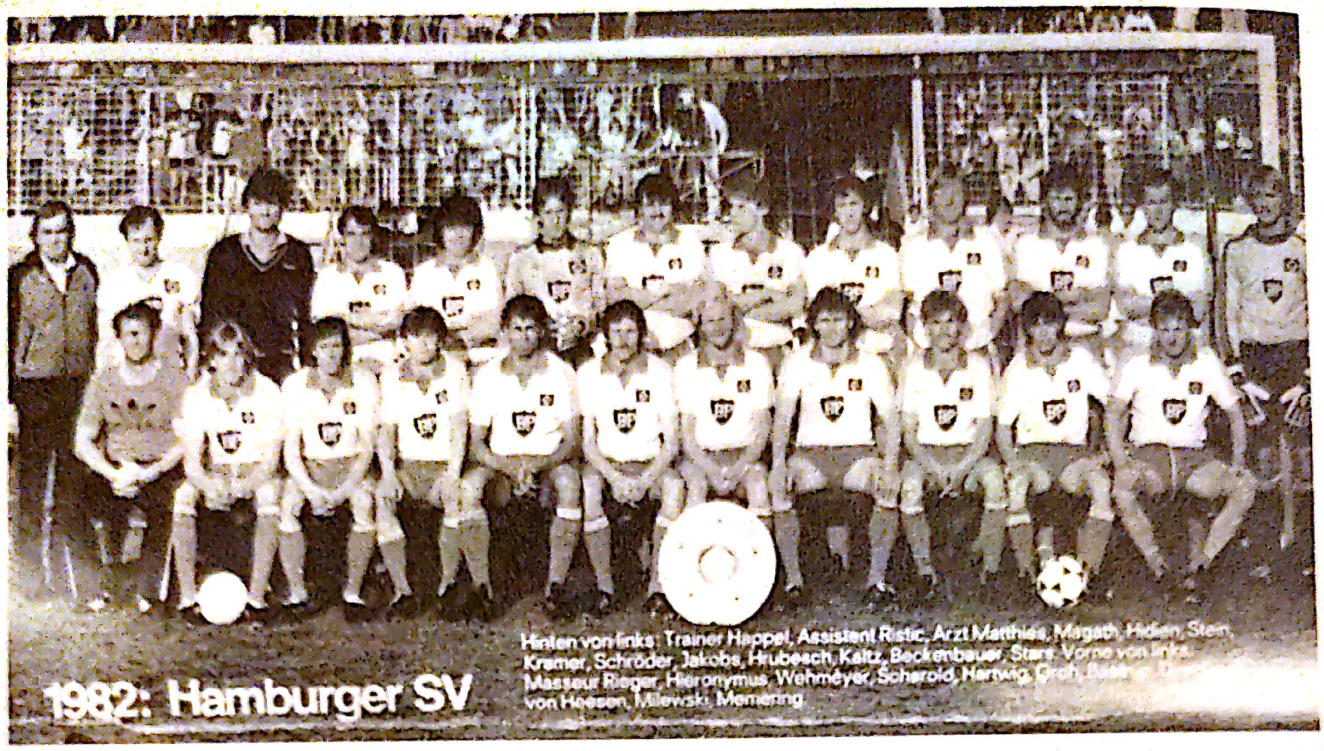

S. V. Hamburg, ciștigătoarea Cupei Campionilor Europeni in 1983

Eintracht Frankfurt cucerește in 1980 Cupa U.E.F.A.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea Craiova, semifinalistă în Cupa U.E.F.A., 1982

Scanned with OKEN Scanner

Finala de la Roma, 1934 : Planicka şi Combi

Scanned with OKEN Scanner

Ricardo Zamora : o legendă a fotbalului spaniol

José Andrade, prima „perlă neagră"

Scanned with OKEN Scanner

Fritz Walter și „Zeița de aur" la Berna, 1954

Matthias Sindelar

Scanned with OKEN Scanner

București 1939 : Anglia – România 2–0. Tommy Lawton, centrul atacant al oaspeților

Oldrich Nejedly, golgeter in anul 1934

Scanned with OKEN Scanner

recurs la soluția penalty-urilor, în care cehii s-au arătat mai abili. Au înscris 8 goluri, iar italienii cu unul mai puțin, adică 7. Scor final : 9—8 pentru Cehoslovacia.

Echipa țării gazdă n-a putut, deci, să cucerească nici unul din cele trei locuri de pe podium !... Enzo Bearzot, care preluase pregătirea echipei italiene, avea argumente serioase să-și motiveze insuccesul : cu puțin timp înainte de Campionatul Europei se declanșase scandalul „Toto nero". Aceasta a afectat mult pe jucătorii „squadrei", portarul Albertosi și atacantul Rossi fiind direct implicați.

Finala s-a disputat la 22 iunie, între Belgia și R.F.G., pe „Stadionul Olimpic" din Roma, în prezența a 48 000 de spectatori.

Tifossi, în lipsa echipei lor favorite, își împărțeau aplauzele cînd pentru jucătorii R.F.G., cînd pentru cei belgieni, susținuți de proprii lor *druckeri* veniți în mare număr din țările respective.

Vest-germanii, cu echipa care acumulase o atît de mare experiență internațională, și-au impus totuși ceva mai greu jocul, înscriind două goluri, cărora belgienii le-au răspuns printr-unul singur. Rezultat 2—1 pentru R.F.G., care a cucerit pentru a doua oară trofeul.

În această ediție, Jupp Derwal a fost învestit cu calitatea de antrenor principal. El procedase la o întinerire a echipei, printr-o serie de jucători talentați ca Rummenigge, Briegel, Schumacher și Schuster. Dintre jucătorii belgieni s-au remarcat portarul Pfaff și fundașul Millecamps.

Demn de subliniat este faptul că finala a fost arbitrată de românul Nicolae Rainea.

Echipa care a cîștigat „Cupa Europei" a avut următoarea componență : Schumacher — Stielike, Kalz, K. Forster, Dietz — Briegel (Cullmann), Schuster, Hansi Müller — Rummenigge, Hrubesch, Allofs. De remarcat că mulți dintre acești jucători au fost prezenți și la „Mundialul spaniol" (1982).

Anul 1983 a adus fotbalului nostru un succes de mare prestigiu : reprezentativa României s-a calificat în turneul final al Campionatului Europei, în calitate de lideră a grupei a V-a preliminară, din care mai făceau parte trei mari echipe : Italia, triplă campioană mondială, Cehoslovacia, campioană europeană și vicecampioană mondială în 1962, și Suedia, vicecampioană mondială în 1958.

Din cele 8 meciuri susținute, echipa României a cucerit 5 victorii : 3—1 cu Cipru (a) și 1—0 (d), 1—0 cu Italia (a), 2—0 cu Suedia (a) și 1—0 (d) și două egaluri (0—0 cu Italia, la Florența, și 1—1 în deplasare, cu Cehoslovacia, în meciul decisiv de la Bratislava). Singura înfrîngere suferită a fost cea de la București, din partea echipei lui Havranek (0—1).

Scanned with OKEN Scanner

Pregătită de Mircea Lucescu și Mircea Rădulescu, reprezentativa noastră a dovedit mari virtuți pe planul pregătirii fizice, al abilității tehnice și strategiei tactice.

Această calificare constituie o performanță ieșită din comun, care a adus componenților de bază și echipei (Lung, Ștefănescu, Bölöni, Balaci, Geolgău ș.a.) și trofeele de cei mai buni fotbaliști ai țării.

„CUPA CAMPIONILOR EUROPENI"

La cîțiva ani după cel de-al doilea război mondial, fotbalul a luat în toată Europa proporții la care nimeni n-ar fi îndrăznit să viseze vreodată.

După anii '50, au apărut noi echipe de club, care constituiau surse de împrospătare a reprezentativelor naționale, participante la campionatele mondiale și în „Cupa Europei". S-a văzut, însă, curînd, că pentru a primi un impuls mai puternic, fotbalul continental are nevoie și de o competiție între echipele campioane ale țărilor de pe tot cuprinsul continentului. Multe țări aveau cluburi puternice, care, în confruntări directe, ar fi stîrnit interesul milioanelor de suporteri, ridicînd și valoarea încasărilor, care puteau să salveze multe echipe de la penuria financiară în care se zbăteau.

Un foarte bun organizator de manifestări sportive, Julius Ukrainczik, polonez la origine, născut la Paris, a conceput planul îndrăzneț al unei competiții de mare amploare, la care să participe echipele campioane din Europa. Pentru reușita acestui proiect, Ukrainczik s-a adresat prietenului său, Gabriel Hanot, redactor șef al revistei „l'Equipe", care sprijinise cu succes organizarea „Cupei Națiunilor". Ideea a surîs reputatului comentator sportiv, recunoscut ca o autoritate în fotbalul european. El a făcut o mare publicitate proiectului, militînd intens, în numeroase articole, pentru a transpune cît mai repede în viață ideea prietenului său. Îl favorizau unele antecedente similare, ca „Mitropa-Cup", care obținuse un mare succes în perioada interbelică.

O altă întrecere se desfășoară în cadrul „Cupei balcanice" între România, Iugoslavia, Grecia, Bulgaria. După anul 1945 prinsese viață „Cupa Grasshopers", inițiată de clubul elvețian cu același nume și la care participaseră cîteva echipe valoroase. De altfel, fotbalul profesionist, introdus în majoritatea țărilor occidentale, nu putea să dea un randament financiar satisfăcător dacă era cir-

Scanned with OKEN Scanner

cumscris numai la respectivul perimetru național. Trebuia lărgită sfera de interese și prin organizarea oficială de meciuri inter-cluburi, care să aducă o masă mai mare de iubitori ai fotbalului la întîlnirile cu echipele puternice din alte țări.

Pe de altă parte, dificultățile de transport (pentru echipe și suporterii lor) întîmpinate înainte, cu mijloace auto sau feroviare, fuseseră în bună parte înlăturate prin noile linii aeriene, care scurtau prin aceasta nu numai distanțele, ci și timpul necesar deplasărilor. Gabriel Hanot (care jucase fotbal în Germania, cînd se aflase acolo, la studii) începu să pledeze această cauză, subliniind foloasele ce le va aduce o asemenea competiție. El scria : „Fotbalul oricărei țări poate să-și ridice ștacheta nu numai prin meciurile reprezentativei naționale, ci și prin confruntările echipelor de club. Stilul și valoarea jocului din țara respectivă se vor ridica prin meciurile dintre formațiile fruntașe din toate țările".

Revista „l'Equipe", avînd un tiraj mare, a răspîndit ideile lui Gabriel Hanot, care au prins rădăcini în masa publicului iubitor de fotbal, cu ecou la organismele de conducere ale acestui sport. (Tot această publicație reușise să impună organizarea „Turului ciclist al Franței", pe care fusese dispusă să-l finanțeze singură.)

În ianuarie 1955, „L'Equipe" a trimis tuturor marilor cluburi și federații de fotbal din Europa un proiect de regulament, aprobat de U.E.F.A. La 8 mai 1955, comitetul executiv F.I.F.A. a avizat favorabil cererea U.E.F.A. de a organiza anual „Cupa Campionilor Europeni".

Competiția a cunoscut, chiar din preliminarii, un succes fantastic : stadioane supraaglomerate, încasări ce creșteau vertiginos, transmisii la radio și TV ale tuturor meciurilor, ascultate și vizionate de milioane de împătimiți ai fotbalului. Interesul enorm al C.C.E. era reflectat în coloanele ziarelor, iar U.E.F.A. își încasa drepturile de la companiile TV, începînd de la 10 000 dolari (pentru meciurile din preliminarii), ajungînd la 50 000 dolari (finalele „Cupei").

Un alt amănunt pozitiv : cluburile, pînă atunci deficitare, s-au redresat complet, putînd să acorde prime mari jucătorilor (în caz de victorie). Meciurile au devenit tot mai pasionante, echipele făcînd eforturi peste limitele normale spre a-și asigura victoria.

Pînă și refractara Anglie, care nu recunoștea supremația altui „soccer", a fost obligată să intre în marele circuit al întrecerilor dintre echipele de club, campioane ale țărilor respective.

În primul an al disputelor au fost prezente mai mult echipele din țările occidentale, cu precădere cele din Anglia și Spania, unde profesionismul prinsese rădăcini mai adînci decît în alte țări, iar

Scanned with OKEN Scanner

jucătorii valoroşi erau racolaţi la sume fabuloase. Ligile profesioniste din aceste ţări transformaseră fotbalul dintr-un mijloc de destindere într-o adevărată industrie aşa-zisă „de agrement"...

Cluburile spaniole Real Madrid şi C. F. Barcelona, cu impunătoarele lor stadioane, vor realiza venituri exorbitante, care le-au dat posibilitatea să „achiziţioneze" mari jucători din toate continentele : Di Stefano (Argentina), Cruyff (din Olanda) etc.

Ediţia I — 1956. În acest an Real Madrid a înfruntat două echipe puternice : A. C. Milan şi Partizan Belgrad. Cea dintîi avea în formaţie pe celebrul Schiaffino, iar a doua pe Zebec, Bobek şi Ceaikowski. Real a învins pe A. C. Milan cu 4—2 (la Madrid) şi 2—1 (la Milano), iar echipa iugoslavă a fost scoasă din cursă prin acel 4—0 la Madrid şi 3—0 la Belgrad. Finala cu Stade de Reims (campioana Franţei), care avea pe Kopa în atac şi pe Jonquet în apărare, a dat prilejul unei lupte acerbe, în care francezii au condus cu 2—0, iar spaniolii au egalat (2—2). Hidalgo (actualul antrenor al echipei reprezentative a Franţei) a mai înscris un gol pentru Reims, ambiţionînd pe Di Stefano şi Joseito să întoarcă rezultatul la 4—3 pentru Real, care a devenit prima campioană a Europei. Formaţiile erau :

Real Madrid : Alonso — Asienzi, Lesmes, Munoz — Marquitos, Zarrago — Joseito, Marchal, Di Stefano, Rial, Gento.

Stade de Reims : Jonquet — Zimny, Giraud, Leblond — Jonquet, Siatka — Hidalgo, Glowacki, Kopa, Bliard, Templin.

Ediţia a II-a — 1957. După un an Real Madrid a întîlnit în semifinală pe Manchester United, echipă mult întinerită de Matt Busby *(Busby babes)*, printre care se aflau : Bobby Charlton (18 ani), Edwards şi Duncan. Englezii au fost învinşi, la Madrid, cu 1—3, pentru ca la Manchester să facă un egal (2—2).

De pe atunci Manchester United se profila ca o echipă de mari perspective, victoria Realului datorîndu-se în special liniei de mijlocaşi, compusă din Rial, Mateos şi Di Stefano.

La Madrid au fost prezenţi în tribune 135 000 de spectatori, deşi televiziunea spaniolă făcea prima sa emisiune „în direct". Real avea acum în formaţie şi pe faimosul Kopa, repede achiziţionat de la Reims după finala din 1956... El juca aripa dreaptă, în timp ce un alt fotbalist celebru, Gento, alerga ca o săgeată pe extrema stîngă.

În finală, lupta s-a dat între Real şi Fiorentina, victoria spaniolilor fiind obţinută cu 2—0 la Madrid, prin golurile lui Di Stefano şi Gento, în faţa a 125 000 de spectatori. Iată formaţiile :

Real Madrid : Alonso — Torres, Lesmes, Munoz — Marquitos, Zarraga — Kopa, Mateos, Di Stefano, Rial, Gento.

Scanned with OKEN Scanner

A. C. Fiorentina: Sarti — Magnini, Cervato, Scaramucci — Orzan, Segato, Julinho — Gratton, Virgili, Mantuori, Bizzarri.

Fotbalul românesc a fost prezent la această a doua ediție cu echipa campioană Dinamo București, care a trecut de Galatasaray Istanbul (cu 3—1 și 1—2), dar a capotat în faza a II-a, în fața campioanei Bulgariei, Ț.D.N.A., cu 1—8 și 3—2.

Ediția a III-a — 1958. În această ediție, Real Madrid urma să se întîlnească, din nou, cu Manchester United.

Campioana Angliei scosese din cursă pe Steaua Roșie Belgrad, după o victorie (3—1) la Manchester și un rezultat nedecis (3—3) în capitala Iugoslaviei.

A doua zi, 5 februarie 1958, delegația engleză s-a îmbarcat la Belgrad într-un avion *charter* cu escală la München. Coborîrea în capitala Bavariei a fost împiedicată de timpul neprielnic (ceață, ploi și zăpadă), pilotul făcînd trei încercări zadarnice. La ultima încercare, trenul de aterizare al avionului s-a rupt, iar avionul a fost cuprins de flăcări. Și-au pierdut viața 8 jucători (Duncan Edwards, Tommy Taylor, Roger Byrne, Geoff Bent, Eddie Colman, Mark Jones, Bill Whelan, David Pegg), iar alții au fost atît de grav răniți, că n-au mai putut să joace niciodată. Societatea de asigurare a despăgubit clubul cu peste un milion de dolari, dar „Busby babes" dispăruse ca echipă. Au scăpat teferi din această catastrofă aeriană: Gregg, Foulkes, Margaus, Viollet și Bobby Charlton. Antrenorul Matt Busby, după o spitalizare de trei săptămîni (la München), a revenit în mijlocul jucătorilor supraviețuitori cu voința fermă de a crea o echipă nouă. A reușit s-o facă după multe greutăți, astfel că în 1968, Busby a putut aduce „Cupa Campionilor Europeni" în vitrina clubului din Manchester. Dar, pentru a salva onoarea formației sale în această ediție, Matt Busby a prezentat în semifinala cu A.C. Milan o formație ad-hoc, cîștigînd acasă cu 2—1, dar cedînd, în deplasare, cu 0—4.

Finala s-a disputat între Real Madrid și A.C. Milan pe un teren neutru (la Bruxelles). În tribune se aflau 75 000 de spectatori, atrași de renumele jucătorilor din ambele echipe. Aplauzele s-au transformat în ovații la golul prim, înscris de Schiaffino la egalarea lui Di Stefano, ca și la următoarele două ale lui Grillo (pentru A. C. Milan) și Rial (pentru Real). Ambii jucători proveneau, ca și Di Stefano, din pepiniera argentiniană. „Prelungirile" au adus golul victoriei, prin Gento, datorită căruia Real a cucerit pentru a treia oară „Cupa Campionilor Europeni".

Imediat după terminarea meciului, atît Kopa, cît și Liedholm au plecat direct la Stockholm, unde începea turneul final al Cam-

Scanned with OKEN Scanner

pionatului mondial (primul juca în echipa Franței iar „milanezul" Liedholm, în echipa Suediei...)

Iată cele două formații :

Real Madrid : Alonso — Asienzi, Lesmes, Santisteban, Santamaria — Zarraga — Kopa, Joseito, Di Stefano, Rial, Gento.

A. C. Milan : Soldan — Fontana, Beraldo, Bergamaschi, Maldini, Radice — Danova, Liedholm, Schiaffino, Grillo, Cucchiaroni.

La această ediție echipa C.C.A., campioană a României, a avut ca adversară, în calificări, pe campioana R.F.G., Borussia Dortmund. Cedînd la Dortmund cu 2—4 și învingînd la București cu 3—1, echipa noastră militară a trebuit să dispute un al treilea meci pe teren neutru (la Bologna, Italia), unde a pierdut cu 1—3,

Ediția a IV-a — 1959. Competiția începea sub noi auspicii, prin concurența puternică dintre echipele spaniole. Real Madrid avea acum rivale pe Atletico Madrid și C.F. Barcelona, care „achiziționaseră", pe lîngă jucători europeni, și unele vedete braziliene, ca Evaristo și Suarez, culminînd cu angajarea ca antrenor a lui Hellenio Herrera. Pentru a fi prezentă în competiție, Real trebuia să cucerească întîi campionatul propriei țări. I-au fost necesare trei meciuri pentru departajarea de concurenta sa directă Atletico Madrid (2—1 ; 0—1 ; 2—1).

În finala „Cupei Campionilor Europeni", Real s-a întîlnit din nou cu Stade de Reims, în care se aflau alte stele consacrate în C.M. din Suedia : Justo Fontaine (golgeterul acelei ediții), Vincent, Piantoni. Pe teren neutru (la Stuttgart), madrilenii au eliminat pe Stade de Reims (cu 2—0), prin șuturile precise ale lui Mateos și Di Stefano. 75 000 de spectatori vest-germani au aplaudat victoria spaniolilor.

Formațiile :

Real Madrid : Dominguez — Marquitos, Zarraga, Santisteban — Santamaria, Ruiz — Kopa, Mateos, Di Stefano, Rial, Gento.

Stade de Reims : Colonna — Redzik, Giraud, Penverne — Jonquet, Leblond, Lamartine — Bliard, Fontaine, Piantoni, Vincent.

Campioana României în 1958—1959 a fost Petrolul Ploiești, care a avut ca adversară echipa Wismut din R.D.G. În primul meci, din orașul Karl Marx Stadt, ploieștenii au fost învinși cu 2—4, iar în al doilea au fost victorioși cu 2—0. A fost necesară rejucarea, pe teren neutru (la Kiev), unde F.C. Ploiești a cedat cu 0—4.

Ediția a V-a — 1960 a însemnat pentru Real Madrid și a cincea victorie în „Cupa Campionilor Europeni", cucerită an de an, fără nici o întrerupere. În semifinale a întîlnit pe C.F. Barcelona, virtuală

Scanned with OKEN Scanner

campioană a Spaniei. Totuşi, madrilenii au învins pe catalani în cele două meciuri, cu acelaşi scor : 3—1. N-au lipsit bănuielile că la mijloc a fôst un abil „aranjament“ financiar, C. F. Barcelona preferînd să scape de faliment cu încasările realizate, iar Real Madrid să reprezinte, cu toate onorurile, fotbalul spaniol în faţa celui vest-german, a cărui ambasadoare era echipa Eintracht Frankfurt.

Finala dintre cele două formaţii s-a disputat pe stadionul „Hampden Park“ din Glasgow, în faţa a 128 000 de spectatori. Vest-germanii (pentru prima oară în această competiţie) au condus cu 1—0 (min. 18, prin Kress), dar Di Stefano şi Puskas au adus victoria, primul prin 3 goluri, iar al doilea prin alte 4, înscrise în poarta lui Loy. La 7—1, cînd meciul era jucat, mijlocaşul Erwin Stinka a înscris 2 goluri. Real Madrid a terminat victorioasă, cu rezultatul 7—3.

Formaţiile :

Real Madrid : Dominguez — Marquitos, Pachin, Vidal — Santamaria, Zarraga, Canario — Del Sol, Di Stefano, Puskas, Gento.

Eintracht Frankfurt : Loy — Lutz, Höfer, Weilbacher — Eigenbrodt, Stinka, Kress — Lindner, Stein, Pfaff, Meier.

Şi în această ediţie România a fost prezentă prin campioana ei Petrolul Ploieşti, care în meciul cu Wiener S. K. (Austria) a reuşit în deplasare un scor alb, dar a cedat, pe teren propriu, cu 1—2.

Ediţia a VI-a — 1961 a însemnat detronarea Realului de către contracandidata ei C.F. Barcelona, care a cucerit titlul de campioană a Spaniei.

În semifinale, duelul Madrid — Barcelona s-a terminat cu victoria celei de-a doua echipe : 2—1 la Barcelona şi 2—2 la Madrid. Jucînd finala la Berna (Elveţia) cu Benfica Lisabona, catalanii au cedat echipei lusitane cu 2—3. Greu de explicat o asemenea înfrîngere, cînd C. F. Barcelona poseda cea mai bună linie de atac : Evaristo (Brazilia), Suarez (Argentina), Kubala, Kocsis şi Czibor (Ungaria). Datorită acestei linii, C. F. Barcelona eliminase, pînă la finală, pe S. V. Hamburg (în trei meciuri) şi pe Real Madrid.

Formaţiile :

Benfica Lisabona : Costa Pereira — Joao, Angelo, Neto — Germano, Cruz, Augusto — Santana, Aguas, Coluna, Cavem.

C. F. Barcelona : Ramallets — Foncho, Gracia, Verges — Gensana, Garay, Kubala, Kocsis, Evaristo, Suarez, Czibor.

La această ediţie, campioana noastră, C.C.A., s-a retras din competiţie.

Scanned with OKEN Scanner

A VII-a ediție — 1962. Real Madrid a ajuns în finală, dar n-a mai reușit performanța de a obține cel de-al șaselea titlu de campioană a Europei.

Adversară merituoasă era deținătoarea „Cupei", echipa portugheză Benfica, în care debuta mozambicanul Eusebio, considerat cea de-a doua „perlă neagră" după Pelé.

Cronicile timpului afirmă că partida din 2 mai 1962 de la Amsterdam a fost cea mai frumoasă din istoria C.C.E. Din start, Real și-a creat un avantaj de 2 goluri prin Puskas. Portughezii reduc din handicap (1—2) prin Aguas și egalează prin Cavem (2—2). Real preia conducerea prin același Puskas (3—2), toate golurile fiind înscrise în 20 de minute.

Dar, după pauză, portughezii pun stăpînire pe mijlocul terenului, Coluna aducînd din nou egalarea (3—3) în min. 50. Nervii apărării spaniole cedează și cînd Eusebio intră cu mingea în careu este „cosit". Penalty ! Execută tot Eusebio, care era ușor accidentat, și... gol ! La 4—3, același Eusebio înscria al cincilea gol pentru echipa sa ! Dar este obligat să părăsească terenul, ca urmare a unui șoc nervos... El dinamizase întregul joc al echipei. Antrenorul Benficăi era, în acel timp, ungurul Bella Gutman, care activase și în România (la echipa Ciocanul, în anii 1946—1947).

Iată deci, că timp de 7 ani, „Cupa Campionilor Europeni", a poposit, exclusiv, în peninsula iberică : 5 ani la Real Madrid și 2 ani la Benfica Lisabona.

Formațiile :

Benfica Lisabona : Costa Pereira — Joao, Angelo, Cavem, Germano — Cruz, Augusto — Eusebio, Aguas, Coluna, Simoes.

Real Madrid : Araquistain — Casado, Miera, Felo, Santamaria, Pachin, Tejada — Del Sol, Di Stefano, Puskas, Gento.

Din nou campioană a țării, echipa noastră C.C.A. (care își schimbase numele în Steaua) a pierdut startul, cedînd campioanei austriece, F. C. Austria, la Viena, cu 0—2, iar la București n-a putut realiza decît un scor alb.

Ediția a VIII-a — 1963. În finală au ajuns Benfica Lisabona și A. C. Milan. Lusitanii n-au putut deține prea mult acest trofeu, deși aveau un excepțional jucător de culoare — Eusebio. „Cupa Campionilor Europeni" a revenit clubului italian A. C. Milan care reușise să „concureze" pe marele Real Madrid, supralicitîndu-l la „achiziționarea" jucătorilor autohtoni și chiar străini. Reușind să-l preia pe Gianni Rivera de la clubul A. C. Alessandria, A. C. Milan și-a creat cea mai bună linie de atac.

Benfica a înscris primul gol prin Eusebio, dar A. C. Milan a cîștigat cu 2—1 prin golurile uruguayanului Altafini. Disputat la

Scanned with OKEN Scanner

Londra, meciul n-a atras un public prea numeros, datorită indiferenței englezilor pentru fotbalul altor țări de pe Continent.

Formațiile :

A. C. Milan : Ghezzi — David, Trebbi, Benitez, Maldini — Trapattoni, Pivotelli — Sani, Altafini, Rivers, Mora.

Benfica Lisabona : Costa Pereira — Cavem, Cruz, Humberto, Raul — Coluna, Augusto — Santana, Torres, Eusebio, Simoes.

La această ediție, România a fost reprezentată de Dinamo București. În primul meci, pe teren propriu, dinamoviștii au realizat un egal (1—1), pentru ca în retur să cedeze, la Istanbul, echipei Galatasaray, cu 0—3.

Ediția a IX-a — 1964. Deși Real Madrid a ajuns, din nou, în finală, totuși titlul de campioană a Europei a fost cucerit, în această ediție, de echipa Internazionale Milano, al cărei antrenor era acum faimosul Hellenio Herrera. Madrilenii erau mari favoriți, pentru că eliminaseră pe campioana anului trecut A. C. Milan cu 4—1 (pe stadionul Barnabeu) și 0—2 (pe „San Siro").

Finala s-a disputat la Viena, unde, contrar așteptărilor, învingători au fost elevii lui Herrera... Golurile acestora au fost înscrise de Mazzola (2) și Milani (1), onoarea madrilenilor fiind salvată de Felo.

Formațiile :

Inter Milano : Sarti — Burgnich, Facchetti, Tagnin, Guarneri — Picchi, Jair — Mazzola, Milani, Suarez, Corso.

Real Madrid : Vicente — Isidoro, Pachin, Müller, Santamaria, Zoco, Amancio — Felo, Di Stefano, Puskas, Gento.

Dinamo București, din nou campioană a țării, a trecut în runda a doua de echipa Motor Jena (R.D.G.), cu 2—0 la București și 1—0 în deplasare. Apoi a întîlnit pe Real Madrid, de care a fost învinsă atît la București (cu 1—3), cît și la Madrid (cu 3—5).

Ediția a X-a jubiliară — 1965 a prilejuit o luptă aprigă între noua cuceritoare a trofeului, Inter Milano, și o mai veche deținătoare a sa, Benfica Lisabona. În timp ce echipa antrenată de Herrera se înscrisese pe o curbă ascendentă, cealaltă cunoștea o ușoară linie descendentă, deși îl avea pe Eusebio în rolul de „goleador".

Milanezii s-au văzut dominați teritorial, fără însă ca Torres, Coluna și a doua „perlă neagră" să poată desface celebrul „catenacio". O acțiune furtunoasă a lui Jair n-a putut fi oprită de apărarea lusitană și Benfica primește un gol, deși vechiul și lucidul ei libero, Germano, revenise în echipă. Cu acest unic punct, Inter cucerește, a doua oară, „Cupa Campionilor Europeni".

Scanned with OKEN Scanner

Formațiile :

Inter Milano : Sarti — Burgnich, Facchetti, Bedin, Guarneri — Picchi, Jair — Mazzola, Peiro, Suarez, Corso.

Benfica : Costa Pereira — Cavem, Cruz, Raul, Germano — Neto, Augusto — Coluna, Torres, Eusebio, Simoes.

În această ediție, Dinamo București, campioana României, a depășit în prima rundă echipa malteză Sliema Wanderers cu 2—0 la La Valetta și cu 5—0 la București. Dar, în runda a II-a, întîlnind pe Internazionale Milano, Dinamo a suferit o grea înfrîngere în deplasare (0—6), pentru ca, la București, să piardă din nou, cu 0—1.

Ediția a XI-a — 1966. „Cupa Campionilor Europeni" a revenit clubului Real Madrid, care eliminase în semifinale pe Inter (cu 1—1 și 1—0), urmînd ca în finală să întîlnească pe Partizan Belgrad. Aceasta era prima echipă din sud-estul Europei care ajungea într-un stadiu avansat al competiției.

Real, a cărei formație glorioasă din trecut fusese supusă unei cure radicale de întinerire, nu mai avea din „invincibila armada" de odinioară decît pe Gento.

În meciul extrem de palpitant, din capitala Belgiei, Partizan Belgrad a opus o dîrză rezistență madrilenilor, care n-au putut învinge decît „la limită" (cu 2—1) pe virtuozii iugoslavi. După finală, mulți dintre aceștia au fost „preluați" de cîțiva „comanditari" ai echipelor occidentale...

Real Madrid cucerea, astfel, pentru a șasea oară „Cupa Campionilor Europeni", dar, după cum vom vedea, pentru ultima oară...

Formațiile :

Real Madrid : Araquistain — Pachin, Sanchiz, Pirri, Zoco — De Filipe, Serena — Amancio, Grosso, Velazquez, Gento.

Partizan Belgrad : Soskici — Jusufi, Mihailovici, Becejaci, Vasovici — Rusovici, Bajici — Kovacevici, Hasnagici, Galici, Pirmajer.

Campioana României din acel an a fost tot Dinamo București, care a trecut de prima adversară B. 1909 Odensee cu 4—0 acasă și 3—2 în Danemarca. Întîlnind în runda a II-a, din nou, pe adversara din 1965, Inter Milano, echipa Dinamo a fost victorioasă în primul meci de la Bucuresti (cu 2—1), dar a cedat, în deplasare, cu 0—2.

Ediția a XII-a — 1967 înseamnă începutul perioadei în care echipele din Marea Britanie dezlănțuie ofensiva pentru cucerirea „Cupei Campionilor Europeni". Cea dintîi care asaltează acest trofeu este Celtic Glasgow. Pînă la meciul din finala cu Inter, echipa scoțiană nu primise decît 2 goluri.

Scanned with OKEN Scanner

Capitala Portugaliei — Lisabona —, aleasă pentru disputarea ultimului meci, a cunoscut o dispută fierbinte în care Celtic s-a aruncat în luptă fără nici o economie de efort. Urmarea : scoțienii Gemmell și Chalmers înscriau două goluri, în timp ce italienii n-au putut riposta decît cu unul singur (autor Mazzola). Rezultatul de 2—1 pentru Celtic Glasgow a adus acestei echipe trofeul pe anul 1967.

Formațiile :

Celtic Glasgow : Simson — Craig, Gemmell, Murdoch — Mac Neill, Clark, Johnstone — Wallace, Chalmers, Auld, Lennox.

Inter Milano : Sarti — Burgnich, Facchetti, Bedin, Guarneri — Picchi, Domenghini — Mazzola, Cappellini, Bicicli, Corso.

Petrolul Ploiești, campioana României în acel an, jucînd cu echipa F. C. Liverpool, s-a comportat satisfăcător : 0—2 la Liverpool, 3—1 la Ploiești. Al 3-lea meci, disputat la Bruxelles, a revenit englezilor cu 2—0, aceștia calificîndu-se pentru faza următoare.

Ediția a XIII-a — 1968 a fost cîștigată de Manchester United, îndeplinindu-se astfel angajamentul luat cu 10 ani mai înainte, de Matt Busby, în fața mormintelor celor 8 jucători decedați în groaznicul accident de pe aeroportul din München : „Pentru a cinsti memoria voastră, Manchester United va cuceri campionatul Europei". Aceasta, pentru că în acest trist februarie 1958, echipa din Lancashire se găsea în drumul ei spre titlu...

Acum, bătrînul „Matt" avea o echipă tot atît de valoroasă și ceva mai rutinată, cu Bobby Charlton, care nu mai avea 19 ani, ci 31, călit în nenumărate dispute, cea mai recentă fiind participarea la Campionatul mondial 1966, soldat cu triumful răsunător al Angliei. „Pleșuvul Bobby" avusese un rol important în cucerirea titlului de către reprezentativa țării sale, iar acum el, ca și toți ceilalți coechipieri, dorea cu ardoare să obțină un alt mare succes : „Cupa Campionilor Europeni".

Pentru a ajunge în finală, Manchester United cîștigase la Londra meciul cu Real Madrid, iar acum întîlnea pe Benfica Lisabona, tot în capitala de pe Tamisa.

Păstrînd proporțiile, acest meci reedita semifinala C.M. 1966, dintre formațiile Angliei și Portugaliei (2—1). În echipa Manchester mai jucau internaționalii : Stiles, Best și Bobby Charlton, iar la Benfica rămăseseră Coluna, Augusto, Torres, Eusebio și Simoes. Balanța, după cum se vede, se înclina în favoarea lusitanilor. Dar, așa cum se știe, în fotbal logica nu-și găsește totdeauna sensul ei pur...

Scanned with OKEN Scanner

Apărarea portughezilor a rezistat eroic atacurilor dirijate de Bobby Charlton. El deschide, totuşi, scorul în prima repriză, pentru ca Eusebio (deşi păzit de Stiles) să egaleze în repriza a doua. Deci, prelungiri !

La reluare, imprimînd un ritm infernal, elevii lui Matt Busby au cîştigat cu scorul de 4—1, prin golurile înscrise de Best, Kidd şi Bobby Charlton.

La sfîrşitul partidei, cei 11 englezi au făcut „turul de onoare" al stadionului, în frunte cu căpitanul lor Bobby Charlton, care arăta cupa de argint unei mulţimi în delir. În faţa tribunei oficiale Matt Busby, cu lacrimi pe obraji, şi-a aşteptat jucătorii.

Bătrînul „Matt" şi-a sărutat „copiii", care au depus eforturi pentru a apăra onoarea clubului şi a cinsti memoria echipei dispărute. Supravieţuitorii dezastrului de la München, William Foulkes (la 36 ani) şi Bobby Charlton (31 ani), l-au îmbrăţişat pe antrenor, oferindu-i cupa ca omagiu pentru încrederea şi perseverenţa sa. A fost şi singurul succes înscris în „Cupa Campionilor Europeni" din bogatul palmares al lui Manchester United...

Generaţia lui Bobby Charlton — din care mai făceau parte Best şi Denis Law — va fi, în curînd, numai o amintire a gloriei din 1968...

Formaţiile :

Manchester United : Stepney — Brennan, Dunne, Crerand, Foulkes — Stiles, Best — Kidd, Bobby Charlton, Sadler, Aston.

Benfica Lisabona : Henrique — Adolfo, Humberto, Cruz, Graco — Coluna, Augusto — Torres, Jacinto, Eusebio, Simoes.

Şi în această ediţie, campioana ţării noastre Rapid Bucureşti trece în runda a II-a, învingînd pe Trakia Plovdiv cu 3—0 acasă, şi pierzînd cu 0—2 în deplasare. În faza următoare, avînd adversară pe Juventus, echipa Rapid a cedat la Torino (0—1), pentru ca în Giuleşti să nu obţină decît un scor alb.

Ediţia a XIV-a — 1969. Ambele finaliste ale anului 1968 au fost eliminate în ediţia din 1969 : Manchester United de A. C. Milan, iar Benfica de Ajax.

Finala, disputată între A. C. Milan şi Ajax la Madrid, a dat cîştig de cauză italienilor, care s-au impus cu autoritate în faţa jucătorilor din Amsterdam, încă nerodaţi pentru marile întîlniri internaţionale. Avînd în apărare pe vestitul „libero" vest-german Schnellinger, iar în atac pe coordonatorul şi realizatorul Gianni Rivera, A. C. Milan a înscris 4 goluri prin Prati (3) şi Sormani (1), faţă de numai unul al lui Ajax (înscris de iugoslavul Vasovici). Rezultat : 4—1 pentru A. C. Milan.

O dată cu înfrîngerea în „Cupă", Ajax a pierdut și campionatul intern, deși avea la dispoziție un „11" redutabil.

Formațiile :

A. C. Milan : Cudicini — Anquilletti, Rosato, Schnellinger, Malastrasi — Trapattoni, Hamrin — Lodetti, Sormani, Rivera, Prati.

Ajax : Bals — Suurbier (min. 46 Müller), Hulshoff, Vasovici, Van Duivenbode — Groot (min. 46 Naninga), Pronk — Swart, Cruyff, Danielssen, Keizer.

Campioana României din 1969, echipa Steaua, n-a putut trece de campioana Cehoslovaciei Spartak Trnava, deși a învins-o, la București, cu 3—1, dar cedîndu-i în deplasare cu 0—4...

Ediția a XV-a — 1970. În acest an, campioana Olandei era Feyenoord (rivala eternă a Ajax-ului). Scoția avea în fruntea clasamentului pe Celtic, care cîștigase tradiționalul duel cu adversara sa Rangers, ambele din Glasgow.

Feyenoord trecuse, pe rînd, de Dinamo Berlin și Legia Varșovia (în semifinale).

Finala s-a desfășurat pe „San Siro" din Milano. Din lupta înverșunată a fotbalului scoțian cu cel olandez a ieșit victorioasă echipa Feyenoord, cu 2—1 (după prelungiri). Cele 90 minute de joc se terminaseră cu 1—1 (prin golurile lui Israel (Feyenoord) și Gemmel (Celtic). În min. 106, un șut puternic al lui Kindval a înclinat balanța victoriei spre olandezi.

Formațiile :

Feyenoord Rotterdam : Grafland — Romeijin (Haak), Israel, Laseroms, Van Duivenbrode — Van Hanegem, Jansen, Hasil, Wery — Kindval, Moulijin.

Celtic Glasgow : Williams — Hay, Mac Neil, Brogan, Gemmel — Murdoch, Auld (Connelly) — Johnstone, Wallace, Lennox, Hughes.

Reprezentativa noastră U.T.A., campioana anului 1970, a fost învinsă de Legia Varșovia cu 1—2 la Arad, iar în capitala Poloniei a suferit o înfrîngere la scor (0—8).

Ediția a XVI-a — 1971. Antrenorul echipei Ajax, Rinus Michels, a profitat de răgazul oferit de neparticiparea la ediția a XV-a a C.C.E. ca să-și întărească „11"-le, să-l omogenizeze, creînd un perfect echilibru între compartimente. Așa a început să recolteze victorii după victorii asupra echipelor spaniole și italiene, care cuprindeau jucători de excepție.

La Ajax, apărarea, axată pe stoperul Vasovici, avea în Suurbier și Hulshoff doi stîlpi de nădejde, în timp ce în atac se aflau șuteri

Scanned with OKEN Scanner

de mare clasă ca : Neeskens, Muhren, Haan, Kaizer, Swart și, ulterior, Rep. Între aceștia, Johann Cruyff era săgeata, al cărei vîrf străpungea cele mai puternice linii defensive.

Cu un asemenea efectiv, care și-a dovedit și eficacitatea, Ajax a parcurs o perioadă fastă timp de trei ani, cînd n-a cedat „Cupa Campionilor Europeni" altei echipe de pe continent.

În preliminariile anului 1971 au fost eliminate de olandezi puternicele echipe Celtic Glasgow și Atletico Madrid, ei ajungînd în finală cu campioana Greciei, Panathinaikos. Meciul s-a disputat la Londra, elenii cedînd cu 0—2, fără a crea prea multe probleme apărării Ajax-ului. Publicul londonez s-a arătat prea puțin entuziasmat de acest „non-combat" grecesc...

Formațiile :

Ajax Amsterdam : Stuy — Neeskens, Hulshoff, Suurbier, Vasovic, Swart (Haan), Rijnders (Blankemburz) — Muhren, Van Dyjck, Cruyff, Keizer.

Panathinaikos Atena : Economopoulos — Tomaras, Scurpis, Kamaras, Vlachos — Eleftherakis, Domazos — Kapsis, Grammos, Antoniadis, Filakouris.

Această ediție a înregistrat un mare succes al aceleiași echipe U. T. Arad. În deplasare reușise un „draw" în fața prestigioasei formații olandeze Feyenoord (1—1), iar acasă n-a lăsat pe campioana Olandei să înscrie nici un gol, astfel că punctul marcat în deplasare a confirmat victoria arădenilor. În runda a II-a i-a fost adversară vestita echipă Steaua roșie, campioana Iugoslaviei, de care a fost învinsă la Arad, cu 0—3, iar la Belgrad cu 1—3.

Ediția a XVII-a — 1972. La conducerea Ajax-ului se afla, acum, Ștefan Covaci, care adoptase o nouă linie de conduită față de valoroșii săi jucători. În preliminarii, olandezii au întîlnit pe Dynamo Dresda (R.D.G.), Olympique Marseille și Arsenal Londra, ajungînd fără prea multe probleme în semifinală cu o veche cîștigătoare a „Cupei Campionilor Europeni" — Benfica Lisabona. Ajax a învins la Amsterdam, cu 1—0, pentru ca în capitala Portugaliei să reușească un scor alb.

In finală avea ca adversară echipa Internazionale Milano, căreia îi mai rămăsese din vechea gardă numai subtilul atacant Mazzola, flancat de un Jair uzat...

Jocul de la Amsterdam a fost la discreția olandezilor, care au marcat 2 goluri prin șuturile lui Cruyff.

Astfel, valorosul Ajax cucerește, pentru a doua oară consecutiv, „Cupa Campionilor Europeni".

Formațiile :

Ajax : Stuy — Blankenburg, Hulshoff, Krol, Suurbier — Haan, Neeskens — Muhren, Swart, Cruyff, Keizer.

Inter Milano : Bordon — Burgnich, Bellugi, Oriali, Fachetti — Bedin, Mazzola — Giubertoni (min. 20 Bertini), Frustalupi, Jair — Boninsegna.

În preliminariile C.C.E. din 1972 apare din nou numele campioanei României, Dinamo București. Adversară, tot Spartak Trnava, cu care dinamoviștii fac un scor alb la București și un egal (2—2) în deplasare, trecînd, astfel, în runda a II-a, unde au întîlnit pe campioana Olandei, Feyenoord, de care sînt învinși cu 0—3 la București și cu 0—2 în deplasare.

Ediția a XVIII-a — 1973. Ajax își continuă ascensiunea ! În campionatul olandez, unde se lupta pentru titlu cu cealaltă formație puternică Feyenoord, echipa din Amsterdam a ajuns lideră și, deci, participantă în „Cupa Campionilor Europeni". În această competiție a reușit să învingă două *team*-uri cu nume prestigioase : Real Madrid și Bayern München.

În finală Ajax avea ca adversară pe campioana Italiei, Juventus Torino. Meciul s-a disputat la Belgrad, prilejuind un spectacol fotbalistic de calitate, datorită jocului ambelor echipe, deși ele aveau stiluri de joc deosebite : Juventus avînd specificul mediteranean, iar Ajax pe cel sobru, al nordicilor. La sfîrșitul celor 90 minute, olandezii și-au asigurat victoria (la limită), cu 1—0. Pe stadionul din Belgrad, plin pînă la refuz, se aflau pe gazon jucători consacrați.

Formațiile :

Ajax : Stuy — Suurbier, Hulshoff, Blankenburg, Krol — Neeskens, Mühren, Haan, Rep, Cruyff, Keizer.

Juventus ; Zoff — Marchetti, Morini, Salvadore, Longobucco — Causio (min. 74 Cuccureddu), Furino — Capello, Altafini, Anastasi, Bettega (min. 63 Haller).

Campioana României în 1973 — F. C. Argeș — a avut ca adversară formația Aris Bonnevoie din Luxemburg, pe care piteștenii au învins-o cu 2—0 în deplasare și cu 4—0 acasă. Trecînd în runda a II-a, F. C. Argeș întîlnește pe Real Madrid.

În meciul de la Pitești, F. C. Argeș a reușit marea performanță de a învinge pe madrileni cu 2—1, dar n-a rezistat în Spania, unde a cedat cu 1—3.

Ediția a XIX-a — 1974. Este anul în care începe declinul olandezilor de la Ajax, în timp ce Bayern München se afirmă din ce în ce mai puternic în fotbalul european. Nu trebuie uitat nici faptul

Scanned with OKEN Scanner

că, în acel an, jucătorii lui Bayern constituiau scheletul reprezentativei R.F.G., cuceritoarea titlului de campioană a lumii. Această afirmare era rezultatul unui proces mai îndelungat pentru întărirea echipei müncheneze. Se aflau, acum, la Bayern și ca : Sepp Maier, Breitner, Schwarzenbeck, Beckenbauer. Totuși, ei au eliminat cu greu pe Dinamo Moscova (4—3 și 3—3), dar ceva mai ușor pe Ujpest Dozsa (4—1 și 3—0).

În finală, „münchenezii" au avut adversară formația Atletico Madrid. Meciul s-a disputat la Bruxelles (15 mai), cu prelungiri. În min. 114, Luis a înscris primul gol, care dădea speranțe madrilenilor, dar cînd mai erau puține secunde pînă la sfîrșitul meciului, stoperul vest-german Schwarzenbeck ia o acțiune pe cont propriu și, ajuns la 30 metri de poarta lui Reina, înscrie golul egalizator : 1—1 ! Deci, rejucare ! Aceasta a avut loc după două zile, pe același stadion. Vest-germanii au apărut mult mai proaspeți și printr-un joc eminamente ofensiv i-au copleșit pe spanioli înscriind 4 goluri : Valli Hoeness (2) și Gerd Müller (2). Rezultat : 4—0 pentru Bayern.

Formațiile :

Bayern München : Maier — Hansen, Schwarzenbeck, Beckenbauer, Breitner — Roth, Zobel — Hoeness, Torstensson, Müller, Kapelmann.

Atletico : Reina — Melo, Bejarano, Eusebio II, Heredia — Capon, Adelardo (min. 61 Benegas) — Luis, Becerra, Alberto (min. 65 Ufarte), Garate, Salcedo.

Din nou campioană a României, Dinamo București. are ca adversară, în prima rundă, echipa Crusaders din Belfast (Irlanda de Nord). Dinamo învinge în deplasare cu 1—0, iar acasă înregistrează un scor puțin obișnuit 11—0 ! În runda a II-a, dinamoviștii întîlnesc puternica formație spaniolă Atletico Madrid, căreia îi cedează cu 0—2 la București, reușind însă un rezultat de egalitate în deplasare 2—2 ! De altfel, echipa madrilenă, după cum am văzut, a ajuns în finală cu Bayern München.

Ediția a XX-a — 1975. Pînă la finală, Bayern München, deși aflată într-o formă excepțională, a trecut (nu prea ușor) de cîteva echipe puternice : F. C. Magdeburg, Ararat Erevan și St. Etienne. Aceste adversare au fost mai puternice decît însăși finalista, echipa engleză Leeds United. Meciul s-a disputat la Paris, pe stadionul „Parc des Princes"... Mijlocașul Roth și atacantul extrem stînga Müller au adus victoria prin golurile înscrise de ei : 2—0 pentru Bayern München, care cucerește pentru a doua oară „Cupa Campionilor Europeni".

Scanned with OKEN Scanner

Formațiile :

Bayern München : Maier — Beckenbauer, Zobel, Schwarzenbeck, Dürnberger — Roth, Hoeness (min. 42 Wander) — Andersson (min. 52 Weiss), Torstensson, Kapelmann, Müller.

Leeds United : Steward — Reaney, Madeley, Huter, Gray — Bremner, Giles — Yorath (Gray) Lorimer, Jordan, Clarke.

Este ediția în care apare, pentru prima oară, numele echipei Universitatea Craiova, campioana României. Ea are ca adversară formația Atvidaberg, campioana Suediei, pe care a învins-o în Cetatea Banilor cu 2—1, dar pierde, în deplasare, cu 1—3. Totuși craiovenii își deschid, prin acest meci, drumul spre „înalta societate" a fotbalului european.

Ediția a XXI-a — 1976. Titlul de „campioană a campionilor" a revenit, pentru a treia oară, aceleiași Bayern München, care își împrospătase linia de atac cu un jucător impetuos : Rummenigge. Echipa bavareză își adjudecă deci, și ea, pentru a treia oară, „Cupa Campionilor Europeni", egalînd performanța Ajax-ului dar nu și pe aceea a Real Madridului.

Ca să ajungă triplă campioană continentală, Bayern München a trebuit să depășească echipele Benfica Lisabona și Real Madrid. În finală întîlnea pe campioana Franței, St. Etienne. Aici jucau iugoslavul Curkovici (portar), internaționalul Janvion (fundaș) și frații Revelli (ambii atacanți). Meciul s-a disputat la Londra. Bavarezii au reușit să înscrie unicul gol, cel al victoriei, prin mijlocașul Franz Roth. Acest meci a fost și ultimul în care a jucat Franz Beckenbauer, transferat la Cosmos din New York, unde fusese achiziționat și Pelé.

Formațiile :

Bayern München : Maier — Hansen, Schwarzenbeck, Beckenbauer, Horsmann — Roth, Kapelmann, Durnberger — Rummenigge, Müller, Hoeness.

St. Etienne : Curkovici — Janvion, Piazza, Lipez, Repellini, Bathenay, Larque, Santini — H. Revelli, P. Revelli, Sarramagna (Rocheteau).

Și în acest an Dinamo București este campioana țării, calitate în care participă la C.C.E. Adversară, din nou echipa Real Madrid, de la care primește în deplasare 4 goluri și înscrie unul (1—4), pentru ca la București, deși au jucat excelent, dinamoviștii să nu poată smulge victoria decît cu 1—0.

Scanned with OKEN Scanner

Ediția a XXII-a — 1977. Intră în cursă, acum, echipa engleză F. C. Liverpool, care mult timp de aici înainte va domina nu numai fotbalul britanic, dar și pe cel european.

F. C. Liverpool izbutise, printre primele echipe, să realizeze „universalizarea posturilor", formulă tactică după care fundașii devin marcatori de goluri, în timp ce atacanții sînt cei mai tenaci apărători ai careului... propriu. Și-apoi, F. C. Liverpool mai avea un înaintaș „diabolic", Kevin Keegan, capabil să inițieze acțiunile cele mai imprevizibile, greu de contracarat de orice apărare. Keegan era un „pur sînge", puternic și agresiv, cu o mare virtuozitate tehnică și o superioară inteligență tactică.

La finala C.C.E. echipa F. C. Liverpool întîlnea pe campioana R.F.G. Borussia Mönchengladbach. Cu cîțiva jucători redutabili, selecționați și în reprezentativa țării (Vogts, Schäffer, Bonhof, Stielike, Wimmer), Mönchengladbach era un adversar redutabil.

În meciul de pe „Stadionul Olimpic" din Roma, fundașii Liverpool-ului au aplicat, cu multă măiestrie, lecția înscrierii golurilor, prin Neal și Smith, cărora li s-a alăturat și mijlocașul Mac Dermott. Ei au marcat toate cele 3 goluri. Vest-germanii au înscris unul prin... danezul Simonsen.

Euforia acestui succes, care era numai un început, l-a determinat pe căpitanul Liverpool-ului, Emilyn Hughes, să exclame la coborîrea din avionul cu care se întorcea echipa de la Roma : „Noi am cucerit o victorie mai mare decît a Beatles-ilor".

Formațiile :

F. C. Liverpool : Clemence — Neal, Smith, Jones, Hughes — Mac Dermott, Case, Kennedy, Keegan, Johnson, Heighway.

Borussia Mönchengladbach : Kneib — Vogts, Witkamp, Schaffer, Klinkhammer — Bonhof, Wohlers (min. 79 Hannes), Stielicke — Wimmer (min. 24 Kulek), Simonsen, Heynches.

În această ediție Steaua a întîlnit pe F. C. Bruges, realizînd scorurile 1—2 și 1—1, fiind astfel eliminată din competiție.

Ediția a XXIII-a — 1978. Seria începută cu un an înainte este continuată și în 1978 de echipa care întrecuse gloria Beatles-ilor. Performanța a fost cu atît mai meritorie cu cît, prin hotărîrea pripită a președintelui clubului, Peter Krohn, superjucătorul Keegan fusese „oferit" echipei vest-germane S. V. Hamburg pentru o sumă apropiată de 1 milion de dolari...

În finală, adversara echipei engleze a fost F. C. Bruges (campioana Belgiei). Meciul s-a disputat în „Templul fotbalului" — stadionul „Wembley" — în tribunele căruia se aflau 92 000 de spectatori. Un singur gol, înscris de Lenny Dalglish, nou-venit în echipă (în locul lui Keegan), a adus victoria echipei Liverpool.

Scanned with OKEN Scanner

Formațiile :

F. C. Liverpool : Clemence — Neal, Hansen, Thompson, Hughes — Mac Dermott, Souness — Lennedy, Case (Heighway), Dalglish, Fairclough.

F. C. Bruges : Jensen — Bastijus, Krieger, Leekens, Maes (min. 76 Volders), Cools, De Cubber — Ku (min. 60 Sanders), Van der Eycken, Sorensen, Simoen.

Această ediție are prezentă și pe Dinamo București, care întîlnește din nou pe Atletico Madrid, învingînd-o la București cu 2—1, dar cedîndu-i în deplasare cu 0—2.

Ediția a XXIV-a — 1979. Între timp, în fotbalul englez și alte echipe își consolidează dispozitivul de atac, ca și cel de apărare. Dintre ele, începe să se afirme F. C. Nottingham Forest. Un antrenor clarvăzător, Brian Clough, a construit cu răbdare și tenacitate fiecare compartiment, dînd prioritate apărării, unde pionul de bază era portarul Peter Shilton. Haiducii din „Pădurea Nottingham" reușesc să smulgă lui F. C. Liverpool cununa de campioană a Angliei și, în această calitate, să facă primul pas pe drumul gloriei sportive. În semifinală, F. C. Nothingham Forest obține pe teren propriu numai un egal (3—3) cu campioana R.F.G., F. C. Köln, învingînd-o însă în deplasare cu 1—0. Iar în finală a întîlnit pe „Stadionul Olimpic" din München pe F. C. Malmö, reprezentativa fotbalului suedez.

65 000 de spectatori au aplaudat jocul dinamic al englezilor, care și-au asigurat victoria printr-un singur gol, al cărui autor a fost proaspătul achiziționat, chiar în acel an, Trevor Francis, pentru suma de aproape două milioane de dolari.

Formațiile :

F. C. Nottingham Forest : Shilton — Andersson, Burns, Lloyd, Clark — Mac Govern, Bowyer — Francis Trevor, Birtles, Woodcock, Robertson.

F. C. Malmö : Moller — Roland Andersson, Jonsson, M. Andersson, Erlandsson — Ljungberg, Prytz — Tapper (min. 34 Malmberg), Hansson (min. 82 T. Andersson), Cervin, Kinnvall.

În preliminarii, Steaua, campioana țării noastre, a avut ca adversară echipa franceză Monaco, de care a fost învinsă în deplasare cu 0—3. A urmat victoria de la București (2—0), insuficientă însă pentru calificare.

Ediția a XXV-a — 1980. Este anul în care pe firmamentul fotbalului european străluceau puternic stelele Real Madrid și S. V. Hamburg.

Scanned with OKEN Scanner

Prin eliminări succesive, în semifinalele competiției au ajuns chiar aceste două formații. Dar campioana Spaniei este învinsă de campioana R.F.G. la un scor neașteptat : 5—1 !

De cealaltă parte, F. C. Nottingham Forest reușise, după ce a eliminat pe Dynamo Berlin cu 4—1, să învingă și pe faimosul Ajax Amsterdam cu 2—0. Deci, Nottingham urma să se întîlnească în finală cu S. V. Hamburg, în eșalonul căreia evolua în afara altor jucători noi și englezul Kevin Keegan... Deși se părea că la capitolul „valori" deținătoarea „Cupei Campionilor Europeni" din 1979 era deficitară, totuși ea a reușit să cucerească, pentru a doua oară, trofeul, datorită golului înscris de „grăsanul Robertson", care l-a depășit pe fundașul Kalz, șutînd apoi în poarta lui Kargus, drept la „vinclu".

Formațiile :

F. C. Nottingham Forest : Shilton — Anderson, Burns, Lloyd, Gray — Mac Goven, O'Neill — Bowyer, Mills (min. 67 O'Hare), Robertson, Birtles.

S. V. Hamburg : Kargus — Kalz, Nogly, Buljan, Jakobs — Keegan, Hieronymus (Hrubesch) — Magath, Memering, Reimann, Mielewski.

F. C. Argeș, campioana României pe 1980, a eliminat pe A.E.K. Atena (3—0 acasă și 1—2 în deplasare). În runda a II-a, întîlnește pe F. C. Nottingham Forest. În deplasare, F. C. Argeș i-a rezistat eroic, primind 2 goluri, dar la Pitești n-a putut redresa situația, fiind învinsă și aici (cu 1—2).

Ediția a XXVI-a — 1981: F. C. Liverpool concentrase nu numai jucători de excepție, dar modelase și o concepție cu un anumit specific, în care accentul se punea pe vigoarea și rezistența fizică.

În semifinale se reîntîlneau două vechi rivale — F. C. Liverpool și Bayern München — abonate parcă la această competiție, datorită repetatelor lor victorii în campionatul intern. Un 0—0, obținut de Bayern chiar la Liverpool, dădea mari speranțe münchenezilor că vor dispune în al doilea meci, acasă, de puternica echipă din Lancashire... Dar tocmai pe „Stadionul Olimpic" din München, Bayern nu obține decît un egal : 1—1. Golul înscris în deplasare de englezi a pus capăt visurilor echipei, lipsită acum de Beckenbauer... În finală, F. C. Liverpool va întîlni pe campioana Spaniei Real Madrid. Meciul s-a disputat pe același stadion „Parc des Princes" din Paris, cu care se familiarizaseră atît englezii, cît și spaniolii. Dar ultimii au practicat un joc monoton, lipsit de orice sclipire, astfel că englezilor le-a fost ușor să înscrie golul victoriei (singurul de altfel) în poarta madrilenilor. Autor : atacantul R. Kennedy...

Scanned with OKEN Scanner

Formațiile :

F. C. Liverpool : Clemence — Neal, Hansen, Thompson, A. Kennedy — Mac Dermott, Souness, Lee — R. Kennedy, Johnson, Dalglish.

Real Madrid : Agustin — Cortes, Mavajas, Sabido, Angel — Camacho, Stielike, Del Bosque — Juanito, Santillana, Cunningham.

În acest an, titlul de campioană a României a fost cucerit de Universitatea Craiova, căreia sorții i-au dat ca adversară echipa Internazionale Milano. Primind în deplasare două goluri (0—2), craiovenii n-au putut reface handicapul la ei acasă, unde au izbutit, totuși, un meritoriu egal (1—1).

Ediția a XXVII-a — 1982. În acest campionat, lidera noastră a fost tot Universitatea Craiova, care a avut adversară echipa daneză B. K. Copenhaga. A fost învinsă în deplasare cu 1—0, dar în Cetatea Băniei a obținut victoria cu un scor concludent : 4—1. Trecînd în runda a II-a, craiovenii au dispus, acasă, de Olympiakos Pireu cu 3—0, iar în deplasare au fost învinși cu 0—2, astfel că „au mers" în sferturi, sorții dîndu-le ca parteneră echipa Bayern München. Aceasta a ieșit învingătoare la Craiova (2—0), iar în retur, elevii lui Oțet s-au comportat mult mai bine, obținînd un egal (1—1), care a ridicat prestigiul „universitarilor" olteni.

În cealaltă serie, echipa engleză Aston Villa și-a eliminat rînd pe rînd adversarele F. C. Valur (Islanda), Dynamo Berlin, Dinamo Kiev, S. C. Anderlecht — Belgia. Aston Villa a trecut de belgieni cu multă dificultate (1—0 la Birmingham și 0—0 la Bruxelles). La Birmingham suporterii englezi au provocat un mare scandal, invadînd terenul, impunînd arbitrului să întrerupă jocul, care a fost reluat după 5 minute.

Nici Bayern München n-a trecut prea ușor de Ț.S.K.A. (la Sofia). Ea a fost condusă în minutul 16 cu 3—0, pentru ca pînă la sfîrșitul jocului să se redreseze și să aducă scorul la 3—4. Întrucît eliminase și formațiile Osters Vaxjo (Suedia), Benfica Lisabona și Universitatea Craiova, formația vest-germană a intrat în finală.

Meciul decisiv între Bayern și Aston Villa, disputat în ziua de 26 mai 1982 (la Rotterdam), a cunoscut faze pline de suspans, datorită liniei de apărare engleze și în special portarului ei, Nigel Spink, care a reușit să respingă toate șuturile lui Rummenigge și Breitner. Dominarea teritorială a vest-germanilor s-a dovedit sterilă, în timp ce englezii, la un contraatac, au punctat victorios prin Whithe (min. 67).

Scanned with OKEN Scanner

Astfel Aston Villa a cucerit „Cupa Campionilor Europeni“ adăugînd încă o nestemată la coroana celorlalte echipe britanice (Manchester United, F. C. Liverpool și Nottingham Forest).

Formațiile :

Aston Villa : Spink — Jones, Evans, Mac Naught, Gibson — Bremmer, Mortimer, Cowans — White, Shaw, Morley.

F. C. Bayern : Müller — Weine (Cuttler), Angenthaler, Baierlager, Horsmann — Durnberger, Kraus, Breitner, Dreller — Hoeness, Rummenigge.

Ediția a XXVIII-a — 1983. Trofeul a revenit pentru prima oară jucătorilor de la S. V. Hamburg (ei cîștigaseră în 1977 „Cupa Cupelor“) cu tot pesimismul manifestat de întreaga presă germană, deoarece adversara ei din finală, Juventus Torino, cuprindea marile vedete ale „squadrei azzurra“, care evoluase în „Mundialul“ spaniol, plus noile achiziții, Bonieck și Platini.

Totuși, echipa din Hamburg a cîștigat cu 1—0, prin golul lui Magath, înscris printr-un șut surprinzător, tras de la 20 de metri, direct în colțul porții lui Zoff.

Pînă la acest joc, S. V. Hamburg își crease drum spre finală prin victoriile obținute asupra echipei Dinamo Kiev în „sferturi“ (3—0 și 2—1) și asupra lui Real Sociedad în semifinală (1—1 și 2—1).

Partida s-a disputat la Atena în ziua de 25 mai, fiind condusă de o brigadă de arbitri români (la centru, Nicolae Rainea) în fața a 73 570 de spectatori, care, nemulțumiți de rezultat, i-au fluierat, la sfîrșit, pe învingători.

Interesant este că, pentru a 6-a oară, finala C.C.E. s-a încheiat cu scorul de 1—0.

Formațiile :

S. V. Hamburg : Stein — Kaltz, Iakobs, Hieronymus, Wehmayer — Rolff, Groh, Milewsky, Magath — Hrubesch, Bastrup (min. 55 von Heesen).

Juventus : Zoff — Gentile, Brio, Scirea, Cabrini — Bonini, Bettega, Tardelli, Platini — Rossi (min. 55 Marocchino), Boniek.

La această ediție, campioana noastră Dinamo București, după ce într-un joc preliminar depășise formația norvegiană Valerengen din Oslo (3—1 și 2—1), a susținut în turul I meciul cu Dukla Praga, eliminînd-o după două jocuri grele : 2—0 la București și 1—2 la Praga.

În turul al 2-lea însă, deținătoarea trofeului, Aston Villa, a învins-o cu 2—0 la București (80 000 de spectatori pe 23 August) și cu 4—2 la Birmingham, barîndu-i calea spre afirmare.

Scanned with OKEN Scanner

În „Cupa Campionilor Europeni“ pe 1984, lidera campionatului nostru, Dinamo București, a avut o comportare de excepție, calificîndu-se în turul al 3-lea, în urma victoriilor cu campioana Finlandei, Lahti Kuusisi (1—0 în deplasare și 3—0 la București), dar mai ales prin eliminarea echipei S. V. Hamburg, care nu deținea numai titlul de campioană a R.F.G., dar și pe acela de campioană (la formațiile de club) a Europei. Învingînd-o cu 3—0 la București, Dinamo (antrenori D. Niculae Nicușor și Cornel Dinu) a reușit să obțină în deplasare un valoros 2—3, care a propulsat-o printre „echipele fanion“ ale continentului.

„CUPA CUPELOR“

După instituirea primelor competiții europene (a echipelor reprezentative și a cluburilor camipoane), iubitorii fotbalului, ca și cei ce-l dirijează și-au mărit exigențele, dorind încă o întrecere, rezervată echipelor care au cîștigat Cupele țărilor respective. S-a preconizat astfel o altă întrecere, sub numele de „Cupa Cupelor“, care a obținut un mare succes, echipele învingătoare reușind să-și înscrie și ele numele în istoria fotbalului european.

Ediția — 1961. În primul an, 1960—61, s-au înscris un număr mai redus de competitori. Totuși țara noastră a fost prezentă chiar din această primă ediție cu formația clubului Progresul București (cîștigătoarea „Cupei României“), avînd ca adversară echipa portugheză Leixoes.

În deplasare echipa bucureșteană a reușit un onorabil rezultat de egalitate (1—1), pentru ca, apoi, să cedeze pe teren propriu (cu 0—1).

În semifinalele acestei ediții au ajuns : A.C. Fiorentina cu Dinamo Zagreb, iar Glasgow Rangers cu Wolverhampton Wanderers.

Învingătoarele — A. C. Fiorentina și Glasgow Rangers — au disputat două meciuri. Cel dintîi, pe stadionul „Ibrox Park“ din Glasgow, a adus victoria italienilor (2—0), atacul lor fiind bine dirijat de suedezul Hamrin. Autorul celor 2 goluri a fost Milani. Revanșa, pe stadionul din Florența, a înregistrat o nouă victorie a echipei italiene, la un scor mai mic : 2—1 (prin golurile lui Hamrin și Milani, și al lui Mac Millan pentru scoțieni).

Ambele meciuri au cunoscut o mare afluență de spectatori (80 000 la Glasgow și 40 000 la Florența), cu beneficii substanțiale (cîte 50 000 dolari pentru fiecare club).

Scanned with OKEN Scanner

Formația victorioasă : Albertosi — Robotti, Castelletti, Gonfiantini, Orzan — Rimbaldo, Hamrin — Micheli, Da Costa, Milan, Petris.

Ediția a II-a — 1962. Începînd cu această ediție, U.E.F.A. a luat hotărîrea ca „finala" să nu se mai dispute în două manșe, ci într-una singură, însă pe teren neutru.

„Cupa României" fiind cîștigată în acel an de Arieșul Turda, conducerea federației noastre a apreciat că această echipă din divizia C nu ne poate reprezenta cu succes, astfel că ea n-a fost înscrisă în competiție.

În finală a ajuns, din nou, A. C. Fiorentina, avînd de data aceasta ca adversară pe Atletico Madrid, cu care a trebuit să dispute două mèciuri : primul la Glasgow (încheiat și după „prelungiri" cu 1—1), pentru ca, în al doilea, pe stadionul „Neckar" din Stuttgart italienii să sufere o înfrîngere severă (0—3). Golurile au fost înscrise de Mendonca (2) și Peiro (1). „Cupa Cupelor" a intrat, în acel an, în posesia echipei madrilene, care avea următorii jucători : Madinabeytia — Rivilla, Calleja, Ramiro, Griffa — Glaria, Jones — Adelardo, Mendonca, Peiro, Collar.

Ediția a III-a — 1963. Este ediția la care au participat absolut toate echipele deținătoare de „Cupă". De astă dată, Atletico Madrid n-a putut rezista, în finală, iureșului englezilor de la Tottenham Hotspur. Pe stadionul din Rotterdam, aceștia și-au asigurat o victorie comodă (5—1). În fața celor 70 000 spectatori, Jimmy Greaves (răscumpărat cu 250 000 dolari) a înscris 2 goluri, Dyson (2) și White (1). Dirijorul echipei londoneze a fost neobositul Danny Blancflowers. Golul învinșilor a avut ca autor pe Collar.

Formația învingătoare : Brown — Baker, Henry, Blankflower, Norman — Marchi, Jones — Withe, Smith, Greaves, Dyson.

Echipa Steaua, cîștigătoarea „Cupei României" din acel an, n-a putut să se califice. Botev Plovdiv, adversara ei, deși învinsă cu 2—3 la București, și-a luat revanșa la Plovdiv cu 5—1.

Ediția a IV-a — 1964. Aceeași soartă a avut-o, în ediția aceasta, Petrolul Ploiești, care a învins acasă pe Fenerbahce Istanbul cu 1—0, pentru ca în deplasare să primească patru goluri (1—4).

În finală au ajuns Sporting Lisabona și M.T.K. Budapesta. Departajarea nu s-a putut face decît după două meciuri : 3—3 la Bruxelles (după „prelungiri") și 1—0 la Anvers, unde Moraes a înscris golul victoriei (1—0) pentru echipa lusitană.

Formația învingătoare : Corvalho — Gomez, Carlos, Peridis, Baptista — Mendes, Osvaldo — Mascarenhas, Figueiredo, Geo, Moraes.

Scanned with OKEN Scanner

Ediția a V-a — 1965. Reprezentanta României, echipa Steaua, a avut o primă adversară, pe Darry City, cîștigătoarea „Cupei Irlandei de Nord". Victorioasă în ambele meciuri (3—0 la București și 2—0 la Londonderry), Steaua a întîlnit în runda a II-a puternica echipă iugoslavă Dynamo Zagreb, de care a fost învinsă acasă cu 1—3 și în deplasare cu 0—2.

În finală au ajuns formațiile : West Ham United (în care jucau Bobby Moore și Hurst) și München 1860 (a doua echipă a Bavariei, cîștigătoarea „Cupei R.F.G.").

90 000 de spectatori au urmărit pe stadionul „Wembley" din Londra jocul spectaculos al ambelor formații. „Așii" englezi Sealey, Hurst și Sissons au făcut o adevărată demonstrație de fotbal, avînd parteneri de egală valoare ca : Heiss, Kuppers și Brunnei. Portarul echipei vest-germane era... iugoslavul Petar Radenkovici. Cu toate că a avut o zi bună, el n-a putut reține două șuturi puternice trase de Sealey (2—0 pentru West Ham United). Cîștigătoarea „Cupei Cupelor" ediția 1965 avea următoarea formație : Standen — Kirkup, Burkett, Peters, Brown — Bobby Moore, Sealey — Boyce, Hurst, Dear, Sissons.

Ediția a VI-a — 1966. Echipa care ne-a reprezentat în „Cupa Cupelor" în acest an a fost Știința Cluj. Ea a eliminat în prima rundă pe Wiener Neustadt cu 1—0, chiar la Viena, și cu 2—0 la Cluj. În a doua rundă a întîlnit pe Atletico Madrid, specializată în meciuri egale. Madrilenii învîng pe Știința Cluj cu 2—0 și 4—0, dar sînt eliminați în semifinale de Borussia Dortmund, în care activau internaționalii Tilkowski și Libuda. Echipa vest-germană ajunge în finală cu F. C. Liverpool. Disputată la Glasgow în fața a 50 000 de fani, aproape de minutul 90 rezultatul a fost 1—1 (un gol înscris de englezul Hunt și celălalt de vest-germanul Held). Cînd arbitrul francez P. Schwinte se pregătea să fluiere sfîrșitul partidei, mijlocașul vest-german Libuda a luat o acțiune pe cont propriu și driblînd toată apărarea engleză, ultimul fiind fundașul Lawler, a șutat imparabil : portarul Lawrence n-a putut să schițeze nici un gest : 2—1, pentru Borussia, care deschide calea succeselor vest-germane și în această „Cupă a cupelor".

Formația învingătoare : Tilkowski — Cyliax, Redder, Kurrat, Paul — Assauer, Libuda — Schmidt, Held, Sturm, Emmerich.

Ediția a VII-a — 1967. Steaua, cîștigătoarea „Cupei României", înfruntă pe Racing Club din Strasbourg. Învinsă acolo cu 0—1, echipa militară n-a putut obține la București decît un egal (1—1), fiind eliminată din competiție.

Scanned with OKEN Scanner

În finală au ajuns scoțienii de la Glasgow Rangers și vest-germanii de la Bayern München. Disputată în fața a 70 000 de druckeri, pe stadionul din Nürenberg, partida a avut nevoie de prelungiri. Bavarezii în frunte cu tinerii Franz Beckenbauer (22 de ani), Sepp Maier (23 ani), Novak (22 de ani) au învins datorită singurului gol al mijlocașului Franz Roth (1—0).

Echipa münchenează : Sepp Maier — Hans Novak, Kupferschmidt — Roth, Beckenbauer — Olk, Nafziger — Ohlhauser, Müller, Koulmann, Brenninger.

Ediția a VIII-a — 1968. Tot Steaua a reprezentat fotbalul românesc, avînd ca adversară echipa F. C. Austria. Învingătoare și la Viena (2—0) și la București (2—1), echipa militară are în runda a II-a neșansa de a întîlni puternica formație spaniolă C. F. Valencia, de care este învinsă cu 0—3 pe terenul acesteia, la București neputînd să obțină victoria decît cu 1—0.

Finala acestei ediții a pus față în față echipele A. C. Milan (cu „tînărul de aur" Gianni Rivera) și S. V. Hamburg, al cărei atac era condus de Uwe Seeler.

Pe stadionul din Rotterdam, milanezii au reușit o mare performanță, învingîndu-i pe vest-germani cu 2—0 (ambele goluri înscrise de Hamrin, din pasele lui Gianni Rivera). De subliniat că în apărarea milaneză s-a remarcat stoperul vest-german Schnellinger, nelipsit, totuși, din reprezentativa țării sale. Astfel, „vasul cu flori" (cum i se mai spune acestui trofeu european), a poposit pentru prima oară la sediul clubului A. C. Milan.

Formația învingătoare : Cudicini — Anquilletti, Schnellinger, Trapattoni, Rosato — Scala, Hamrin — Lodetti, Sormani, Rivera, Prati.

Ediția a IX-a — 1969. O nouă formație bucureșteană, Dinamo, a luat parte la prima rundă a „Cupei Cupelor", avînd ca adversară puternica echipă engleză West Bromwich Albion, cu care a reușit acasă un rezultat de egalitate (1—1), dar a suferit la Birmingham o înfrîngere severă (0—4).

În finală au ajuns : C. F. Barcelona și echipa Slovan Bratislava. Meciul de pe stadionul din Basel (Elveția) a fost viu disputat, vădind clasa jucătorilor cehoslovaci Cvetlar, Jrivak și Capkovici, care au înscris 3 goluri, ca și a spaniolilor Rexach și Zaldua, cu cele 2 goluri ale lor. Rezultat final : 3—2 pentru Bratislava.

Formația învingătoare : Vencel — Fillo, Hrivnak, Zlocha, Horvath — Hodlicka, Cvetler — Moder (Hatar), Jos Capkovici, Jokl, Jan Capkovici.

Scanned with OKEN Scanner

Ediția a X-a — 1970. Din nou Steaua, cîștigătoarea „Cupei României", ne reprezintă în această competiție. Avînd o adversară redutabilă, Glasgow Rangers, echipa militară cedează în deplasare (0—2), pentru ca la București să obțină doar un scor alb.

În finală au ajuns echipa poloneză Gornik Zabrze și englezii de la Manchester City. Meciul s-a disputat pe stadionul „Prater" din Viena, prilejuind debutanților Deyna și Lubanski (de la Gornik) să-și arate „clasa" care-i va menține multă vreme în prim-planul fotbalului continental și mondial.

Scorul strîns (2—1 pentru Manchester) dovedea dîrza rezistență a jucătorilor care vor onora mai tîrziu fotbalul polonez în multe competiții internaționale. Au marcat : Lee și Young pentru Manchester și Oslizlo pentru Gornik.

Formația care a cucerit trofeul : Carrigan — Book, Pardoe, Doyle (Bowyer), Booth — Oakes, Heslop, Bell — Lee, Young și Towers.

Ediția a XI-a — 1971. Fotbalul românesc a fost reprezentat în „Cupa Cupelor" tot de echipa Steaua, care depășește formația Karpati, cuceritoarea Cupei U.R.S.S., prin meciul din deplasare (1—0), făcînd un egal (3—3) la București. În runda a II-a, Steaua întîlnește puternica formație olandeză Eindhoven. Învinsă cu 0—4 în deplasare și 0—3 la București, Steaua a ieșit din cursă.

În acest an își face intrarea în „înalta societate" a fotbalului european o altă echipă engleză, Chelsea Londra, succedînd în această competiție colegelor din Liverpool, Manchester și Tottenham...

În finala aprig disputată la Atena, Chelsea și Real Madrid au terminat la egalitate (1—1) și după prelungiri.

La rejucare spaniolii, cu Gento, care împlinise 37 de ani, n-au mai putut rezista iureșului englez, cedînd cu 1—2, prin golurile lui Webb și Osgood. Spaniolii au înscris prin Fleitas.

Formația învingătoare : Bonetti — Boyle, Harris, Cooke, Demsey — Webb, Weller, Baldwin — Osgood (min. 73 Smetkurst), Hudson, Houseman.

Ediția a XII-a — 1972. A fost o întrecere promițătoare pentru fotbalul românesc, a cărui reprezentativă, Steaua, a avut o comportare demnă de o echipă cu profil european. Eliminarea maltezilor de la Hibernians (prin egalul 0—0 la La Valetta și 1—0 la București) a fost urmată, în runda a II-a, de două victorii asupra valoroasei echipe C. F. Barcelona (1—0 în Spania și 2—1 la București), care au promovat pe militari în runda a III-a, cu prestigioasa Bayern München. În capitala Bavariei, Steaua a jucat excelent,

Scanned with OKEN Scanner

reușind un *draw* (0—0), dar la București a reușit cu mare greutate, numai un scor egal (1—1), care n-a fost suficient pentru calificarea în semifinale.

Finala s-a disputat la Barcelona între Glasgow Rangers și Dinamo Moscova. Arbitrul spaniol Mendebil a pierdut meciul din mînă, permițînd un joc dur, însoțit de proteste la fiecare acțiune, la fiecare impact. Atmosfera din teren s-a difuzat (și mai violentă) în tribune, producînd acolo încăierări, soldate cu numeroși răniți.

Terminat cu 3—2 în favoarea scoțienilor — Johnston (2) și Stein (1), respectiv Makovikov și Estrekov — meciul a continuat.... pe străzile Barcelonei, între grupele de fanatici. 97 de scoțieni au fost internați în spital, iar 8 polițiști s-au ales cu răni grave, iată bilanțul unei... liniștite întreceri sportive. Spargerea vitrinelor a costat 100 000 de dolari... Conducerea clubului moscovit a cerut anularea meciului disputat în asemenea condiții. Dar U.E.F.A., analizînd situația, a decretat : „Glasgow Rangers“ rămîne în posesia „Cupei“, dar nu va putea participa, în anul 1973, la această competiție.

Învingătorii au utilizat următoarea echipă : Mac Cloy — Smith, Jardine, Johnstone, Mathieson — Mac Donald, Greig — Conn, Mac Lean, Stein, Johnston.

Ediția a XIII-a — 1973. Și această ediție a cunoscut un relativ succes al fotbalului românesc, prin echipa Rapid București, care a ajuns în runda a III-a, după ce a învins pe Landskrona Boys, la Giulești (3—0), iar în deplasare a fost învinsă cu 0—1. În runda a II-a, giuleștenii au întîlnit pe Rapid Viena, cu care au făcut un egal, pe stadionul „Prater“ (1—1) și au învins apoi la București cu 3—1. Sorții s-au arătat mai puțin generoși în runda a III-a, cînd bucureștenii au avut adversară echipa engleză Leeds United, de la care au suferit două înfrîngeri (0—5 în deplasare și 1—3 pe stadionul din Giulești).

Leeds a ajuns în finală, unde a întîlnit, la Atena, pe A. C. Milan.

Jocul a fost de o factură slabă și a constituit (după revista „Sport“ din Zürich) o „reclamă proastă pentru fotbal“, nu numai prin lipsa de calitate a jocului, dar și prin arbitrajul părtinitor al grecului Michas. După o primă repriză de „pugilat“ între Hunter și milanezul Sogliano (terminată cu eliminarea fundașului italian), arbitrul a acordat, în compensație, numeroase favoruri jucătorilor de la A. C. Milan, care au aplicat o serie de duritățI, rămase nesancționate de „blîndul Michas“. Astfel italienii au învins cu 1—0 (autorul golului, Chiarugi, fiind copios huiduit de publicul atenian). Cu aceeași zgomotoasă manifestare au fost însoțiți „azzurrii“ și

Scanned with OKEN Scanner

cînd au făcut „turul de onoare", cu Gianni Rivera în frunte. Asupra învingătorilor, spectatorii au aruncat și pernele de pe gradene, răsplătindu-i în acest mod prea puțin amabil pentru greșelile arbitrului...

Formația A. C. Milan : Vecchi — Turone, Sabadini, Anquilletti, Zignoli — Sogliono, Benetti, Rosato (min. 59 Dolci) — Rivera, Bigon, Chiarugi.

Ediția a XIV-a — 1974. Cîștigătoare a „Cupei României" a fost, în acel an, Chimia Rm. Vîlcea, din divizia B. Pe teren propriu, vîlcenii au făcut un „egal" cu Glentoran Belfast, iar în deplasare au fost învinși cu 0—2.

Finala a opus pe deținătoarea „Cupei" din 1973, A. C. Milan, echipei vest-germane F. C. Magdeburg. Meciul s-a disputat pe stadionul din Rotterdam, într-un perfect anonimat. Au fost prezenți 5 000 de spectatori olandezi... Au învins jucătorii din R.D.G., care și-au atras multe simpatii, mai ales că în echipa adversă evoluau „ași" ca Schnellinger, Rivera și Bigon. Cele două goluri ale victoriei au fost înscrise de Seguin și Lanzi (autogol).

Echipa învingătoare : Schulze — Zapf, Tyll, Abraham, Enge — Gaube, Seguin — Pommerenke, Raugust, Sparwasser, Hoffmann.

Ediția a XV-a — 1975. „Cupa României" a fost cucerită, în acel an, de Jiul Petroșani, care a avut adversară pe Dundee United. Un 0—3, primit în deplasare, n-a putut fi recuperat la Petroșani, unde Jiul a învins doar cu 2—0.

Această ediție a marcat prezența în finală a două formații din țările socialiste : Dinamo Kiev și Ferencvaros Budapesta.

Cîștigătoarea „Cupei U.R.S.S." era o formație puternică, omogenă, în care se aflau numeroși internaționali. Antrenorul Valeri Lobanski reușise să imprime acestei echipe un joc dinamic și o formă de vîrf.

Meciul disputat pe stadionul din Basel, în fața a 12 000 de elvețieni, a fost de o înaltă factură tehnică, atacul ucrainean reușind să înscrie în poarta budapestanilor 3 goluri (Oniscenko 2 și Blohin 1). Rezultat final : 3—0 pentru Dinamo. Portarul Rudakov va fi și succesorul lui Iașin la reprezentativa U.R.S.S.

Echipa învingătoare : Rudakov — Pomenko, Troskin, Rasko, Matvienko — Muntean, Konkov, Buriak — Kolotov, Oniscenko, Blohin.

Ediția a XVI-a — 1976. „Cupa României" a fost cucerită în acel an de Rapid București, care se specializase în acest gen de între-

ceri, împărțindu-și cu echipa Steaua onoarea de-a reprezenta fotbalul românesc în competițiile europene. Din primul tur, giulești-enii au înfruntat puternica echipă belgiană R.S.C. Anderlecht, care, între timp, „achiziționase" trei jucători olandezi de valoare : Haan, Rensenbrinck, Ressel. În „potcoava" de lîngă podul Grant, Rapid a obținut victoria (cu 1—0) asupra celebrei formații, dar la Bruxelles n-a putut rezista decît o repriză, primind apoi 2 goluri (0—2).

Echipa din Giulești a avut consolarea că adversara ei a pășit, din victorie în victorie, pînă la finală (cu solida formație engleză West Ham United). Meciul de la Bruxelles a confirmat și de data aceasta clasa Anderlecht-ului, care a învins cu 4—2 (Rensenbrink 2 și Van der Elst 2). Pentru învinși au înscris Holland și Robson.

Echipa victorioasă : Ruiter — Van Binst, Lomme, Broos, Thissen — Dockx, Coeck (min. 32 Vercauteren), Ressel — Haan, Van der Elst, Rensenbrinck.

Ediția a XVII-a — 1977. În acest an reprezentativa țării noastre a fost C.S.U. Galați (din divizia B), care a avut ca adversară echipa Bonavista Porto (Portugalia). Gălățenii au cedat și pe teren propriu (2—3) și la Porto (0—2).

R.S.C. Anderlecht, care cucerise trofeul cu un an înainte, n-a putut rezista forței de joc a echipei S. V. Hamburg. Noul antrenor al „hanseaticilor", Kuno Klotzer, a imprimat jucătorilor săi un ritm dinamic, care a încîntat pe cei 43 000 de spectatori de pe stadionul din Amsterdam. Scorul de 2—0 în favoarea lui S. V. Hamburg (autori Magath și Volkert) a adus „Cupa Cupelor Europei" în marele port de la estuarul Elbei.

Formația victorioasă : Kargus — Kaltz, Ripp, Nogly, Hidien — Memering, Magaht, Steffenhagen — Keller, Reimann, Volkert.

Ediția a XVIII-a — 1978. Cîștigătoarea „Cupei României" în acel an a fost echipa Universitatea Craiova, antrenată atunci de Ion Oblemenco. Întîlnind în prima manșă echipa cipriotă Olimpiakos, craiovenii au obținut victoria și la Nicosia (6—1) și la Craiova (2—0). În a doua rundă, jucătorii din Cetatea Băniei au luptat contra echipei Dynamo Moscova, căreia i-au cedat, în deplasare, cu 0—2. Returul, la Craiova, a înregistrat scorul de 2—0 pentru olteni. Egalitate care a impus prelungiri (rămase la același scor). Au urmat lovituri de la 11 metri. Dar în timp ce moscoviții au transformat 3 penaltiuri, craiovenii le-au ratat pe toate... Scor final : 2—5 în defavoarea jucătorilor din „Bănie".

Scanned with OKEN Scanner

În semifinală R.S.C. Anderlecht a întîlnit pe rivala din finala ediției precedente, S. V. Hamburg. Deși vest-germanii aveau acum pe celebrul Keegan, ei au fost eliminați de bruxelezi, care au întîlnit apoi în finală echipa F. C. Austria. Meciul, disputat la Paris, a adus o frumoasă victorie echipei R.S.C. Anderlecht cu 4—0. Golurile au fost marcate de fundașul Van Binst și penetrantul atacant Rensenbrinck.

Formația învingătoare : De Bree — Van Binst, Dusbaba, Broos, Thyessen — Haan, Coeck, Vercauteren — Van der Elst, Nielsen, Rensenbrink.

Ediția a XIX-a — 1979 a adus revenirea echipei C. F. Barcelona care de cîțiva ani intrase într-un lung și nedorit „ con de umbră". Luptînd din greu ca să-și modeleze o echipă valoroasă, conducătorii tehnici și financiari ai clubului catalan au reușit, abia după 20 de ani, să-și atingă scopul.

C. F. Barcelona a ajuns, după lupte crîncene, în semifinală, cu deținătoarea „Cupei Cupelor", R.S.C. Anderlecht. În primul meci, belgienii s-au retras de pe teren pe motiv că arbitrul ar fi acordat catalanilor un penalti dubios, iar în al doilea meci, pentru refuzul lui C. F. Barcelona de a se supune controlului antidoping.

U.E.F.A. a dat însă dreptate catalanilor, care astfel au ajuns în finală. Adversara lor a fost echipa Fortuna Düsseldorf, care se calificase după meciurile tur-retur cu Universitatea Craiova. (Pe teren propriu, craiovenii cedaseră cu 3—4, pentru ca la Düsseldorf să reușească un valoros 1—1. Deci, calificarea a fost pierdută de craioveni acasă...)

În finala de la Basel, C. F. Barcelona a avut nevoie de prelungiri, deoarece după 90 minute de joc rezultatul era egal (3—3). Zeița Fortuna a trecut, de astă dată, de partea catalanilor, care au marcat golul victoriei (4—3) prin austriacul Krankl. (Acesta abia se refăcuse după un grav accident de automobil, în care fuseseră victime atît el, cît și soția lui, rănită mai serios.)

Autorii golurilor : Asensi, Sanchez, Rexach și Krankl (pentru C. F. Barcelona), Alfonso și Seel (2) pentru Fortuna Düsseldorf.

Echipa învingătoare : Artola — Zuviria, Costas, Migueli, Albaladejo (de la Cruz) — Neeskens, Asensi, Sanchez — Rexach, Krankl, Carrasco.

Ediția a XX-a — 1980. Steaua, noua deținătoare a „Cupei României", are ca adversară în prima rundă echipa elvețiană Young Boys, cu care reușește, la Berna, un egal (2—2), pentru ca la

Scanned with OKEN Scanner

București s-o surclaseze cu 6—0. Dar în runda a II-a, în fața echipei franceze F. C. Nantes, Steaua a cedat în deplasare cu 2—3, iar pe teren propriu (la București), cu 1—2.

În finală au ajuns echipa spaniolă C. F. Valencia (antrenată de Di Stefano) și englezii de la Arsenal. Meciul disputat la Bruxelles, pe o căldură toridă, a fost de o slabă factură tehnică, terminîndu-se cu un scor alb. Nici cele 30 de minute de „prelungiri" n-au adus departajarea, fiind nevoie de executarea penaltiurilor. Spaniolii au transformat toate cele cinci lovituri de la 11 metri, în timp ce londonezii au ratat una. Scor final, 5—4 pentru C.F. Valencia. Mario Kempes, vest-germanul Bonhof și englezul Brady și-au motivat jocul lent prin căldura excesivă : 35 de grade la umbră...

Victoria obținută cu atîtea emoții l-a sensibilizat pe Di Stefano, care, la sfîrșit, a dat curs liber unui torent de lacrimi...

Echipa învingătoare : Pereira — Carrete, Ariss, Tendilo, Botubot — Salsona, Bonhof, Subirats (min. 12 Castellanos) — Pablo Rodriguez, Saura, Kempes.

Ediția a XXI-a — 1981. Politehnica Timișoara, cîștigătoarea „Cupei României", a întîlnit în primul meci cunoscuta formație scoțiană Celtic Glasgow. Timișorenii au primit în deplasare 2 goluri, dar au marcat unul (1—2) hotărîtor pentru calificare, „acasă" cîștigînd tot la un gol diferență (1—0). Dar, în runda a II-a, „Poli" n-a mai putut reedita performanța, cedînd în fața echipei engleze West Ham United, cu 0—4 la Londra, reușind o victorie la limită acasă 1—0.

În finală au ajuns două echipe din țări socialiste : Dinamo Tbilisi (U.R.S.S.) și F. C. Karl Zeiss Jena (R.D.G.). Georgienii se calificaseră după eliminarea echipei engleze West Ham United, iar Karl Zeiss Jena învinsese pe Benfica Lisabona. Din acest motiv pe „Rheinstadion" din Düsseldorf au fost prezenți, în finală, numai 9 000 de spectatori...

Golul victoriei a fost înscris de dinamoviștii sovietici spre sfîrșitul meciului (autor Svanadze).

Formația învingătoare : Gabelija — Kostava, Oivadze, Sisanisvili, Tavadze — Draselia, Svanadze (min. 67 Kakilașvili), Sulakvelidze — Gusaiev, Kipiani, Șenghelia.

Ediția a XXII-a — 1982. Politehnica Timișoara este din nou reprezentantă a fotbalului românesc în preliminariile „Cupei Cupelor". Este eliminată din prima rundă, cu 0—2 pe teren propriu și cu severul scor de 5—0, de către Lokomotiv Leipzig.

Scanned with OKEN Scanner

În semifinală, C. F. Barcelona a eliminat echipa londoneză Totenham. La Londra, catalanii au deschis scorul prin Meno, iar Roberts a egalat în minutul 86 al meciului, oferind ibericilor speranța returului. Rezultat : 1—1.

La Barcelona, Simonsen a marcat golul victoriei pentru spanioli (1—0), astfel că *la gran fiesta* a avut loc în seara aceleiași zile.

În finală, adversara C. F. Barcelonei a fost Standard Liège care reușise performanța de a învinge pe deținătoarea trofeului Dinamo Tbilisi, cu scorul minim (1—0) pe teren propriu, în deplasare reușind un egal (1—1).

Meciul s-a disputat în seara zilei de 12 mai, pe renumitul stadion „Nou Camp". Standard Liège a deschis scorul prin Vandermisen, chiar în minutul 8, dar cei 100 000 de spectatori care-și vedeau reprezentativa în finala „Mundialului" nu admiteau eșecul. Simonsen și Quini (în minutele 49 și 63) au parafat victoria clubului catalan cu 2—1, care reedita succesul din 1979 (de la Bruxelles).

Formația C. F. Barcelonei în această partidă a fost : Urruticoechea — Gerardo, Miguele, Alesanco, Manolo — Sanchez, Moratalla, Esteban — Simonsen, Quini, Corasco.

Ediția a XXIII-a — 1983. În acest an reprezentanta noastră în „Cupa Cupelor Europene" a fost F. C. Baia Mare, care la tragerea sorților a avut nesansa să înfrunte în primul tur pe Real Madrid, în fața căreia a capotat, făcînd un egal acasă (0—0) și fiind învinsă la Madrid cu 2—5.

Dar prețiosul trofeu a revenit echipei F. C. Aberdeen care astfel a intrat în elita formațiilor europene (alături de conaționalele ei, renumitele Celtic și Glasgow), învingînd la 11 mai pe stadionul din Göteborg pe Real Madrid.

18 000 de spectatori au aplaudat fazele jocului, disputat pe ploaie. Scoțienii, acomodîndu-se mai ușor cu terenul alunecos și combinînd spectaculos, și-au asigurat o victorie aprig disputată, care a necesitat și prelungiri : 2—1 (1—1, 1—0). Golul victorios a fost înscris de Hewitt în minutul 112, îndată după ce fusese introdus în joc de antrenorul Ferguson.

Meritele formației scoțiene constau și în faptul că ea eliminase în sferturi pe F. C. Bayern München (0—0 și 3—2) și în semifinală pe Waterschel (5—1 și 0—1).

F. C. Aberdeen a avut următoarea formație : Leighton — Rougvie, Mc. Leish, Miller, Mc Master — Cooper, Simson, Strachan — Black (Hewitt), Mc Ghee, Weir.

Scanned with OKEN Scanner

CUPA U.E.F.A.

Succesul celor trei competiții organizate pe continentul european („Campionatul interțări", „Cupa Campionilor" și „Cupa Cupelor") a trezit un interes crescînd pentru fotbal. Aceasta l-a determinat pe francezul Henry Delaunay (cel care contribuise și la realizarea altor proiecte) să plănuiască o a patra întrecere, disputată între echipele unor mari orașe, care găzduiseră expoziții-tîrguri de valoare națională sau internațională.

Sprijinit și de Sir Stanley Rous, președintele din acea vreme al Federației internaționale de fotbal (F.I.F.A.), H. Delaunay a transpus ideea sa în practică, organizînd competiția la început pe baze financiare particulare, fără amestecul forurilor oficiale, denumind-o „Cupa orașelor tîrguri".

În primul an — 1955—56 — au fost prezente la startul „Cupei orașelor tîrguri" cîteva formații ale marilor centre de expoziții din Europa : Leipzig, Budapesta, Brno etc.

După cinci ani, Federația română de fotbal a anunțat participarea unei echipe și din țara noastră, Petrolul Ploiești. La următoarele ediții au mai fost prezente echipele : Steagul roșu Brașov, Dinamo Pitești, Rapid București, Dinamo Bacău, Dinamo București și Universitatea Craiova.

Aceasta pînă în anul 1972, cînd succesul întreprinderii... particulare a determinat forurile de conducere ale fotbalului european să preia organizarea competiției, schimbîndu-i denumirea în „Cupa U.E.F.A.". Un regulament de funcționare stabilea ca, din anumite țări (Anglia, Italia, Ungaria), să participe cîte patru echipe din campionatul primei divizii, iar din altele, numai cîte două. A fost confirmată și decizia ca, în cazul scorurilor egale, să nu se dispute al treilea joc, golurile înscrise în deplasare să fie calculate dublu.

Ediția I — 1972. Chiar din prima ediție U.E.F.A., două echipe românești (a II-a și a III-a în clasament) au avut o comportare mai mult decît onorabilă. Cea dintîi, U.T.A., a eliminat, pe rînd, echipele : F. C. Austria-Salzburg (cu 4—1 și 1—3), Zaglebie Walbrzych (cu 1—1 și 2—1) și Vitoria Setubal (cu 3—0 și 0—1), pentru a ceda abia în „sferturi", în fața valorosului „11" englez. Tottenham Hotspur, cu 0—2 acasă și un egal (1—1) la Londra ! Deci și arădenii au pierdut meciul acasă, iar nu în deplasare !

A doua echipă, Rapid, a avut și ea un palmares excelent, eliminînd pe A. C. Napoli (cu 0—1 și 2—0), pe Legia Varșovia (cu

Scanned with OKEN Scanner

4—0 și 0—2), cedînd apoi aceluiași puternic Tottenham cu 0—3 și 2—0.

In această ediție s-au petrecut însă fapte extrem de grave, ca la meciul Ferencvaros — Panathinaikos, cînd, la rezultatul de 0—6, trei jucători greci s-au repezit cu pumnii asupra arbitrului vest-german. Cei trei „boxeri" au fost eliminați de U.E.F.A. pe timp de 5 ani din competițiile internaționale.

In „optimi", echipa Ferencvaros (cu Florian Albert, considerat atunci cel mai bun atacant din Europa) a fost totuși eliminată de Wolverhampton Wanderers (2—2 la Budapesta și 1—2 în Anglia).

Formația engleză a ajuns, apoi, în finală, după ce-a învins pe Juventus Torino (2—2 și 2—1), pentru a-și disputa titlul cu o altă echipă insulară, Tottenham Hotspur.

In meciurile tur-retur, Tottenham a ieșit victorioasă cu rezultatele : 2—1 la Wolverhampton și 1—1 la Londra, prin golurile realizate de Chivers (2) și Mullery respectiv Mc.Calliog și Wagstaffee. Deci, U.T.A. și Rapid cedaseră echipei care a cucerit trofeul.

Formația învingătoare : Jennings — Kinnear, England, Beal, Koowles — Mullery, Perryman, Coates (min. 68 Pratt), Peters — Gilzean, Chivers.

Ediția a II-a — 1973. Încă de la început succesul de „casă" al noii competiții era asigurat, publicul umplînd stadioanele pînă la refuz. Secretarul general U.E.F.A., Hans Bangerter, putea spune cu mîndrie : „Din toate punctele de vedere Cupa U.E.F.A. se dezvoltă pozitiv".

Cele două reprezentante ale noastre — U.T.A. și „U" Cluj — sînt eliminate din prima rundă : U.T.A. — I.F.K. Norrkoping 1—2 și 0—2, iar „șepcile roșii", de către Levski Spartak Sofia, după 4—1 la Cluj și 1—5 în deplasare.

Echipa V.F.L. Borussia Mönchengladbach învinge, ca într-un marș triumfal, rînd pe rînd, pe F. C. Aberdeen (6—3), Hvidovre Copenhaga (3—0), F. C. Köln (5—0), F. C. Kaiserlautern (7—1 !), F. C. Twente Enschede (3—0). In atac ea avea pe irezistibilii : Wimmerm Jensen, Rupp, Heynches și Netzer. Totuși, în finala de pe stadionul Anfield Road echipa vest-germană a cedat lui F. C. Liverpool cu 0—3, prin golurile lui Keegan (2) și Lloyd (1). (Pe teren propriu ea cîștigase la două puncte diferență 2—0.)

Formația victorioasă : Clemence — Lawler, Smith, Lloyd — Lindsay — Hughes, Cormack, Callaghan — Keegan, Toshack, Heighway (min. 77 Boersma).

Ediția a III-a — 1974 este prima afirmare pe plan european a echipei Universitatea Craiova, care, în confruntarea cu A. C.

Scanned with OKEN Scanner

Fiorentina, obține în deplasare un valoros scor alb, pentru ca acasă să învingă cu 1—0. Dar, în runda a II-a, craiovenii, în fața echipei belgiene Standard Liège, suferă o înfrîngere (0—2) în deplasare și nu reușesc decît un egal (1—1) la ei acasă.

Cealaltă reprezentantă a fotbalului nostru, F. C. Argeș, înfruntă pe Fenerbahce, cedînd la Istanbul cu 1—5, pentru ca la Pitești să obțină abia 1—1.

De astă dată, mersul triumfal îl realizează echipa Feyenoord din Rotterdam, care a eliminat pe V.F.B. Stuttgart (2—1 acasă și 2—2 în deplasare).

Olandezii au disputat, apoi, finala, cu Tottenham Hotspur, realizînd un egal (2—2) la Londra și obținînd o victorie (2—0) la Rotterdam, în fața a 68 000 de spectatori. Autorii golurilor : Rijsbergen și Ressel.

Formația învingătoare : Treytel — Israel, Rijsbergen, Van Deele, Vos — Schoenmaker, Ramljak, Jansen — Ressel, de Jong, Kristensen.

Ediția a IV-a — 1975. În acest an, Cupa U.E.F.A. a cunoscut cea mai numeroasă participare : 64 echipe din aproape toate țările. Competiția obținea, deci, de la an la an succese tot mai mari, prin prezența sutelor de mii de spectatori și telespectatori. Echipe de înaltă valoare din campionatul fiecărei țări, care, prin forța împrejurărilor sau prin nesansă nu cuceriseră locul I, își puteau demonstra în Cupa U.E.F.A. posibilități reale de joc.

În această ediție, reprezentantele României erau Dinamo București și Steagul roșu Brașov. Adversarele lor au fost două echipe din Turcia : Besiktas Istanbul și Boluspor. Formațiile noastre depășesc prima barieră (Dinamo — Boluspor 0—1 și 3—0, iar Steagul roșu — Besiktas 0—2 și 3—0).

În runda a II-a echipele noastre întîlnesc adversare puternice din R.F.G. : Dinamo pe F. C. Köln și Steagul roșu pe S. V. Hamburg. Dinamoviștii au rezistat onorabil cedînd cu 0—2 la Köln și realizînd un egal (1—1) la București. În schimb, brașovenii au suferit o înfrîngere la scor (0—8) la Hamburg, reușind acasă să reducă doar proporțiile victoriei vest-germane la 1—2.

În semifinale, celor două echipe din R.F.G. li s-a alăturat o a treia, Borussia Mönchengladbach. Aceasta a eliminat pe F. C. Köln, iar echipa olandeză Twente Enschede pe S. V. Hamburg.

În finală, Borussia Mönchengladbach a reușit să se impună în ambele meciuri (0—0 în deplasare și 5—1 la Düsseldorf). Despre comportarea echipei olandeze presa din Haga și Amsterdam scria : „Jocul lui Twente Enschede a fost un foc de artificii, care s-a aprins și s-a stins tot atît de repede !“

Scanned with OKEN Scanner

Formația victorioasă : Kleff — Vogts, Surau (Schaffer), Wittkamp — Bonhof, Klinkhammer, Simmonsen, Wimmer (min. 75 Koppel) — Jensen, Danner, Heynches.

Ediția a V-a — 1976. În acest an competițional, reprezentantele țării noastre în Cupa U.E.F.A. au fost Universitatea Craiova și A.S.A. Tg. Mureș . Cea dintîi, avînd adversară pe Steaua roșie Belgrad (de mai multe ori campioană a Iugoslaviei), a fost învinsă cu 1—3 în deplasare, iar acasă n-a putut obține decît un egal (1—1). Tîrg-mureșenii, întîlnind pe Dynamo Dresda (R.D.G.) au realivat acasă un *draw* (2—2), pentru ca la Dresda să fie învinși cu 1—4.

În faza finală au ajuns : F. C. Liverpool și F. C. Brugges (belgienii eliminaseră pe S. V. Hamburg). Puternica echipă portuară, avînd o linie de mijloc supranumită „de aur" (Keegan, Kennedy și Callaghan), a obținut victoria la Liverpool (3—2), iar la Bruges a reușit un egal 1—1. Autorii : Keegan și respectiv, Lambert. Astfel F. C. Liverpool cucerește pentru a doua oară „Cupa U.E.F.A."

Formația : Clemence — Hughes, Neal, Kennedy, Thompson — Keegan, Callaghan, Smith — Case, Toshack (min. 64 Fairclough), Heighway.

Ediția a VI-a — 1977. Fotbalul românesc a fost reprezentat în această ediție de trei echipe : Dinamo, Sportul studențesc și A.S.A. Tg. Mureș. Formația studențească s-a calificat în optimi, prin rezultatele (3—0 acasă și 1—2 în deplasare) cu Olympiakos Pireu, iar Dinamo a făcut 0—0 acasă, cu A. C. Milan, fiind învinsă apoi în deplasare cu 1—2.

A.S.A., luptînd cu Dinamo Zagreb, a suferit două înfrîngeri (0—1 acasă și 0—3 în deplasare).

În „optimi", Sportul studențesc a fost scoasă din cursă de noua adversară Schalke 04, cu scorul de 0—1 la București și 0—4 la Gelsenkirchen.

În această ediție s-a afirmat fotbalul mediteranean, prin finala care a întrunit două reprezentante ale acestuia : Atletico Bilbao și Juventus Torino. Echipa iberică și cea italiană erau într-o permanentă rivalitate, tocmai pentru că stilurile lor de joc (cu o mare virtuozitate tehnică și debordantă fantezie tactică) aveau același izvor temperamental. Acum, forțele egale ale celor două echipe (fiecare avînd „așii" săi) au realizat un echilibru perfect, tradus prin scorurile obținute atît acasă cît și în deplasare : Juventus a învins cu 1—0 la Torino, pentru ca la Bilbao să termine cu 1—2. Egalitate care, conform regulamentului, a adus victoria italienilor, fiindcă înscriseseră un gol în deplasare.

Scanned with OKEN Scanner

Formația învingătoare : Zoff — Scirea, Cuccureddu, Morini — Gentile — Causio, Tardelli — Furino, Benetti, Boninsegna (min. 60 Spinosi), Bettega.

După cum se poate observa, din echipa torineză făceau parte cinci jucători care se vor remarca și în „Mundialul" 1982.

Ediția a VII-a — 1978. Este anul în care urcă pe podium o altă echipă olandeză — P.S.V. Eindhoven.

Țara noastră a fost reprezentată în competiție de două echipe : Steaua București și A.S.A. Tg. Mureș. Cea dintîi suferă înfrîngeri de la C. F. Barcelona atît în deplasare (1—5), cît și la București (1—3). A.S.A. nu poate nici ea să-și depășească adversara, A.E.K., fiind învinsă la Atena cu 0—3 și învingînd la Tg. Mureș cu 1—0.

P.S.V. Eindhoven, care avea atacanți pe frații gemeni Willy și Rene Van der Kerkhof, iar mijlocași pe Poortvliet și Brandts, s-a calificat prin victoriile asupra echipelor Eintracht Braunschwing și F. C. Madeburg, iar în semifinală, asupra formației spaniole C. F. Barcelona.

Din această semifinală ieșea victorioasă S. C. Bastia din Corsica, cu un scor răsunător (7—2) obținut asupra echipei Karl Zeiss Jena (din R.D.G.).

În finală, olandezii au rezistat pe stadionul „Furiani" din Corsica, realizînd un scor alb, iar la Eindhoven au repurtat victoria cu 3—0 (golurile semnate de Willy van der Kerkhof, van der Kuylen și Daykers).

Formația victorioasă : Van Beveren — Van Kraay (min. 90 Deacy), Krijgh, Brandts, Stevens — W. Van der Kerkhof, Van der Kuylen, Poortvlied — R. Van der Kerkhof, Daykers, Lubse.

Ediția a VIII-a — 1979. Nici în această ediție reprezentantele fotbalului nostru — F. C. Argeș și Politehnica Timișoara n-au putut trece de primele obstacole, care se numeau : C. F. Valencia (pentru piteșteni) și Honved Budapesta (pentru bănățeni).

După victoria din tur (2—1), F. C. Argeș a cedat la Valencia (2—5), iar „Poli", pierzînd la Budapesta cu 0—4, n-a putut realiza scorul necesar calificării la Timișoara, cîștigînd numai cu 2—0.

În finală au ajuns : echipa vest-germană Borussia Mönchengladbach și fruntașa fotbalului iugoslav, Steaua roșie Belgrad.

La 9 mai 1979, pe stadionul din Belgrad, în fața a 98 000 de spectatori, fundașul iugoslav Jurisici înscrie un gol imparabil în... propria poartă... Cu mare dificultate, coechipierul său, atacantul Sostici, reușește să egaleze (1—1).

Scanned with OKEN Scanner

În returul de la Düsseldorf, echipa vest-germană își adjudecă victoria prin golul danezului Simonsen, jucător de mare rafinament tehnic, în ciuda staturii sale de 1,64 m. Borrussia Mönchengladbach este astfel deținătoarea Cupei U.E.F.A., ediția a VIII-a.

Formația învingătoare : Kneib — Ringels, Vogts, Schaffer, Hannes — Kulik (min. 59 Koppel), Wohlers, Simonsen, Lienen — Gores, Schäfer.

Ediția a IX-a — 1980. Echipele românești prezente în această ediție — Universitatea Craiova și Dinamo București — au obținut la început cîteva succese.

În prima rundă, Universitatea Craiova a reușit să mențină scorul de 0—0 în deplasare, cu Wiener Sport Club, pe care a învins-o apoi, acasă, cu 3—1. Iar Dinamo, în fața modestei echipe cipriote Alki Larnaka, a obținut două rezultate optime : 3—0 în deplasare și 9—0 la București !

Craiovenii au cucerit și în runda a doua victorii de prestigiu în fața echipei engleze Leeds United cu 2—0 acasă și cu același scor în deplasare, trecînd în „sferturi“ cu Borussia Mönchengladbach. În fața acesteia n-a mai putut repeta succesul cu Leeds deoarece, după 0—2 în deplasare, n-a refăcut handicapul acasă, unde scorul a fost numai 1—0.

În runda a II-a, Dinamo întîlnind tot o echipă din Bundesliga, Eintracht Frankfurt, o întrece cu 2—0 la București, dar cedează cu 0—3 în deplasare, ieșind astfel din competiție.

Pe celelalte stadioane, numeroase echipe vest-germane culegeau victorii după victorii : V.F.B. Stuttgart a eliminat pe A. C. Torino și Dynamo Dresda ; Bayern München a învins pe Steaua roșie Belgrad și pe F. C. Kaiserlautern, iar Borussia Mönchengladbach, după ce a eliminat pe Universitatea Craiova, si-a continuat cursa, învingînd pe Inter Milan și pe St. Etienne. Eintracht Frankfurt, scoțînd din luptă pe Dinamo București, învinge și pe Feyenoord Rotterdam. Toate cele cinci echipe care reprezentau R.F.G. în Cupa U.E.F.A. au ajuns în „sferturi“, pentru ca în semifinale să fie victorioase Eintracht Frankfurt (asupra lui Bayern München) și Borussia (asupra echipei V.F.B. Stuttgart).

Învingînd acasă pe Eintracht (cu 3—2) Borussia urmărea să nu piardă acest minim avantaj în meciul din deplasare. Aplicînd o tactică strict defensivă, ea a reușit să mențină scorul alb pînă în min. 77, cînd antrenorul secund al lui Eintracht, Friedel Rausch, a avut inspirația de a-l introduce în joc pe tînărul N. Schaub (19 ani !), care înscrie imediat golul victoriei ! Astfel, Eintracht Frankfurt cucerește, pentru prima oară, „Cupa U.E.F.A.“. (S-a

Scanned with OKEN Scanner

aplicat regulamentul cu prevederea dublării golului înscris în deplasare).

Formația învingătoare : Pahl — Neuberger, Pezzey, Korbel, Ehrmanntraut — Lorant, Holzenbein, Nickel — Brochers, Cha [1], Nachtweih (Schaub).

Ediția a X-a — 1981. Două echipe românești — F. C. Argeș și Steaua — înfruntă în această ediție, prima, o formație olandeză, F. C. Utrecht, iar a doua, pe belgienii de la Standard Liège. În meciul cu Standard Liège, Steaua reușește 1—1 în deplasare, fiind învinsă la București cu 1—2 !

Piteștenii repetă situația, cu un scor alb la Utrecht, cedînd în orașul lor, cu 0—2. Astfel, ambele reprezentante ale fotbalului nostru părăsesc competiția chiar din prima rundă, prin meciurile slabe de acasă.

Lupta în fazele superioare s-a dat între echipele a trei „mari puteri" fotbalistice : Anglia, R.F.G. și Franța.

La început, F. C. Sochaux și St. Etienne elimină din competiție echipele vest-germane de mare prestigiu ; deținătoarea Cupei U.E.F.A. 1981, Eintracht Frankfurt (învinsă de F. C. Sochaux cu 4—0) și S. V. Hamburg (eliminată de echipa lui Michel Platini — St. Etienne).

Ziarul „L'Humanité" scria : „Am văzut un fotbal clar ca un cristal, frumos ca Venus din Millo și inteligent ca o formulă a lui Einstein. Echipele vest-germane, care, un timp, dominaseră această întrecere, au fost eliminate !"

Totuși, nici o echipă din țara „Cocoșului galic" n-a ajuns în finală, disputată de Ipswich Town și echipa olandeză A.Z. '67 Alkmaar. Pe teren propriu, englezii au învins cu 3—0, golurile fiind înscrise de Wark, Thijansen și Mariner.

Returul de la Amsterdam a adus victoria olandezilor, dar scorul 4—2 a fost pur platonic. Au înscris : Jonker, Welzl, Metgood și Tol (pentru olandezi) și Wark și Thijsen (pentru englezi).

Cîștigătoarea Cupei U.E.F.A., ediția 1981, a fost Ipswich Town, cu următoarea formație : Cooper — Mills, Osman, Butcher, Mac Call — Thijssen, Muhren, Wark — Gates, Mariner, Brazil.

Ediția a XI-a — 1982. Echipele noastre prezente în „Cupă" în acest an au fost : Dinamo Bucuresti și F. C. Argeș. Cea dintîi a eliminat în prima rundă pe Levski Spartak Sofia (3—0 la București și 1—2 la Sofia), avînd apoi ca adversară pe Inter Milano. Jucînd cu un elan nestăvilit, Dinamo reușește în deplasare să

[1] Cha Bum — achiziționat din Coreea de Sud.

Scanned with OKEN Scanner

obțină un draw (1—1), iar la București, deși în min. 90 se înregistrase egalitatea (2—2), totuși jucătorii din Șos. Ștefan cel Mare au cucerit o victorie de prestigiu în prelungiri (3—2). Aceasta le-a adus un al treilea adversar, echipa suedeză J.F.K. Göteborg. Dinamoviștii n-au putut depăși echipa care va cuceri titlul, cedîndu-i cu 1—3 la Göteborg și 0—1 la București.

F. C. Argeș, cu o adversară mai modestă, Apoel Nicosia, a făcut un egal (1—1) în deplasare și a învins cu 4—0 la Pitești. Dar, în runda a II-a, piteștenii, în fața echipei scoțiene F. C. Aberdeen, suferă o înfrîngere (0—3) în deplasare, nereușind decît un egal (2—2) acasă.

În semifinale au ajuns echipele vest-germane F. C. Kaiserlautern și S. V. Hamburg, în dispută directă cu I.F.C. Göteborg și Radnicki Niș.

Dubla confruntare dintre S. V. Hamburg și Radnicki a fost cîștigată de echipa hanseatică, dirijată de uriașul Hrubesch. După scorul 1—2 de la Niș, S. V. Hamburg reface spectaculos acasă, cu 3—1, golurile fiind înscrise de Hartwig (1) și Vom Heesen (2), respectiv de Panaiatovici

Meciul F. C. Kaiserlautern — I.F.C. Göteborg, pe terenul celei dintîi, se termină cu 1—1, pentru ca în Suedia vest-germanii să fie învinși. Suedezii au obținut victoria la limită (1—0) pe teren propriu prin șutul lui Tort Holmagren.

Au rămas să lupte, în finală, S. V. Hamburg și I.F.C. Göteborg. Rezultat : 2—1 pentru I.F.C. Göteborg (în preliminarii).

La 19 mai, în tribunele stadionului din Hamburg, 60 000 de suporteri ai echipei vest-germane nu-și puneau decît problema scorului cu care idolii lor vor învinge pe jucătorii suedezi. Acești idoli erau Hrubesch, Kalz, Magath, Hieronymus, selecționați de Jupp Derwal în reprezentativa R.F.G. pentru „Mundialul“ din Spania '82.

Dar, lovitură de teatru ! În timp ce piesele de 14 carate ale clubului S. V. Hamburg nu reușeau să-și coordoneze acțiunile, suedezii Corneliusson (min. 25), Nilsson (min. 62) și Frederikson (min. 65) își reglau precizia tirului pe spațiul porții hanseaticilor, înscriind 3 goluri uluitoare. Incredibil, dar adevărat ! La sfîrșitul partidei, tabela de marcaj arăta 3—0 pentru oaspeții suedezi !

Suporterii părăseau tribunele cu capetele plecate, iar Hrubesch și ai săi mulțumeau cerului că Suedia nu s-a calificat în turneul final din Spania, ceea ce le-ar fi provocat un nou coșmar, peste mai puțin de o lună de zile...

I.F.K. Göteborg. cîștigătoarea Cupei U.E.F.A. 1982, avea următoarea formație : Wermersson — Svensson, Hyssen, C. Karlsson,

Scanned with OKEN Scanner

Frederiksson, Tort Holmgren, J. Karlsson, Stroenberg — Corneliusson, Nilsson (Sandberg), Tommy Holmgren (Schuller).

Ediția a XII-a — 1983. Fotbalul românesc începe să se afirme pe plan continental, prin comportarea de excepție a formației noastre Universitatea Craiova, care a ajuns pînă în semifinala competiției.

Și a doua reprezentantă a noastră, Corvinul Hunedoara, a trecut în turul al 2-lea (după ce a eliminat pe A.K. Graz : 1—1 la Graz și 3—0 la Hunedoara), dar a fost apoi depășită de F.C. Sarajevo (4—4 și 0—4), părăsind competiția.

În turul I „U" Craiova a învins pe A.C. Fiorentina (3—1 la Craiova și 0—1 la Florența), apoi pe irlandezii lui Shamrock Rovers (2—0 la Dublin și 3—0 la Craiova), pentru ca în turul al 3-lea să depășească pe Girondins Bordeaux (0—1 și 2—0), ajungînd astfel în sferturile de finală ale acestei importante întreceri. Aici a reușit, după o acerbă dispută, să elimine și pe F.C. Kaiserslautern (2—3 în deplasare și 1—0 la Craiova), trecînd în semifinală, unde, după două egaluri (0—0 și 1—1), a părăsit onorabil întrecerea, după întîlnirile cu celebra echipă a lui Eusebio, Benfica Lisabona.

Trofeul a fost cucerit pentru prima oară de echipa Anderlecht din Bruxelles (posesoare a „Cupei Cupelor" 1976). În sferturile de finală ea a dispus de F.C. Valencia (2—1 și 3—1), de Bohemians Praga (0—1 și 3—1), pentru ca în meciurile decisive cu Benfica Lisabona, în primul tur pe stadionul „Heysel" (din Bruxelles), să cîștige cu 1—0, iar în retur, la Lisabona, să realizeze un egal (1—1).

S.C. Anderlecht a prezentat următoarea formație : Munaron — Peruzovici, De Greef, Broos, Olsen — De Groste, Lozano, Vercauteren, Frimann — Coeck, Vanderberg (Brylle).

SUPERCUPA EUROPEI

În anul 1972, ziarul olandez „De Telegraf" a sugerat, în coloanele sale, ideea unei noi competiții de fotbal, între echipele cîștigătoare ale „Cupei Campionilor" și „Cupei Cupelor". Primit cu entuziasm de masele iubitoare ale acestui sport, proiectul a fost supus forului U.E.F.A., care l-a aprobat imediat, dispunînd organizarea, chiar în acel an, a primelor meciuri.

Desfășurate în două manșe, tur-retur, partidele s-au disputat în luna ianuarie a anului 1973, noul trofeu primind numele „Supercupa Europei".

Scanned with OKEN Scanner

Clauza a fost menținută pentru toată durata competiției, astfel că protagonistele dintr-un an competițional își dispută titlul la începutul anului următor.

Campioana campioanelor europene era, în 1972, echipa clubului olandez Ajax, antrenată de Ștefan Covaci, iar „Cupa Cupelor" fusese cucerită de scoțienii clubului Glasgow Rangers. Primul meci dintre aceste două echipe s-a disputat pe stadionul „San Siro" din Milano, deoarece formația din Glasgow avea terenul suspendat. În fața a 75 000 de *tifossi* (dintre care cîteva mii erau din Olanda și Scoția), Ajax a înregistrat o primă victorie (3—1), pentru ca în partida retur, la Amsterdam (66 000 de spectatori) să cîștige cu scorul de 3—2, cucerind noul trofeu.

A doua ediție a „Supercupei Europei" (1973) s-a disputat între echipele Ajax, campioana campioanelor continentale, și A.C. Milan, deținătoarea „Cupei Cupelor". În tur, pe stadionul „San Siro", echipa olandeză a suferit o înfrîngere (0—1) la limită, pentru ca la Amsterdam să cîștige cu un scor concludent (6—0). Așadar, Ajax cucerește pentru a doua oară acest trofeu continental.

În anul următor (1974), cînd trofeul C.C.E. era deținut de Bayern München, iar „Cupa Cupelor" de echipa vest-germană F.C. Magdeburg, disputa pentru „Supercupa continentală" n-a mai avut loc. Ea a fost reluată în 1975, cînd protagonistele erau Bayern München (C.C.E.) și Dinamo Kiev (Cupa Cupelor). Echipa sovietică a cucerit trofeul prin victoria cu 2—0 la Kiev, care a anulat înfrîngerea cu 0—1 din deplasare.

În 1976 lupta s-a dat între Bayern München (cuceritoare a „Cupei Campionilor Europeni") și Anderlecht Bruxelles (deținătoarea „Cupei Cupelor") Belgienii sînt învinși la München cu 1—2, dar cîștigă „Supercupa" prin victoria clară de acasă (4—1).

Pe prima scenă a fotbalului european apare, în 1977, echipa engleză F.C. Liverpool, care surclasează surprinzător pe S.V. Hamburg cu 6—0 acasă și realizează o egalitate perfectă (1—1) în deplasare.

Belgienii de la Anderlecht se afirmă din nou, cucerind „Supercupa 1978" prin victoria de acasă (3—1), care a anulat înfrîngerea din deplasare (1—2), suferită din partea echipei F.C. Liverpool.

Trofeul 1979 intră în vitrina urmașilor lui Robin Hood — echipa Nottingham Forest — care, în meciul cu C.F. Barcelona, smulg acasă o victorie la limită (1—0), iar în deplasare reușesc să obțină un egal (1—1). Astfel „Supercupa Europei" intră în vitrina „haiducilor" din „Pădurea Nottingham"...

Scanned with OKEN Scanner

Ediția 1980 aduce o nouă deținătoare a trofeului — echipa C.F. Valencia — antrenată de Di Stefano, care, deși învinsă în deplasare (1—2) de Nottingham, iese victorioasă acasă printr-un scor minim (1—0).

Anul următor (1981), cînd F.C. Liverpool era „campioana campioanelor", iar Dinamo Tbilisi deținea „Cupa Cupelor", trofeul suprem n-a mai fost disputat.

Pentru „Supercupa" anului 1982, lupta s-a dat între Aston Villa (care cucerise „Cupa Campionilor") și C.F. Barcelona (cîștigătoarea „Cupei Cupelor"). În primul joc, disputat în capitala Cataloniei, spaniolii au învins cu 1—0 ; în returul de la Birmingham, englezii obțin victoria (3—0) după prelungiri.

Aston Villa, cîștigătoarea „Supercupei" ediția 1982, a prezentat următorul „11" : Spink — Williams, Mac Naught, Evans, Gibson — Blair, Bremmer, Cowans, Shaw, Withe, Morley.

În luna decembrie 1983, au avut loc întîlnirile pentru „Supercupa Europei" (1983) între S.V. Hamburg (cîștigătoarea „Cupei Campionilor") și F.C. Aberdeen (învingătoare în „Cupa Cupelor").

În turul competiției jucătorii hanseatici i-au decepționat pe cei 12 000 de *druckeri,* dornici să ovaționeze victoria echipei lor. Rezultatul a fost un scor alb.

În retur, la Aberdeen, în delirul suporterilor lor, scoțienii au cucerit trofeul prin golurile înscrise de Simson și Mc Ghee.

Formațiile au fost următoarele :

F. C. Aberdeen : Leighton — Mc Kimmie, Simson, Mc Leish, Mc Master — Miller, Strachan, Bell — Helwitt, Mc Ghee, Wir.

S. V. Hamburg : Stein — Kaltz, Jakobs, Hieronymus, Wenmayer — Hartwig, Groh, Magath — Scheider, Schatzneider, Rolff.

De remarcat succesul financiar al acestei competiții, în care își dispută supremația cele mai valoroase echipe continentale, succes datorită căruia multe cluburi occidentale și-au echilibrat bugetul, salvîndu-se din pragul falimentului.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VII

Aștri în galaxia fotbalului

Imaginația poeților a adus pe prozaica noastră Terră o imagine din „poemele" bolții cerești, numind „stele" pe cei care, depășind linia comună a vieții, ne înfioară cu frumoase creații în Artă și Sport.

La început, teatrul și, mai ales, cinematograful au preluat din „nomenclatorul astronomic" termenul de „star", cu care i-au aureolat pe marii interpreți. De aici, cu oarecare întîrziere, s-a molipsit și sportul, în special fotbalul, începînd să adauge unor mari campioni nu numai numele de „așI", ci și pe cel de „stele", de care se bucurau și se bucură, bineînțeles, numai campionii a căror celebritate acoperă o arie largă în țara lor și, prin forța de difuzare a mijloacelor audio-vizuale, pe întregul mapamond.

În fotbal, categorisirile sînt bazate pe criterii ceva mai obiective, „stelele" fiind decretate pe baza unor sondaje la care participă antrenori, ziariști sportivi, crainici ai radioului și prezentatori ai televiziunii, adevărate concursuri publice, ai căror cîștigători sînt premiați cu „Balonul de aur", „Gheata de aur", „Trofeul Pernaud" sau numai cu acordarea titlului de „cel mai bun fotbalist al anului" (pe plan național, continental sau chiar mondial), care conferă satisfacții de ordin moral și urcă totodată prețul vedetei la „bursa transferurilor"...

Nu este de mirare că la o anchetă întreprinsă de Institutul de psihologie din Frankfurt pe Main (R.F.G.) în rîndul tinerelor femei (între 16 și 25 de ani), cu întrebarea : „Care este tipul de bărbat pe care îl preferați ?" — cele mai multe răspunsuri l-au desemnat pe Gunther Netzer, care, pe lîngă profesia de fotbalist, mai cumula alte trei ocupații : ziarist, cronicar de televiziune și politician.

În 1974, suplimentul sportiv al ziarului „Times“ l-a proclamat, tot ca urmare a unui „plebiscit“, pe Johann Cruyff cel mai bun fotbalist din Europa.

În preajma „Mundialului“ mexican (1970), Institutul de științe sociale din Bad Godesberg (R.F.G.) a făcut un nou sondaj, trimițînd chestionare și în alte zone de limbă și cultură germană. Ele au revenit cu numele lui Beckenbauer, cunoscut de o jumătate din populația vest-germană și de o treime din populația R.D.G., Austriei și Elveției. Dar fenomenul cel mai curios este că, după alți cîțiva ani petrecuți de Franz la Cosmos — New York, îndată ce s-a înapoiat în R.F.G., o nouă anchetă a stabilit că are o cotă de popularitate (4,16) superioară unor „staruri“ de film, ca Peter Alexander (4,14) și Telly Savalas — Kojak (4,11). Și aceasta, pentru că în anul 1972 Beckenbauer își adusese o contribuție însemnată la victoria echipei R.F.G. asupra selecționatei Angliei, chiar pe Wembley (cu 3—1).

Elocvent este și cazul marelui Pelé, care, ajuns la apogeul celebrității sale, a primit binecuvîntarea succesivă a doi papi, felicitările a cinci capete încoronate și a peste o sută șefi de guverne. Iar concetățenii săi din orășelul natal Tres Coracoes i-au ridicat o statuie.

În același timp : statutul social al fiecăruia dintre acești „aștri“ atinge cote incredibile : „Prințul Franz“ (cum l-a calificat presa vest-germană), fiul unui modest funcționar de poștă, a devenit preferatul înaltelor cercuri artistice și culturale, care îl invitau la balul Operei din Viena, sau la *garden-party*-urile clasei aristocratice, în timp ce Gunther Netzer devenise idolul *hippy*-lor din Düsseldorf și München.

Popularitatea acestor „stele“ a început a fi folosită în afaceri, nu de ele însele, ci de patronii cluburilor respective, care încasează sume exorbitante pentru reclamele făcute pe ecranele TV, în presă și la radio.

Astfel, cînd Gerd Müller a încercat să treacă la Real Madrid, șefii săi de la Bayern München i-au pretins o „despăgubire“ mai mare decît cea oferită jucătorului de către noul club. Pînă la urmă, golgeterul Campionatului mondial din 1970 a fost obligat să facă publicitate pentru o fabrică de textile, care vărsa „prețul“ nu în buzunarul goleadorului, ci la casieria clubului... Nu poate fi trecut sub tăcere nici faptul că sumele cîștigate de jucătorii profesioniști sînt supuse unor impozite mari, care cîteodată înjumătățesc venitul vedetelor... Așa se explică și tendința unora dintre stele de a-și părăsi țara de origine pentru o alta, unde sumele ce le vor primi sînt cu mult mai mari, iar impozitele mult mai mici...

Scanned with OKEN Scanner

Fotbalul a devenit, deci, un adevărat *bussines*, realizat din nefericire pe spinarea jucătorului și în folosul clubului, care-l ține legat prin contract. Bineînțeles „marfa" — adică „starul" — se vinde și se cumpănă, exact ca bijuteriile de valoare, care trec din mînă în mînă... Prea puțini dintre jucători, conștienți de situație, încearcă să preia „afacerea" pe cont propriu. Dar ei eșuează aproape în toate aceste „tentative", *boss*-ul clubului știind cum să închidă toate porțile de intrare la o „bursă personală" (cazul Garrincha, care a sfîrșit lamentabil).

... Credem că spicuiri din viața unora dintre acești „aștri" pot să trezească și interesul cititorilor noștri, tot așa cum stîrnesc pasiunile *tifossilor*, *fanilor*, *druckerilor* și *torcedorilor* de pe alte meridiane.

Începem cu cel mai popular dintre vechii fotbaliști de excepție, Zamora, continuăm cu biografiile lui Sindelar, Fritz Walter, Stanley Matthews, Lev Iașin, Di Stefano, Kopa, Pelé, Cruyff, Charlton, Beckenbauer, Zico, Breitner, pentru a încheia cu cea mai recentă celebritate — Diego Maradona [1].

RICARDO ZAMORA

Vă prezentăm, acum, primul jucător intrat în legendă. Un mare portar despre care biografiile, mai mult sau mai puțin romanțate, vorbeau ca despre un semizeu, deși el trăia printre muritorii de rînd ai Terrei. Să ne gîndim că în perioada interbelică nu exista ziar sau revistă sportivă din Europa care să nu-i dedice articole și reportaje cu zeci de fotografii lui Ricardo Zamora, atribuindu-i-se superlativele „Zburătorul", „Fenomenalul", „Fascinantul *goalkeeper*" sau „cel mai mare portar din lume..."

Faima toreadorilor, atît de mult admirați în Spania, pălea cînd era vorba de Zamora, chiar dacă aceștia se numeau Joselito sau Manolito, cei mai teribili ași ai coridelor. Aceasta pentru că reflexele, precizia și arta cu care Zamora prindea balonul, șutat spre poarta sa, erau incomparabil superioare eschivelor teatrale ale vestiților toreadori.

---

[1] În anul 1983, revista britanică „World Soccer" propunea cititorilor săi cea mai bună echipă a tuturor timpurilor : Iașin (U.R.S.S.), Andrade, Varela (Uruguay), Ocvirck, Hanappi (Austria), Kopa (Franța), Schiaffino (Uruguay), Matthews (Anglia), Di Stefano (Argentina, Spania), Puskas (Ungaria).

Scanned with OKEN Scanner

Mișcările feline de panteră, plonjoanele acrobatice în aer sau la sol (cu contacte contondente) au făcut din Zamora un om divinizat, iar pe adversarii săi, care nu-și puteau valorifica șuturile pe poartă, să exclame dezamăgiți : „A încheiat un pact cu diavolul !“

Aceste calități ale lui Ricardo se datorau inițierii sale din fragedă vîrstă în tainele jocului de pelotă, practicat din vremuri imemorabile de populația bască, cu o minge rotundă din cauciuc presat, care, lovită cu paleta într-un zid, atinge o viteză de 250 km pe oră.

Pelota, mult îndrăgită de micul Ricardo, i-a dezvoltat puterea de concentrare, ca și reflexele. Familiarizat cu acest sport foarte greu, mingea de fotbal, rotundă și umflată cu aer, i s-a părut adolescentului foarte ușor de apărat. Prinderea mingii a considerat-o o bagatelă, chiar dacă era nevoie să execute plonjoane depășind hotarul verosimilului. Cînd prima dată, la 13 ani, a luat contact cu fotbalul, Zamora a optat instinctiv pentru postul de portar și imediat și-a asumat acest rol în echipa de copii a clubului Español din Barcelona.

În acest mare oraș, tatăl său era un medic reputat, mult apreciat ca profesionist cu demnitate civică, dar care — spre regretul lui Ricardo — nu agrea jocul de fotbal, considerîndu-l primejdios, mai ales cînd îl vedea pe portarul echipei aruncîndu-se la picioarele atacanților. De aceea, medicul Zamora i-a interzis fiului său să participe la antrenamente și meciuri.

Dar, cu înțelegerea tacită a președintelui clubului, José Maria Tallado, tînărul și-a continuat activitatea, jucînd în secret meciuri pentru Español și evoluînd de la o zi la alta mai convingător în campionatul de juniori. Rezultatul : la 17 ani, el era promovat în prima formație catalană... Chiar de la debut, plonjoanele sale au produs senzație printre toți iubitorii fotbalului, care l-au apreciat ca pe un veritabil fenomen.

Comentatorul ziarului sportiv din Madrid a scris atunci un articol entuziast : „Poarta echipei Español Barcelona a fost apărată de un începător cu numele Zamora. El se aruncă la picioarele adversarilor, de unde le fură mingea. Așa ceva nu s-a mai văzut ! În plus, acrobațiile sale îl ajută să prindă mingea cu aceeași ușurință cu care bei un pahar cu apă“.

Vîlva din presă în jurul comportării și al talentului tînărului Zamora a ajuns, cum era de așteptat, la urechile tatălui său, care s-a îmbolnăvit de supărare. El l-a implorat pe Ricardo să abandoneze fotbalul și să urmeze facultatea de medicină, așa cum cerea rangul social al familiei. Cu strîngere de inimă, tînărul i-a ascultat sfatul, renunțînd un timp să mai joace fotbal.

Scanned with OKEN Scanner

Însănătoșindu-se, bătrînul Zamora a observat umbra de tristețe ce se așternuse pe figura fiului său. La rugămințile acestuia el l-a dezlegat de promisiunea făcută și a fost de acord să-și reia activitatea fotbalistică.

Revenirea pe terenul de joc l-a dus pe Ricardo din succes în succes, impresionînd, mai ales, prin senzaționalele intervenții în fața adversarilor, cînd aceștia erau gata să șuteze.

La 19 ani Zamora a debutat în echipa olimpică a Spaniei, în turneul din Belgia (Anvers 1920), împotriva Danemarcei, care (alături de Anglia) avea o puternică formație, renumită pe continent, fiind marea favorită a competiției. Datorită jocului prestat de tînărul portar, Spania a reușit o senzațională victorie (1—0), deși meciul s-a desfășurat la o singură poartă, cea a lui Zamora. Portarul a fost „zeul" apărării. El a respins tot ce i s-a tras pe spațiul porții, excelînd, mai ales, prin plonjoanele curajoase la picioarele atacanților danezi. După meci, Ricardo a fost purtat pe brațe de spectatorii aflați în tribunele stadionului, entuziasmați de acest „vrăjitor" al balonului rotund. Presa mondială și, mai ales, cea belgiană, i-au deschis drumul gloriei, prevăzîndu-i o lungă carieră cu o celebritate fără precedent.

Cea mai mare senzație o constituiau penalty-urile executate de adversari, pe care, în majoritate, el le apăra cu un simț neegalat, intuind direcția balonului și prinzîndu-l cu o săritură de felină Un fapt interesant : în meciurile Spaniei, peluza din spatele porții lui Zamora era întotdeauna suprapopulată de mii de suporteri, care preferau să-l vadă în acțiune pe portar.

Punctul culminant al carierei sale l-a constituit victoria „naționalei" spaniole asupra Angliei, neînvinsă pînă în acel an de vreo formație de pe glob. La 15 mai 1929, pe Stadionul Metropolitan din Madrid, 25 000 de spanioli au aplaudat atunci succesul repurtat de reprezentativa lor în meciul cu „profesorii" fotbalului. Deși aceștia, la pauză, aveau un avantaj de două goluri (3—1), totuși ibericii au obținut o incredibilă victorie (4—3), care a ridicat cota celebrității lui Zamora. A doua zi, medicii au constatat însă că „portarul minune" avea cîteva coaste fisurate în impactul cu adversarii. Totuși, el jucase pînă la sfîrșitul meciului fără să ceară înlocuirea.

O statistică a înregistrat la Zamora, după o perioadă de cîțiva ani, zece fisuri la tibie, o fractură la claviculă și alta la braț, nasul i-a fost turtit și limba puternic contuzionată.

Toate acestea, pentru ca „vrăjitorul" să aducă victorii repetate echipei sale Español Barcelona și, totodată, reprezentativei Spaniei, devenită, în timpul acela, una din marile puteri fotbalistice

Scanned with OKEN Scanner

din lume. În 36 de întîlniri internaționale, Zamora a „încasat" numai 42 de goluri.

În anul 1930, Español a cucerit Cupa Spaniei, avînd „îndrăzneala" să învingă cu 2—1 pe Real Madrid, cîștigătoarea, prin tradiție, a marelui trofeu. Victoria, așa cum relatau ziarele, s-a datorat în proporție de 90 la sută lui Zamora. Atunci, președintele clubului madrilen, vorbind cu omologul său de la Español, l-a întrebat într-o doară : „Cît costă Zamora, ca să ni-l cedați nouă ?" În glumă, președintele clubului din Barcelona a răspuns : „150 000 de pesetas" ! Sumă care, în acei ani, era exorbitantă ! Fără prea multă tocmeală, transferul s-a efectuat și Zamora și-a continuat glorioasa carieră la noua sa echipă și, concomitent, în poarta „națională" spaniole.

Avea 33 de ani cînd, în 1934, participa la Campionatul mondial din Italia. În sferturile de finală, echipa gazdă n-a reușit să învingă, după o încleștare de titani, echipa spaniolă, în poarta căreia se afla Zamora, rezultatul fiind egal : 1—1. Și în acest joc, accidentat grav, marele portar a continuat să apere pînă la sfîrșitul partidei. La rejucarea meciului, fără Zamora, Spania a pierdut, iar Italia a ajuns în finală, cucerind titlul suprem (în al doilea Campionat mondial).

La fel ca și viața altor „aștri", biografia lui Ricardo Zamora prezintă și perioade de eclipsă, de nori întunecați, decepții și înfrîngeri, inerente oricărei activități umane. În această îndelungată perioadă se relevă două momente care nu pot umbri însă numele „jucătorului-minune" : anul 1920, la Anvers, în ultimele minute ale meciului cu Italia, un adversar l-a lovit pe Zamora, fără ca acesta să fi fost în posesia mingii. El a reacționat spontan, dîndu-i o palmă. Arbitrul l-a eliminat imediat de pe teren pe jucătorul recunoscut pînă atunci ca fiind cel mai „fair-play".

„Am regretat gestul meu necontrolat", a declarat după meci Zamora. A fost o reacție spontană, care nu s-a mai repetat, și de care și-a amintit cu regret pînă la sfîrșitul vieții.

A doua umbră o constituie înfrîngerea suferită de „națională" Spaniei (în anul 1931), cu Zamora în poartă, pe gazonul de la Londra. A fost o revanșă luată de echipa Albionului asupra jucătorilor iberici și mai ales asupra lui Zamora. Atacanții „Bătrînei doamne", aflați în mare vervă, i-au înscris nu mai puțin de 7 goluri ! Nimănui nu i-a venit să creadă atunci că Zamora a fost prezent în poarta spaniolă... „Nu este o revanșă, ci, mai degrabă, o *vendetta*" — au scris ziarele timpului...

„Meciul de adio" s-a disputat la Barcelona, în ziua de 23 februarie 1936, pe Estadio Municipal. În capitala Cataloniei s-au

Scanned with OKEN Scanner

întîlnit echipele Spaniei și Germaniei, în prezența a 65 000 de spectatori, care au fost martorii înfrîngerii ibericilor cu 1—2. Afectat de insucces, Ricardo s-a decis să abandoneze fotbalul. Hotărîrea a coincis cu izbucnirea războiului civil (1936—1939). Zamora a fost silit să se refugieze în Franța, unde s-a dedicat gazetăriei.

Înapoindu-se în patrie, după încetarea luptelor, el a devenit antrenorul și apoi consilierul tehnic al reprezentativei de fotbal a Spaniei, alături de care a retrăit alte multe clipe frumoase...

Pe mapamond, imaginea lui Ricardo Zamora rămîne o legendă a fotbalului, iar viața sa poate fi un subiect fascinant pentru un scenariu de film.

MATTHIAS SINDELAR

Este posibil ca iubitorii de fotbal din generațiile mai tinere să nu fi auzit de vestitul „Wunderteam" al Austriei, care în deceniul 1930—1940 nu-și găsea adversar pe continentul european. În această echipă se aflau jucători ale căror nume au rămas în analele fotbalului universal : Platzer, Hiden, Bican, Sesta, Schall, Hanemann, Steuber, Sindelar... Toate aceste personalități erau contopite într-un „11" de granit, de care se spărgeau toate valurile... Cel ce reușise să creeze acest monolit fusese celebrul Hugo Meisl, conducătorul iscusit, cu idei originale, purtînd totdeauna un baston ca o baghetă de dirijor și pe cap un melon de care nu se despărțea nici în mijlocul verii.

Centrul atacant al acestei echipe-minune se numea Matthias Sindelar. El făcea parte din clubul vienez „Austria", care cucerea victorii în competițiile intercluburi organizate cu regularitate de U.E.F.A.

Selecționerul unic îl adusese pe Sindelar în „Wunderteam" pentru mai multe considerente : era un jucător eficace și, în același timp, un excelent coordonator. Pentru acest dublu rol poseda însușiri deosebite : viteză de reacție, dribling subtil, șut puternic și precis, simț de orientare în teren datorită „vederii periferice", calități de care, în acea vreme, puțini jucători dădeau dovadă.

În anul 1929, cînd la Nürenberg „Wunderteam"-ul a suferit prima înfrîngere din partea Germaniei, Meisl s-a hotărît să-l în-

locuiască pe Sindelar cu un alt jucător talentat, Gschweidl, cu toate că nici presa, nici oficialitățile federației nu erau de acord.

Echipa națională a Austriei a susținut cu noul atacant 14 întîlniri internaționale, iar reprezentativa capitalei Viena 7 jocuri interorașe, fără contribuția lui „Sindi". După 14 luni de absență, el a fost însă readus în „națională", alături de Gschweidl, presa bucurîndu-se de această simbioză, care a contribuit ulterior la senzaționalele succese repurtate : 5—0 asupra Scoției (socotită pe atunci la fel de imbatabilă ca și Anglia), pe Stadionul Hohenwarte din Viena, pentru ca la 24 mai să surclaseze tot cu 5—0 echipa Germaniei, pe terenul acesteia, la Berlin. În cele două întîlniri, jucătorul vienez a demonstrat inteligență și imaginație în arta driblingului, prin unduirile sale de șarpe, mult savurate de miile de spectatori.

Ziaristul german Perry Wimmer afirmă și astăzi : „Sindelar a fost cel mai mare fotbalist pe care l-a avut Austria".

Centrul atacant simțea o mare plăcere să-și fenteze adversarii, adăugînd o sumedenie de șotii, legate direct de fazele create Astfel, un jucător al „Wunderteam"-ului (mai mult rezervă), cu numele de Billich, povestea, după ani, în cafenelele din Ring [1], despre isprăvile fantezistului Sindelar : într-un meci cu echipa Danemarcei, el a fost într-o vervă atît de mare, încît, după ce i-a depășit pe toți fundașii, l-a driblat și pe portar... Revoltat peste măsură, portarul danez a cerut zgomotos antrenorului său să fie înlocuit... În 1935, în meciul pentru „Cupa Europei Centrale" cu Slavia Praga, după ce a păcălit întreaga apărare adversă (inclusiv pe portarul Planicka), ghidușul Sindelar n-a introdus mingea în poartă, așteptînd ca alt fundaș să vină din spate. A mimat că șutează, trimițîndu-l pe fundaș într-un colț al porții, pentru ca el să arunce apoi mingea în colțul opus...

Declinul „Wunderteam"-ului — ca și al altor mari formații — a survenit o dată cu transferările jucătorilor austrieci la alte mari cluburi de pe continent (Hiden la Arsenal, Braun si Gall la echipe din Franța etc.). Sindelar a fost și el solicitat de Slavia Praga, care îi oferea în plus și rolul principal într-un scenariu de film ce urma să fie turnat în Cehoslovacia. Cu toate că la „Austria" avea o retribuție mică, Sindelar a refuzat această ofertă, gîndind că echipa sa, aflată în impas financiar, are mare nevoie de el.

În anul 1936, echipa „Austria", cu „Sindi" în centrul liniei de atac, a reușit să cîștige „Cupa Europei Centrale", această victorie fiind „cîntecul lebedei", ultima performanță a clubului vienez. Un an mai tîrziu, într-un turneu pascal, Sindelar a evoluat

[1] Stradă principală în Viena.

Scanned with OKEN Scanner

și la București, adversarele oaspeților fiind echipele noastre Ripensia și Venus.

Chiar la primul joc, irascibilul atacant, nemulțumit de o decizie a arbitrului român Denis Xifando, i-a aplicat acestuia o lovitură cu piciorul în spate... Rezultatul : a fost definitiv eliminat de pe teren. În al doilea meci, el n-a mai apărut în joc, spre regretul miilor de spectatori aflați în tribune...

... După atîtea succese obținute în cadrul clubului său și al „Wunderteam"-ului, steaua lui Sindelar a început să apună.

O dată cu Anschluss-ul impus țării sale de regimul nazist, blondul centru atacant, cel mai renumit jucător din Austria și Europa, a avut un sfîrșit tragic. În dimineața zilei de 23 ianuarie 1939, o veste groaznică a străbătut ca un fulger întreaga Vienă și apoi toată țara : Sindelar a încetat din viață în împrejurări de-a dreptul misterioase. Reușise, de curînd, la cei 38 de ani pe care-i avea, să-și deschidă o cafenea familială, tipică stilului de viață vienez. Împreună cu cîțiva prieteni, Sindelar conversase ca de obicei, vesel și bine dispus, aproape toată dimineața. La un moment dat a fost chemat la telefon... Și-a luat paltonul și pălăria și a părăsit în grabă localul. Graba — de neînțeles — accentuată și de transformarea ce i se întipărise pe față, au dat de gîndit celor prezenți În acea zi, nimeni nu l-a mai zărit și nici o veste n-a parvenit de la el...

În ziua următoare „Sindi" a fost găsit mort, alături de cadavrul prietenei sale „Rossl" (evreică de origine), proprietara unui mic restaurant, la locuința acesteia din Anagasse 3.

Versiunile privind acest deces n-au putut aduce nici o clarificare. Poliția nazistă a șters orice urmă revelatoare, prezentînd opiniei publice cea mai anodină dintre versiuni : sinucidere. Autopsia oficială pretindea că este vorba de o intoxicație cu oxid de carbon. Nimeni n-a putut crede că atacantul austriac, vesel și întotdeauna pus pe năzdrăvănii, și-a pus singur capăt zilelor...

Toți iubitorii fotbalului din Austria au solicitat atunci ca, în semn de admirație pentru Matthias Sindelar, să i se ridice o statuie în una din piețele centrale ale Vienei...

FRITZ WALTER

Fotbalul vest-german a avut parte, în diverse perioade, de o serie de jucători care au impulsionat acest joc, ridicîndu-l la nivelul cel mai înalt, ei fiind idolatrizați ca eroi ai unei noi mito-

Scanned with OKEN Scanner

logii. Astfel, în deceniul 1950—1960, cel care a contribuit foarte mult la afirmarea fotbalului țării sale pe plan european și mondial a fost Fritz Walter. În fotbalul vest-german el era echivalentul valoric al lui Di Stefano în Spania, Reymond Kopa în Franța și Giuseppe Meazza în Italia.

De numele lui este legată, în special, victoria vest-germanilor asupra „echipei de aur" a Ungariei (3—2), în finala din C.M. 1954. Astfel, fotbalul vest-german, care nu strălucise prea mult pînă atunci, a putut să cucerească, la mare luptă, „Cupa mondială".

În 1954, fotbalul își recucerise popularitatea în R.F.G., prinzînd aripi, sub îndemnul unor antrenori de excepție, printre care se afla Sepp Herberger. Pentru pregătirea și alcătuirea lotului reprezentativ, bătrînul antrenor și-a ales, dintre toți jucătorii, un colaborator de real talent, în persoana lui Fritz Walter.

Cuplul regizor-actor, format din Sepp și Fritz, s-a dovedit eficient pentru fotbalul vest-german. Jucătorul nu ignora nici una din ideile emise de antrenor, înțelegînd să le respecte și, mai ales, să le aplice cu sfințenie, atît în procesul de pregătire, cît și în joc. Pînă la sfîrșitul vieții, Fritz Walter nu i s-a adresat „bătrînului Sepp" decît cu respectuosul „șefule". Învățămintele primite, ca și structura lui psiho-fizică, i-au permis lui Fritz Walter să devină un jucător de mare eficacitate.

Campionatul mondial din anul 1954 (Elveția) însemna pentru fotbalul vest-german supremul examen. „Unchiul Sepp" a mers pe mîna lui Fritz Walter, singurul jucător care, dotat cu un ascuțit simț tactic, activa și în atac și în apărare, acoperind tot terenul.

„Interul Fritz" mai poseda o calitate : aceea de a imprima întregii echipe un stil specific de joc, adică de a apăsa pe accelerator în momentele decisive ale unei partide, de a specula fiecare fază care poate răsturna și situațiile cele mai nefavorabile dintr-un meci.

Prin aceasta, fiecare jucător din echipa R.F.G. a dat maximum de randament pe teren. Așa se explică revanșa plină de orgoliu, luată de echipă în finala C.M. 1954, cînd a înțeles să răzbune umilitoarea înfrîngere din „optimi", aducînd la Bonn trofeul „Zeița de aur", fapt care nu fusese întrezărit nici în cele mai frumoase visuri ale *drucker*-ilor vest-germani.

În acel meci, marii strategi au fost antrenorul Sepp Herberger și jucătorul Fritz Walter. Tactica lor era să lase cîmp liber de manevră altui mare jucător, Rahn, care a putut astfel să înscrie două goluri în poarta lui Grosics. Echipa Ungariei, prea sigură de victorie după acel 8—3 din debutul cu R.F.G., l-a împins prea mult în

Scanned with OKEN Scanner

față pe Boszik, dînd posibilitatea vulpoiului Fritz să zburde pe tot terenul, să construiască faze periculoase de atac și să conlucreze perfect cu fratele său Ottmar.

Execuția loviturilor fixe era rezervată exclusiv lui Fritz Walter, ca și a loviturilor de colț, cărora el le imprima totdeauna o traiectorie greu sesizabilă de către adversari.

Pentru toate aceste însușiri, rareori întîlnite la un singur jucător, el a fost selecționat și în echipa R.F.G. pentru C.M. 1958. Avea 38 de ani, dar, pe teren, Fritz a fost coordonatorul și catalizatorul „11"-lui vest-german. Mai tinerii săi colegi Uwe Seeler, Schäffer și alții au avut ce învăța de la „bătrînul Walter" : spirit de dăruire, clarviziune tactică în distribuirea baloanelor la coechipierii demarcați și mai bine plasați. Lipsa lui s-a cunoscut în semifinale, cînd, accidentat fiind, n-a putut să ia parte tocmai la lupta decisivă (cu Suedia), cînd R.F.G. a pierdut cu 1—3. Din același motiv, în meciul pentru locul 3 (cu Franța), echipa vest-germană n-a putut cuceri medalia de bronz. Atunci s-a văzut, pentru ultima oară, cît de necesară era în joc „piesa" Fritz Walter...

În „Mundialul" din Chile (1962), deci cînd „interul Fritz" avea 42 de ani, antrenorul Sepp Herberger și-a exprimat regretul că nu-l mai are pe acest neobosit jucător în echipă. A fost o simplă formulă de politețe a „bătrînului" Sepp sau acest regret era pornit din inima și din rațiunea experimentatului antrenor ? Fritz Walter însă nu mai avea ce să facă : deși ar mai fi putut să dea randament, el se retrăsese din fotbal, așa cum marii artiști părăsesc scena înainte de a fi compătimiți de publicul care i-a adorat pînă atunci...

STANLEY MATTHEWS

Un „Matusalem al fotbalului", așa a fost supranumit jucătorul englez Stanley Matthews în lucrarea „Fair Play", scrisă acum cîțiva ani de Cristian Țopescu și Virgil Ludu. De ce Matusalem ? Pentru faptul puțin obișnuit că a avut o prezență activă în echipele profesioniste pînă la vîrsta de 50 de ani ! Se mai cunoaște un caz oarecum asemănător, din secolul trecut însă, cînd fotbalul nu cerea o atît de mare risipă de energie ca astăzi : lordul Arthur Kinnaird, care a jucat fotbal din anul 1868 pînă în 1890, adică pînă la 43 de ani...

Recordul lordului Kinnaird a fost bătut de un jucător care nu moștenise nici un titlu nobiliar de la străbuni iluștri. Tatăl lui Matthews era un modest boxer „profi", avînd meritul de a-i fi

Scanned with OKEN Scanner

transmis micului Stanley pasiunea pentru sport. Și, totuși, jucătorul Matthéws va reuși să cucerească titlul de lord, numai datorită meritelor proprii, dovedite exclusiv pe terenul de fotbal.

Locul lui de naștere este orașul Stoke on Trent. La 12 ani, Stanley, obligat să-și cîștige singur pîinea, a început să-l ajute pe magazinerul stadionului local, ca ucenic plătit cu cîțiva cenți pe zi. „Salariul" i s-a mărit la un pfund pe săptămînă, cînd ucenicul a intrat în echipa de copii, pregătită pe același stadion. Este ușor de bănuit că micuțul Stanley, prins de cele două „slujbe", nu prea avea timp să meargă și la școală... Era, însă, de-a dreptul fericit, pentru că 16 ore din 24 și le petrecea numai între magazia de materiale sportive și terenul gazonat.

Norocul a făcut ca, la 16 ani, la un meci al echipei secunde, să lipsească jucătorul de pe extremă. Adolescentul Stanley a avut curajul să solicite antrenorului să-l încerce pe postul liber... Antrenorul a fost de acord, bazat și pe observațiile anterioare, după care băiatul „ar avea ceva stofă"... Și iată că tînărul fotbalist a arătat, încă de la primul meci, că posedă un dribling derutant și un joc matur. Rezultatul : salariul de jucător i-a fost mărit la 5 pfunzi pe săptămînă... „Stan" era în culmea fericirii, dar aceasta nu i-a întunecat simțul realității. Și-a dat seama că numai pregătindu-se din ce în ce mai bine va ajunge să-și mărească viteza de alergare (însușire esențială pentru postul de extremă) și să-și îmbunătățească tehnica individuală. Pasiunea cu care Stanley s-a dăruit fotbalului i-a adus, după numai un an, un angajament definitiv în cadrul clubului, așa că la vîrsta de 17 ani el avea contract de profesionist (primul caz în analele fotbalului englez).

Stanley a rămas devotat clubului Stoke City timp de alți 15 ani, dîndu-i pînă la vîrsta de 32 de ani tot ce avea mai bun în joc. A devenit idolul *fan*-ilor din orașul natal, renumele lui depășind repede granițele soccerului britanic. Dar, mai mult decît orice, Stanley Matthews ajunsese temut pentru talentul său de a crea situații de gol, prin pasele ce le dădea coechipierilor punîndu-le, cum se spune în argoul fotbalistic, „mingea pe tavă", acestora revenindu-le doar sarcina de a o împinge în plasă...

Armele sale ucigătoare erau driblingul, realizat într-o viteză fantastică, fenta și viteza, cărora adversarii nu le puteau găsi antidotul.

Cînd Stanley împlinea 19 ani (în 1934), iată-l selecționat în echipa de tineret a Angliei, care înfrunta formația Țării Galilor. Meciul, încheiat cu 4—0 în favoarea Angliei, a avut în tînărul Matthews pe „eroul zilei", ce i-a adus selecționarea în prima reprezentativă. Au urmat apoi perioade de succese triumfale, alter-

Scanned with OKEN Scanner

nate — ca în orice activitate — și cu decepții inerente înfrîngerilor. Împlinise 32 de ani cînd unii din conducerea clubului Stoke City i s-au adresat, mai în glumă, mai în serios, cu epitetul „bătrîne". Stanley nu i-a acceptat... Imediat și-a făcut formele de transfer la F. C. Blackpool, care a fost nevoit să plătească clubului Stoke City pentru această achiziție 11 500 pfunzi. Matthews trăia acum o a doua tinerețe, prelungindu-și gloria sportivă încă un deceniu.

Începînd din 1950 (avea 35 de ani), succesele au început să-l ocolească, intervenind eclipse de formă și meciuri terminate cu înfrîngeri. Cîțiva așa-ziși experți au îndrăznit să-l sfătuiască pe Matthews să abandoneze fotbalul... Aceasta l-a ambiționat și mai mult pe „decanul de vîrstă" al fotbaliștilor englezi. Și-a dublat orele de antrenament, circuitele și seriile de exerciții fizice, ceea ce i-a adus noi victorii răsunătoare. În finala pentru „Cupa Angliei" (1953), adversara echipei sale, F. C. Bolton Wanderers, conducea pînă în min. 60 cu 3—1. Din acel moment, Stanley s-a lansat în atacuri furibunde pe tușă, driblînd tot ce întîlnea în cale, creînd faze de gol pentru coechipierii săi, care au răsturnat întreaga situație, aducînd victoria echipei lor (F. C. Blackpool) cu 4—3. Atunci s-au convins toți că valoarea lui Matthews este departe de a descrește.

La 1 decembrie 1954, echipa Angliei înfrunta formația R.F.G., care cucerise, în vara aceluiași an, titlul de campioană a lumii. Stanley s-a aflat printre cei 11 reprezentanți ai Albionului în această întrecere. Extrema dreaptă engleză și fundașul vest-german Werner Kohlmeyer s-au dezlănțuit într-un adevărat duel de spadasini, din care au scăpărat scîntei. Tot stadionul era în picioare...

...Au mai trecut trei ani, în care Stanley Matthews n-a încetat să joace la F. C. Blackpool. Devotamentul pe care-l dovedise pentru fotbal i-a fost răsplătit în 1957 de regina Angliei, fiind decorat cu „Ordinul de Comandor al Imperiului Britanic". Nu puțini au fost însă aceia care susțineau că lui Matthews i s-ar fi cuvenit o distincție mai mare...

Au trecut alți patru ani și iată că (în 1961) orașul Stoke on Trent cunoaște o atmosferă de mare febră. Dintr-o dată, străzile s-au aglomerat în mod neobișnuit. Mii de turiști au invadat piețele și au luat cu asalt hotelurile și restaurantele, solicitînd un număr dublu de butoaie de bere pentru noii consumatori. Municipalitatea a fost nevoită să repună în funcțiune și cea de-a doua cale ferată, care fusese desființată ceva mai înainte, din lipsă de călători. Acum însă orașul se trezea parcă dintr-un somn letargic și avea nevoie de mai multe mijloace de transport. Pentru ce ? Pentru mulțimea

Scanned with OKEN Scanner

ce dorea să-l vadă pe Stanley Matthews jucînd în echipa Stoke City, unde debutase la vîrsta de 16 ani... Acum, faimosul fotbalist avea 46 de ani...

Camioane cu mii de *fani* veneau din toate regiunile Angliei pentru a-l admira pe Stanley „ în reluare“ pe gazonul stadionului, unde fusese ajutor de magaziner la frageda vîrstă de 13 ani...

Ce adusese pe „bătrîna extremă“ îndărăt, în orașul natal ?

Echipa se găsea în liga a doua, și aici, pe pragul retrogradării. Suporterii nu mai veneau s-o încurajeze, numărul spectatorilor scăzuse la 8 000 (media de meci), ca și acela al cotizanților ; clubul era amenințat cu falimentul...

După revenirea lui Stanley în oraș, echipa a început să joace din ce în ce mai bine, mai organizat, obținînd unele victorii surprinzătoare, care erau tot atîtea semne de redresare.

În anul următor, miracolul s-a împlinit : Stoke City se afla pe primul loc în liga a doua, promovînd în primul eșalon al fotbalului englez. Aici a obținut cîteva răsunătoare victorii : una asupra lui Luton Town (2—1), alta, la 26 august 1963, asupra lui Tottenham, cu același scor. Spectatorii veneau, din nou, în număr mare la stadion (media ajunsese la 23 000 de meci), iar clubul a reușit să plătească 50 la sută din vechile datorii.

Revenirea „bătrînului“ fusese, deci, cu adevărat salvatoare. Primăria orașului l-a proclamat pe Stanley Matthews cetățean de onoare, cu un ceremonial deosebit. În presă se semnala : „Marele Stan“ a jucat fotbal timp de 30 de ani, alături sau împotriva celor mai renumite vedete ale Angliei (Alex James, Frank Swift), depășind numărul selecționărilor lui Eddie Hapgood. Deși a rămas pe același post ca și celebrii Willie Hall, Reich Carter, Wilf Mannion, Ernie Taylor și Stan Mortensen, el a supraviețuit tuturora, în timp ce aceștia au abandonat. După 30 de ani, Matthews a rămas în cursă, fiind acum mai puternic ca oricînd. El umbrea celebritatea lui Greaves sau Haynes, parcurgînd o perioadă care a marcat trecerea de la radioul cu cască la televizorul în culori, iar oamenii au pus piciorul pe Lună. O perioadă în care și fotbalul s-a modernizat, trecînd prin diverse metode, tactici și sisteme. „Bătrînul“ le-a înfruntat și le-a adoptat pe toate, rămînînd mereu un „model“, care a contribuit tot timpul la frumusețea spectacolului fotbalistic.

Toate aceste merite au făcut ca la 1 ianuarie 1965 să i se acorde titlul de lord. Ducele de Edinburgh l-a felicitat cu o formulă rămasă celebră : „Sir Stan, sînteți o legendă !“

Dureroasa despărțire de fotbal a venit în ziua de 25 aprilie 1965, cînd echipa lui Sir Stanley, Stoke City, a avut ca adversară

Scanned with OKEN Scanner

o „selecționată a Europei", alcătuită de F.I.F.A. Zeci de mii de englezi au venit în acea zi (Sir Stanley implinise 50 de ani) să-și ia rămas bun de la jucătorul cu o atît de mare longevitate.

„Regele driblingului" a fost ridicat pe umeri de celebrul portar sovietic Lev Iașin și purtat în fața tribunelor, în timp ce miile de spectatori zguduiau stadionul cu ovațiile lor...

La toată această manifestație, Sir Stanley Matthews, sufocat de emoție, plîngea cu lacrimi de copil...

LEV IAȘIN

Fotbalul sovietic, deși puternic ancorat în principiile jocului colectiv, a avut o întreagă epocă, în care, aparent paradoxal, și-a găsit punctul arhimedic în cîte un jucător cu o puternică individualitate, cum a fost de pildă Lev Iașin.

Dar tocmai în perioada în care acest jucător s-a ilustrat, fotbalul mondial era dominat de lozinca : „Portarul este dirijorul întregii apărări și, în plus, capabil să declanșeze cea mai eficace acțiune ofensivă".

Comentariile în jurul „fenomenului" Iașin nu pot fi complete, dacă nu amintim caracterizarea pertinentă făcută de Max Urbini, redactorul șef al revistei „France Football", care scria într-un articol de fond : „Am văzut în viața mea numeroși portari : Swift, Ramallets, Zeman, Gilmar, Costa Pereira. Nu vreau să se creadă că i-am uitat sau că mi-am schimbat părerea despre ei, dar Iașin îi întrece în valoare pe toți". Pentru competentul ziarist francez, Iașin făcea parte din marea galerie de portari cu o carte de vizită impresionantă : Zamora și Planicka. Toți cronicarii de fotbal ai Europei și ai Americii Latine erau unanimi în a-l numi pe Iașin „pantera neagră", „diavolul negru", aceasta și pentru plonjoanele lui ce sfidau legile gravitației, atingînd culmile imprevizibilului, dar și pentru că blondul uriaș apăra îmbrăcat cu eternul său tricou negru.

Era înalt, cu picioarele lungi ca de cocostîrc. Suplu și agil, cu reflexe fulgerătoare, dar și cu un neîntrecut simț al plasamentului. Iașin nu se planta pe linia porții, ci ieșea în careul mic și chiar în careul mare la orice minge periculoasă, pentru a plonja, curajos, la picioarele adversarului, „suflîndu-i" mingea cu o fracțiune de secundă înainte de șutul decisiv. Era considerat, în vechiul sistem cu trei apărători, inovator al jocului „cu patru fundași", datorită acestor intervenții hotărîtoare în careul pe care îl domina.

Scanned with OKEN Scanner

La „lovitura de colț“ a adversarului, Iașin știa să-și așeze coechipierii din apărare lîngă cei mai periculoși atacanți. De aceea, presa franceză îl numea „cel mai mare strateg al fotbalului“.

Revista „U.R.S.S. azi“ i-a publicat cîteva amintiri din trecut, în care Iașin a dovedit că stăpînește tot atît de bine arma umorului, ca și pe aceea a plonjonului...

Un episod greu de uitat este cel din finala „Cupei U.R.S.S.“ pe care echipa sa, Dinamo Moscova, o disputa cu Ț.S.K.A.

„După ce am «blocat» de două ori la picioarele lui Agapov, povestește Iașin, a treia oară atacantul a reușit să mă depășească, fiind gata să înscrie. În disperare de cauză, am simțit că altă soluție nu există decît aceea de a-i pune o piedică din spate. Un fault deci, dintre cele mai grosolane. Arbitrul nu s-a mulțumit numai să acorde penalty în favoarea adversarului, ci m-a eliminat din joc. Federația mi-a aplicat o pedeapsă exemplară : m-a suspendat din activitate pe timp de 30 de zile. A fost singura umbră din cariera mea“.

Au trecut anii... Fotbalul a adoptat mereu alte formule de apărare : „lacăt“, „supraaglomerare“ etc. Totuși, nimic nu l-a putut opri pe marele Lev să iasă în întîmpinarea adversarului care venea cu mingea la picior, s-o blocheze, alteori s-o prindă din aer sau s-o boxeze în momentele cele mai critice. Astfel a reușit ca în anul 1966 să nu primească în 27 de meciuri decît șase goluri... Datorită lui, echipa Dinamo Moscova a cucerit de șase ori campionatul și de două ori „Cupa U.R.S.S.“

...Timp de 20 de ani, Iașin a stat paznic vigilent, cerber greu de trecut, în poarta echipei sale. De 78 de ori a apărat și poarta reprezentativei Uniunii Sovietice. El a contribuit în 1956 ca echipa țării sale să intre în posesia medaliei de aur la Olimpiada de la Melbourne, iar în 1960 să cîștige, la Paris, mult rîvnita „Cupă a Europei“.

A participat la trei finale ale „Mondialelor“ (1958, 1962, 1966), unde U.R.S.S. a avut comportări mai mult decît onorabile. Spre regretul său și al milioanelor de suporteri din U.R.S.S., Iașin n-a mai făcut parte din lotul reprezentativ al țării sale în campionatul din 1970 (Mexic), unde ar fi putut obține rezultate bune.

La 27 mai 1971, echipa sa, Dinamo Moscova, i-a organizat un „meci de adio“ cu o selecționată a lumii. Jucînd pentru ultima oară în fața a 80 000 de spectatori (capacitatea maximă a stadionului „V. I. Lenin“), Iașin a apărat la fel de bine ca în tinerețe. Rezultatul final : Dinamo — Selecționata lumii 2—2. Dar vestitul portar n-a vrut să primească nici un ban din încasările acestui meci. A cerut ca sumele să fie vărsate azilurilor de copii... Inima

Scanned with OKEN Scanner

blîndului Iașin a bătut și de data aceasta pentru cei mici, pentru cei fără părinți, pentru cei rămași fără adăpost familial.

La C.M. din Spania el a fost observator al Federației sovietice de fotbal, pentru a mai învăța ulterior și pe alții tainele fotbalului, așa cum le descoperise el în exemplara-i carieră de sportiv.

Ca om, Lev Iașin este sociabil, volubil, prevenitor, mereu vesel. Îți face oricînd plăcere să-l ai ca interlocutor...

ALFREDO DI STEFANO

În perioada anilor 1956—1960, pe firmamentul fotbalului mondial și european trona echipa Real Madrid. Timp de 5 ani la rînd, clubul madrilen cucerise medalia de aur a campionilor europeni, fără ca vreuna din partenerele de joc să-i amenințe „regele" sau „regina" de pe emblema clubului. O dată echipa a smuls victoria și în „Cupa intercontinentală". Antrenorul ei era un brazilian — Don Fleitas Solich — iar „pionul de bază", în jurul căruia gravitau toți ceilalți zece tovarăși de luptă, era un argentinian, Alfredo Di Stefano.

În 1960, la Glasgow, pe mărețul stadion „Hampden Park", era programată finala „Cupei Campionilor Europeni" : F. C. Eintracht Frankfurt — Real Madrid.

La terminarea meciului (7—3 în favoarea madrilenilor), antrenorul acestora a ținut să aducă următorul omagiu argentinianului Di Stefano : „Pînă am ajuns să lucrez la Real Madrid, nu mi-am închipuit că Di Stefano este atît de valoros. Într-adevăr, el e de-a dreptul excepțional. Pe toate planurile se dovedește perfect, începînd cu conducerea mingii, continuînd cu orientarea tactică, ambele dublate de o inepuizabilă energie, egală cu aceea a unui fondist de talia lui Zatopek... Cît timp se află în teren, el arată o eficiență maximă, atît în atac cît și în apărare. Un alt «inter» ca Di Stefano nu poate fi văzut în întreaga lume..."

...Astfel caracterizat, jocul lui Di Stefano era egal cu acela al unui șef de orchestră, deși printre „soliștii" Realului se mai afla un fotbalist de excepție, Puskas.

Microbiografia argentinianului Di Stefano se identifică total cu activitatea lui de fotbalist și, în special, cu cea exemplară dusă la echipa-fanion a Spaniei dintre 1953—1965 : Real Madrid era Di Stefano, iar Di Stefano era Real Madrid. Pentru că această formație de club a avut în argentinian un jucător creator și, în

Scanned with OKEN Scanner

același timp, un mare realizator. Cifrele sînt edificatoare : în 565 de meciuri, Di Stefano a înscris 466 de goluri. Ca „fiu adoptiv" al Spaniei (statut de „oriundi"), el a primit și „investitura" echipei naționale în care a jucat de 28 de ori. Și aici a marcat 31 de goluri. Mai înainte jucase de șapte ori în reprezentativa Argentinei, contribuind, în anul 1947, la o răsunătoare victorie asupra Uruguayului, cu 3—1. Avea, atunci, 21 de ani, cînd specialiștii și cronicarii sportivi l-au declarat „cel mai bun jucător din turneul sud-american".

În anii 1957—1959, același Di Stefano devenise pentru presa Vechiului Continent „cel mai bun jucător din Europa..."

S-a născut la 4 iulie 1926, într-un cartier de *favellas*, numit „la Barracas", al capitalei Argentinei (Buenos Aires). Acolo a avut primele contacte cu mingea, alături de alți puști de aceeași vîrstă. Tatăl său, care jucase odinioară în echipa clubului River Plate, l-a luat de pe maidan și l-a dus pe stadion. N-a trecut un an și juniorul Alfredo a ajuns în prima formație a marelui club argentinian... Era de-acum jucător profesionist... Așa că i-a fost ușor ca, în anul 1947, abia ajuns major, să treacă la clubul Millionarios din capitala Columbiei, Bogota, chiar în timpul grevei generale a fotbaliștilor argentinieni. Cîtva timp, echipa Millionarios a strălucit printre cele mai bune din lume. Dar, în ciuda denumirii sale, cînd clubul a fost amenințat de faliment, conducerea a acceptat transferul lui Di Stefano, pentru suma de 100 000 dolari, la clubul spaniol C. F. Barcelona... Tocmai atunci se interesa de soarta sa și celălalt mare club iberic, Real Madrid, care trata cu echipa River Plate, de care Di Stefano depindea „legal"... Argentinienii au fost ceva mai pretențioși, cerînd pentru jucătorul lor suma de 120 000 dolari... Iată-l, deci, pe Di Stefano jucător spaniol, „achiziționat" de două cluburi. Prin echivocul creat, el n-avea însă drept de joc la nici unul din ele... „Cazul Di Stefano", atît de complicat, a ajuns pînă la șeful statului spaniol, care a judecat „à la Solomon" : argentinianul să activeze alternativ, cîte un an la fiecare echipă... Soluția a venit însă tot pe bază financiară. C. F. Barcelona, mai puțin convinsă de valoarea noului „transferat", a căzut la înțelegere cu Real Madrid, cedîndu-i-l pentru suma de 100 000 dolari... (Din toată această triplă tocmeală, Alfredo s-a ales și el cu 50 000 de dolari „bani de buzunar"). O asemenea cedare i-a fost fatală însă echipei din Catalonia, care chiar la prima confruntare cu Real Madrid a suferit o severă înfrîngere cu 0—5. Patru din aceste goluri au fost opera jucătorului la care renunțase... S-a aflat, se pare, în joc, și ambiția tînărului jucător argentinian, dornic să-și arate adevărata valoare celor ce-l aban-

Scanned with OKEN Scanner

donaseră. Succes neașteptat, caracterizat astfel de președintele Realului, Santiago Bernabeu : „Di Stefano este cea mai minunată achiziție pe care am făcut-o vreodată, deși ne-a costat 220 000 dolari (120 000 clubului River Plate și 100 000 lui C. F. Barcelona)".

În noua echipă, Di Stefano a devenit, prin jocul său, un model pentru întregul fotbal spaniol. A împletit talentul nativ cu înalta școală de artă și tehnică fotbalistică, specifică jocului sud-american. De fapt, Di Stefano se situa, în această echipă temută, deasupra multor altor mari „stele", ca brazilianul Didi, francezul Kopa, suedezul Simonsson.

Cu timpul, Real Madrid a început să-și piardă din nimbul invincibilității. În 1961, C. F. Barcelona și-a luat o frumoasă revanșă asupra echipei madrilene, deși în componența ei se afla Di Stefano. Trecuseră însă 8 ani de la prima victorie... Cînd avea 35 de ani, cotidianul spaniol „Pueblo" și-a permis să-l caracterizeze astfel : „Di Stefano, întocmai ca Napoleon, își are Waterloo-ul său. Acum îl așteaptă drumul spre insula Sfînta Elena"... Oricît l-au durut aceste cuvinte, Di Stefano a strîns, totuși, din dinți, jucînd bine alți cinci ani.

Cariera și-a sfîrșit-o la Español Barcelona, la vîrsta de 40 de ani. La fotbal, totuși, n-a renunțat : a devenit antrenor al echipei C. F. Elche, cu care, cruntă lovitură, a ajuns în divizia secundă, ceea ce a stîrnit atunci și unele campanii veninoase de presă.

Cînd C. F. Elche a pierdut și meciul cu Saragosa, publicul local, considerîndu-l pe Di Stefano singurul vinovat, l-a fluierat din belșug... Antrenorul a părăsit terenul plîngînd, după care a cerut președintelui clubului să-i primească demisia...

Înfrînt și deprimat, Di Stefano s-a înapoiat în Argentina, după ce, timp de 20 de ani, strălucise ca un astru pe firmamentul fotbalului spaniol și european. La Buenos Aires, fără slujbă și fără nici o perspectivă de viitor, se retrăsese lîngă familia sa (soție și patru copii). Dar fotbalul era viața lui... Un vechi prieten, președintele clubului Boca Juniors, l-a angajat temporar. La Boca Juniors, sorții i-au fost însă favorabili. Șansa i-a surîs din nou : echipa, aflată pe pragul retrogradării, a fost salvată de noul antrenor... Iar în campionatul următor, Boca Juniors a ajuns în fruntea clasamentului... De-abia atunci taciturnul Di Stefano nu s-a mai putut abține și a strigat : „Este cea mai fericită zi din viața mea".

El a revenit la Madrid, unde în „Mundialul 1982" și-a spus, de multe ori, cuvîntul de cunoscător, comentînd meciurile și făcînd pronosticuri, care s-au dovedit mai aproape de realitate decît ale multor alți „specialiști".

Scanned with OKEN Scanner

În grădina vilei sale din capitala spaniolă, pe o minge imensă, sculptată în marmură, sînt săpate două cuvinte : „Gracias vieja". Prin aceasta, Di Stefano mulțumește „bătrînei" (adică mingii), căreia el i-a închinat cei mai frumoși ani ai vieții.

RAYMOND KOPA

Pentru succesele repurtate de echipa reprezentativă a Franței — neînvinsă pe parcursul a doi ani — presa, tehnicienii fotbalului și suporterii „Cocoșului galic" i-au dat lui Raymond Kopa supranumele de „Napoleon al fotbalului".

Acest jucător mic de statură (1,68 m) a avut o viață exemplară, ca și a englezului Stanley Matthews : longevitate sportivă, același profil de jucător coordonator, dublat de un eficient realizator.

A jucat timp de 18 ani la echipele : F. C. Angers, Stade de Reims, în „naționala" Franței, plus trei ani la Real Madrid (1957—1959), contribuind substanțial la cucerirea unor prestigioase trofee ca : medalia de bronz în Campionatele mondiale din 1958, titlul de campioană a Franței cu Stade de Reims (1953, 1955, 1960, 1962), cel de campioană a Spaniei cu Real Madrid (1957—1958) și „Cupa Campionilor Europeni" (tot cu Real Madrid) în anii 1957, 1958, 1959. A fost selecționat în echipa Continentului în 1955, și la cea denumită „Restul lumii" în 1963, formație din care mai făceau parte : Iașin, Soskici, Djalma Santos, Popluhar, Schnellinger, Masopust, Uwe Seeler, Di Stefano, Eusebio, Puskas, Law, Gento.

Un sondaj de opinie publică, efectuat de revista „Onze", îl situa pe Raymond Kopa pe primul loc în tabelul celor mai valoroși jucători francezi, cu mult înaintea lui Justo Fontaine, Michel Platini, Piantoni, Rocheteau, Trésor...

Care este biografia lui Kopa ?

S-a născut la 13 noiembrie 1931, în orășelul Noeux les Mines (din nordul Franței). Tatăl său, François Kopaszevski, miner, era imigrant polonez, de după primul război mondial. Mama sa, fiică de miner, iar fratele geamăn, tot miner, deci o familie care muncea în străfundul pămîntului. Aceeași soartă îl aștepta și pe micul Raymond la terminarea cursului primar, deși lui nu-i plăcea deloc această meserie.

La 12 ani, cînd începuse să împingă vagonetii cu cărbuni, a fost scos din subteran, prin cooptarea sa în echipa de cadeți a

Scanned with OKEN Scanner

Ottmar Walter

Scanned with OKEN Scanner

Lev Iaşin apără...

Un „Matusalem al fotbalului" : Stanley Matthews

Scanned with OKEN Scanner

Di Stefano

Scanned with OKEN Scanner

Justo Fontaine, golgeterul C. M. Suedia, 1958

Raymond Kopa, cel mai bun atacant al echipei Franței, din toate timpurile

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Garincha sau „pasărea paradisului"

Bobby Moore și „Cupa Mondială" 1966

Eusebio, a treia „perlă neagră", golgeterul C. M. din Anglia

„Bombardierul" bavarez Gerd Müller

Scanned with OKEN Scanner

Trei „aștri" ai fotbalului vest-german : Fritz Walter, Franz Beckenbauer și Uwe Seeler

Paul Breitner

Scanned with OKEN Scanner

Pelé

Scanned with OKEN Scanner

clubului din orășelul natal, al cărei antrenor era Constant Tisson, cel ce a intuit talentul și perspectivele micului Kopaszevski.

La 17 ani, încă anonim, el juca în echipa-fanion a clubului și a fost propus pentru concursul de selecție, organizat de Federația franceză, în orașul Lille. Împreună cu Jean Vincent, au fost socotiți cei mai buni jucători din lotul convocat la această triere.

Un an mai tîrziu este transferat — la propunerile cunoscutului ziarist Gabriel Hanot — în echipa F. C. Angers, unde era remunerat cu 5 000 de franci pentru fotbal și alți 5 000 pentru postul de electrician.

În anul 1951, după un meci susținut contra echipei Stade de Reims, Kopa (diminutiv dat de coechipieri), jucînd excepțional, a fost remarcat de antrenorul André Batteux, care a solicitat conducerii clubului său achiziționarea imediată a tînărului fotbalist. Kopa primea acum un salariu de 500 000 de franci anual.

Debutul la marele club francez, în care avea coechipieri pe Robert Jonquet, Roger Marché, Pierre și Paul Sinibaldi, Armand Penverne, Francis Meano și alții, a fost revelator.

La 22 de ani, după ce căpătase cetățenia franceză, i-au fost deschise și porțile reprezentativelor naționale, mai întîi în echipa B și ulterior la A. Aici, sub îndrumarea antrenorului Paul Nicolas, echipa Franței obține o victorie răsunătoare (3—1) asupra R.F.G., în care pe atunci evolua frații Walter, Liebrich, Posipal, Turek etc.

În acea perioadă, cu Kopa în frunte, reprezentanții „Cocoșului galic" înregistrează performanțe răsunătoare, cîștigînd consecutiv 15 întîlniri internaționale.

În anul 1955, Raymond Kopa face parte din selecționata Europei care, la Belfast, învinge echipa Angliei cu 4—1. Presa engleză a scris atunci : „Acest Kopa evoluează pe teren exact ca un diavol".

Au urmat numeroase oferte din partea cluburilor A. C. Milan și Real Madrid. Primul îl pierdea pe suedezul Nordhal, al doilea avea nevoie de un atacant incisiv, alături de Di Stefano.

Kopa a fost transferat la echipa milionarului Bernabeu pentru 52 milioane de franci, pretinși de clubul Stade de Reims, el personal primind 20 milioane de franci anual. Ambele sume au bătut recordul în materie de racolări în acei ani.

Alături de Di Stefano, Gento, Puskas, Mateos, Rial și alții, noul jucător și-a arătat valoarea, Real Madrid reușind performanțe de mare răsunet. În acel timp madrilenii s-au situat în fruntea celor mai bune echipe de pe continent.

Conform unei înțelegri prealabile, Kopa urma să fie prezent și în „naționala" Franței, ori de cîte ori era nevoie de el. La

Scanned with OKEN Scanner

C.M. 1958 (Suedia), cu Raymond în atac, „tricolorii" francezi au scris cea mai frumoasă pagină din istoria fotbalului lor, cucerind medalia de bronz.

În toamna anului 1959 Raymond Kopa revine la Stade de Reims, unde întîlnește pe foștii săi parteneri, Fontaine și Vincent, cu care reface „tripleta minune". Dirijată bine de antrenorul Albert Bateux, echipa cîștigă titlul de campioană a Franței în 1960.

După 10 ani de meciuri dure, cu mare uzură fizică și multe lovituri primite, Kopa se resimte. Forța sa de pătrundere se diminuase vizibil. La aceasta contribuiau și vechile sechele, acumulate în campionatul spaniol, unde fusese accidentat la genunchiul stîng (dislocarea ligamentelor). El a avut nevoie de o intervenție chirurgicală. Operat de profesorul Meari, acesta i-a spus : „Fotbalul s-a terminat pentru dumneata". Era în iulie 1961...

Totuși, la numai un an după aceea, magicianul Kopa a reapărut pe gazon, unde a contribuit la noi victorii ale echipei Stade de Reims. A jucat excepțional și în reprezentativa Franței, cînd aceasta a făcut un egal cu selecționata Angliei.

Avea 32 de ani cînd l-a pierdut pe fiul său Denis. Kopa era tot mai abătut, mai trist, mai demoralizat. În „Cupa Campionilor Europeni", Reims pierde finala cu Feyenoord. Kopa găsește atunci tăria de a ataca în presă (revista „France Dimanche") exploatarea de către cluburi a jucătorilor „profi". El luptă să redea fotbaliștilor demnitatea și drepturile răpite. Dar Federația franceză nu este de aceeași părere și-l suspendă din activitate pe o perioadă de 6 luni. Fără aportul lui Kopa, Reims retrogradează în divizia secundă.

În sezonul 1965—66 Raymond reintră în echipă, o însuflețește, reușind, la sfîrșitul campionatului, să promoveze în primul eșalon al fotbalului francez.

Dar durerile de la genunchi îl stînjenesc tot mai mult, astfel că la 37 de ani el este nevoit să se retragă de pe terenul de joc. Strălucise timp de 18 ani pe firmamentul fotbalului francez.

Și acum încă Raymond Kopa păstrează legătura cu fotbalul, fiind prezent, în tribună, la jocurile importante din campionatul francez, la Campionatele Mondiale sau la finalele „Cupelor europene".

Cînd a împlinit 50 de ani, Raymond Kopa și-a manifestat atașamentul pentru fotbal cu următoarea frază : „Dacă aș mai avea 20 de ani, n-aș schimba nimic din ceea ce a fost viața mea de fotbalist !"

Scanned with OKEN Scanner

EDSON ARANTES DO NASCIMENTO — ZIS PELÉ

Pelé este brazilianul „de ciocolată" care a irupt în fotbalul mondial în anul 1958 și pe care l-a dominat timp de încă 12 ani, pînă cînd echipa țării sale a cucerit al treilea titlu suprem, el fiind autorul direct al unor victorii și coautor al altora. Pelé s-a ilustrat în patru campionate mondiale : 1958, 1962, 1966 și 1970. Prin jocul prestat, prin golurile spectaculoase, mai ales, prin dinamizarea jocului întregii sale echipe, Pelé a ajuns încă de la începutul carierei o legendă vie a fotbalului din toată lumea.

...S-a născut într-o mahala mizeră a localității Ortes Tres Caracoes. Tatăl său, un fotbalist cvasi-necunoscut, numit Dodinho, are meritul de a-i fi transmis dragostea pentru balonul rotund și de a-i fi dat primele îndrumări în joc. Cînd împlinise 15 ani, Pelé a fost descoperit de „managerii" vestitei echipe F. C. Santos, care i-au oferit un contract de profesionist, iar la 17 ani și 8 luni făcea parte din echipa Braziliei, prezentă la C.M. din Suedia. Pînă atunci mai jucase cîteva meciuri în națională „Carioca", introdus cu mult curaj de antrenorul Vicente Feola. De altfel, Pelé i-a răsplătit încrederea prin cele șase goluri înscrise în acel turneu final.

Brazilia a obținut, apoi, al doilea titlu mondial în Chile (1962), dar în campionatul din Anglia (1966), „vrăjitorul" Pelé a fost scos cu targa de pe teren. În 1970 el redevine astrul care, cu echipa sa, cîștigă definitiv „Cupa Jules Rimet".

Jucătorul vest-german Jürgen Werner, fost adversar al brazilianului, devenit apoi ziarist și apologet al marelui fotbalist, i-a dedicat o lucrare în care îl caracterizează astfel : „Nu există un jucător mai bun ca el. În afara faptului că jonglează cu mingea, cum nimeni nu o poate face, Pelé are și darul unic al previziunii situațiilor. Știe unde îi va veni balonul de la coechipier și chiar unde va ajunge din piciorul adversarului... Reușește, pe un metru pătrat, să dribleze trei adversari, iar printr-un culoar strîmt lovește năprasnic mingea, trimițînd-o direct la „vinclu". Succesul lui nu are la bază nici întîmplarea, nici norocul, fiind consecința calităților naturale și folosirii lor în mod instinctiv, după o pregătire perfect adecvată acestor calități".

Pelé a venit și în Franța cu echipa sa de club, F. C. Santos, pentru meciurile cu St. Etienne și F. C. Marseille. La Paris a fost primit de o mulțime imensă, în frunte cu întreaga ambasadă a Braziliei. De-a lungul bulevardului Champs Elisées, ovațiile publicului aminteau pe cele din anul 1945, cînd parizienii l-au primit pe generalul Charles de Gaulle. Apoi, la recepția oferită de pri-

Scanned with OKEN Scanner

măria orașului, i s-a decernat medalia de aur a municipalității. În meciurile care au urmat „El Rey" a demonstrat tot farmecul vrăjitoriei sale, cu devieri și accelerații neverosimile, fente și șuturi în care balonul era parcă teleghidat...

A fost prezent pe stadioanele celor cinci continente, jucînd 1 114 meciuri și avînd la activul său 1 281 de goluri înscrise. Pe lîngă cele trei campionate mondiale, cucerite cu reprezentativa Braziliei, Pelé a avut un rol important și în echipa sa de club, F. C. Santos, cu care a cîștigat de 11 ori titlul național, de două ori Cupa AMSUD și de alte două ori, „Cupa intercontinentală".

Cînd a împlinit 30 de ani, s-a gîndit la perspectivele de viitor. A vrut să se facă antrenor, urmînd, în acest scop, școala specială din orașul Aparecida. A absolvit cu calificativul „bine" cursurile de biologie, zoologie și limba engleză, iar cu „suficient" matematica, istoria și portugheza (limba patriei sale). Astfel, cel care la 14 ani abia știa să-și scrie numele, a avut ambiția să-și însușească noțiunile unei culturi medii.

La 19 noiembrie 1969, în meciul de la Rio, el a înscris golul 1 000 al carierei sale. Presa, radioul și televiziunea l-au sărbătorit chiar pe stadion, ca pe un superman, ale cărui isprăvi nu pot fi egalate pe mapamond. Toate clopotele bisericilor au bătut ca la o zi de sărbătoare, ghetele care au înscris „golul comemorativ" au fost dăruite catedralei din Rio, iar tricoul a rămas în posesia fiicei sale, Cristina. Apoi, la microfon, Pelé a rostit cu vocea gîtuită de emoție : „Cînd am înscris acest gol, m-am gîndit la toți copiii săraci, la orbii și handicapații orașului. De Crăciun le voi trimite tuturor daruri".

Aceasta, pentru că averea (de peste 30 milioane dolari), el o consideră ca un dar ce i-a venit pentru a-i servi la ușurarea suferințelor celor bolnavi, celor lipsiți în viață de orice bucurie.

A continuat să joace la F. C. Santos încă 4 ani, primind un salariu rămas secret, pentru a nu stîrni invidia celorlalți coechipieri.

După C.M. din Mexic (1970), Pelé a primit un cec de 30 000 dolari din partea Federației braziliene, iar guvernul i-a acordat un contract de concesiune pentru loteria națională. Președintele republicii i-a pus la dispoziție avionul său personal, după meciul în care a marcat golul cu numărul 1 000. Direcția Poștei a emis o marcă purtînd chipul lui Pelé, fapt fără precedent în Brazilia, chiar și pentru președinții țării.

Ultima prezență în „naționala" Braziliei (al 112-lea meci) a avut-o la 18 iulie 1971, dar în echipa F. C. Santos a continuat să joace pînă în anul 1974 (2 octombrie), cînd și-a anunțat retragerea din viața sportivă.

Scanned with OKEN Scanner

După meciul de adio, Pelé, rămas singur în mijlocul terenului de joc, a îngenuncheat și a sărutat mingea, apoi gazonul pe care l-a frămîntat timp de 20 de ani. După aceea, și-a scos tricoul în ovațiile publicului, care a scandat cu mii de voci : „Pe-lé ! Pe-lé !...

...N-au trecut decît 25 de zile de la această grandioasă ceremonie și iată că ziarele au anunțat o veste senzațională : Pelé a semnat un contract pe timp de trei ani cu clubul Cosmos din New York... Suma nu era bine precizată : cinci milioane de dolari sau ceva mai mult. În orice caz, nord-americanii l-au angajat cu un scop bine determinat : să relanseze „soccerul“ în S.U.A. Acest deziderat a fost depășit prin prezența lui Pelé : înaintea angajării lui, la meciuri asistau numai cîteva sute de spectatori, iar la a treia partidă susținută de el la Cosmos, s-au înregistrat 75 000 de bilete vîndute !

După scurt timp, au venit la Cosmos și alte vedete mondiale : Beckenbauer, Cinigaglia etc.

Au urmat, apoi, oferte peste oferte din partea firmelor de publicitate. Fabrica de textile „Dueal“ confecționează mii de pulovere brodate cu numărul 10 pe care Pelé l-a purtat timp de 20 de ani pe tricou... Și pentru asta primește cîteva mii de dolari pe an... Banca numită „Campina Grande“ l-a rugat să-și sacrifice, în fiecare săptămînă, ziua de joi, ca să fie prezent la sediul ei central pentru convorbiri cu clienții, fiind retribuit pentru aceasta cu alte cîteva mii de dolari... O fabrică de pantofi și una de biciclete i-au oferit „premii“ de cîte 3 000 dolari pe lună, fiecare...

Din Japonia primește un cadou lunar de 2 000 dolari pentru reclama unei agenții de... publicitate... La Hollywood se toarnă un film „Piața“, în care rolul principal îl deține Pelé, cu un subiect sugestiv : eliberarea sclavilor negri din Brazilia. Iar o fabrică din Elveția a insistat ca jucătorul de fotbal nr. 1 al lumii să facă reclamă pentru vestitele ei ceasuri...

După 3 ani, adică la 1 octombrie 1977, pe stadionul din New York a avut loc ultimul meci al lui Pelé. Adversare erau echipele F. C. Santos din Brazilia și Cosmos din New York. Pelé a jucat cîte 45 de minute în fiecare din aceste două echipe. În tribune se aflau foștii căpitani ai reprezentativelor Braziliei Bellini (1958) și Mauro (1962), Carlos Alberto (1970), plus foștii săi adversari Bobby Moore (1966), Franz Beckenbauer (1970). Meciul s-a terminat cu rezultatul 2—1 pentru Cosmos. În admirația delirantă a zecilor de mii de spectatori, Pelé și-a cedat tricoul și a vorbit la microfon. Un cor uriaș a intonat un imn, după care toți foștii căpitani ai reprezentativelor naționale din trecutele campionate ale lumii au venit să-l felicite, îmbrățișîndu-l cu efuziune...

Scanned with OKEN Scanner

Așa a luat sfîrșit cariera de fotbalist a lui Pelé. Dar el continuă să fie prezent la marile turnee (pentru „Warser Comunication") pe toate meridianele pămîntului.

Acum, Pelé nu mai joacă fotbal, dar legenda, mitul lui fascinează încă pe toți cei ce l-au văzut evoluînd pe stadioanele din Brazilia, Suedia, Chile, Mexic, Anglia, Franța, dar și pe cei ce l-au urmărit la televizor.

Viața lui Pelé a fost prea mult legată de fotbal, pentru ca admiratorii lui să-l poată despărți de minge, de stadion, de gazon...

BOBBY CHARLTON

Un alt jucător care a intrat în istoria fotbalului; ilustrînd atît sportul din Marea Britanie, cît și pe cel de pe toate meridianele globului, este Robert (Bobby) Charlton. El s-a impus tuturor, în ciuda modestei sale înfățișări fizice, accentuată și printr-o lipsă totală de poză și de ostentație. Marile sale virtuți au fost afirmate pe terenul de joc, ca și în viața de toate zilele, printr-o exemplară comportare civică.

I se mai spune și „pleșuvul Bobby", pentru că, prin gesturi reflexe, el caută, fără să reușească însă, să-și acopere o impunătoare chelie cu cele cîteva fire de păr ce i-au mai rămas... Încolo, încearcă tot timpul să se strecoare printre oameni ca o umbră invizibilă, ca să nu atragă privirile trecătorilor.

Figura lui „Bobby" a devenit, în Anglia, mai mult decît familiară, fiind îndrăgită și respectată de toți cetățenii, indiferent dacă prețuiesc sau nu jocul cu balonul rotund...

De aceea, la 17 aprilie 1973, cînd Bobby s-a despărțit, oficial, de fotbal (a mai avut o despărțire neoficială, la 2 mai, în același an, cînd a jucat un meci la Verona, cetatea eroilor lui Shakespeare), presa engleză scria pe bună dreptate : „Pentru fotbalul nostru pierderea va fi greu de acoperit. Ea va fi resimțită de fiecare cetățean al Marii Britanii. Pentru Bobby Charlton nu putem găsi înlocuitor, nu numai ca fotbalist, dar, mai ales, ca om". Aceste cuvinte emoționante apăreau în ziua despărțirii de fotbal a lui Bobby Charlton în ziarul „Daily Express", semnate de cunoscutul specialist Tommy Docherty, directorul tehnic al echipei Manchester United.

„Pleșuvul Bobby" a mai încercat să se despartă de fotbal, în ziua cînd împlinea 35 de ani, dar tentativa lui n-a reușit, con-

Scanned with OKEN Scanner

ducerea clubului rugîndu-l să mai joace pentru a salva echipa de la retrogradare... Ce se întîmplase ? Manchester United, de care Bobby Charlton își legase numele, se afla pe ultimul loc în clasament și numai meciul cu Stoke City putea s-o salveze. Trebuia însă ca Manchester să cucerească, neapărat, victoria. Dacă nu... Și Bobby a jucat încă o etapă. Era, de altfel, al 600-lea meci pe care îl disputa sub culorile echipei din Manchester.

Pînă în min. 85, scorul de pe stadionul orașului Stoke on Trent era 2—2, tot atît de grav pentru soarta lui Manchester ca și o înfrîngere... Cînd iată, „bătrînul Bobby", cu un aflux de energie, a pornit într-un slalom irezistibil printre 3—4 adversari, ajungînd în careul mic al adversarului, numai cu portarul în față... Și Manchester United a cîștigat cu 3—2, rămînînd în primul eșalon al fotbalului englez...

Devotamentul lui Bobby pentru echipă, pentru colegi, pentru fotbal și pentru orașul Manchester i-a creat apoteoza sfîrșitului de carieră... Cînd Federația engleză a vrut să-i organizeze o conferință de presă, Bobby a spus cu același nedezmințit bun simț : „Eu știu un singur lucru : conferințele de presă sînt rezervate prim-miniștrilor, iar nu jucătorilor de fotbal. De aceea, mulțumesc tuturor și mă retrag cu un călduros salut". În schimb, soția sa, Norma, a binevoit să răspundă la întrebările puse de ziariști : „Bobby are aceeași plăcere cînd joacă și, mai ales, cînd înscrie un gol. Dar, acum, antrenamentul a devenit din ce în ce mai greu pentru el. De aceea s-a hotărît să se retragă, la timp, din activitatea competițională".

Portretul ce i l-a făcut presa engleză, la plecare, are o mare încărcătură emoțională : „Loial și cinstit, liniștit și înțelept, jongleur al mingii, Bobby Charlton a constituit pentru toți fotbaliștii britanici un minunat exemplu pe care ei trebuie să-l urmeze".

A luptat pentru echipa sa, timp de 20 de ani, fără răgaz.

„Nu i-au lipsit, în cele două decenii, nici ofertele cele mai tentante, ca aceea de 400 000 de pfunzi, făcută de un club italian — își amintea fostul său antrenor, Matt Busby. Dar perspectiva de a cîștiga chiar o avere nu l-a atras niciodată".

A fost descoperit de același Matt Busby, la un meci internațional de juniori între Anglia și Scoția. Bobby avea, atunci, numai 15 ani și vădea însușiri cu totul excepționale, dirijînd întregul joc al echipei sale. Cînd Busby l-a invitat să vină, a doua zi, la vechiul stadion de glorioasă tradiție „Old Trafford", adolescentul Bobby s-a înroșit ca o fată mare.

Tînărul timid și tăcut a devenit, datorită climatului creat de Matt Busby, un bărbat conștient, cu un simț de mare respon-

Scanned with OKEN Scanner

sabilitate, care a constituit trăsătura fundamentală a jucătorului ce impulsiona întreaga echipă.

Pentru „elevul" său, antrenorul Busby dădea următorul certificat de conduită, care ține loc și de fișă caracterologică : „Dacă l-aș fi rugat să joace pe postul de fundaș dreapta, ar fi acceptat fără să spună un cuvînt de protest... Pentru echipă, Bobby avea o putere de sacrificiu nemaiîntîlnită la altul ! O asemenea trăsătură l-a influențat de multe ori în bine pînă și pe cel mai nedisciplinat jucător al echipei, George Best".

„Dacă echipa ar fi retrogradat, nimeni n-ar fi suferit ca Bobby Charlton" adăuga Matt Busby. Acest jucător n-a precupețit nici un efort pentru victoria tricourilor roșii (culoarea echipamentului echipei Manchester United).

În reprezentativa Angliei și-a făcut debutul la vîrsta de 19 ani, într-un meci cu echipa Scoției. Ultima partidă ca internațional a disputat-o în „Mundialul, 1970" (Mexic), cu echipa R.F.G. Era al 106-lea meci internațional al lui Bobby, cifră neatinsă pînă în acel an de vreun alt jucător din orice reprezentativă. A participat la patru campionate mondiale, în care a înscris 49 de goluri pentru echipa patriei sale.

Doi antrenori — Walter Winterbottom (la „națională") și Matt Busby (la echipa de club) — au meritul de a-l fi format pe Bobby pentru postul de atacant (extremă stînga). Poseda o tehnică rar întîlnită la oricare alt fotbalist celebru : conducea balonul cu exteriorul piciorului stîng și corpul aplecat pe aceeași parte pentru ca, brusc, să schimbe direcția de alergare și să lovească balonul năprasnic pe spațiul porții...

S-a reprofilat, apoi, pe postul de mijlocaș (C.M. din 1966), cînd a coordonat tot jocul reprezentativei Angliei. Bobby a reușit atunci să alimenteze tripleta, formată din Ball, Hurst și Hunt, cu pase precise.

Renumitul ziarist sportiv James Lawton rezuma în aceste cîteva fraze caracteristicile jucătorului Bobby Charlton : „A cucerit inimile tuturor iubitorilor fotbalului prin excepționala sa personalitate. Jocul său este un ciudat amestec de grație și forță, prin care a realizat, totdeauna, un superspectacol fotbalistic. În plus, el are, ca om, un stil de viață și o ținută morală care depășesc obișnuita tipologie a jucătorului profesionist".

Bobby, mai modest, ținea să precizeze : „Am învățat ceva de la marele meu antrenor, Tom Finney, pe care l-am avut ca model : „Fotbalistul cel mai bun trebuie să se retragă atunci cînd se mai află încă în ascensiune". Dacă Manchester United ar fi retrogradat,

Scanned with OKEN Scanner

aveam obligația să joc în continuare, spre a-l readuce în prima ligă. Pentru că pericolul a trecut, consider că misiunea mea a luat sfîrșit."

Fundașul Roy Wilson, care a activat la echipele Huddersfield și Everton și a fost, timp de opt ani, titular al reprezentativei Angliei, coleg de cameră cu Bobby Charlton, spunea : „Oriunde se duce pe glob, Bobby este imediat recunoscut și aclamat !" Iar renumitul comentator englez de TV Michael Parkinson completa : „Să vă spun o întîmplare adevărată : Am fost, odată, în Laponia, unde am întîlnit un eschimos care nu știa decît patru cuvinte englezești : „Bobby Charlton number one !" Deci fotbalistul de excepție era cunoscut și de laponii din Arctica drept jucătorul nr. 1 din lume.

Același ziar „Daily Express" sintetiza meritele covîrșitoare ale lui Bobby Charlton prin însuși titlul ce-l dăduse articolului său de fond : „Cel mai mare ambasador al fotbalului englez". Pentru că „pleșuvul Bobby" nu este numai simbolul soccerului insular, ci reprezintă, prin întreaga sa structură, tipul gentlemanului din insulele britanice.

Ducînd și o exemplară viață de familie, alături de soție și cele două fiice, fostul jucător Bobby Charlton nu s-a despărțit, totuși, de fotbal : el a rămas director tehnic al clubului Manchester United. Prin asta nu face decît să-și continue, sub altă ipostază, vechea pasiune pentru fotbal și pentru echipa la a cărei strălucire a contribuit timp de două decenii.

FRANZ BECKENBAUER

In fotbalul german (interbelic și postbelic) au existat multe talente autentice care s-au afirmat în competiții de mare prestigiu, dar, mai ales, în Campionatele mondiale. Dintre jucătorii de excepție s-a detașat Franz Beckenbauer, autor și coautor al multor succese, datorită cărora echipa sa Bayern München se află în ierarhia marilor cluburi, iar reprezentativa țării sale în „topul" fotbalului mondial.

Acest jucător cu o statură olimpiană (înalt și suplu, perfect proporționat), care aleargă cu mingea la picior, driblează și pasează cu precizie colegilor celor mai bine plasați și demarcați sau șutează la „vinclu", este fiul unui modest funcționar la poștă, din sectorul Giesing al orașului München.

Scanned with OKEN Scanner

Locuind în apropierea stadionului, de mic a primit botezul fotbalului, lovind cu sete mingea alături de alți prichindei. Ucenicia proprie-zisă și-a făcut-o în cadrul marelui club bavarez, mai întîi în echipa de copii și apoi în cea de juniori, unde a arătat aptitudini de „maestru", fiind dintotdeauna un dirijor al jocului și dovedind calități de viitor mare fotbalist.

Franz s-a devotat cu pasiune jocului, implicit antrenamentului, exersînd zi de zi, ceasuri întregi, pentru perfecționarea tehnicii și a manevrelor tactice. Toate acestea i-au înlesnit promovarea în prima formație a lui Bayern. La 18 ani el debuta în echipa de seniori din prima divizie vest-germană. În scurt timp a devenit marele strateg al formației de club și, imediat, al reprezentativei R.F.G., pe care de multe ori a dus-o la victorie, începînd cu anul 1966 (vicecampioană mondială), continuînd cu Campionatul Europei (1972) și culminînd prin titlul mondial cucerit în anul 1974. În ultima competiție el a fost mai mult decît un simplu jucător sau căpitan de echipă. La acest C.M., antrenorul Helmut Schön l-a folosit, neoficial, ca „secund", sfătuindu-se cu el totdeauna înainte și după partidele jucate. În acest fel vest-germanii au obținut victoria finală, iar Franz, un dublu succes.

Cu toate acestea, jocul atît de elegant, de bine gîndit al lui Beckenbauer n-a fost pe placul unor cronicari sportivi, care i-au criticat evoluțiile, caracterizîndu-l drept „un cîine leneș" sau „un păcătos", care „mai mult stă pe loc decît aleargă"... Afirmații foarte departe de adevăr, pentru că Franz avea un plasament optim, datorat unei rare intuiții a jocului, ajungînd în posesia mingii fără eforturi suplimentare. Nu avea o predilecție pentru jocul violent și nimeni nu l-a văzut trîntindu-și adversarul la pămînt. Poate și „calmul englezesc" pe care-l manifesta i-a făcut pe gazetari să-i atribuie calificativele de mai sus... Așa că supranumele de „Prinț" era departe de a avea o notă peiorativă, ci dimpotrivă, definea o comportare fair play atît pe gazon, cît și în afara lui.

La trei ani după încoronarea cu titlul de campioană mondială a echipei R.F.G., Beckenbauer (care era înglodat în datorii) a găsit mijlocul de a se redresa, prin transferul mijlocit de prietenul și managerul său Robert Schwan la Cosmos din New York.

Oficialii fotbalului vest-german au rămas pasivi în fața acestui transfer. În schimb, publicațiile sportive italiene, în frunte cu revista „Stadio", au scris următoarele : „Echipa vest-germană fără Beckenbauer pierde din strălucire și eleganță ! Ar trebui ca oficialitățile din München să-l reție în patria sa ca pe un giuvaer de valoare".

Scanned with OKEN Scanner

În 1978, la „Mundialul" din Argentina, „campioana en titre" R.F.G. n-a intrat nici în semifinale (comportare aspru criticată de presa vest-germană). Abia atunci, întreaga suflare sportivă din R.F.G. și-a arătat revolta, considerînd că absența „Prințului" din formație a constituit cauza eșecului. „Dacă Beckenbauer ar fi jucat în echipa noastră, Krankl nu ne-ar fi marcat două goluri în meciul cu Austria" — scria revista „Bild", după Argentina '78.

Prin aceasta, „Prințul" și-a luat o revanșă morală, ceea ce l-a inspirat să scrie o carte cu titlul „Unul ca mine", în care, printre altele, a relevat toate contradicțiile existente în fotbalul vest-german, dar a accentuat necesitatea pregătirii și exigența față de comportamentul jucătorilor profesioniști, chiar dacă sînt dotați cu multiple calități.

Pentru Beckenbauer, echipa nord-americană Cosmos a plătit clubului Bayern un milion și jumătate de mărci. Cît a cîștigat el la echipa din New York, nu se cunoaște. Credem că ambele părți au fost satisfăcute. Cosmos a cucerit, consecutiv, trei campionate naționale, iar „Prințul", devenit „Kaiser", a scăpat de datorii.

În capitala S.U.A. Franz a avut parte de o viață liniștită, fiind un anonim în marea metropolă. Frecventa teatrele și cinematografele, fără să-l deranjeze nimeni... Totuși, de cîte ori juca pe terenuri cu gazon artificial, la o temperatură de 30—40 grade, exclama spontan : „Mi-e dor de un teren cu iarbă adevărată, rece și umedă". Și călătoriile lungi pe vastul continent îl agasau, făcîndu-l să-i fie dor de patrie.

După trei ani, s-a reîntors în țara sa. N-a mai revenit la Bayern, ci a jucat la S.V. Hamburg, unde manager și antrenor era Günter Netzer, cu care era de mult în foarte bune relații.

În sezonul 1980—1981, îl găsim din nou pe „Kaiser" jucînd în Bundesliga, cu aceeași dragoste pentru balon, ca și în frageda tinerețe. Împlinise, atunci, 35 de ani.

A fost prezent la Campionatul mondial din Spania, în calitate de reporter al revistei „Bild". La revenirea în R.F.G. a scris o carte intitulată „Spania '82", care a avut mult succes la public.

Primind o nouă ofertă, s-a îmbarcat pentru America de Nord unde poartă tricoul lui Cosmos în toate meciurile-spectacol ale cunoscutului club newyorkez.

Prin temperamentul său potolit, prin viața echilibrată pe care o duce, la care se adaugă marea pasiune pentru fotbal, „Kaiserul" Beckenbauer poate ajunge la longevitatea sportivă a lui Zoff și chiar a lui Stanley Matthews.

Scanned with OKEN Scanner

JOHANN CRUYFF

Printre atîția aștri de tip meridional, cu tumultuos temperament latin sau latino-american, iată o vedetă autentică, de mare sobrietate, din Țările de Jos, care n-a avut și nu are nici o altă pasiune decît fotbalul. Este pasiunea ivită de la 12 ani, în împrejurările grele prin care copilul Johann Cruyff a fost obligat să treacă.

...S-a născut într-un cartier sărac din Amsterdam. Părinții lui aveau o mică prăvălie de legume și zarzavaturi, care le asigura un trai dintre cele mai modeste. Decesul tatălui său, cînd Johann abia terminase școala primară, a dezechilibrat și mai mult situația, și așa precară, a familiei. Mama a fost nevoită să lichideze comerțul cu zarzavaturi și să se angajeze ca femeie de serviciu la restaurantul clubului Ajax, situat în apropierea locuinței. Aici, pe lîngă atribuțiile ce le avea, a primit-o și pe aceea de a spăla și îngriji echipamentul jucătorilor de fotbal. Micul Johann, aflîndu-se zilnic în apropierea mamei, fără să vrea participa la antrenamentele echipei. Uneori, ascuns într-un colț al cantinei, asculta cu aviditate discuțiile privitoare la meciuri, purtate de antrenori și jucători.

Prin aceasta, el s-a familiarizat cu jocul de fotbal și cu marii lui interpreți de la Ajax. Ca toți copiii săraci, la 13 ani a fost silit să părăsească școala pentru a învăța o meserie. Pe lîngă strîngerea fiarelor vechi, băiatul a început să bată mingea ieșită în afara terenului, progresînd treptat, pînă a ajuns și el în echipa de copii a marelui club danez. Conducerea clubului îi asigurase pentru aceasta numai prînzul la cantină, exclusiv în zilele de meci. În aceleași zile mai primea 10 guldeni... Johann, ajuns la vîrsta junioratului, s-a remarcat prin jocul său de o mare finețe și eleganță. Conducerea clubului i-a mărit indemnizația la 100 guldeni pe lună (aproximativ 50 de dolari), asigurîndu-i și trei mese în fiecare zi...

Antrenorul, un englez, a observat calitățile deosebite ale micului Cruyff, dar și fragilitatea lui fizică. Pentru întărirea organismului, englezul i-a întocmit un program special, cu gimnastică, haltere, crosuri etc. La vîrsta de 20 de ani, Johann ajunsese să posede o mare rezistență și suplețe și, în plus, să sesizeze cele mai bune soluții în atac.

Titular în prima formație a clubului, Cruyff a început să fie admirat de public pentru jocul său dinamic și, în același timp, de o mare eficiență. Crea faze de joc în care se reflecta o tehnică

Scanned with OKEN Scanner

individuală desăvîrșită, dar și o bună gîndire tactică. Uimitoarele sale reflexe îl ajutau să-și sincronizeze viteza de reacție și de deplasare cu forța de pătrundere în dispozitivul defensiv al adversarului. Roadele n-au întîrziat să vină, astfel că Johann a reușit, la vîrsta de 22 de ani, „să mănînce (cum spune un proverb olandez) la masa bogaților".

Renumele lui a crescut în progresie geometrică, ușurîndu-i și o spectaculoasă ascensiune socială. Astfel, Cruyff a ajuns să ia în căsătorie pe fiica unui bijutier din Amsterdam (Cor Coster), care, om de afaceri, a preluat și sarcina de a fi managerul ginerelui său. În această calitate, Coster i-a asigurat lui Cruyff un contract strălucit, pe timp de 7 ani, cu clubul Ajax, pentru suma de 400 000 de guldeni anual (de la cele 1 200, cît încasa la începutul carierei de profesionist). Dar abilul socru a reușit o și mai mare lovitură... financiară, încheind cu clubul C.F. Barcelona un alt contract (înainte de expirarea termenului la Ajax), pentru două milioane de guldeni.

La 8 septembrie 1973, Johann a debutat în echipa catalană, în meciul cu C.F. Granada. În acea perioadă, C.F. Barcelona se afla într-o situație destul de dificilă : penultimul loc din clasament, cînd „Olandezul zburător" a înscris patru goluri în poarta echipei din orașul Alhambrei, salvîndu-și echipa de retrogradare.

Spaniolii au înțeles să-l popularizeze pe Cruyff și pe alte căi decît cele ale fotbalului : au proiectat filmul „Numărul 14" în care „cap de afiș" era jucătorul venit de la Ajax.

La sfîrșitul anului 1973, Cruyff primea din partea revistei „France Football" trofeul „Balonul de aur", oferit în fiecare an celui mai bun jucător din Europa. Johann merita din plin acest trofeu. Dovada a făcut-o la 14 ianuarie 1974, cînd a devenit golgeterul primei părți a campionatului spaniol, cu cele 10 goluri înscrise pentru C.F. Barcelona, aflată la sfîrșit pe primele locuri.

Socrul său n-a așteptat expirarea contractului cu C.F. Barcelona pentru a-și lansa ginerele în S.U.A., în programele de music-hall, unde era plătit dublu.

În America, Johann Cruyff a încercat să facă și afaceri pe cont propriu. Rezultatul a fost că într-o singură zi a pierdut două milioane de guldeni... Dar, alte contracte, încheiate de „procuristul" Coster, i-au asigurat lui Cruyff o viață liniștită de familie...

Blondul Cruyff a fost prezent, în calitate de comentator radio și TV, la „Mundialul España 1982", unde și-a arătat, cu multă sobrietate, dar și cu o mare competență, cunoștințele sale în materie de fotbal.

Iată însă că după tinerețea dăruită total sportului cu balonul rotund, cînd a vrut să-și savureze amintirile unei vieți pasionante

Scanned with OKEN Scanner

alături de soție și de copii, o ofertă venită din partea fostului său club Ajax l-a readus în echipa campioană, căreia îi dă același aport substanțial, ca și în trecut. La revenire, el a pus o singură condiție : să nu fie selecționat în reprezentativa țării.

Astăzi, Cruyff, posesor a trei trofee „Balonul de aur", este tot vîrf de atac în echipa care l-a făcut celebru.

DIEGO ARMANDO MARADONA

Este cea mai nouă stea din galaxia fotbalului, dar și cea mai controversată, constituind o temă de aprige discuții atît între „specialiști" cît și pentru masa milioanelor de suporteri, spectatori și telespectatori de pe toate continentele.

Pe firmamentul acestui sport „Steaua Maradona" s-a urcat din abisurile anonimatului abia acum cîțiva ani. Numele „astronomului" care a descoperit-o nici nu este cunoscut. E, poate, unul din acei vajnici „căutători" care rătăcesc și acum, prin toate coclaurile Americii de Sud, ca să găsească filonul ascuns al talentului în cîte un adolescent. Aceasta a fost, pare-se, „calitatea primă" și a lui Diego, cînd i s-a cerut transferul de la Argentina juniors la Boca juniors.

... Diego avea 17 ani. Încă de atunci el s-a impus prin dezinvoltura cu care manevra mingea, prin viteza demarajului și vitalitatea stupefiantă ce o dovedea în cele 80 de minute (la meciurile de juniori) de joc... S-a născut, spunea mulțimea nesfîrșită de admiratori — „un nou Pelé". Diego se pregătea conștiincios, era modest, lipsit de emfază, devotat fotbalului, ca și numeroasei sale familii, căreia înțelegea să-i dea toți banii cîștigați pentru partidele disputate pe stadionul „Monumental" din River Plate.

Totuși, antrenorul Menotti n-a făcut apel la el pentru Campionatul mondial din 1978, desfășurat chiar în țara-i de origine. „Maradona e prea tînăr, prea necopt, nerodat pentru o asemenea mare competiție" — a fost verdictul managerului.

În anul următor, Maradona se face cunoscut într-un campionat de o strălucire mai mică, cel al juniorilor din „Țara Cangurilor" : cununa de „cel mai bun fotbalist" a fost așezată, în 1979, pe fruntea argentinianului [1].

---

[1] După alți doi ani, în 1981, aceeași cunună a fost preluată de jucătorul nostru, Gabor, de la Corvinul Hunedoara, astăzi în lotul național al României.

Scanned with OKEN Scanner

Chiar din anul primei consacrări la Juniors, Diego avea asigurat un venit de 50 000 de dolari, căruia i se mai adăugau alte cîteva mii, echivalentul primelor de joc și al golurilor înscrise, cu un neostenit apetit, de proaspătul „star"...

Se apropia, însă „Mundialul" din Spania, cu perioada inerentă constituirii lotului fiecărei țări și pregătirii pentru turneul final... Lui Menotti nu-i mai era permis să ignore pe tînărul Maradona... L-a inclus în lot, l-a luat în cantonament, acoperindu-l cu toate atențiile și, bineînțeles, cu toate avantajele ce se cuveneau unei noi vedete. Dar vedeta n-a răspuns, cum se cuvenea, grijii antrenorului. Într-o seară, Maradona a evadat din cantonament, pentru a fi prezent la un dineu generos stropit cu băuturi fine, organizat la cel mai scump restaurant din Buenos Aires... Își sărbătorea cea de-a 21-a aniversare a nașterii...

Antrenorul Menotti, care simțea pe umeri toată greutatea responsabilității unei pregătiri desăvîrșite, pe plan tactic, dar și pe cel disciplinar, n-a putut tolera o asemenea faptă : l-a scos pe Maradona din lot, cerînd ca și Federația argentiniană de fotbal să-i aplice o sancțiune exemplară. Dar fanaticii admiratori ai „superstarului" din cadrul Federației argentiniene au considerat că nu este oportun să i se aplice o pedeapsă prea aspră și au transformat-o într-o simplă critică verbală... Astfel, Maradona și-a reluat locul în echipă. Iar cînd „caravana" sportivă a Argentinei s-a urnit spre Spania, a pornit și întregul clan Maradona, compus din tînăra logodnică, Claudia Villafane, părinții, frații și surorile lui Diego (în număr de șapte), managerul Jorge Cytespyller și, pe deasupra, patru prieteni.

În așteptarea meciurilor pentru C.M., Maradona și-a instalat tot grupul la hotelul „Eurotennis" din Villajoyosa, foarte aproape de cantonamentul lotului argentinian. Chiria și întreținerea (apartamente, restaurant, piscină, personalul special afectat familiei Maradona) costau nu mai puțin de 4 000 de dolari pe zi... Banii urmau să fie acoperiți nu din viitoarele sume ale clubului C.F. Barcelona, al cărei contract intra în vigoare după terminarea „Mundialului", ci din mult așteptatul premiu de 100 000 dolari, promis de Federația argentiniană în cazul cuceririi unui nou titlu de campioană a lumii.

„Iluzia cea mare" a fost spulberată însă chiar de la primul joc din grupa a III-a, cînd echipa Argentinei a fost învinsă de cea a Belgiei (0—1), meci în care Maradona aproape că nu s-a văzut...

A venit și a doua confruntare — cu echipa Ungariei — cînd starul și-a arătat, într-o oarecare măsură, valoarea, înscriind două

Scanned with OKEN Scanner

din cele patru goluri în poarta lui Meszaros. A urmat a doua victorie (în meciul cu El Salvador), care a înviorat flacăra speranței ascunsă în cenușa primei înfrîngeri.

Aflată în runda a II-a, echipa Argentinei, cu Maradona la cîrma jocului, n-a mai contat în fața celor două „mari puteri" ale fotbalului — Brazilia și Italia — de care a fost învinsă succesiv.

Astfel „Mundialul" din Spania, la care Argentina investise toate speranțele în „copilul teribil" Maradona, a constituit o mare decepție. Era pusă sub semnul întrebării însăși oportunitatea contractului său cu C. F. Barcelona, municipalitatea acestui mare oraș ridicînd multe obiecții de ordin financiar...

Dar, odată intrat cu echipa în hora campionatului iberic, ca și în aceea a „Cupelor europene", Maradona s-a aclimatizat, începînd să joace la adevărata sa valoare.

Acum, milioanele de suporteri ai clubului catalan încep să reconsidere „marea aventură" a vedetei și să redea fascinantei sale cariere dimensiuni ca în basmele din „1001 de nopți".

În Europa, Maradona își începe un nou „story". În orice caz, superstarul argentinian a devenit un bogat subiect de discuții pe o amplă temă : „Va confirma sau nu Maradona cele 8 milioane de dolari plătite pentru el ?"

În luna decembrie 1982, o telegramă de presă anunța că Maradona va fi indisponibil de la 3 la 6 luni, din cauza unei hepatite. Pentru C.F. Barcelona, această indisponibilitate era egală cu o lovitură de grație, materializată prin pierderea unor partide chiar pe „Nou Camp".

Acum clubul n-are altceva de făcut decît să mai aștepte, pentru a vedea dacă acest jucător va fi sau nu încoronat în viitor ca „rege" al fotbalului...

PAUL BREITNER

La 31 mai 1983, pe „Stadionul olimpic" din München, martor al atîtor victorii repurtate de fotbalul vest-german, avea loc un eveniment sportiv de excepție : echipa locală Bayern întîlnea o „Selecționată a lumii", în care evoluau cele mai mari glorii : Beckenbauer, Kempes, Zico, Littbarski, Junior, Pezzey... În tribune se aflau 78 000 de *druckeri*...

Cine era „eroul" acestui meci festiv ? Nimeni altul decît Paul Breitner, care se retrăgea din activitate, la vîrsta de 31 de ani... El a jucat o repriză în formația de club pe care o dusese de atîtea

Scanned with OKEN Scanner

ori la victorie, iar alta în „Selecționata lumii“, care-i omagia acest act final...

Bineînțeles, n-au lipsit comentariile : „Ce-l determină pe cunoscutul atacant bavarez să părăsească terenul de joc la o vîrstă atît de timpurie, cînd atîția alți jucători sînt încă în activitate ?“ (Johann Cruyff are 37 de ani, Beckenbauer la fel, iar Kopa și Di Stefano au jucat pînă peste 37 de ani).

De aceea, mulți gazetari i-au cerut să motiveze această hotărîre. Declarațiile lui Breitner au fost de o dezarmantă sinceritate. „Ce vreți ? Viața în „fotbalul total“ de astăzi este departe de „dolcele farniente“ de odinioară... Pregătirea meciurilor impune un program foarte încărcat, iar întîlnirile sînt extrem de dure. Pe altarul profesionismului se cer aduse sacrificii tot mai mari... Altfel, cluburile devin falimentare... Viața de jucător este grea pentru mine, așa că, după 31 de ani, nu mai pot rezista. Am trăit în 13 ani de carieră cît alții în trei vieți“.

Și acum, iată, pe scurt, biografia lui Paul Breitner, povestită de el însuși :

„Jucam în anul 1970 la o echipă regională, de unde antrenorul Robert Schwan m-a adus la Bayern, oferindu-mi 1 200 de mărci pe lună, dar și obligația contractuală să mă tund. După cum se știe, îmi plăcea moda „hippy“. S-a stabilit însă că, în cazul unor jocuri corespunzătoare, obligația „tunsului“ cade de la sine... Și aceasta s-a întîmplat destul de repede. Așa că am revenit la părul lung, iar în plus, după cîtva timp, mi-am lăsat și barbă... [1].

Tot în 1970 am debutat în liga I, pe stadionul „Neckar“ din Stuttgart, în fața a 70 000 de spectatori.

După un an, clubul nostru cucerea „Cupa R.F.G.“, într-o zi de sîmbătă... După 24 de ore, m-am căsătorit. Luni am zburat cu „națională“ în Norvegia, unde marți am jucat... Și așa a fost mereu în acești 13 ani de fotbal profesionist. Amintiri, amintiri...

În 1974, am disputat, în două manșe, finala „Cupei Cupelor“ cu Atletico Madrid, o luptă sălbatică, în care noi am ieșit învingători. De bucurie, am călcat regulile fotbalului profesionist și ne-am îmbătat cu toții...

Au fost perioade cînd eram nevoit, înainte de joc, să iau pastile de Captagen, pentru a diminua tensiunea nervoasă, inerentă meciurilor cu mare miză.

Am jucat apoi în Spania, timp de un an, pentru a-i face plăcere soției. Acolo ni se dădea cafea cu cozonac. În schimb, n-am putut vedea nimic din frumusețile acestei țări, pentru care soția mea ținuse atît de mult să mă angajez acolo...

---

[1] La începutul anului 1982, Breitner a fost de acord să-și radă barba cu lama „Gilette“ pentru suma de 120 000 de mărci.

Scanned with OKEN Scanner

Acum, sînt obligat să abandonez fotbalul, pentru că nu vreau să ajung să-mi fac injecții sau să iau marijuana, așa cum fac alți jucători".

Și Breitner și-a continuat destăinuirile :

„Exemple elocvente avem destule. Maradona s-a îmbolnăvit de icter ; danezul Allan Simonsen (unul din cei mai buni atacanți europeni în 1977) a ajuns, la 28 de ani, pe banca rezervelor ; Michel Platini și-a anunțat de pe acum retragerea pentru anul 1985"...

Referitor la C.M. din Spania, atacantul bavarez are următoarea părere : „Cantonamentul de la Schluchsee, din Pădurea Neagră, a fost feeric : bazin, saună, tenis etc. Cele 18 zile petrecute acolo ne-au scos însă din ritm, dîndu-ne o stare vecină cu letargia. A fost ca un concediu, după care munca de pregătire trebuia reluată, gradat, de la zero. Așa se explică înfrîngerea noastră rușinoasă în fața algerienilor, chiar la debut"...

Paul Breitner a evoluat în anul 1982 și în țara noastră, cu echipa Bayern, în meciul din cadrul Cupei U.E.F.A., cu Universitatea Craiova. Primul gol al oaspeților a fost opera superstarului bavarez, printr-un „șut-bombă" de la 15 metri direct în colțul de sus al porții apărate de Silviu Lung.

Imediat după acest meci Breitner s-a urcat în avion alături de colegii săi, îndreptîndu-se spre München... A doua zi dimineață aveau antrenament, iar a treia zi, meci de campionat... O viață sălbatică ?

ZICO

Brazilia, acest izvor nesecat de mari jucători, are, acum, după Pelé, Didi, Garrincha, Djalma Santos, Vava, Gilmar ș.a., o nouă stea ce strălucește în galaxia fotbalului : Zico, pe numele său adevărat Artur Artunes Coimbre.

Diminutivul vine de la Arturzico, însemnînd în spaniolă „Micul Artur". Așa l-au numit, cu ani în urmă, colegii săi din echipa de juniori. Datorită excepționalelor sale calități, Zico a reușit să devină unul dintre cei mai renumiți jucători de pe glob. Așa că milioane de suporteri brazilieni l-au proclamat drept un demn urmaș al lui Pelé, fiind considerat singurul capabil să îmbrace tricoul cu nr. 10, purtat, timp de peste 12 ani, de „Perla neagră".

Cînd selecționerul națională braziliene, Tele Santana, i-a oferit acest tricou, Zico, modest, a refuzat să-l poarte, dar pînă la urmă a cedat, fiind în joc prestigiul fotbalului brazilian. Așadar,

Scanned with OKEN Scanner

„Micul Artur“ a devenit nu numai simbolic, dar și efectiv urmașul lui Pelé, deși el are pielea albă.

Zico a corespuns întru totul sarcinilor încredințate de antrenor, făcînd cinste rolului de vîrf de atac al echipei triplă campioană mondială, atît în întîlnirile disputate pe stadioanele celor două Americi, cît și pe continentul european.

Nici în C.M. 1982, din Spania, Zico n-a jucat slab, deși echipa din care făcea parte a fost eliminată în runda a II-a a competiției, răsturnînd toate pronosticurile și decepționînd milioanele de *torcedori*.

Biografia lui Zico nu diferă de a altor vedete braziliene, ridicate în vîrful piramidei datorită talentului lor și pasiunii cu care înțeleg să se pregătească.

Provenit dintr-o familie de oameni săraci, cu cinci copii (cei 4 frați mai mari au fost și ei fotbaliști la clubul Flamengo), mezinul familiei se antrena 12 ore pe zi pe plaja Copacabana, apoi vindea semințe pe faleza marelui oraș, ca să poată cîștiga cîțiva cruzeiros pentru o masă frugală.

Idolii copilului erau : regele driblingului, Garrincha, și marele strateg Didi. Îi urmărea la toate meciurile disputate pe stadioanele din Rio, visînd cu ochii deschiși să-i poată ajunge pe scara gloriei.

Avea 15 ani cînd a debutat în echipa de juniori a clubului Flamengo, uimindu-l pe antrenor prin cele 4 goluri marcate unul după altul în poarta adversarului.

„Eram fragil ca un obiect de porțelan“ — își amintește Zico de vremea primelor succese. Aveam dureri permanente în gît și eram obsedat de ideea că nu sînt bun de nimic și cu atît mai puțin pentru fotbal. Antrenorul m-a dat în grija medicului. Acesta mi-a administrat doze masive de vitamine, preparate cu hormoni, ca și diferite întăritoare minerale. Am crescut cu 17 cm în înălțime și am adăugat la greutate același număr de kilograme.

Ajungînd titular în echipa de juniori, în primul meci am marcat golul victoriei, fapt care m-a bucurat enorm și m-a făcut sclav al fotbalului pe viață.

În anul 1971, Zico a debutat în prima echipă Flamengo din campionatul „Carioca“ și a înscris golul decisiv al acelui meci. Deși unanim elogiat de presa sportivă a timpului, el n-a fost selecționat de antrenorul Zagalo pentru Jocurile Olimpice de la München (1972) și nici pentru „Weltmeisterschaft“ din 1974.

Selecționat în anul 1978 pentru C.M. din Argentina, Zico a corespuns integral speranțelor puse în el. Brazilia, deși n-a cîștigat titlul, a devenit vicecampioană a lumii, prin egalul obținut cu echipa Argentinei.

Scanned with OKEN Scanner

Referitor la C.M. din Spania, Zico recunoaște cu toată francheţea : „Victoriile noastre asupra echipelor U.R.S.S. și Argentinei au pus în gardă pe apărătorii italieni, care mi-au acordat o „atenţie specială“, reușind să-mi anihileze acţiunile. La aceasta a contribuit și oboseala acumulată în meciurile anterioare“.

Despre Pelé, el ţine să afirme : „A fost și rămîne „regele fotbalului“. Personal, mă mulţumesc cu titlul de „prinţ“, deși unii afirmă că sînt o copie fidelă a unui alt mare star : Tostao (mijlocaș al echipei braziliene, la C.M. 1970, Mexic). Însă eu doresc să rămîn Zico, și de aceea voi juca numai ca Zico“, a încheiat purtătorul tricoului cu numărul 10 [1].

Jucătorul brazilian nu se sfiește să facă unele aprecieri pertinente și asupra jocului practicat în Europa : „Consider ca o greșeală de neiertat că antrenorii Zagallo și Coutinho au preluat tale-quale unele caracteristici din fotbalul Vechiului Continent... Europenii — spune el — știu să joace în forţă și au o mare capacitate de concentrare, specifică structurii fizice și însușirilor lor temperamentale ; fotbalul nostru însă se bazează în special pe tehnică.

Diferenţa dintre ele este uneori micșorată de jocul mediteranean al italienilor, care, așa cum a fost cazul în Spania, reușesc cîteodată să contopească aceste două stiluri : tehnica braziliană cu agresivitatea corespunzătoare pregătirilor lor fizice“.

Aceasta este explicaţia faptului că Zico a fost solicitat de cluburile italiene, optînd pînă la urmă pentru Udinese.

GIANNI RIVERA

La sfîrșitul campionatului 1978—79, toată presa sportivă din Italia anunţa cu titluri în chenar : „Jucătorul de aur Gianni Rivera se retrage din fotbal.“ Dar alte probleme ivite în „calcio“-ul italian au impus jucătorului ce atingea vîrsta de 35 de ani să-și amîne hotărîrea.

Iată însă că, la 18 august 1980, cînd Gianni Rivera împlinea 37 de ani, abandonul a rămas definitiv : cel ce fusese jucătorul nr. 1 al lui A.C. Milan părăsește fotbalul, dar își păstrează biroul de vice-președinte al clubului, din Via Turati nr. 3.

---

[1] Tricoul cu acest număr a fost purtat în ultimii 30 de ani de 9 jucători celebri în istoria fotbalului ca : Fritz Walter (C.M. 1954) Pelé (1958, 1962 și 1970), Geoff Hurst și Eusebio (C.M. 1966), Gianni Rivera și Günter Netzer (1974), Mario Kempes (1978), Michel Platini și Diego Maradona (1982).

Scanned with OKEN Scanner

De aici înainte, pe stadionul „San Siro" (devenit apoi „Giuseppe Meazza") este tot mai familiară silueta fostei vedete, mereu prezentă printre mai vechii sau mai noii jucători ai echipei, în calitatea sa de „specialist" în problemele legate de fotbal.

...Se împlineau 20 de ani de cînd tînărul Gianni (avea pe atunci 17 ani) debutase în formația de club A.C. Milan, apoi în „squadra azzurra". De atunci s-a vorbit cu entuziasm de talentul acestui tînăr, care depășise faza promisiunilor, spre a urca pieptiș culmile unei depline afirmări.

La 16 ani, Gianni fusese transferat la A.C. Milan (de la A.C. Alessandria) pentru 300 000 de dolari. Urma să joace alături de fenomenalul Schiaffino (vedetă adusă, cu alți bani grei, din Uruguay).

După trecerea primelor examene grele, Rivera a preluat locul de conducător de joc al echipei A.C. Milan, atunci cînd Schiaffino s-a înapoiat în țara-i de origine. Deși se aflau acolo alți jucători, cu state de vechime și cu atestate de mari virtuozi, nimeni n-a contestat rolul lui Rivera, deoarece acesta dăduse deja „proba focului". Datorită însușirilor sale ieșite din comun, Gianni a adus un aport substanțial la afirmarea echipei sale. Astfel, el a contribuit la cucerirea de către echipa sa a titlului de campioană a Italiei, după care a urmat cel de campioană a Europei (intercluburi), apoi de cîștigătoare a „Cupei cupelor" de pe continent și a „Cupei intercontinentale".

Bineînțeles, paralel cu satisfacțiile, noua vedetă a „calcio"-ului n-a fost lipsită nici de reversul medaliei, în special de invidia „colegilor", care nu se împăcau așa de ușor cu succesele lui Gianni. El a avut de suferit mai ales din partea „concurenței" celorlalte cluburi („Inter", F.C. Roma, F.C. Torino), care îi asmuțeau pe condeierii sportivi împotriva „balonului de săpun" care ar fi Rivera... Un ziarist, mai ales, care semna G. Brera, scria articole calomnioase la adresa lui Gianni, subliniind : „El n-are viteză suficientă... Este lipsit de rezistență... Nu poate să atace decisiv, lăsîndu-i pe ceilalți să ducă greul"... Numai că realitățile de pe teren dezmințeau, ele singure, afirmațiile lui Brera, prin meciurile strălucit cîștigate datorită jocului eficace al lui Rivera, ca și prin atașamentul profund pe care îl avea pentru clubul său. El știa să-și încurajeze coechipierii, conducîndu-i spre țelul suprem — victoria — ca un foarte experimentat dirijor de orchestră. Cel acuzat că „nu luptă la greu" a dat o ripostă leală și acestei aserțiuni, prin golurile înscrise în poarta adversarilor, cucerind de multe ori titlul de golgeter al campionatului italian, deși avea drept emuli alte nume celebre de atacanți : Altafini, Bigon, Mazzola etc. Forța ce stătea la temelia tuturor acțiunilor sale consta în inteligența cu care concepea orice atac, rapiditatea cu care îl ducea la îndepli-

Scanned with OKEN Scanner

nire, luciditatea pusă în efectuarea paselor și a demarcărilor, ca și eficiența unui dribling de-a dreptul derutant.

Antrenorul echipei A.C. Milan era, în acea perioadă, excelentul tehnician Nereo Rocco, posesor al unei mari intuiții, cu care depista calitățile fiecărui jucător. El a avut încredere în Gianni, învestindu-l cu rolul de conducător de joc. Antrenorul de pe bancă și jucătorul din teren se înțelegeau la modul ideal. Își ghiceau reciproc intențiile, pentru a duce echipa la obiectivul comun : victoria.

In „squadra azzurra" Gianni Rivera a avut 60 de prezențe, pe parcursul cărora s-au schimbat cinci antrenori. Printre aceștia a fost și Nereo Rocco, de la A.C. Milan, cu care a avut o colaborare dintre cele mai fructuoase. La polul opus s-a aflat Ferruccio Valcareggi, cu care Rivera nu s-a împăcat deloc. Acest dezacord a culminat la „Mundialul" 1970 (din Mexic), unde Valcareggi l-a ținut pe tușă jumătate din competiție, schimbîndu-l la unele meciuri cu Sandro Mazzola sau lăsîndu-i să joace fiecare cîte o repriză. Dacă în semifinala cu echipa R.F. Germania victoria a fost de partea „squadrei", aceasta s-a datorat și faptului că Rivera a fost utilizat timp de 45 de minute în repriza a II-a. Dar în finala cu Brazilia, la același C.M., Valcareggi a greșit, introducîndu-l pe Rivera numai în ultimele 8 minute ale meciului, cînd rezultatul negativ (1—4) nu mai putea fi, în nici un caz, schimbat... Gianni a fost atunci profund mîhnit, fapt ce și-a pus amprenta și pe activitatea lui ulterioară.

Biografia „tînărului cu picior de aur" n-ar fi completă dacă n-am consemna, aici, și un episod mai puțin fericit din activitatea sa. Gianni care, pe lîngă rolul de jucător, deținea și un post administrativ în birourile clubului A.C. Milan, avea dese neînțelegeri cu președintele acestuia, Butichi, care a găsit că momentul cel mai favorabil de a se debarasa de jucătorul său este cel de după „Weltmeisterschaft" (München 1974), unde Italia avusese o prestație slabă. Rivera era amenințat de a fi pus pe „lista de vînzare", rezervată jucătorilor rataţi...

Aflînd de intenția „d-lui președinte", jucătorul și funcționarul Rivera a găsit imediat un „om cu finanțe", dispus să preia un lot mare de acțiuni ale clubului Milan, astfel că dl. Butichi a fost obligat să demisioneze din funcție...

Timp de încă cinci ani Gianni Rivera a activat la A.C. Milan, nu numai ca jucător, ci și în noua calitate de vice-președinte al clubului. În 1979, el a cedat postul de „vîrf de atac" al echipei, rămînînd în fotoliul său de conducător administrativ.

A venit, însă, afacerea „Toto nero", în care s-a văzut implicat și noul președinte al clubului A.C. Milan, „signor Colombo".

Scanned with OKEN Scanner

Gianni n-a avut, spre cinstea lui, nici un amestec în marea escrocherie din fotbalul peninsular. Jucătorii Albertosi, Rossi (și mulți alții) au fost aspru sancționați, primul cu suspendarea pe viață, al doilea numai pe 3 ani... Iar echipa A.C. Milan, care înscrisese pagini de glorie în istoria fotbalului italian, a fost pedepsită cu retrogradarea din Divizia A și trecerea în eșalonul secund...

Și cu acest prilej nefericit Gianni Rivera s-a dovedit o adevărată personalitate de luptător. El a făcut un patetic apel la masa de susținători ai clubului milanez, pentru a contribui, moral și material, la redresarea echipei pe care el o slujește, cu atîta devotament, de 20 de ani.

„Nu se poate — spune Gianni Rivera — ca gloriosul A.C. Milan de odinioară să se prăbușească din vina unor conducători. Trebuie să-i redăm, cît mai curînd, toată strălucirea pe care a avut-o!“ Apelul hotărît al lui Gianni Rivera și-a găsit ecoul dorit, astfel că în campionatul 1983—84 A.C. Milan a revenit în prima divizie a Italiei, unde luptă cu toată ardoarea spre a-și ocupa locul de onoare în fotbalul peninsular, ca și în cel continental.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VIII

Golgeterii „mundialelor“

De mult timp, vocabularul presei sportive, ca și al tuturor iubitorilor fotbalului, s-a îmbogățit cu un cuvînt de o deosebită rezonanță : „golgeter“. Țările de limbă hispanică îl rostesc „goleador“, iar opinia sportivă germană îi spune „Torschützenkönig“ („regele loviturilor la poartă“). Acest cuvînt magic, în toate cele trei variante, desemnează pe jucătorul care înscrie pentru echipa sa de club, națională sau continentală, cele mai multe goluri în poarta adversă.

În toate competițiile, jucătorul aureolat cu titlul de goleador este încununat cu premii prestigioase și primește mari avantaje materiale, care se adaugă la faima creată de presă și de celelalte mijloace audiovizuale de pe glob.

S-a pus întrebarea : golgeterul este înălțat pe podium numai datorită meritelor personale sau ca efect al eforturilor depuse de întreaga formație ?

Justo Fontaine, golgeterul C.M. 1958, afirma categoric : „Nu este meritul unui singur jucător, ci al tuturor componenților echipei“.

Dar și în „fotbalul total“ de astăzi, o echipă trebuie să posede unul sau doi jucători dotați cu „simțul porții“ și cu șut necruțător, care să perforeze poarta adversarului. Golgeterul, avînd însușiri înnăscute, trebuie să le potențeze la maximum, perfecționîndu-și calitățile printr-o muncă asiduă, dusă zi de zi.

Totdeauna, marii goleadori au avut însă coechipieri valoroși, care le-au oferit pase ideale, pentru ca ei să le transforme în puncte prețioase. Astfel, Kocsis l-a avut pe Puskas, Piola pe Ferrari, Müller pe Beckenbauer, Justo Fontaine pe Kopa. Acum Rummenigge îl are pe Breitner. La noi, cuplurile au fost : în trecut,

Scanned with OKEN Scanner

Dobay cu Schwartz, Ion Ionescu cu Dumitriu II, iar, în prezent, Cămătaru cu Balaci.

Pentru talentul lor nativ, dar și pentru munca asiduă de perfecționare a șutului, merită să le scriem numele cu majuscule și să înfățișăm biografiile acelor golgeteri care s-au ilustrat la fiecare ediție a campionatelor mondiale; aducînd uneori echipelor lor chiar titlul suprem, „Zeița de aur" sau „World Cup F.I.F.A.".

De aceea, în acest capitol, vom creiona portretele celor ce și-au înscris numele în „Cartea de aur" a fotbalului mondial, ca golgeteri, goleadori sau „Torschützenkönig".

GUILLERMO STABILE

Prima competiție mondială (1930) a pus în valoare un jucător din formația vice-campioană, Argentina. Numele lui era Guillermo Stabile.

Curios este că, pînă la 15 ani, Stabile nu dăduse cu piciorul în minge, dar practicase atletismul, alergînd la acea vîrstă suta de metri în 11 secunde... Aceasta, pînă în ziua cînd a fost văzut de antrenorul echipei Metan, care a „ghicit" în adolescentul Guillermo și un viitor mare jucător de fotbal. Și prevederile specialistului s-au realizat întru totul. Stabile a îndrăgit repede mingea rotundă, căreia i s-a dedicat cu trup și suflet. A învățat, în scurt timp, secretele lovirii ei cu ambele picioare și cu capul, ale driblingului dar, mai ales, cum s-o trimită cu precizie pe spațiul limitat de cei doi stîlpi și bara transversală. Zestrea cu care Stabile venise de la atletism — excepționala sa viteză de alergare — l-au ajutat de minune în noul rol ales de antrenor, acela de extremă dreaptă, în care nu poate fi depășit de coechipieri și, mai ales, de adversari...

Vestitul club Huracan l-a „achiziționat" repede, dar, considerîndu-l prea tînăr, antrenorul nu îndrăznea să-l utilizeze la meciuri, ținîndu-l pe banca rezervelor...

Dar și aici a intervenit mîna destinului : accidentarea gravă a unui titular a înlesnit intrarea lui Guillermo în teren, unde a dat un prim și strălucit examen, cu cele două atuuri ale sale : demarajul pe tușă și șutul năprasnic pe spațiul porții. Și ceilalți coechipieri au intuit foloasele ce pot fi obținute jucîndu-l pe Stabile cu mingi utile, care erau transformate în goluri sigure.

Scanned with OKEN Scanner

„Vitezistul“ își crea culoarul cel mai sigur printre apărătorii adverși, infiltrîndu-se cu o neegalată dibăcie pînă în careul lor (calitate care i-a adus supranumele de „il filtrador“), de unde își lansa „torpilele“ în plasa celor mai versați portari.

Nu după mult timp de la titularizarea lui în echipa Huracan, selecționerii Argentinei l-au introdus și în lotul național. Întîi și-a făcut apariția în turneul olimpic (1928) pentru ca, în 1930, să fie prezent în „11“-le Argentinei la C.M. din Montevideo. Aici, și-a pus în valoare toată arta sa de goleador : trei puncte în poarta Mexicului, două în poarta reprezentativei Chile, alte două în poarta S.U.A. (în semifinale), pentru ca în finala cu echipa țării-gazdă să înscrie încă un gol, cu capul, din plonjon.

Astfel, Stabile avea la activul său opt goluri, devenind goleadorul turneului final, iar Cea, Subiarbe și Anselmo, care-l urmau, aveau mult mai puține puncte.

Evoluția sa din C.M. 1930 i-a adus numeroase oferte din partea unor echipe profesioniste din Europa. Stabile n-a putut rezista tentației, astfel că a traversat Oceanul, pentru a activa mai mulți ani la marile cluburi din Spania și Italia.

Revenit în țara de origine, a mai jucat o perioadă foarte scurtă. În anul 1955, Stabile a preluat sarcina de antrenor al Argentinei, reușind să ducă reprezentativa la titlul de „campeon AMSUD“ (1956), printr-o răsunătoare victorie (3—0) asupra Braziliei.

Mai tîrziu, fiind mult admirat de creole, el s-a despărțit de fotbal, îmbrățișînd teatrul, ajungînd și-aici un adevărat „star“.

Ulterior, ca proprietar de cinematograf, s-a dovedit un excelent om de afaceri, devenind multimilionar. Dar o boală nemiloasă i-a adus sfîrșitul în anul 1966, la vîrsta de 60 de ani.

Numele lui, însă, a rămas înscris pentru totdeauna în istoria fotbalului mondial, fiind unul dintre deschizătorii de drum în topul golgeterilor.

OLDRICH NEJEDLY

În mod obișnuit, publicul sportiv proiectează o imagine deosebită asupra jucătorului de excepție, care cucerește titlul de golgeter fie la o competiție internă, fie la una continentală sau la cea mai înaltă treaptă — campionatele mondiale. Îl „vede“ robust, stăpînind tot terenul, depășindu-și în viteză adversarii și aducînd victoria cu șuturi necruțătoare, prin care golurile curg în poarta adversarului...

Scanned with OKEN Scanner

Iată însă că fotografia „la minut“ a lui Oldrich Nejedly nu se situează deloc la aceste cote, fiindcă el era un jucător fragil, puțin rezistent la ciocnirile violente (atît de obișnuite într-un meci cu „mizã“). Nici talia nu-l avantaja prea mult. El compensa însă aceste aspecte „negative“ printr-o desăvîrșită tehnică individuală, prin execuții remarcabile, datorită cărora înscria goluri de mare efect. Dar toate aceste goluri n-ar fi fost realizate dacă Nejedly nu era copios „alimentat“, prin pase utile, de coechipierii săi, la fel de talentați, dar care n-aveau același „simț al porții“. Aceștia erau : Svoboda, Puc, Jiri Sobotka, toți componenți de bază ai reprezentativei Cehoslovaciei în perioada 1930—1936, cînd ea s-a afirmat plenar în arena internațională.

... Începuturile carierei sale de fotbalist n-au fost deloc ușoare. În orășelul natal Zebrak (din apropierea capitalei Praga), unde debutase de mic, cu alți copii aî străzii, a fost descoperit de președintele unui club regional, care l-a adus în echipa din Rakovnik, numai pentru... meciuri. Posesor al unei motociclete, președintele venea să-l aducă la fiecare partidă, tot el asigurîndu-i și înapoierea... Numele noii vedete a ajuns pînă în „Orașul de aur“.

Mai mulți conducători ai unor cluburi pragheze au început tentative pentru „achiziționarea“ tînărului talent. Licitația a atins suma de 20 000 coroane, încasate de clubul din Rakovnik și astfel Nejedly a ajuns jucător la Sparta Praga. Stingher, mereu singur în marele oraș, invidiat în noua formație de jucătorii titulari, Oldrich a luat hotărîrea să fugă acasă. Cu mare greutate antrenorii l-au adus înapoi, unde colegii i-au făcut de astă dată o primire ceva mai călduroasă. Stimulat de noua atmosferă, el a crescut de la meci la meci și numai după șase săptămîni de la revenirea în clubul Sparta selecționerii l-au integrat în atacul „naționalei“ cehoslovace. La primul meci oficial (cu reprezentativa Poloniei), cîștigat cu 4—1, debutantul Nejedly a înscris unul din goluri.

Campionatul mondial din 1934 a însemnat apoteoza tînărului jucător, care, datorită și celor 4 goluri ale sale, a adus fotbalului cehoslovac medalia de argint.

Două din aceste goluri, cu care Nejedly a preluat cununa la C.M. din 1934, au fost înscrise de el numai în semifinala cu echipa Germaniei. Încă un gol îl marcase în poarta României, la Triest (2—1), iar altul în poarta Elveției, la Torino (3—2 pentru Cehoslovacia).

Italia poate că n-ar fi cucerit titlul, dacă în finala disputată la Roma (10 iunie 1934) Nejedly s-ar fi aflat în vervă de... șut.

Scanned with OKEN Scanner

El a contribuit, apoi, și la calificarea Cehoslovaciei pentru turneul final C.M. din Franța (1938). Aici a înscris unul din cele trei goluri cu care echipa Olandei a fost scoasă din competiție, iar în „sferturi" a adus egalarea în meciul cu Brazilia (1—1). Dar, suferind o gravă fractură la picior, n-a mai putut fi prezent la rejucarea partidei, cînd brazilianul Leonidas, supranumit „Diamantul negru", a adus victoria pentru formația sa (2—1).

După ce s-a restabilit, Nejedly a mai jucat pînă la 48 de ani fiind, deci, aproape de performanța englezului Matthews.

Timp de 10 ani el și-a afirmat integral potențialul de joc, înscriind, în 421 de meciuri, nu mai puțin de 391 de goluri, fapt care nu este la îndemîna oricărui atacant.

Ar mai fi jucat și după această vîrstă, dacă o nouă fractură la picior nu l-ar fi scos definitiv de pe gazonul mirific al terenului de fotbal.

... Aceasta a fost traiectoria vieții lui Nejedly, plecat din orășelul Zebrak, pentru a ajunge un mare jucător al tinerei republici cehoslovace și al fotbalului mondial.

LEONIDAS

Fotbalul „Carioca" și „Paolista" (numit așa, după cum se joacă, la Rio de Janeiro sau la Sao Paulo) nu cunoscuse încă anii de glorie de mai tîrziu (1958, 1962, 1970).

Totuși, în C.M. 1938, disputat în Franța, au răsărit mugurii marii înfloriri ce se va produce în fotbalul din „Țara cafelei". Era perioada cînd ștafeta afirmării se afla la Romeu, Leonidas, Peracio, Patesko. În 1938, brazilienii s-au afirmat în turneul final datorită celor 8 goluri înscrise de Leonidas (pe numele întreg Leonidas da Silva, supranumit „Diamantul negru").

Leonidas pe atunci ajunsese un „rege al fotbalului" din țara sa, remarcîndu-se încă din C.M. 1934, cînd avea 7 prezențe în reprezentativa „Carioca".

Născut în metropola țării, Rio de Janeiro, unde legenda orală pretinde că la apariția pe lume a oricărui copil de sex masculin i se pune în leagăn o minge de fotbal, Leonidas s-a format pe marea plajă Copacabana. La 17 ani a trecut la echipa Sirio-Libanes, pentru ca, de acolo, să fie transferat la clubul Bonsucesso. În C.M. din Franța el figura ca rezervă în reprezentativa Braziliei.

Scanned with OKEN Scanner

A fost introdus în meciul cu Uruguay (min. 80), cînd adversara conducea cu 1—0. În aceste ultime minute, el a întors rezultatul, înscriind două goluri și aducînd echipei sale o victorie nescontată. Leonidas, care avea numai 19 ani, a rămas titular în reprezentativa braziliană, fiind solicitat de alte mari echipe din America de Sud. A satisfăcut multe oferte jucînd, pe rînd, la Penarol, Vasco da Gama, Botafogo și Flamengo, cu „bursa" respectivă, de cîteva sute de mii de dolari...

Pînă la sfîrșit s-a stabilit la clubul Sao Paulo, cu care a cîștigat de trei ori titlul de campioană a Braziliei, după celelalte cinci titluri, cucerite cu echipa Flamengo din Rio.

Punctul culminant al carierei sale l-a atins în 1938, cînd a vîrît spaima în celebrii portari Planicka și Olivieri. Numai în poarta Poloniei a înscris patru din cele șase goluri (rezultat final 6—5 pentru Brazilia), victorie obținută în prelungiri.

Nu sînt lipsite de pitoresc nici condițiile în care el a „semnat" două din aceste patru goluri : disputat pe terenul măturat de un vînt cumplit, meciul amenința să ia o turnură defavorabilă. Atunci, Leonidas a recurs la singurul mijloc salvator. Pentru că îl jenau bocancii, s-a descălțat, scoțîndu-și și ciorapii. Astfel el a jucat desculț, exact ca pe plaja de la Rio... Și golurile au venit unul după altul, aducînd Brazilia în „sferturi". Apoi, în semifinala cu Italia, antrenorul echipei „Carioca" nu i-a introdus pe Leonidas și Tim, spre a-i avea proaspeți în finală... Dar echipa a fost învinsă cu 1—2, jucînd numai pentru locul 3. Acum, Leonidas a fost autorul a două goluri din cele patru care au dus la cucerirea medaliei de bronz.

Cînd povara anilor nu l-a mai lăsat să zburde pe teren, „Diamantul negru", credincios, totuși, primei sale iubiri, a trecut în fața microfonului, în calitate de comentator al meciurilor. Și în această ipostază Leonidas și-a cucerit o mare popularitate în lumea sportivilor care-i savurau fluența reportajului și justețea aprecierilor asupra jocului și jucătorilor...

ADEMIR

Înalt, cu umeri de atlet, coapse înguste și mers de panteră, Ademir Marquez Le Menezes ar fi putut oricînd să înlocuiască pe Johnny Weissmüller în filmul „Tarzan" sau pe Robert Taylor în „Învingătorul". Platourile din Hollywood abia îl așteptau. Dar

Scanned with OKEN Scanner

Ademir a înțeles să-și dedice întreaga-i activitate și marele său talent altui ecran lat, dreptunghiului cu gazon și cu 100 000 de spectatori în tribune.

Cariera de fotbalist și-a început-o în orașul natal, Recife, unde a jucat pînă la vîrsta de 20 de ani, aducînd echipei sale primul titlu de campioană. În 1942 a fost „preluat", cu multe... sacrificii, de puternicul club Vasco da Gama din Rio de Janeiro. Aici s-a evidențiat ca unul din cei mai înzestrați jucători „Carioca", contribuind imediat la cucerirea titlului de campioană a Braziliei. Pentru un singur an, a gustat din cupa victoriei cu o nouă campioană, Fulminense din Rio.

În lumea fotbalului, Ademir era socotit în anii 1948-50 drept jucătorul care a atins culmi de glorie neîntîlnite de alți fotbaliști. Aceasta, datorită artei sale de a conduce și lovi balonul, de a trece printre apărătorii adverși cu grație de felină, fentele și schimbările de tempo fiindu-i parcă înnăscute. Iar șutul său cu ristul nu putea fi apărat nici de cel mai bun portar. Dribla doi-trei adversari pe rînd, într-un spațiu extrem de redus, pentru a plasa apoi mingea, pe neașteptate, în poartă, făcîndu-i „șah-mat" pe majoritatea *goal-keeper*-ilor. Apoi, jucătorul brazilian a reușit să cucerească titlul de „goleador" al Campionatului mondial din 1950, deși reprezentativa Braziliei, din care făcea parte, a pierdut titlul „la mustață" pe propriul teren.

Din cele două goluri înscrise în acest „El Mundial", patru au fost în poarta Suediei (rezultatul 7—1 pentru Brazilia !), alte două în poarta Spaniei (6—1), unul în poarta Iugoslaviei (2—0) și două în cea a Mexicului (4—0).

Dacă și-ar fi menținut aceeași „sete de goluri" și în meciul decisiv cu Uruguay, Ademir ar fi îndepărtat, poate, spectrul celei mai nefericite înfrîngeri din istoria fotbalului brazilian.

Ziua de 16 iulie 1950 a fost „neagră" pentru Ademir, după ce la 13 iulie (în meciul cu Spania), fusese purtat în triumf de „torcedorii" brazilieni.

„Banda rulantă" a golurilor se oprise la cifra nouă. Al zecelea ar fi putut schimba doliul în sambă și bocetele în rafale de bucurie.

Admiratorii golgeterului C.M. 1950 au avut motive de prețuire pentru Ademir, chiar și după ce el a părăsit fotbalul, transformîndu-se în comentator la radio și TV. Fiecare apariție a lui la microfon și în fața camerelor de luat vederi era mult gustată de cei ce-l aplaudaseră ca pe un mare maestru al balonului rotund, în sute de meciuri memorabile.

Scanned with OKEN Scanner

SANDOR KOCSIS

Intre anii 1952—1955, Ungaria a avut marea ei „echipă de aur", invincibilă pe întregul continent european (inclusiv insulara Anglie). Echipa, în care se aflau Puskas, Grosics, Hidegkuti, Czibor, era supranumită „Taifunul", deoarece nici un alt „11" nu-i putea rezista. Totul era măturat în calea acestei dezlănțuiri de forță și virtuozitate, ce atingea în joc culmi de artă, neegalate de nici o „națională" europeană.

In afara „așilor" amintiți, din „echipa de aur" mai făcea parte un tinerel brunet, desprins parcă dintr-un taraf de lăutari. Tinerelul era Sandor Kocsis, descoperit de tehnicienii de la Ferencvaros într-o mahala a Budapestei. Acestora li s-a părut că adolescentul, care bătea mingea pe un maidan, poseda însușiri deosebite. La Ferencvaros, Kocsis a intuit că fotbalul va fi viitorul lui. De aceea i s-a devotat integral, făcîndu-și din pregătirea asiduă un program de fiecare zi. Pentru el, antrenamentul devenise un adevărat crez de muncă. Cînd a împlinit 16 ani, a fost adus în primul eșalon al clubului campion al Ungariei, unde și-a dat din plin contribuția la cucerirea multor victorii.

Kocsis lovea mingea cu ambele picioare, fixîndu-i traiectorii de mare precizie. Avînd o detentă remarcabilă, folosea des loviturile cu capul. Toate aceste calități le-a valorificat și mai mult la vîrsta stagiului militar, în echipa Honved, unde a întîlnit pe Puskas, Czibor, Budai și Meszaros, alături de care a ajuns să joace și în reprezentativa Ungariei.

In anul 1952, Kocsis era component al echipei care a cucerit medalia de aur în turneul final de fotbal al J.O. de la Helsinki (1952). Numai după un an, aceeași reprezentativă a învins, pe Wembley, echipa Angliei (cu 6—3), pentru ca la Budapesta, scorul să fie și mai dezastruos (1—7) pentru jucătorii Albionului.

La C.M. din 1954, desfășurat pe stadioanele din Elveția, echipa Ungariei întîlnea, în preliminarii, Coreea de Sud, pe care a învins-o cu 9—0. Trei din aceste goluri purtau semnătura lui „Șoni", cum mai era numit Kocsis de prietenii săi. Un alt meci memorabil a fost cel cu reprezentativa R.F.G., căreia Ungaria i-a marcat nu mai puțin de 8 goluri (4 fiind opera lui Kocsis). Iar în partida cu echipa Braziliei (învinsă cu 4—2 de Ungaria), același „Șoni" a introdus mingea în poarta lui Castilho de două ori. În semifinală, tot el a înscris două goluri din cele patru cu care Ungaria a învins Uruguayul, campioana din 1950. Dar, în finala cu R.F.G., „inamicul nr. 1", Kocsis, a fost complet anihilat de mijlocașul

Scanned with OKEN Scanner

vest-german Karl Mai, care s-a „lipit“ de el, nelăsîndu-l să-și pună în valoare șutul necruțător.

Poate și din această cauză echipa Ungariei a capotat în fața învinsei ei de mai înainte... A rămas, totuși, vicecampioană a lumii, iar datorită celor 11 goluri înscrise, Kocsis a fost proclamat golgeterul acestui C.M. A realizat cifra cea mai apropiată de performanța francezului Justo Fontaine, care va înscrie în Suedia (1958) 13 goluri.

„Șoni“ s-a retras în plină glorie, după ce jucase de 39 de ori în reprezentativa Ungariei.

În anul 1980, Sandor Kocsis a avut un sfîrșit tragic. După o lungă spitalizare, încheiată cu amputarea unui picior, legendarul atacant s-a aruncat de la etajul IV al clinicii în care fusese operat, punîndu-și capăt zilelor.

JUSTO FONTAINE

Golgeterul C.M. 1958 a fost jucătorul francez Justo Fontaine, cu cele 13 goluri înscrise în turneul final din Suedia. De remarcat că un asemenea record n-a fost egalat în nici una din celelalte 6 ediții ale campionatelor mondiale de fotbal. Trebuie să mai adăugăm că în acel turneu final s-au aflat multe glorii ale balonului rotund, în frunte cu faimosul Pelé.

Născut în orașul Marrakesch din Maroc (unde tatăl său, francez, avea o tutungerie, mama sa fiind spaniolă), Justo Fontaine a început să practice de mic atletismul, deși îi plăcea mai mult fotbalul. A fost legitimat la echipa de juniori, care a cucerit campionatul țării la această categorie. S-a transferat, apoi, la o echipă din Casablanca, unde i s-a dat locuință chiar în incinta stadionului. Aici se antrena zilnic, fără a-și neglija nici studiile la liceul local, unde și-a luat bacalaureatul. Totodată, a devenit golgeter al campionatului marocan. Cariera ce i se deschidea în față l-a determinat să părăsească studiile universitare. Se transferă în Franța, la clubul O.G.C. Nice, cu care cîștigă Cupa acestei țări, iar după un an, și campionatul național.

Cînd a devenit major, Justo Fontaine a trecut la Stade de Reims, unde se afirmă plenar, prin setea sa de goluri și prin talentul de a „marca“ din cele mai diferite poziții. El poseda o viteză debordantă, cu care își pierdea pe drum toți adversarii. Avea, în același timp, o mare forță în lovirea balonului, prin care surprindea pe toți portarii adverși.

Scanned with OKEN Scanner

Antrenorul Franței, Paul Nicolas, l-a adus în echipa reprezentativă pe postul de atacant central. În turneul final al C.M. din 1958, a luptat cu eroism pentru tricolorul roșu-alb-albastru, aducînd selecționata „Cocoșului galic" pe podium (locul 3).

„11"-le francez a avut însă mîndria ca, prin Justo Fontaine, să cucerească primul loc pe lista jucătorilor marcatori.

Solicitat după 1958 de mai multe echipe străine, Justo Fontaine a ținut să rămînă devotat clubului său din Reims, cu care a ajuns în 1959 și în finala „Cupei Campionilor Europeni". A fost și golgeterul acestei competiții (cu 10 goluri), dar trofeul de „campion" a poposit în vitrina echipei Real Madrid.

S-au făcut tot felul de comentarii cînd echipa Franței a încercat să elimine Brazilia în semifinala disputată la Stockholm. S-a spus : „Dacă Justo ar fi înscris și în poarta lui Gilmar tot patru goluri, cîte a marcat în poarta echipei R.F.G., sigur că Franța ar fi cucerit „Zeița de aur", în locul medaliei de bronz"...

Oricît de talentat era, Justo Fontaine dovedea o tot atît de mare modestie, cînd era vorba de meritele proprii. La „Mundialul" din Argentina (1978), golgeterul din 1958, aflat la Buenos Aires ca invitat al firmei ADIDAS, a fost întrebat : „Ce părere aveți de cîștigătorul „Ghetei de aur" din C.M., ediția suedeză ?"

„Dacă ar fi după mine — a răspuns Justo Fontaine — aș fi oferit-o întregii echipe, nu unui singur jucător."

... Numai dintre acești oameni modești, care nu bat monedă cu meritele proprii, pot fi recrutați marii fotbaliști, ai lumii, printre care se numără și Justo Fontaine.

GARRINCHA

Campionatul Mondial 1962, disputat în Chile, a avut 6 golgeteri : Garrincha, Vava, L. Sanchez, V. Ivanov, Jerkovici și Albert. Dintre aceștia, l-am preferat pe Garrincha.

Manoel Francisco dos Santos s-a născut la Pan Grande. De mic copil a suferit de o infirmitate (avea un picior mai lung și altul mai scurt), încît medicul i-a pus un diagnostic descurajant : nu va fi capabil să alerge vreodată. Un chirurg din Rio de Janeiro, riscînd mult, l-a operat la un picior. Minunea s-a produs : copilul a început să alerge și încă bine, lăsîndu-și în urmă toți camarazii de întrecere... Ba mai mult.: la întîlnirea cu mingea de fotbal, Manoel a început să exerseze driblingul dintr-o pădure, ocolind, în viteză, toți copacii întîlniți în cale. Astfel, adolescentul a reu-

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

șit să-și dezvolte la cota cea mai înaltă arta fentei, care mai tîrziu îl va face celebru. După o scurtă ucenicie între jucătorii clubului Botafogo, sub îndrumarea antrenorului Cardoso, care l-a privit la început cu multă neîncredere, Meno — cum era dezmierdat de susținătorul său, Nilton Santos — a fost angajat, la 17 ani, la acest mare club brazilian. A primit supranumele „Garrincha" (Pasărea paradisului), fiind selecționat, pentru prima oară, în reprezentativa din 1958, care a pornit spre Stockholm.

Cel dintîi meci l-a jucat, în Suedia, contra echipei U.R.S.S., (la 15 iunie), pe postul de extremă dreaptă, contribuind la victoria Braziliei, alături de Pelé, Didi, Vava, Zagalo. Cu ei împreună a obținut atunci și alte victorii, cucerind titlul de campioni ai lumii. Antrenorul „națională", Vicente Feola, la început iritat de driblingurile prelungite ale lui Garrincha, a fost apoi nevoit să-l felicite pentru eficiența dovedită. El l-a selecționat din nou, în echipa pentru C.M. din Chile (1962). Aici, ca și în Suedia, Garrincha dribla cu o viteză uluitoare, care nu făcea posibilă depistarea intențiilor sale de nici un adversar. După terminarea turneului final din Chile, revenindu-i durerile la picioare, Garrincha n-a mai avut curajul să se supună unei noi operații, ci a preferat să se lase pe mîna vracilor. Înainte de joc, avea nevoie de injecții. Înrăutățirea stării sale i-a impus, totuși, să recurgă din nou la operație. Ultima sa apariție in linia de atac a Braziliei a fost în meciul cu Ungaria, la 15 iulie 1966, în turneul final de la Londra, cînd echipa „Carioca" a fost eliminată.

De aici începe și declinul lui Garrincha, penele colorate ale „Păsării paradisului" căzînd una după alta. Artroza nu-l mai lasă să joace la valoarea dinainte. Alcoolul i-a minat și mai mult sănătatea, îndepărtîndu-l de soție și de cei opt copii ai săi. Divorțează, pentru a se căsători cu cîntăreața Elsa Soares. Urmează și despărțirea definitivă de stadion, de fotbal, de gloria pe care i-o adusese driblingul său derutant... Garrincha a trăit drama marilor vedete sportive, nepregătite pentru o altă activitate, atunci cînd nu mai pot merge pe drumul așternut cu flori ale succeselor.

Pentru a-l ajuta, Confederația Braziliană de Sport a organizat la 20 decembrie 1973 un meci al reprezentativei „Carioca" cu selecționata Argentinei. Rezultat : 2—1 pentru Brazilia.

La 27 noiembrie 1982, ziarul „Sportul" publica următoarea telegramă din Rio de Janeiro : „Manoel Francisco Dos Santos, „Garrincha", care a făcut parte din reprezentativa Braziliei, contribuind la cucerirea de către aceasta a două titluri de campioană mondială (1958 și 1962), a fost spitalizat la Rio de Janeiro, victimă a unei noi crize de etilism. Toate eforturile pentru a-l dezintoxica au fost inutile"...

In luna ianuarie 1983, pe același pat de spital, Garrincha și-a dat sfîrșitul. Așa s-a stins viața unui mare jucător, viață pe care și-a distrus-o el însuși...

Trist final pentru fotbalistul de excepție, care fusese supranumit „Pasărea paradisului"... Exemplu ce ar trebui să constituie un „memento" pentru toți jucătorii care nu țin seama de normele unei vieți cumpătate, singura în stare să asigure o mare longevitate sportivă.

Pentru a nu fi uitat de cei ce l-au aplaudat de atîtea ori pe terenul de fotbal, pe 4 februarie 1984, în parcul stadionului „Maracana" a fost dezvelit bustul închinat memoriei marelui jucător care a fost Garrincha.

EUSEBIO

„World Cup" 1966 a dat Angliei marea satisfacție de a cuceri trofeul „Zeița de aur". Totodată, acel campionat a detronat temporar pe „El Rey" Pelé, ajuns un idol al tuturor iubitorilor fotbalului de pe glob.

Vechea formulă franceză „Le roi est mort !", „Vive le roi !" a fost aplicată perfect la acest C.M., fiindcă în locul lui Pelé a fost înălțat pe tron „El Rey Eusebio". Astfel, zecile de mii de împătimiți ai jocului cu balonul rotund, aflați în tribune, ca și alte milioane de telespectatori au putut să asiste la încoronarea unui nou „monarh", care era tot un fotbalist de culoare, venit — coincidență — din Mozambic, țară în care se vorbește aceeași limbă (portugheza) ca și în Brazilia.

„Băiatul de ciocolată", care dovedea excepționale calități de fotbalist înnăscut, se numea Eusebio Perreira da Silva. Avea o viteză de alergare uluitoare, iar driblingul, pasa, loviturile lui cu capul atingeau nivelul vrăjitoriei. Șuturile îi erau puternice și precise, și în așa fel executate, încît luau cele mai imprevizibile traiectorii, devenind de-a dreptul înșelătoare pentru cel mai rutinat portar internațional.

El juca de la 15 ani într-o echipă de club din capitala Mozambicului — Laurenço Marques. Racolerii l-au adus la Lisabona, fiind imediat angajat de clubul Benfica, unde a început să joace în anul 1960. Apreciat pentru calitățile sale și ca veritabil cetățean portughez, el a fost selecționat în reprezentativa țării.

Dacă Pelé a strălucit în campionatele din 1958, 1962 și 1970, cînd a contribuit substanțial la succesele Braziliei, moștenitorul său prezumtiv s-a afirmat în C.M. din 1966, cînd a asigurat Por-

Scanned with OKEN Scanner

tugaliei medalia de bronz. Maniera în care a făcut-o, însă, frizează senzaționalul, deoarece noii „Perle negre“ i-au revenit sarcinile cele mai ingrate : cînd echipa sa era condusă de R.P.D. Coreeană (revelația „World Cup“-ului) cu 3—0, au fost suficiente zvîcnirile lui Eusebio pentru ca Portugalia să recupereze diferența, să egaleze și să ia conducerea cu 5—3 ! Din aceste cinci goluri, patru au fost „opera“ lui Eusebio...

În același turneu final, tot Eusebio a adus izbînda Portugaliei, cu 2—1, asupra echipei U.R.S.S., datorită căreia a ocupat locul 3 în clasament, după ce pierduse semifinala în fața viitoarei campioane mondiale, Anglia, cu 1—2 (golul de onoare al Portugaliei l-a înscris Eusebio, din penalty).

Prin cele patru puncte marcate în meciul cu R.P.D. Coreeană, Eusebio a ajuns golgeterul ediției a VIII-a, cu 9 goluri.

În 1957, el cucerise „Balonul de aur“ al revistei „France Football“, care încununa pe cel mai bun fotbalist al unei echipe de club, iar în anii 1968 și 1973 obținea trofeul „Gheata de aur“, instituit de aceeași revistă pentru jucătorul cu cele mai multe goluri marcate.

... Cînd, în C.M. 1966, Pelé a fost lovit cu sete de Morais și scos din luptă, Eusebio a fost cel dintîi care și-a admonestat coechipierul, pentru că i-a rănit un frate de culoare...

Dar Eusebio n-a putut atinge acea „cotă maximă“ a beneficiilor materiale, obținute de prima „Perlă neagră“, sechelele segregației rasiale fiind mai puternice în Europa decît în Brazilia... Oricît de mare i-a fost faima după „World Cup“, el n-a reușit să și-o valorifice, clubul său refuzîndu-i transferul la Vasco da Gama, de la care ar fi primit un milion de dolari. Conducerea Benficăi pretindea lui Eusebio, pentru dezlegare, o sumă mai mare decît aceea oferită de brazilieni. A doua „Perlă neagră“ a fost deci nevoită să joace pînă la totala-i epuizare fizică, tot la clubul portughez, spre a-și întreține numeroasa familie, pe care o adusese din Mozambic.

GERD MÜLLER

A fost cel mai eficace jucător al „Mundialului“ din Mexic, cu 10 goluri înscrise. La această calitate se adaugă numărul mare de goluri marcate de el (365) în campionatul din „Bundesliga“, care i-au adus supranumele de „bombardierul bavarez“. Nu poseda, ca alți „bombardieri“, o forță prea mare în lovirea mingii, pentru a realiza goluri de la distanță, ci vădea un real talent în infiltra-

Scanned with OKEN Scanner

rea printre apărătorii adverși, după care proiecta mingea fulgerător în plasă, fie cu piciorul, fie cu o măiastră lovitură de cap. Avea, în plus, după cum recunoștea antrenorul federal H. Schön, o tehnică excepțională în conducerea și protejarea mingii, o mare viteză de reacție și un remarcabil simț al porții. Dinamismul jocului său i-a permis acestui fotbalist de statură mică să speculeze orice ocazie, pentru ca, debarasîndu-se de adversari, să trimită mingea pe spațiul porții, prin șuturi bine plasate. Desigur, o mare contribuție au avut-o, la C.M. 1970 (ca și în competiția internă), coechipierii săi, care l-au alimentat cu pase, transformate de el în goluri...

Gerd Müller avea 16 ani cînd a reușit să înscrie pentru echipa de juniori din Nordlingen un număr incredibil de puncte : 197 ! Eficacitatea și-a păstrat-o și la vîrsta senioratului, cînd juca atacant central la Bayern München. Primul său antrenor la această echipă a fost Ceaikovski, care i-a dezvoltat însușirile native, ridicîndu-l pe culmile cele mai înalte ale fotbalului vest-german și european. A participat direct la nenumăratele victorii ale echipei sale de club, care a cucerit trei titluri de campioană federală, de patru ori „Cupa R.F.G." și o dată „Cupa Cupelor Europei". Datorită meritelor sale incontestabile, Gerd Müller s-a impus ca titular al postului de centru atacant în reprezentativa R.F.G., deși avea drept contracandidat pe „marele" Uwe Seeler. Rivali în campionatul „Bundesliga", cei doi „centrali" n-au vrut multă vreme să joace împreună în reprezentativa țării lor. „Împăcarea" acestor valoroși fotbaliști s-a realizat în preajma „Mundialului" din Mexic, cînd Uwe a acceptat să preia un post de mijlocaș, lăsîndu-l pe Gerd în centrul liniei de atac.

Aici, în semifinala cu Anglia, Gerd și Uwe au marcat fiecare cîte un gol, căruia i s-a adăugat și cel al lui Beckenbauer. Era revanșa mult dorită, luată de R.F.G. după înfrîngerea din finala C.M. 1966...

Vechea rivalitate dintre Seeler și Müller s-a transformat într-o sinceră și trainică prietenie, concretizată și prin eficacitatea atacului vest-german în 1970, cînd cei doi mari jucători au putut să-și ducă echipa pe podium (locul 3). Lui Gerd, acea ediție i-a conferit și notorietatea mondială. Aceasta a fost numai prima treaptă, căreia i se vor adăuga în 1972 și 1974 alte două : cucerirea de către echipa R.F.G. a titlului de campioană a Europei, pentru ca la „Weltmeisterschaft" ea să devină campioana globului. La această performanță Gerd Müller și-a adus din plin contribuția prin cele patru goluri înscrise în momente decisive pentru echipă, așa cum a făcut în finala cu Olanda, cînd el a semnat golul victoriei.

Scanned with OKEN Scanner

În plus, el deținea și recordul în clasamentul „tunarilor“ : în 62 partide internaționale a marcat 69 de goluri.

După succesele repurtate la Bayern și în reprezentativa R.F.G., Gerd a plecat în S.U.A., angajîndu-se la echipa Fort Lauderdale, unde a jucat pînă în 1983.

Înapoindu-se în țara sa, Federația de specialitate l-a sărbătorit printr-un meci „de adio“, organizat între vechea sa echipă de club și o selecționată „Bundesliga“.

Ca și Kopa, „tunarul“ bavarez a părăsit gazonul la vîrsta de 37 de ani.

GREGORZ LATO

Lato poate fi și el numit jucător de excepție, pentru că timp de peste un deceniu a reușit să dea un randament cu mult peste plafonul valoric obișnuit.

S-a născut în orășelul Malbork (Polonia) la 9 aprilie 1950. Încă de pe vremea cînd juca la juniori, a devenit o „stea“ în soccerul polonez. Debutul în fotbal îl făcuse, de fapt, la vîrsta de 12 ani la clubul Stal Mielec.

La acest club și-a creat o tehnică desăvîrșită și o mare rezistență fizică, datorită cărora realiza pe teren un joc dezinvolt, aparent fără efort, egal cu jongleria. În timpul jocului Lato se află și acum într-o permanentă mișcare de-a lungul și de-a latul terenului, în atac sau în apărare, așa cum a dovedit-o în C.M. 1974, cînd, și prin contribuția sa substanțială, a ridicat Polonia pe a treia treaptă a podiumului.

Înfrîngerea „așilor brazilieni“ din acel C.M., prin golul lui Lato, va dovedi că și Europa, în cazul de față Polonia, își are virtuozii săi. Iar faptul că în acel „Weltmeisterschaft“ Lato a înscris 6 goluri, l-a propulsat pe atacantul polonez pe lista celor mai buni jucători, ridicîndu-i imediat și cota la „bursa transferărilor“. S. K. Lokeren, din Belgia, l-a cooptat în „11“-le de bază, care, datorită și lui Lato, a pătruns în „înalta societate“ a fotbalului belgian, dominat mult timp de cele două mari cluburi — Anderlecht și Standard Liège.

...A venit și „El Mundialul“ din Argentina (1978), cînd Lato a fost reintegrat în echipa națională poloneză. Aici, odată intrat în atmosfera fotbalului sud-american, Lato a adoptat și acțiunile explozive alternate cu cele de perfect metronom.

Scanned with OKEN Scanner

In 1982, în Spania, el a primit un veritabil certificat de vitalitate, reușind la vîrsta de 32 de ani să-și ducă tovarășii din nou la victorie, prin cursele lui de mare regularitate, prin prezența în ambele faze de joc (atac și apărare), dar și prin calmul de care dădea dovadă în momentele mai dificile ale unei partide.

Lato a contribuit la victoria Poloniei și în meciul pentru locul 3, cînd luciditatea lui tactică a săltat echipa pe podium, prin înfrîngerea Franței. Cedase numai „squadrei azzurra", care odată trecută de obstacolul „Lato et comp.", a putut să păsească, triumfal, spre „Copa del Mondo".

...Cele trei goluri înscrise de Boniek în poarta Belgiei au avut drept coautor pe acest laborios Lato, care a intrat în „Clubul 100", al jucătorilor cu tot atîtea prezențe în echipa națională. El poate fi situat alături de alți „monștri sacri" : Bobby Moore, Bobby Charlton, Pelé, Garrincha, Justo Fontaine ș.a.

In încheiere, o întrebare se impune : va fi prezent Lato și în turneul final al Campionatului mondial din 1986 ?

MARIO KEMPES

„El Mundial'78" a avut un erou care, în atmosfera specific sud-americană, a fost ridicat pe soclul marilor glorii ale fotbalului. Se numește Mario Kempes, supranumit „spărgătorul de ziduri". Aceasta pentru că, în fața apărărilor supraaglomerate, tînărul Mario a găsit antidotul impus de împrejurări : să pătrundă ca un sfredel, acolo unde rezistența adversarului era mai mare. Și chiar cu 2—3 apărători după el, Mario reușea să catapulteze mingea în colțul opus celui în care se afla cerberul porții.

Așa a procedat și în turneul final al „Mundialului 1978", desfășurat în țara-i de origine, unde antrenorul Luis Menotti l-a readus, cu „mari sacrificii", din Spania.

Încrederea acordată de antrenor a fost răsplătită din plin, Kempes înscriind șase goluri pentru Argentina, care a cucerit „World Cup F.I.F.A.".

„Vîrful de săgeată" a distribuit, în mod egal, cîte două goluri celor trei adversari de marcă : Polonia, Peru și Olanda, chiar dacă apărătorii adverși, lipiți de el ca „frații siamezi", îl trăgeau de tricou sau îl „coseau" la picioare. Pentru că Mario Kempes, prin temperamentul său meridional, prin pigmentarea pielii arse de soare, s-a dovedit a fi un demn descendent al conquistadorilor spanioli.

Scanned with OKEN Scanner

S-a născut la Cordoba, în anul 1954. A început să dea cu piciorul în minge la vîrsta de 7 ani. Apoi, fotbalul n-a mai avut secrete pentru adolescentul care, la 16 ani, a și fost „răpit" de clubul Rosario Central, unde s-a remarcat, ca jucător, prin forța sa de pătrundere, ca și prin șutul neiertător la poartă.

În anul 1976, clubul spaniol C. F. Valencia l-a asaltat cu oferte dintre cele mai tentante, cărora Mario le-a răspuns favorabil, continuîndu-și și în țara toreadorilor glorioasa carieră începută la Rosario. „Simțul porții" l-a făcut de neînlocuit în echipa sa de club, dar și în reprezentativa Argentinei, unde a fost rechemat pentru ultimul „Mundial" din Spania. Dar bătălia victorioasă din 1978 n-a mai putut fi reeditată în 1982. Argentina n-a mai cucerit trofeul, iar Mario Kempes n-a mai putut ajunge „goleadorul" acestui Campionat mondial. Forma lui excepțională s-a relevat, totuși, în meciurile cu Ungaria (învinsă de Argentina cu 4—1) și El Salvador, căreia Kempes i-a înscris două goluri pe stadionul din Alicante.

Dar cele trei înfrîngeri (0—1 cu Belgia, 1—2 cu Italia și 1—3 cu Brazilia) i-au scos pe campionii '78 din cursă, știrbind aureola lui Kempes, Bertoni, Ardiles și Maradona.

Cu 21 de selecționări în reprezentativa Argentinei și cu cartea de vizită a C.M. 1978, Mario Kempes, revenit în patrie, este acum „vîrful de atac" al echipei River Plate. E posibil ca steaua acestui fotbalist și atlet complet să nu fi apus încă...

PAOLO ROSSI

Ultimul campionat mondial a adus pe firmamentul fotbalului încă o stea: Paolo Rossi. Dintr-o singură lovitură el a strălucit ca un adevărat astru, datorită faptului că a marcat cele mai multe goluri (șase) pentru „squadra azzurra" care, astfel, a cucerit titlul de campioană mondială. Golurile sale au decis victoria asupra celor mai prestigioase echipe de pe glob: Argentina, Brazilia, Polonia și R.F.G. S-a pus întrebarea, de ce în primele jocuri din grupa I Italia n-a putut obține decît trei „egaluri", deși același „copil teribil" al *calcio*-ului a fost prezent în fruntea atacului? Într-adevăr, la început, Paolo Rossi n-a avut o contribuție prea substanțială, Italia calificîndu-se, după cum se știe, la limită în a doua rundă.

Pentru introducerea lui „Pablito" în echipă, Enzo Bearzot a fost aspru criticat de presa țării sale. Încrederii antrenorului,

Scanned with OKEN Scanner

Rossi i-a răspuns cu golurile înscrise în faza decisivă în poarta Braziliei, Argentinei și Poloniei.

Astfel, „Pablito" a devenit pentru presa italiană „inegalabilul Rossi", jucătorul nr. 1 al fotbalului mondial, admirat, adulat, adorat de milioane de *tifossi*, ca și de întreaga Italie.

...Și cînd te gîndești că numai cu puțin timp în urmă (chiar în primăvara anului 1982), înainte ca „Pablito" să-și fi dat toată măsura talentului său în „Mundial España", el era „oaia neagră" a fotbalului italian, în urma acelui mare scandal, „Toto nero", în care fusese implicat. Dar omul ținut în carantină timp de doi ani a adus Italiei cea mai mare glorie sportivă, cucerind și dragostea fierbinte a unui întreg popor...

De-abia acum italienii s-au convins că „Pablito" al lor nu este omul „conjuncturilor" (el a respins cele mai ametitoare oferte, cifrate la milioane de lire, preferînd să rămînă multă vreme la modestul club din Peruggia, unde debutase la 16 ani).

Paolo Rossi, născut la 23 septembrie 1956, în orășelul Santa Lucia di Prato, a rămas și acum același băiat vioi și entuziast, așa cum arăta cînd a luat primul contact cu balonul rotund... Adolescentul a fost apreciat încă de la început de antrenorii săi pentru abilitatea cu care manevra mingea și o șuta năprasnic în poartă. Numai că asemenea atribute i-au adus destule necazuri : lovituri din partea adversarilor, soldate cu multe operații de menisc, plus invidia colegilor, care nu vedeau cu ochi buni cum se înalță vertiginos steaua lui „Pablito".

...La 21 de ani, Rossi era component al „squadrei azzurra", iar un an mai tîrziu și-a înscris numele printre jucătorii care luptau în „Mundialul" din Argentina, unde a cules primele aplauze. „Cuplul Rossi—Bettega" s-a dovedit cea mai periculoasă armă ofensivă a echipei pregătită și atunci tot de Enzo Bearzot.

Îndată după „Mundialul" argentinian, „Pablito" s-a căsătorit cu prietena sa din Vicenza, Simonetta, punînd bazele unui cămin durabil, care i-a asigurat și un bun randament în viața sportivă.

După o altă intervenție chirurgicală la genunchi, „Pablito", revenit pe gazon, a cucerit, trei ani la rînd, titlul de golgeter al primei divizii italiene. A izbucnit apoi „marele scandal" din 1980, în care „bursa neagră a pariurilor" a făcut nu mai puțin de 19 victime printre fruntașii *calcio*-ului. Primul era Albertossi, care apărase poarta Italiei în C.M. din Argentina. El a fost scos definitiv din condica jucătorilor „azzurri". Paolo Rossi a primit și el o suspendare de trei ani, pe baza mărturiei unei *book-maker*, deși învinuitul a negat că ar fi avut vreun amestec în această afacere urîtă. La început, indignarea l-a făcut să spună că va

emigra în Statele Unite, dar a preferat „tușa“ timp de 2 ani, decît să semneze un angajament la Cosmos din New York...

În preajma „Mundialului España“ lui Rossi i s-a acordat amnistia. El își continuase, de altfel, zi de zi antrenamentele și în timpul suspendării, pe terenurile din Perruggia, Vicenza și Torino (aici a încheiat un contract cu Juventus, primind două milioane de dolari).

În primăvara anului 1982 a început să joace efectiv în echipa Juventus, unde a arătat că mai posedă multe din „sclipirile“ de altădată.

Se cunoaște ce-a urmat : titlul de golgeter pentru el și cel de campioană mondială pentru „squadra azzurra“ ; „Balonul de aur“ oferit de conclavul ziariștilor sportivi ; „Gheata de aur“ din partea firmelor de materiale sportive ; 1 000 de sticle cu vin și angajamentul unei fabrici de încălțăminte că-i va livra gratuit, toată viața, ghete și pantofi ; firme de macaroane, de lactate etc. i-au oferit, de asemenea, cantități industriale din produsele lor.

În timpul jocurilor din Spania *tifossi* din Prato i-au luat cu asalt locuința, obligînd-o pe soția sa, Simonetta, să se refugieze la Vicenza, unde locuiau părinții ei.

După triumful lui Rossi în Spania, presa care-l atacase vehement înainte nu mai găsea calificative pentru a-l ridica în slăvi : „il bambino d'oro“, „l'enfant prodige“ etc.

Un sondaj l-a situat pe „Pablito“, pe lista popularității, înaintea Papei Ioan Paul al II-lea...

Numai mama lui „Pablito“, Amelia Rossi, și-a păstrat în toată această euforie măsura bunului simț : „Succesul fiului meu se datorește domnului Enzo Bearzot, care s-a încăpățînat să-l introducă în formație. Altfel, el n-ar fi ajuns „il maximo goleador“...

Anchetele refăcute la sfîrșitul anului 1982 de numeroase cotidiene sportive și agenții de presă l-au proclamat pe Paolo Rossi drept fotbalistul nr. 1 al Italiei, al Mediteranei, al țărilor latine și al Europei.

Iată, însă, că agenția „France Presse“, asociată cu agenția sovietică TASS, făcînd un sondaj de opinie publică, au avut surpriza să găsească, în final, că sufragiile milioanelor de pasionați ai fotbalului îl consacră pe „Pablito“ drept cel mai bun sportiv de pe glob al anului 1982 (la toate disciplinele). Aceasta, și ca urmare a faptului că fotbalul este sportul cel mai îndrăgit de masele populare.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL IX

Mari regizori ai fotbalului

După toate probabilitățile la început, timp de mai multe veacuri, jocul cu mingea (rotundă sau ovală) s-a desfășurat oarecum din instinct, deci haotic, în funcție de fantezia fiecărui participant sau jucător.

Pe atunci nu era nevoie de reguli precise sau de unele convenții tacit acceptate, deoarece tinerii știau doar să alerge după minge, s-o lovească cu piciorul sau s-o prindă în brațe, pe cîmpii nesfîrșite, peste dealuri și viroage, rîuri și coclauri, pentru a o depune într-un „but" (sat sau comună, biserică sau cetate) dinainte stabilit. Totul se petrecea ca într-un turnir fără cai și cavaleri în armură, așa cum vor fi fost acele întreceri pur populare ale unui tineret ce-și găsea într-o partidă de „harpastum" (la romani), „kemari" (la japonezi), „hurling over country" (la englezi), „la soule" (la francezi) „calcio" (la italieni), „poarca" (la români) o modalitate de a-și cheltui energia și a dobîndi o sursă de sănătate.

Inofensivul obiect umplut cu paie sau umflat cu aer înlocuia atunci sulița și săgeata, imprimînd întrecerii, după unele reguli „ad hoc", un caracter pașnic, fără morți și răniți, dar cu învingători și învinși.

O dată cu evoluția jocului în condiții din ce în ce mai complexe a apărut și nevoia unor „îndrumători", care să pregătească din timp pe cei ce se avîntau în luptă și să stabilească strategia sau tactica fiecărei confruntări.

Astfel am avut, vrînd-nevrînd, de-a face cu acel *manager* și *coach* în fotbalul englez, cu „antrenorii" în cel francez, pentru ca în zilele noastre să cunoaștem o gamă întreagă de preparatori fizici, psihologi, medici, masori care, cu toții, ajutîndu-i pe antrenori, contribuie la ridicarea tonusului de joc al lotului respectiv. Antrenorul fixa, apoi, jaloanele fiecărei partide, oficiale sau amicale,

Scanned with OKEN Scanner

distribuind rolurile, încurajînd și stimulînd pe unii, admonestîndu-i pe alții, pentru ca jucătorii (fiecare în parte) și echipa (în totalitatea ei) să atingă cea mai bună „formă" la momentul oportun.

Nu ne-am permis, credem, o prea mare licență poetică, numindu-i pe marii maeștri ai pregătirii spectacolului sportiv „regizorii fotbalului". Ei pun în scenă desfășurarea acțiunii timp de 90 sau chiar 120 de minute (în cazul prelungirilor), oferindu-ne uneori și cel mai mare suspans, atunci cînd necesitatea departajării impune executarea penalty-urilor...

Dacă la începuturile fotbalului organizat nu existau încă „școli" pentru formarea antrenorilor, iată că secolul nostru a cunoscut nevoia de a avea în fiecare țară institute de educație fizică și centre naționale, specializate în pregătirea metodică a viitorilor antrenori de fotbal, cărora li se adaugă, este drept, fără școli anume, și nobila profesie de selecționeri ai reprezentativelor unor țări, asupra cărora apasă răspunderea alegerii celui mai bun efectiv de jucători pentru întîlnirile internaționale.

Astăzi, făurirea noului tip de antrenor a ajuns o problemă de stat, care nu mai poate fi lăsată pe seama improvizației, a inspirației momentane sau a empirismului.

De aceea toți cei care pregătesc un lot sau o echipă sînt supuși unui proces cît mai bine fundamentat pe datele științei și tehnicii moderne, în care medicina, cibernetica, psihologia și calculatoarele își spun ultimul cuvînt... Antrenorului sau managerului îi se cere o sumă de calități înnăscute, cum sînt cele de pedagog (tact, înțelegere etc.), nedespărțite însă de bagajul științific, tot mai îmbogățit de la o zi la alta.

Numai așa, antrenorul-regizor al spectacolului sportiv va ajunge să formeze jucători (artiști) cu o mare personalitate, pe care să-i integreze perfect în mecanismul echipei, spre a potența în mod egal ambele valori, pe cea individuală și pe cea colectivă (a întregii formații).

Totuși, de multe ori, tocmai acești „artizani ai victoriei", cum ne place să-i numim pe antrenori, stau în umbra „vedetei", aflîndu-se la discreția jucătorului cu nume de mare rezonanță. Acesta, la orice „incident", poate decide chiar schimbarea specialistului, rămas foarte des în anonimat. Iar în cazul unei victorii strălucite a echipei de club sau naționale, meritul antrenorului (fie că el era Sepp Herberger, Matt Busby, Helmut Schön, Alf Ramsey, Helenio Herrera, Enzo Bearzot sau Jupp Derwal) iese neapărat la lumină, asociindu-i-se obligatoriu și numele unor jucători de excepție : Fritz Walter, Bobby Charlton, Di Stefano, Beckenbauer, Fachetti sau Rossi.

Scanned with OKEN Scanner

Adeseori, acești modești regizori, care pregătesc etapele succesului, reușesc să modifice prin ideile lor tactice însuși sistemul de joc, fixînd o formulă nouă, pe care posteritatea sportivă o leagă de numele „inventatorului", cum a fost WM-ul lui Chapman, sistemul cu 4 fundași, „lacătul", „fotbalul total" etc.

Cum au fost „inventate" toate aceste noi sisteme de joc ?

Destul de simplu : s-a plecat de la cîteva date bine știute, de pildă, calitățile unor jucători, pe care au început să le valorifice la maximum : viteza unuia (ca extremă), gîndirea tactică a altuia (coordonator de joc, constructor lucid) sau „simțul porții" (realizator de marcă). Încadrîndu-l pe fiecare ca piesă utilă în mecanismul echipei, „regizorul" reușea să modifice însăși structura jocului, dîndu-ne diferite formule. Tacticienilor străini li s-au adăugat, de la noi, antrenorii Gică Popescu, Angelo Niculescu, Ștefan Covaci, Ilie Oană, Nicolae Nicușor, C-tin Teașcă, Halagian etc.

Fenomenalului apărător italian Fachetti i s-a creat postul de fundaș lateral, el putînd face incursiuni dese și eficace în atac ; mijlocașul argentiniano-spaniol Di Stefano, care acționa pe întregul teren, a devenit nu numai constructor al jocului, dar și excelent realizator ; tenacele olandez Cruyff reușea, de asemenea, să decidă singur soarta unui meci, pendulînd între poarta echipei sale și poarta adversă, pe care adesea o perfora.

Se poate afirma că Inter sau Real Madrid, Bayern sau Ajax au atins culmea eficacității pe plan european sau intercontinental și datorită acestor mari valori individuale. Totuși, nu trebuie ignorat rolul antrenorilor, care au știut să pună în lumină calitățile acestor „actori", cîntărind meritele celor mai însemnați componenți ai echipelor lor, fără a neglija nici forța adversarilor.

Vom creiona aici, în continuare, portretele cîtorva dintre cei mai renumiți „regizori" ai fotbalului din ultimii 50 de ani, spre a vedea că nimic nu se poate realiza fără știință, fără talent și fără muncă...

SEPP HERBERGER

Un prim mare „regizor" a fost Sepp (Joseff) Herberger, omul care a reușit să ridice fotbalul german la cele mai înalte cote ale afirmării.

Antrenor și în Germania dinainte de război, „tînărul Sepp" care, mai tîrziu, va fi „bătrînul Herberger" al fotbalului vest-german, și-a cucerit o binemeritată faimă, reușind să insufle echi-

Scanned with OKEN Scanner

pei R.F.G. un spirit nou și un mare avînt colectiv. El îmbina calitățile de fin psiholog cu o încăpățînare și o voință de granit. Cu jucătorii se purta ca un adevărat camarad (un „medic de suflete" — cum le plăcea elevilor săi să-l numească). Iar cînd aceștia se aflau la antrenament, „marele Sepp" se dovedea un dirijor ideal, știind să-i încurajeze, să-i stimuleze fără cicăleală, fără ostentație.

„Șeful" (așa l-a numit pînă la bătrînețe elevul său preferat, Fritz Walter) reușea să ridice moralul jucătorilor, făcîndu-i să evolueze la nivelul maxim al posibilităților lor, evitînd risipa de vorbe și sfaturile fastidioase. Înainte de meciuri, pornea cu ei împreună în lungi plimbări și, prin convorbiri amicale, le inspira încredere în propriile puteri. Formal, nu interzisese fumatul în cadrul echipei, dar le explicase atît de convingător efectele nocive ale țigării, încît nici unul din jucători n-a vrut să mai simtă gustul tutunului...

Dacă în 1954 R.F.G. a reușit marea performanță de a cuceri titlul de campioană a lumii, aceasta a venit după numeroase eșecuri, suportate de el, ca antrenor secund (în 1936), dar și principal (în 1938), cînd a ratat calificarea în C.M. de la Paris, echipa fiind eliminată în primul tur de elvețieni.

Sepp fusese, de altfel, un foarte bun jucător. La 16 ani făcea parte din prima echipă a orașului său natal, Mannheim, unde, împreună cu Hoger și Hutter, alcătuiesc celebra „tripletă H". Cîțiva ani mai tîrziu era titular al reprezentativei țării sale în meciul de debut cu Finlanda (3—3). Atunci Sepp a înscris două goluri. Otto Nerz, antrenorul său de la Mannheim și totodată al lotului reprezentativ, l-a apreciat foarte mult, luîndu-l ca asistent pentru J.O. din 1936, organizate la Berlin. Atunci, împotriva tuturor previziunilor, „11"-le german a fost eliminat, pe teren propriu, de insignifianta formație a Norvegiei.

Așa cum am arătat, Sepp a suportat un nou eșec în 1938, cînd a greșit, incluzînd în formația Germaniei nu mai puțin de 7 jucători austrieci, toți titulari ai „Wunderteam"-ului, dar nerodați pentru omogenizarea formației, astfel că ambele „stiluri", neîmbinate perfect, n-au dus la rezultate pozitive.

După un anumit timp, Sepp a reușit, totuși, să construiască o echipă puternică, cu un sistem bine conceput, care a dat rezultate scontate în toate întîlnirile internaționale ce au precedat al doilea război mondial.

După război, el a învins dificultățile împărțirii Germaniei în zone de ocupație, care au fărîmițat fotbalul în 5 campionate regionale.

Scanned with OKEN Scanner

Anul 1954, cînd federația R.F.G. a fost primită ca membră în F.I.F.A., a coincis și cu neașteptata victorie în C.M. din Elveția, „bătrînul Sepp“ cucerind cei dintîi lauri ai carierei sale. Prin înfrîngerea puternicei reprezentative a Ungariei, Herberger a fost uns drept cel mai mare strateg al fotbalului mondial. De ce? Pentru că, în primul meci din grupă, a utilizat mulți jucători de rezervă, păstrîndu-și marile forțe pentru finală, cînd și-a condus echipa la o victorie decisivă asupra celui mai faimos „11“ din acea vreme.

Această strălucită revanșă s-a datorat și abilității cu care Herberger a reușit să-i împace pe cei doi mari jucători ai fotbalului vest-german din acel timp, Fritz Walter (foarte sensibil) și Otto Rahn (foarte irascibil). Repartizîndu-i pe amîndoi în aceeași cameră de hotel, acești jucători s-au împrietenit într-atît, încît marele cuplu a făcut minuni în meciul decisiv. Redutabila echipă a Ungariei a fost învinsă cu 3—2, deși în primul meci R.F.G. îi cedase cu 3—8 !

Pentru jocurile ce au urmat, Sepp a fost un util „consilier“, reușind prin tactul și experiența lui să contribuie la victoriile succesive ale echipei R.F.G. și, în general, ale fotbalului vest-german, exprimat și prin buna comportare a unor formații de club.

Astfel, acest antrenor, care studiase numai filozofia, a reușit să facă fotbalul vest-german renumit în întreaga lume...

VITTORIO POZZO

În fotbalul mondial avem exemplul unui mare antrenor, care, cam în aceeași epocă cu Sepp Herberger, a dus pe culmile gloriei „calcio“-ul peninsular. Este Vittorio Pozzo care, prin seriozitatea pregătirii asigurate reprezentativei Italiei, dar și prin activitatea sa publicistică asiduă din ziare și reviste, s-a dovedit un neîntrecut specialist și exeget al fotbalului.

În calitate de redactor al ziarului „La Stampa“, Vittorio Pozzo adîncea toate problemele fotbalului, nu numai cu un incomparabil dar al scrisului, ci și prin analizele pertinente ale diverselor sisteme de joc.

Unii au afirmat că numai norocul a fost de partea sa cînd a cucerit, cu echipa Italiei, două titluri mondiale (1934 și 1938) și unul olimpic (1936), la ultimul învingînd, în finală, vestitul „Wunderteam“ austriac...

Dar toate aceste rezultate n-ar fi fost posibile fără cunoașterea profundă a sistemelor de joc, fără știința pregătirii gradate, pen-

Scanned with OKEN Scanner

tru ca echipa să ajungă în cea mai bună formă sportivă exact atunci cînd este mai multă nevoie, adică în meciurile decisive.

Vittorio Pozzo a iubit cu frenezie fotbalul... A crezut în valorile țării sale și a trăit numai pentru ele. El s-a identificat cu echipa și cu jucătorii ei, de la care știa să stoarcă maximum de efort și de eficiență. A fost printre primii care a înțeles că, pe lîngă virtuozitatea tehnică, jucătorii de excepție (Monti, Foni, Rava, Meazza, Ferrari, Piola, Locatelli) trebuie să aibă și o mare rezistență fizică, pentru ca ei să acționeze cu o forță sporită pe tot timpul celor 90 minute de joc.

De aici atenția specială acordată „pregătirii fizice", care a asigurat jucătorilor săi și un plus de capacitate psihică. Fiind gazetar de meserie, mulți îl priveau cu scepticism, chiar după primul succes obținut în 1934. Dar cînd Vittorio Pozzo a venit de la Paris, în 1938, cu „Zeița de aur", cucerită cu o formație tînără, toate vocile au tăcut, iar corul elogiilor a devenit unanim.

Întrebat, la înapoierea din Franța, care e secretul acestui triumf, Vittorio Pozzo a dat următorul răspuns : „Nu există nici un secret. Totul este să știi să aplici o idee destul de simplă și de modestă : toate lucrurile mari depind de fapte mărunte. Am pus un accent deosebit pe trei probleme :

1. O puternică legătură sufletească între toți componenții lotului ; 2. Relații perfecte între antrenor și jucători ; 3. Dăruire totală pentru joc.

Acești trei factori sînt indispensabili pentru a le da jucătorilor încredere în ei înșiși și o mare putere de luptă pe teren".

La C.M. 1966, cînd Vittorio Pozzo se afla la Londra, la vîrsta de 80 de ani, el își amintea cu duioșie de meciul Italia — România (1940), cînd Mircea David a apărat senzațional, fiind supranumit „Il Dio"...

VICENTE FEOLA

Supranumit „il gorde" („grăsunul"), jovialul Feola s-a remarcat și el o bună perioadă de timp, datorită succeselor fotbalului „Carioca". A reușit să plaseze reprezentativa Braziliei pe o curbă ascendentă, cucerind — după eșecuri repetate — primul trofeu mondial în 1958. A intuit precocitatea lui Pelé, introducîndu-l la 18 ani în reprezentativa care a cucerit „Copa del Mondo". În Suedia, „il gorde" a avut încă o idee genială : aceea de a-l retrage pe Zagalo din postul de extremă în acela de mijlocaș, unde a

Scanned with OKEN Scanner

Beckenbauer, Breitner, Grabowski in 1974. R. F. G. – Austria 3–0

Scanned with OKEN Scanner

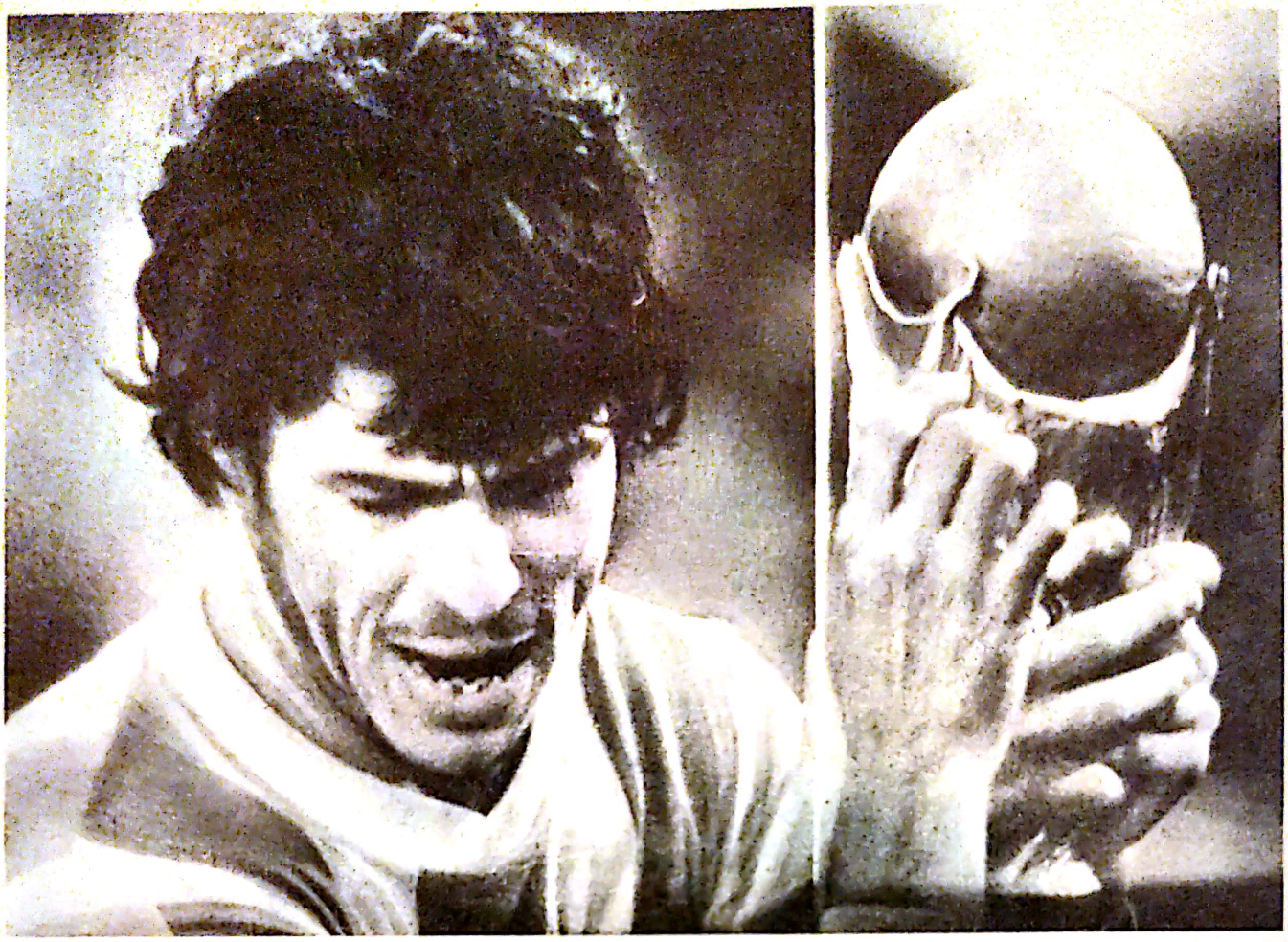

Pasarela e fericit : echipa sa a ciștigat „Cupa Mondială"

Dennis Mortimer și „Cupa Campionilor" 1982

Scanned with OKEN Scanner

Ultima „stea" braziliană : Zico

Paolo Rossi, cel mai bun sportiv al anului 1982

Scanned with OKEN Scanner

Maradona evoluează în țara coridelor...

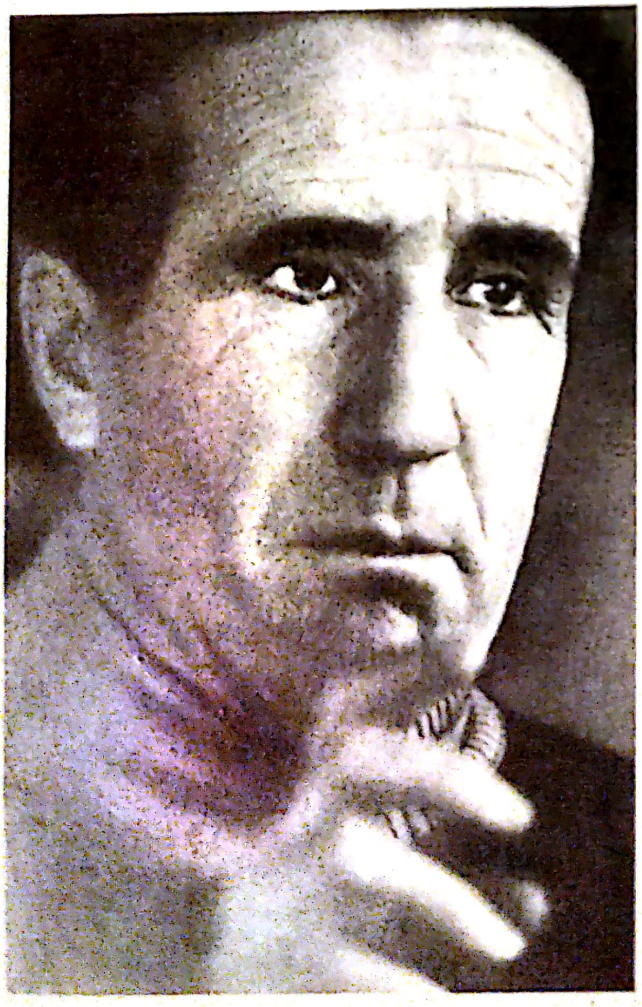

„Magul" Helenio Herrera

Scanned with OKEN Scanner

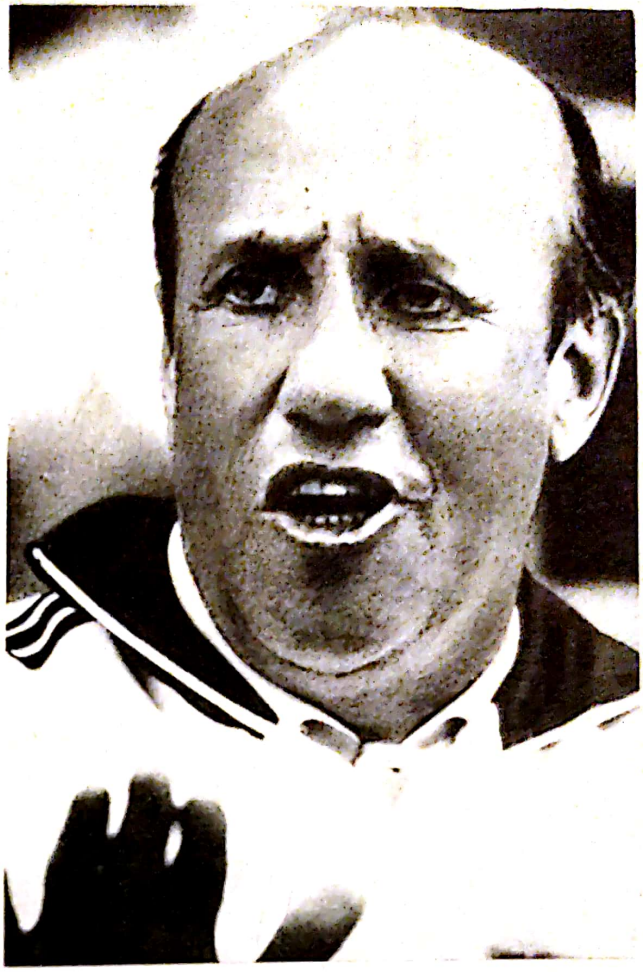

Helmut Schön

Alf Ramsey

Scanned with OKEN Scanner

Vicente Feola sau „Il gorde"

Scanned with OKEN Scanner

Bronzat, purtat pe brațe de suporterii săi

Scanned with OKEN Scanner

Enzo Bearzot si Mircea Lucescu, adversari la București

Ștefan Covaci, antrenorul român care s-a afirmat pe plan internațional

Scanned with OKEN Scanner

„făcut“ tot jocul echipei. Cei patru înaintași (Vava, Didi, Garrincha și Pelé) au străpuns apoi toate apărările adverse, răsturnînd și canoanele vechiului WM pentru a da naștere noii formule 4—2—4, cu care Brazilia a cucerit „coroana“ Campionatului mondial.

După un succes atît de strălucit, Feola, fiind solicitat de numeroase cluburi sud-americane și optînd pentru o echipă din Argentina, s-a văzut expus urii „torcedor“-ilor brazilieni, care l-au acuzat de ingratitudine. N-a putut rezista decît 6 luni în exilul argentinian, revenind în „țara cafelei și a sambei“, unde a preluat conducerea tehnică a echipei Sao Paulo.

Pentru C.M. din Chile (1962) Vicente Feola a primit rolul de antrenor secund al lotului brazilian, contribuind la cucerirea celui de al doilea titlu mondial al țării sale.

Dar a venit ediția a VIII-a, din Anglia, în care „grăsunul“ deținea postul de antrenor principal al echipei naționale. După o singură victorie (asupra Bulgariei cu 2—0), Brazilia (cu Pelé accidentat) a suferit înfrîngeri succesive (1—3 cu Portugalia, 1—3 cu Ungaria), care i-au scos pe „campioni“ din cursă...

...Vicente Feola a trebuit să rămînă cîteva luni în Anglia (sub pretextul unor cursuri de „specializare“), pentru a evita o întîlnire dură cu suporterii din țara sa.

Iar la terminarea... cursului, el nu s-a mai oprit în Brazilia, ci s-a dus direct în Chile, unde a preluat pregătirile unei echipe de club.

Iată cîteva din avatarurile ce survin în tumultuosul continent sud-american, unde un antrenor poate să cadă de la înălțimea gloriei, ca pe un tobogan, pînă la autoexilul într-o țară străină...

HUGO MEISL

În deceniul 3 al secolului nostru, pe firmamentul fotbalului european se înălțase aproape de zenit o echipă națională căreia nu-i mai putea fi opusă, cu sorți de izbîndă, nici o altă formație de club sau reprezentativă. Era „Wunderteam“-ul Austriei care, în pofida micului său teritoriu, realiza isprăvi desprinse parcă din... legendele Nibelungilor. Prin jocul ei, prin rezultatele uimitoare ce le obținea, merita numele ce i s-a dat : „echipa minune“. Antrenorul ei era faimosul Hugo Meisl, unul din ctitorii Federației austriece și totodată al Federației internaționale de fotbal-asociație (F.I.F.A).

Scanned with OKEN Scanner

Considerat specialistul nr. 1 al fotbalului european, Hugo Meisl era consultat ca o mare somitate și pentru organizarea campionatului mondial și a tuturor marilor competiții europene. El cumula, de altfel, două sarcini pe plan național (director tehnic al Federației austriece și antrenor al echipei reprezentative). Era consultat și de forul european (U.E.F.A.), ca și de cel mondial (F.I.F.A.), la organizarea oricărei competiții internaționale. Fără să fi fost un jucător valoros, în calitatea sa de conducător tehnic Hugo Meisl a devenit o mare autoritate în toate problemele legate de acest sport.

Întîlnirile „Wunderteam"-ului cu alte „team"-uri din Europa ajunseseră, sub bagheta lui Hugo Meisl, simple formalități soldate cu scoruri de-a dreptul incredibile : 5—0 cu Scoția, 5—0 cu Germania, 8—1 cu Elveția, 8—2 cu Ungaria etc., pînă la cifra de 30 de meciuri, în care Austria n-a știut ce este înfrîngerea.

Dar iată că, în 1933, tot acest șir de victorii a avut un final : 1—2 cu tînăra echipă a Cehoslovaciei, care se înălța și ea spre un punct zenital... A fost, de altfel, și începutul... sfîrșitului „Wunderteam"-ului și al marelui său conducător. Mulți dintre componenții de bază ai echipei au plecat în alte țări, ca jucători „profi", alții au parcurs o curbă descendentă, în timp ce cîțiva au căzut victimele jocului prea brutal al adversarilor. Totuși, personalitatea lui Hugo Meisl a făcut pentru mica sa țară o propagandă egală cu a zece politicieni. Acolo, în cafeneaua de pe Ringul vienez, Hugo Meisl se întîlnea, la ore precise, cu ziariștii și jucătorii „Wunderteam"-ului, reușind totdeauna să creeze în juru-i o atmosferă de mare optimism.

Propaganda nazistă a inclus însă și Austria în sfera ei de influență, iar prin Anschluss, chiar în hotarele Germaniei hitleriste. Hugo Meisl intenționa să părăsească țara, dar Federația și iubitorii fotbalului nu l-au lăsat. Au continuat să-i acorde toată încrederea, deși frămîntările politice i-au clătinat serios poziția sa de îndrumător înțelept.

Hugo Meisl a fost mai mult decît un om și o școală de fotbal : a fost o legendă vie, care n-a putut fi doborîtă cu nici un chip de naziști.

MATT BUSBY

Englezul de origine scoțiană, Matt Busby, s-a născut în orășelul Bellshill, în cartierul antrepozitelor. Pe un teren improvizat din preajma acestora a început să bată mingea încă de la 11 ani.

Scanned with OKEN Scanner

Ajuns în echipa de juniori a orășelului, a fost remarcat de fotbalistul Jimmy Mac Muller, care l-a luat cu el la Manchester United. Aici, Busby joacă half și apoi fundaș, fiind inclus în statutul profesioniștilor. După cîțiva ani, a simțit că are vocație de antrenor...

După al doilea război mondial, Matt Busby a avut greaua sarcină de a crea la Manchester United o nouă echipă. Stăruințele și pasiunea lui au făcut ca, în primul an, formația să cîștige „Cupa Angliei", după care au venit titlurile de campioană a țării, de campioană a Europei (echipe de club). În 1956 s-a prezentat cu o formație complet întinerită, care a primit numele „Busby babes" (copii lui Busby).

Cu acești „copii" antrenorul a cîștigat, din nou, „Cupa Angliei". Peste numai doi ani (la 6 februarie 1958), avionul BEA, cu care echipa se înapoia de la Belgrad la Londra, s-a prăbușit la München. Opt jucători ai lui Manchester United au decedat. Busby a zăcut și el cîtva timp în spital, alături de jucătorii care scăpaseră cu viață. Tînăra echipă pe care o crescuse a dispărut în acest accident. Dar antrenorul înnăscut a reluat munca de îndată ce a ieșit din spital. Mergînd în baston, străbătea stadionul „Old Trafford", pentru a găsi tineri jucători și a-i modela pe măsura noii sale concepții de joc. A trebuit să muncească, însă, cinci ani în șir, pînă cînd Manchester United a putut fi refăcută, ca să cucerească un nou titlu de campioană a Angliei. Apoi, învingînd și pe Benfica Lisabona în C.C.E., a reușit un „event" incredibil după încercările grele prin care trecuse.

Pentru acest dublu succes, Busby a fost răsplătit de regina Angliei cu titlul de „lord".

„Unchiul Matt", cum îi spuneau nu numai jucătorii, ci și suporterii, era pentru clubul său mai mult decît un părinte : blînd, blajin, sfătos, cu dragoste infinită pentru copiii săi, fotbaliștii... A reușit să-l îmblînzească pînă și pe „copilul teribil" (cel mai recalcitrant) care era George Best. La plecarea antrenorului, Best a abandonat și el fotbalul. Nu mai putea găsi un părinte care să-l țină în echipă, care să-i tolereze escapadele, să-i suporte poznele, să-l înțeleagă și la bine și la rău...

La întrebarea redactorului revistei vest-germane „Bild" : „De ce vă iubesc atît de mult jucătorii, d-le Busby ? — „Unchiul Matt" a dat un răspuns simplu : Pentru că și eu îi iubesc pe ei". În aceste cuvinte stă toată filozofia meseriei de antrenor, fie el de pe malurile Tamisei, fie de pe cele ale Dîmboviței...

Scanned with OKEN Scanner

HELENIO HERRERA

Este tipul de antrenor opus lui Matt Busby. În locul sobrietății scoțianului, la Herrera apare expansivitatea sud-americană, exuberantă și gălăgioasă. Dacă primul evita reclama și aparatele fotoreporterilor, secundul știa să pozeze, lansîndu-se în „aforisme fotbalistice", care, din gură-n gură, ajungeau în coloanele ziarelor și revistelor de toate genurile. De aici apar controversele atît de violente, ca și idolatria pe care unii și-au manifestat-o atît de fierbinte pentru „marele mag", adept al „catenaccio"-ului (lacăt) și considerat — pentru o bună perioadă de timp — „vedeta" cea mai adulată din lumea vastă a antrenorilor europeni și mondiali.

Totuși, H.H. (cum fusese botezat telegrafic) a obținut, datorită sistemului de apărare supraaglomerată, numeroase succese, chiar prin sacrificarea spectacolului fotbalistic.

Metodele sale — cu adevărat curioase — impuneau respect și teamă jucătorilor ; înainte de a intra pe gazon, le arunca fraze stimulatorii de genul : „Astăzi tu vei marca două goluri", „Tu vei fi cel mai bun" ; sau portarului : „Plasa ta va rămîne neatinsă" etc.

Astfel Internazzionale Milano, cu H.H. la cîrmă, a avut cea mai fertilă perioadă din istoria sa, cucerind de două ori titlul de campioană a Italiei, de două ori C.C.E. și o dată „Cupa intercontinentală" (în duelul Europa — America de Sud). Teza marelui antrenor : „Cel mai frumos spectacol îl constituie victoria" a fost copiată și de alții, fără succes însă, pentru că H.H. beneficia de valoarea unor Facchetti, Burgnich, Picchi, Corso, Mazzolla și alții.

H.H. și-a început cariera de fotbalist în America de Sud, unde, datorită calităților și voinței sale, a devenit profesionist, fapt care ilustrează un talent nativ și multă perseverență. Nu este ușor ca într-o țară cu milioane de fotbaliști să ajungi... salariat în această meserie... Solicitat în Europa, s-a transferat (pentru bani) în Franța, unde, după un șir de ani, a abandonat cariera de jucător (i-o cerea și vîrsta) și-a îmbrățișat-o pe cea de antrenor, debutînd într-o echipă din Spania, a cărei limbă o vorbea la perfecție.

Inventiv, cu multe idei, H.H. a reușit — sprijinit și de presa sportivă — să creeze în jurul numelui său o aureolă demnă de invidiat, ajungînd la treapta cea mai înaltă, prin numirea sa ca antrenor al reprezentativei Spaniei, pe care a condus-o însă scurt timp. Transferat în Franța, la început la o formație de club, a primit și aici sarcina de a selecționa și antrena echipa „Cocoșului galic". Așa s-a întîmplat după cîțiva ani și în Italia, unde a ajuns

Scanned with OKEN Scanner

la apogeul gloriei, dar și la apusul ei, după inevitabilele înfrîngeri, care nu iartă pe nici un antrenor.

H.H. este deci singurul „regizor" care a antrenat trei reprezentative naționale, toate cunoscute pe plan mondial : Italia, Spania și Franța.

Prin succesele repurtate, prin modul șocant de exprimare, dar și prin cunoștințele netăgăduite de nimeni, H.H. căpătase autoritate și prestigiu. De el se temeau, mai ales, toți jucătorii. Nici unul nu îndrăznea să se apropie de antrenor, la dejun sau la cină, scaunele din dreapta și stînga „magului" rămînînd totdeauna libere...

Dar, îndată ce „piesele" „Inter"-ului au ieșit din formă sau au fost luate de alții, „magul" n-a mai făcut vrăjitorie, nici la Milano, nici la Roma, nici în Spania, unde a încercat ultima lovitură, după care a abandonat spinoasa sa meserie. Avea 66 de ani.

Aplombul ce-l avea, talentul de a scrie, grefat pe marea lui cultură fotbalistică, au făcut din el un foarte sagace critic și comentator al jocului cu mingea rotundă.

Prezent la „Mundialul España" 1982, „magul" a încîntat milioane de cititori și radioascultători prin comentariile pertinente asupra meciurilor, culminînd cu analiza jocului „squadrei azzurra" pe care H.H. a oferit-o, în semn de omagiu, lui Enzo Bearzot.

În prezent, ziaristul Herrera este gustat de marele public, întocmai ca și antrenorul de altădată, care fascinase lumea fotbalului.

HELMUT SCHÖN

În istoria fotbalului mondial va rămîne și numele unui alt antrenor recunoscut prin performanțele sale, vest-germanul Helmut Schön.

Ca jucător, a avut bucuria de a fi selecționat de 16 ori în „națională" Germaniei, dovedindu-se un mare tactician. Era socotit însă un atacant prea fragil în întîlnirile dure cu fundașii adverși. Așa că a urmat firescul abandon. Dar Helmut Schön nu s-a putut despărți de mingea care i-a mîngîiat tinerețea, devenind, într-un timp relativ scurt, antrenor. Treptat, a ajuns asistentul „unchiului Sepp" pe care, ulterior, cînd acesta s-a retras, l-a înlocuit. În această calitate, H. Schön n-a fost ocolit de șansă : la C.M. din Anglia (în 1966) a ocupat locul al II-lea ; în Mexic 1970, al III-lea ; în 1972 a cîștigat „Cupa Europei" (interțări), victorie apreciată ca o mare performanță în R.F.G. Se afirmă că echipa respectivă

Scanned with OKEN Scanner

a fost cea mai redutabilă a soccerului german din toate timpurile. Ea cuprindea pe : Sepp Maier, Höttges, Beckenbauer, Schwartzenbeck, Breitner, Hoeness, Netzer, Wimmer, Heynckes, Müller.

După alți doi ani, aceeași echipă a cucerit „World Cup", în propria țară (München, 1974). Lui Schön i s-au creat condiții incomparabil superioare anului '54, cînd Sepp Herberger cucerise pentru țara sa invidiatul trofeu. Atunci, după răsunătoarea victorie asupra Ungariei, deoarece Germania, abia ieșită din cataclismul războiului, nu-și putea permite luxul de-a recompensa pe laureații săi, ei au căpătat cîte o bicicletă, un frigider și 2 000 de mărci. Echipa lui Schön a fost răsplătită pentru cucerirea titlului la C.M. 1974, cu 70 000 de mărci de jucător.

Anii în care Schön a condus formația vest-germană (aproape un deceniu) au fost foarte fructuoși prin nivelul valoric al performanțelor. Era considerată drept una dintre cele mai bune din lume, ea cuprinzînd și cîțiva jucători noi : Wimmer, Uwe Seeler, Hoeness, Beckenbauer și alții.

După succesele dobîndite a venit însă și reversul medaliei, prin înfrîngerile din Argentina '78, cînd campionii mondiali „en titre" n-au obținut nici locul IV. A fost un prim eșec, care nu a știrbit cu nimic aureola meritelor de pînă atunci ale lui Helmut Schön. El rămîne o mare personalitate, nu numai în fotbalul vest-german, ci și în istoria celui universal, în care a scris pagini atît de frumoase.

LUIS CEZAR MENOTTI

Este al doilea antrenor din galeria marilor maeștri sud-americani, după brazilianul Vicente Feola. Tînărul antrenor argentinian (în 1982 avea 42 de ani) a ridicat fotbalul din țara tangoului pe prima treaptă, echipa sa cucerind, în anul 1978, titlul de campioană mondială.

Pînă la numirea sa ca antrenor al Argentinei, țara în care fotbalul clocotește în vinele oricărui tînăr, echipa nu reușise performanțe prea mari pe plan mondial. Sclipise numai uneori ca un diamant pal, fără să strălucească însă cu adevărat.

Cu Luis Menotti, Argentina a reușit să-și adjudece trofeul atît de invidiat (este drept, pe teren propriu)... Să nu uităm, că nici Franța (1938), nici Suedia (1958), nici Chile (1962) și nici Mexicul (1970) n-au cucerit titlul de campioane mondiale, deși au beneficiat de același avantaj... La acest „atu" al terenului (care oricum

Scanned with OKEN Scanner

atîrnă în balanță) s-a adăugat, implicit, și calitatea jocului prestat, coeficientul acestuia fiind hotărîtor la orice competiție de amploare.

Menotti a reușit acest mare deziderat printr-o lungă pregătire (4 luni) pe toate planurile : tehnic, tactic, fizic, teoretic, făcînd din echipa Argentinei un „11" invincibil în acea perioadă.

Acest tînăr brunet, cu fața arsă de soare, cu plete lungi *(hippy)*, cu nelipsitu-i trabuc în colțul buzelor sale cărnoase, se agită mereu pe teren, atît la prelungitele ore de antrenament, dar, mai ales, în timpul marilor meciuri.

ENZO BEARZOT

„Omul zilei", antrenorul care și-a cucerit cea mai proaspătă celebritate prin succesul nescontat (nici chiar de el) a fost Enzo Bearzot. El a apărut, surprinzător, ca singurul moștenitor al marilor dispăruți : Sepp Herberger, Helmut Schön, Vicente Feola, Alf Ramsey — aștrii strălucitori ai breslei. Singur Bearzot i-a ajuns în tenacitate și poate i-a întrecut în fantezia specifică meridionalilor.

Antrenorul „squadrei azzurra", criticat și atacat ca nimeni altul de presa italiană, în special pe „tema Rossi", a ajuns repede cel mai adulat și admirat personaj al peninsulei și al tuturor italienilor de pe mapamond.

Ascensiunea treptată a echipei sale din grupa I (cu trei meciuri egale și numai 2 goluri înscrise), care cu greu s-a calificat, a deconcertat pe unii, a dezamăgit pe alții și, dintr-un optimism exagerat, a creat o mare doză de pesimism.

Numai comportarea din runda a II-a, cînd jucătorii italieni au eliminat cele mai redutabile „team"-uri — Brazilia și Argentina — a constituit senzația turneului. Bearzot a fost considerat principalul artizan al victoriilor și, mai mult, omul care a știut cel mai bine să dozeze eforturile echipei, în așa fel, încît oamenii săi să „explodeze" exact la momentul oportun. În continuare, comportarea din meciurile cu Polonia și R.F.G. a adus triumful, conferind antrenorului o aureolă nemaiîntîlnită în galaxia fotbalului. Astfel, toată presa l-a pus în valoare, ca pe o mumie recent descoperită în mormîntul unui faraon necunoscut.

Cine este Enzo Bearzot ? A jucat fotbal în echipa divizionară A.C. Torino în anii 1950—1958, pe postul de mijlocaș. Uneori, la nevoie, era utilizat și ca atacant. A fost selecționat în reprezentativa Italiei tocmai înaintea unei întîlniri grele (cu Ungaria), avînd sarcina de a-l anihila pe Ferenc Puskas. Sarcină grea, pe care

Scanned with OKEN Scanner

foarte puțini au reușit-o. Spre regretul său, de atunci Bearzot n-a mai fost selecționat...

Considerîndu-se „nerealizat" ca jucător, deși o prezență în „națională" Italiei însemna, totuși, foarte mult, Bearzot s-a dedicat meseriei de antrenor. S-a remarcat ca un „profesor" priceput numai după cîțiva ani în prima ligă profesionistă, și, mai ales, un pedagog cu mult tact.

După perioada H.H., Federația italiană, deprimată de înfrîngerile suferite de antrenorii Fabri și Valcareggi, și-a adus aminte de Enzo Bearzot, căruia i-a încredințat, în anul 1976, timona fotbalului italian pentru Argentina.

Victoriile asupra echipelor Franței și Ungariei i-au fost de bun augur proaspătului antrenor. Iar în Argentina „azzurri" s-au comportat peste așteptări, deși s-au clasat pe locul 4. Dar jocul prestat de Italia a fost considerat cel mai spectaculos, cel mai rafinat, cel mai plăcut dintre jocurile tuturor formațiilor prezente la „El Mundial" 1978. Și atunci, Enzo Bearzot, care alcătuise o echipă nouă, renunțînd la mulți titulari vechi ca : Benotti, Causio și Zoff, a fost ținta atacurilor presei italiene. El a tăcut, convins fiind că, în final, munca și încrederea în metodele folosite pentru pregătirea lotului vor da roadele așteptate.

La întoarcerea din Argentina, zeci de mii de „tifossi" au fost prezenți pe aeroportul Fiumiccino din Roma, făcînd o caldă manifestație de simpatie echipei și antrenorului ei. Iar ziarele au încetat să-l mai critice... Federația i-a reînnoit contractul pe încă 4 ani, deși „squadra azzurra" ocupase numai locul 4...

La „Mundial España '82" atacurile au fost reluate, de data aceasta pentru „cazul Rossi", jucătorul implicat în afacerea scandaloasă „Toto nero". Au venit cele trei egaluri în grupa I. Presa și-a întețit atacurile împotriva lui Enzo. În continuare însă, echipa sa a crescut de la meci la meci, atingînd culmile dorite de antrenor și cucerind victorie după victorie.

Finala împotriva echipei vest-germane a fost detașat cîștigată, astfel că nimeni nu a mai contestat meritele formației italiene, condusă magistral de acest mare strateg, atît de ambițios și greu influențabil.

Succesul repurtat i-a adus antrenorului o uriașă celebritate în Italia și, mai ales, în regiunea Ajello di Friuli, unde s-a născut. Aici, concetățenii i-au propus candidatura pentru un loc de senator al orașului...

Ne punem întrebarea : ce se va întîmpla, în viitor, dacă „squadra azzurra", ca și alte „squadre", va coborî pe toboganul implacabil al înfrîngerilor ?

Scanned with OKEN Scanner

ȘTEFAN COVACI

Este singurul antrenor autohton care și-a creat o platformă solidă și o „carte de vizită" dincolo de hotarele României. Rezultatele excepționale obținute la Ajax, trecerea oarecum meteorică (un an) la echipa reprezentativă a Franței și îndelungata activitate depusă în țara noastră l-au ridicat la cota valorică a celor mai cunoscuți „regizori" din Europa.

Născut în orașul de pe Bega, Timișoara, leagăn al fotbalului bănățean, la 20 octombrie 1920, el a avut, de mic, prilejul de a lua contact cu mingea rotundă. Fratele său mai mare, Nicolae Covaci [1], era un internațional cunoscut, atacant inter dreapta la C.A.O. (Cercul Atletic Oradea), echipă valoroasă, mereu candidată la titlu, în concurență cu Rapid, Ripensia și Venus în decada anilor '30—'40.

Prima echipă în care Covaci II a îmbrăcat un tricou de fotbal s-a numit C.A.T. (Cercul Atletic Timișoara). La acest club, în echipa de copii și apoi în cea de juniori, a avut cele dintîi coliziuni cu adversarii, fiind apreciat ca un „talent" cu reale perspective. La vîrsta de 16 ani, fratele său l-a luat cu el la Oradea, în ideea de a-i dezvolta calitățile, mai ales că în echipa orădeană avea și de la cine „să fure" din secretele tehnicii individuale... Erau acolo, alături de fratele său Nicolae, jucători de mare rafinament : Glansmann, Ronay, Bodola, Cociș.

Tînărul „Pișți" abia își făcuse debutul în această formație, cînd un „racoleur" belgian l-a achiziționat pentru Olympique Charleroi, deoarece intuise că este un jucător „de viitor".

La 18 ani, Covaci se afla în Belgia. N-a rămas însă mult timp acolo, fiind nevoit să revină în țară : războiul cuprinsese toate țările europene, inclusiv Belgia...

O dată cu instaurarea păcii (în anul 1945) și cu reluarea activității sportive din țară Covaci II a devenit interul dreapta al echipei clujene Ferrar. Sub culorile acestui club a jucat 4 ani, transferîndu-se apoi la „U" (tot pe malurile Someșului). Acolo a contribuit la menținerea prestigiului acestei echipe studențești. Cînd a împlinit 32 de ani, a abandonat cu mult regret fotbalul, dedicîndu-se profesiunii de antrenor, pe care a îmbrățișat-o cu același elan. Totodată urmărea să-și însușească metodele moderne de pregătire și cunoștințele pedagogice de care avea nevoie. Pen-

[1] Nicolae Covaci, singurul jucător român prezent la trei campionate mondiale.

Scanned with OKEN Scanner

tru a răspunde celor mai exigente solicitări, a căutat să fie la curent cu sistemele de joc aplicate de cele mai valoroase echipe europene.

Antrenor al regiunii Cluj, a fost solicitat, în repetate rînduri, să pregătească lotul reprezentativ (anul 1955) pentru Jocurile mondiale universitare de la Varșovia și alte competiții internaționale.

Antrenor federal a devenit în anul 1963 cînd, împreună cu Ilie Oană, a primit sarcina de a selecționa și pregăti echipa națională.

Timp de 4 ani a recoltat frumoase succese, alternate cu cîteva înfrîngeri. În special dureroasa eliminare a echipei noastre, în Elveția, cu 1—7, în anul 1957, l-a obligat să părăsească postul de antrenor federal, fiind angajat la clubul Steaua. Aici Ștefan Covaci a depus o laborioasă activitate, soldată cu cucerirea titlului de campioană în 1968 și de trei ori consecutiv a „Cupei României" (1968—1969, 1969—1970, 1970—1971). Ultimul an al său la Steaua a coincis cu victoria în „Cupă", dar și cu propunerea lui H. Herrera de a accepta oferta renumitei echipe Ajax, a cărei conducere el o refuzase. (Rinus Michels, fostul antrenor, pretinsese să i se tripleze retribuția.) Ajax a acceptat recomandarea lui H.H., angajîndu-l pe Ștefan Covaci.

Primii pași la Ajax au fost făcuți cu multă timiditate, echipa olandeză bucurîndu-se în acea vreme de un mare prestigiu internațional. (În sezonul precedent cucerise „Cupa Europei".) Van Praag, președintele marelui club, îi acordase multă încredere, după ce discutase cu „Piști" aproape două ceasuri. Jucătorii, în frunte cu Cruyff și Neeskens, se uitau cu destulă neîncredere la antrenorul român, căzut ca din cer. Mai neîncrezători decît jucătorii erau ziariștii olandezi, care și-au manifestat pesimismul, în articolele publicate îndată după sosirea noului antrenor.

Dar Ștefan Covaci și-a dat seama că jucătorii profesioniști pe care-i poseda echipa Ajax aveau mai puțină nevoie de pregătire tehnico-tactică și fizică (repetată, totuși, zilnic de ei, cîte 4—5 ore) si mai mult de o asamblare, care să imprime omogenitate jocului, pentru a da maximum de randament în confruntările din sezonul 1971—1972.

Pe măsură ce se scurgea timpul, neîncrederea jucătorilor și pesimismul presei se risipeau, deoarece victoriile se succedau pe bandă rulantă, mai întîi în campionatul Olandei, apoi în primele meciuri din „Cupa Europei". Scepticismul se transformase, acum, într-o afecțiune reciprocă, jucătorii fiind impulsionați să lupte pe teren pînă la epuizare. Antrenorul român, venit din România, se dovedea nu numai un bun pedagog, ci și un strateg care îmbina

Scanned with OKEN Scanner

la perfecție bazele teoriei cu practica, adîncise profund tactica jocului modern, admirabil aplicată de „unsprezecele“ lui Ajax.

Un sprijin remarcabil consta și în faptul că majoritatea jucătorilor pregătiți de Covaci formau echipa reprezentativă a Olandei. Și „națională portocalie“ reușea o serie de victorii internaționale, de mare valoare, tocmai în acea perioadă...

Ajax, cu Ștefan Covaci la cîrmă, a cucerit de două ori campionatul Olandei și o dată „Cupa“, de trei ori „Cupa Campionilor Europeni“ și o dată „Cupa Intercontinentală“ (în disputa cu campioana Americii de Sud, Independiente din Buenos Aires). Nu trebuie omis nici faptul că adversarele de atunci ale Ajax-ului erau echipe puternice ca : Arsenal — Londra, Juventus — Torino, Feyenoord — Amsterdam, Benfica — Lisabona, Inter — Milano, Olympique Marseille etc...

Cît timp antrenorul Covaci a condus pregătirile Ajax-ului, presa sportivă europeană i-a creat o aureolă deosebită, apreciindu-l ca pe un mare „regizor al fotbalului“, alături de Rinus Michels, H. Herrera, Alf Ramsey, Ceaikovski, Gustav Sebes etc... În mod deosebit presa franceză, care deseori îi publica interviuri suculente, a făcut din Ștefan Covaci o stea din constelația marilor antrenori.

După un scurt „intermezzo“ ca antrenor al lotului „Cocoșului galic“, conducerea C.N.E.F.S. a ținut să-l aducă în țară, numindu-l vicepreședinte al Federației Române de Fotbal și director tehnic al echipei noastre naționale, unde a funcționat pînă în anul 1982.

În anul 1983, Ștefan Covaci a condus pregătirile fotbaliștilor de la clubul Panathinaikos (Atena).

Scanned with OKEN Scanner

Bibliografie

BĂIEȘU ION, *Fotbalul — joc de bărbați*, Editura Stadion, 1971.

BĂNCIULESCU VICTOR, *„Acest straniu secol al sportului...“*, Editura Sport-Turism, 1976.

BRAUN CIBI, *Fotbalul, poveste veche*, Editura Sport-Turism, 1981.

CHIRILĂ IOAN, *Mexico, Jurnal sentimental*, Editura Stadion, 1970.

CHIRILĂ IOAN, *Argentina*, Editura Sport-Turism, 1978.

CHIRILĂ IOAN, *España '82*, Editura Sport-Turism, 1982.

CRISTEA PETRE, *Nu trageți în antrenor*, Editura Stadion, 1971.

CRISTEA PETRE, *Pelé, Brazilia, fotbalul și samba*, Editura C.N.E.F.S., 1969.

CUPEN ION, *Confesiunile unui veteran al gazonului*, Editura Sport-Turism, 1978.

DRĂGUȘIN CORNEL, *În patria fotbalului*, Editura Stadion, 1970.

DRAGOMIR PETRE, *Cu fotbalul pe continentul sud-american*, Editura C.N.E.F.S., 1967.

ECONOMU VIRGIL, *De la Mexico la München*, Editura Stadion, 1972.

GOGA ILIE, BĂNCIULESCU V., *J.O. München*, Editura Stadion, 1973.

GOGA ILIE, *Cupa Mondială*, Editura Stadion, 1974.

HUBA KARL-HEINZ, *Fussball Weltgeschichte*, Compress Verlag Druckhaus, München G.m.b.H., 1981.

IONESCU M. MIRCEA, *Întîlniri care se uită greu*, Editura Sport-Turism, 1981.

IONESCU MIHAI, *Antrenori la ora confesiunilor*, Editura Sport-Turism, 1982.

LUCACI EDUARD, *Stelele Mondialelor de fotbal*, Editura Dacia, 1970.

MIHALACHE GEORGE, *De ți-ar spune poarta ta...*, Editura Sport-Turism, 1981.

MIHALACHE GEORGE, *Antrenorul e de vină*, Editura Sport-Turism, 1978.

MITROI GHEORGHE, *Cronicile microbistului*, Editura Stadion, 1970.

MAZILU TEODOR, *Fotbalul n-a fost creat de diavol*, Editura Stadion, 1972.

Scanned with OKEN Scanner

MANUȘARIDE CHIRIAC, *Ghidul spectatorului de fotbal*, Editura Sport-Turism, 1978.
MOISES FREDERIC, *Turneele olimpice de fotbal*, Editura, C.N.E.F.S., 1969.
MOISES FREDERIC, *Campionatele mondiale de fotbal*, Editura Stadion, 1974.
MERCIER JOSEPH, *Histoire du foot-ball*, Paris, 1970.
NEAGU FANUȘ, *Cronici de carnaval*, Editura Stadion, 1972.
NICULESCU ANGELO, *Corabia cu 11 pasageri*, Editura Stadion, 1974.
SLĂVESCU PAUL, *Fotbalul în Univers*, Editura Stadion, 1971.
PETRESCU NICOLAE, *Carte pentru fotbaliștii de mîine*, Editura C.N.E.F.S. 1967.
SAMOS ISTVAN, *Fotbalul cu 1 000 de fețe*, Editura Stadion, 1973.
VASILE TUDOR, *Fotbal de-a lungul unui secol*, Editura Stadion, 1970.
VERET BERNARD, *Raymond Kopa*, Editura P.A.C., Paris, 1980.
VILLARA ROMEO, *Montreal '76. Olimpiada Nadiei Comăneci*, Editura Sport-Turism, 1977.
* * * *Almanahul ziarului Sportul*, pe anii 1973—1982.
* * * *Anuarul fotbalului românesc al F.R. Fotbal*, pe anii 1973—1982.
* * * *Cahiers de l'Equipe Foot-ball*, Paris, 1967.
* * * *Enciclopedia dello Sport*, Edizione Sportive Italiano, Roma-Firenze, 1964.
* * * *Fussball in Vergangenheit und Gegenwart*, Sportverlag, Berlin, 1976.
* * * *Resultats officiels München 1972*, Sportverlag, Berlin, D.D.R.
* * * Colecțiile ziarelor *Sportul*, *România liberă*, *Informația Bucureștiului*.
* * * Colecțiile revistelor *Flacăra*, *Săptămîna*, *Magazin*.

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

	Cuvînt înainte	5
Capitolul I	Un miracol al erei noastre : fotbalul . . .	7
Capitolul II	Geneza fotbalului	14
Capitolul III	Fotbalul în Anglia și răspîndirea lui pe glob	20
Capitolul IV	Pe ecran : fotbalul olimpic	54
Capitolul V	Campionatele Mondiale de Fotbal	75
Capitolul VI	Mari competiții europene	151
Capitolul VII	Aștri în galaxia fotbalului	205
Capitolul VIII	Golgeterii „Mundialelor“	248
Capitolul IX	Mari regizori ai fotbalului	267
	Bibliografie	285

Scanned with OKEN Scanner

Redactor: GHEORGHE DEREVENCU
Tehnoredactor: MIHAIL CÂRCIOG
Bun de tipar: 25. II 1984
Coli de tipar: 18+40 pag. planșe

Tiparul executat sub comanda nr. 18
la I.P. „Filaret", str. Fabrica de chibrituri
nr. 9-11, București
Republica Socialistă România

Scanned with OKEN Scanner